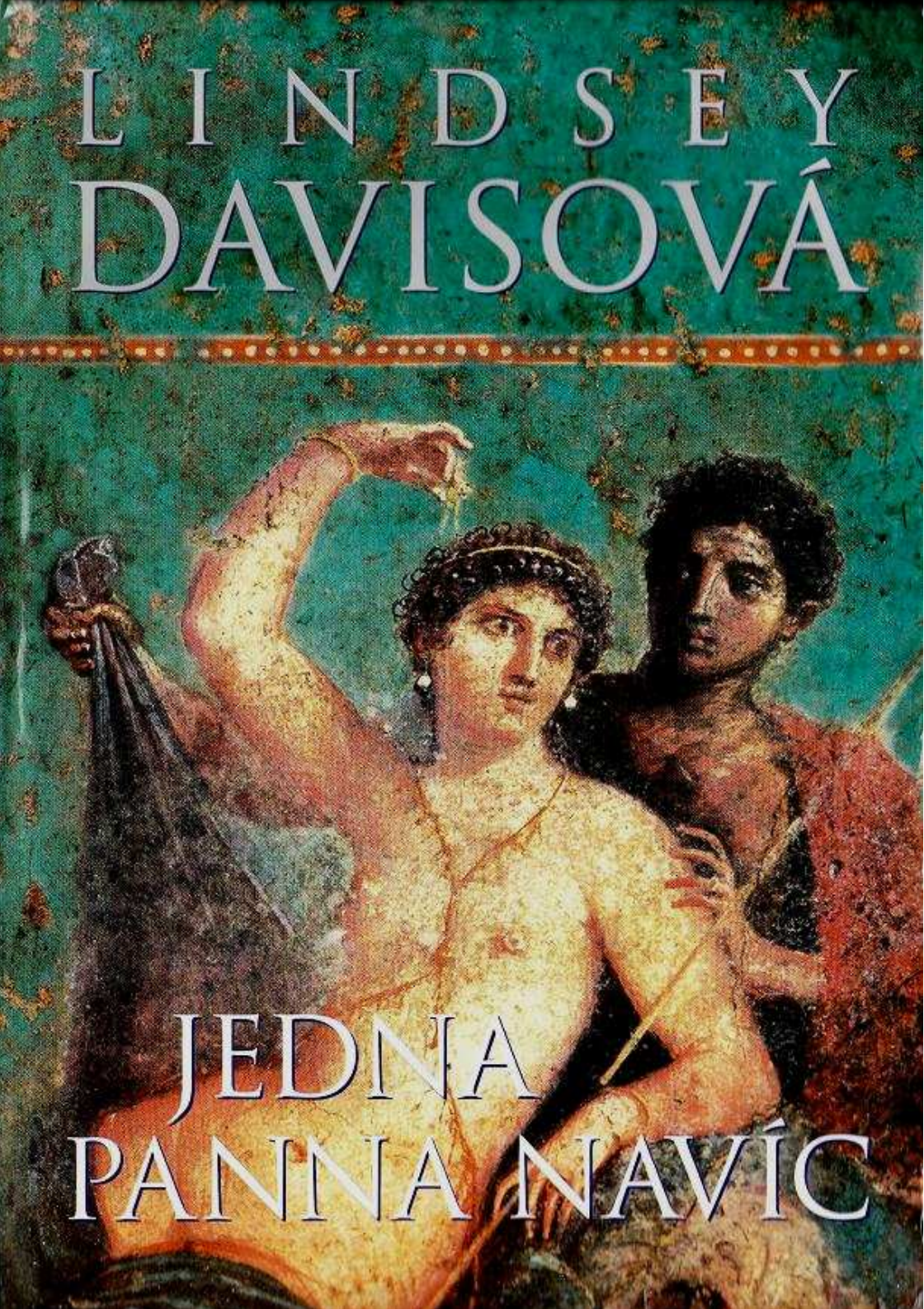
LINDSEY DAVISOVÁ

JEDNA PANNA NAVÍC

LINDSEY DAVISOVÁ

JEDNA PANNA NAVÍC

Na Falcona se obrátí děvčátko z jedné z předních římských rodin s prosbou o pomoc: tvrdí, že ji někdo z rodiny chce zabít. Falco ji nebere vážně, zná ze zkušenosti (z rodin svých sester), jak bujnou fantazií děti jejího věku oplývají. Zanedlouho však Gaia skutečně zmizí a zoufalá rodina pověří opět Falcona pátráním po ní. Neví se, zda se schovala někde sama anebo zda ji nepostihlo něco mnohem horšího. Mezitím probíhají přípravy na volbu nové vestálky, poněvadž té dosavadní vyprší její třicetiletá služba. Nová panna vestálka se vybírá losem z řad mladých dívek z dobrých rodin, což je pro všechny velká pocta, ale také možná rozsudek k obětování třiceti let života udržování kultu bohyně Vesty. Mezitím došlo ke krvavé vraždě jednoho z tzv. Arválských bratří, dvanáctičlenného náboženského bratrstva, a mnohé zápletky se kombinují. V takové vypjaté atmosféře v předvečer různých jarních svátků hledá Falco ztracenou dívku.

LINDSEY DAVISOVÁ

JEDNA PANNA NAVÍC

Přeložila Alena Jindrová-Špilarová

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o.
ve spolupráci s nakladatelstvím Jiří Buchal – BB/art v roce 2008
Bořivojova 75, Praha 3
Copyright © 1999 Lindsey Davis
All rights reserved.

Z anglického originálu *One Virgin Too Many*
(First published in the United Kingdom in 1999 by Century)
přeložila © 2008 Alena Jindrová-Špilarová
Redakce textu: Zuzana Pokorná
Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Tisk: CENTA, spol. s r. o., Vídeňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

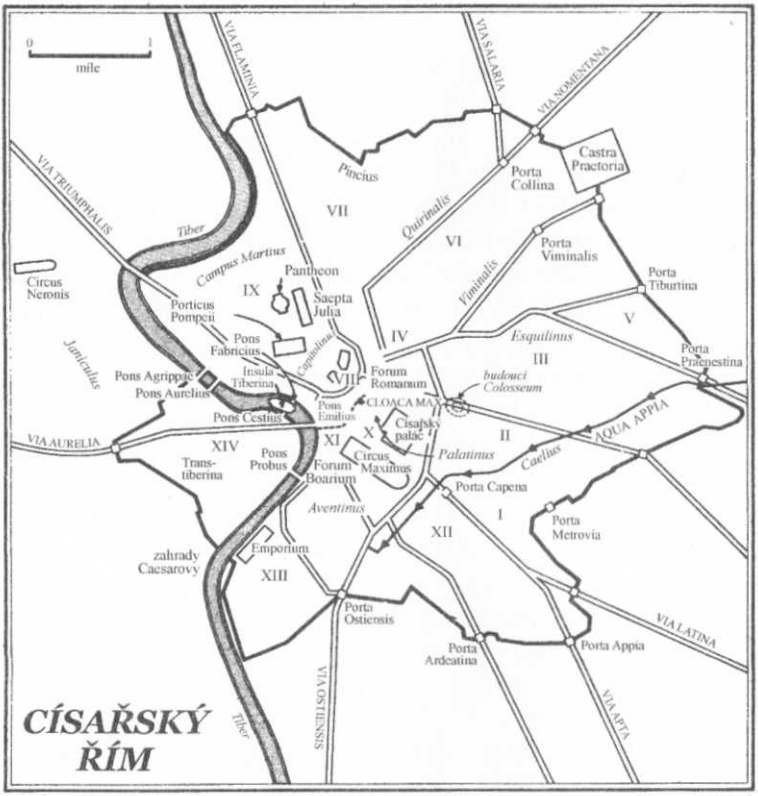
ISBN 978-80-7381-324-6

JEDNA
PANNA NAVÍC

HLAVNÍ POSTAVY

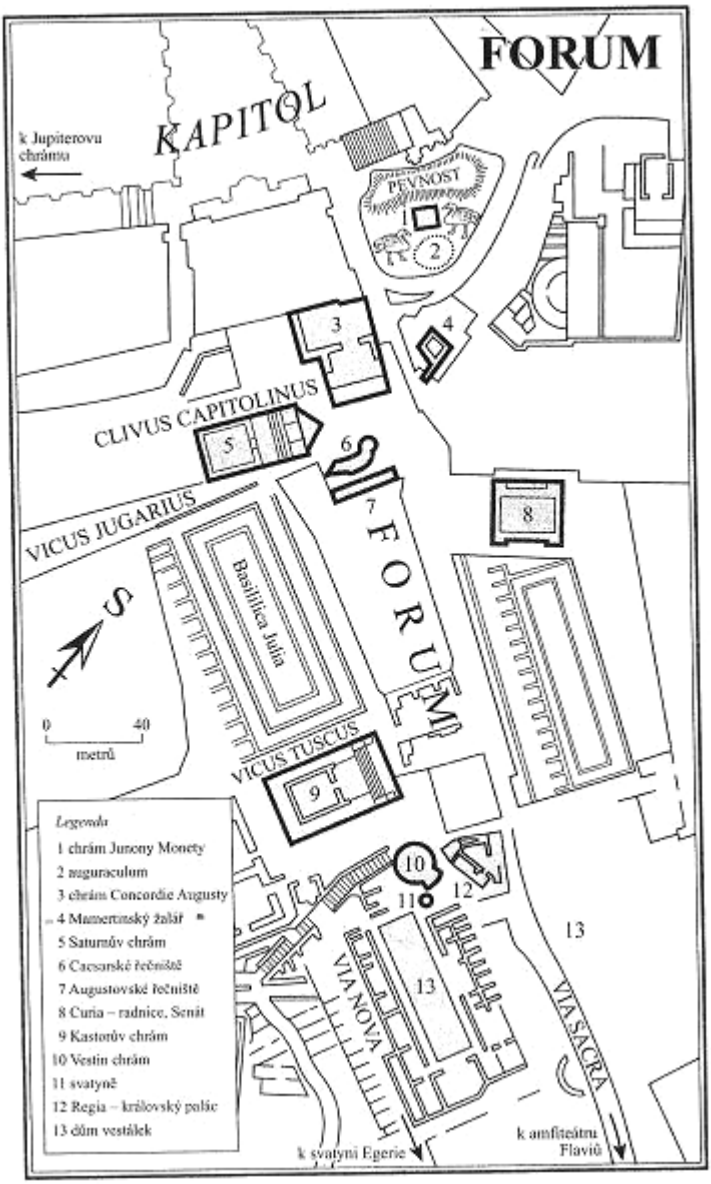
M. Didius Falco	muž, který za všechno může
Helena Justina	dívka s tajemstvím; doufá, že si pomůže k lepší koupelně
Julia Junilla	rozkošný malý poklad
Nux	fenka, ne tak moc rozkošná
Junoniny posvátné husy a posvátná kuřata augurů	chráněné druhy
máma	přízemní kritička
táta (Geminus)	z něhož jako obvykle nekouká nic dobrého
Maia Favonia	Falconova sestra, nevhodně ovdovělá
Cloelia (Maiina dcerka)	doufá, že se stane pannou vestálkou
Marius (Maiin syn)	chce dál chodit do školy (zázrak)
strýček Fabius	(natvrdlý) vášnivý chovatel drůbeže, naštěstí na venkově
Petronius Longus	Falconův první společník; ten, který vytahoval
Rubella	protivný tribun Čtvrté kohorty vigilů
Vespasián	římský císař; výš už se nedostanete
Titus Caesar	romantický princ
Berenika	srdcová královna
Rutilius Gallicus	básník a bývalý konzul, na vzestupu (Falcona přitom strhává dolů)
Anacrites	Falconův druhý společník; ten, který se nechává postrkovat
Laelius Numentinus	významný nejvyšší kněz (zlomyslný dědek)
Laelius Scaurus	plným právem kněz (nečinný)
Caecilia Paeta	oddaná matka (jež se svého miláčka vzdává)
Gaia Laelia	příští vestálka; dobrovolná oběť?
Statilia Laelia	oddaná tetička (na tom není nic špatného)
Ariminius Modullus	oddaný manžel (který chce samozřejmě rozvod)

Terentia Paulla	provdaná vestálka; další vdova (hodí se?)
Meldina	krásná součást scenerie (nebezpečná)
Athéna	váhavá chůva (jsou u ní děti v bezpečí?)
Ventidius Silanus	Arválský bratr, mrtvý jako špalek, takže nemůže ničím přispět
mistr Arválských bratří	labužník, tak proradný, že jeho připomínky jsou bezcenné
D. Camillus Verus	Helenin otec; dělá, co může
Julia Justa	její matka; obává se nejhoršího
A. Camillus Aelianus	dočasně odborný znalec místa činu
Q. Camillus Justinus	Falconův nový společník (trvale mimo scénu)
camillus	Arválský akolyta; podobaný mladík (nikoli příbuzný)
Constantia	panna vestálka; svůdná
Gloccus a Cotta	významný stavební podnik (absolutně příšerný)

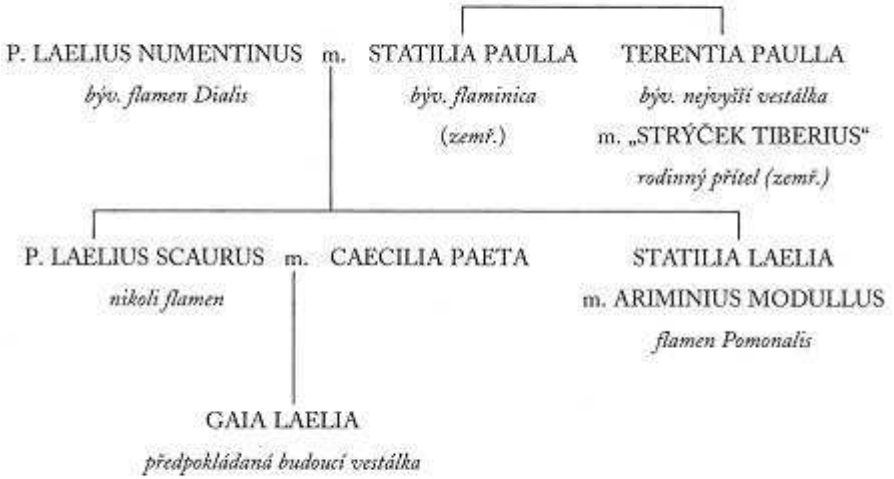

JURISDIKCE KOHORT VIGILŮ V ŘÍMĚ

I. kohorta: 7. a 8. okres (Via Lata, Forum Romanum)
II. kohorta: 3. a 5. okres (chrám Isidy a Serapida, Esquilinus)
III. kohorta: 4. a 6. okres (chrám Míru, Alta Semita)
IV. kohorta: 12. a 13. okres (Piscina Publica, Aventinus)
V. kohorta: 1. a 2. okres (Porta Capena, Caelimontium)
VI. kohorta: 10. a 11. okres (Palatinus, Circus Maximus)
VII. kohorta: 9. a 14. okres (Circus Flaminius, Transtiberina)

FORUM
KAPITOL
k Jupiterovu chrámu
PEVNOST
CLIVUS CAPITOLINUS
VICUS IUGARIUS
Basilika Julia
FORUM
VICUS TUSCUS
VIA NOVA
VIA SACRA
S
0
40
metrů
k svatyni Egerie
k amfiteátru Flaviů
Legenda
1 chrám Junony Monety
2 auguraculum
3 chrám Concordie Augusty
4 Mamertinský žalář
5 Saturnův chrám
6 Caesarské řečniště
7 Augustovské řečniště
8 Curia – radnice, Senát
9 Kastorův chrám
10 Vestin chrám
11 svatyně
12 Regia – královský palác
13 dům vestálek

RODOKMEN RODINY LAELIŮ

m. = manželství

ŘÍM,

27. května-7. června l. P. 74

I

Právě jsem se vrátil domů, poté co jsem své nejmilejší sestře oznámil, že jejího manžela sežral lev. Neměl jsem nejmenší chuť uvítat nového klienta.

Některým informátorům by asi přišla vhod každá možnost vytasit se se svým seznamem poplatků. Já jsem potřeboval jenom ticho, tmu a zapomnění. Na to mi zrovna nekynula naděje, protože jsme byli na Aventinském pahorku v nejhlučnější hodinu teplého májového večera, kdy se celý Řím otvírá obchodu a ruchu. Jestli mi tedy není souzeno mít klid, zasloužím si alespoň doušek. Jenže to dítě na mě čekalo před mým bytem v polovině cesty dolů přes Fontánový dvůr, a jakmile jsem ho zahlédl na verandě, došlo mi, že občerstvení bude muset počkat.

Má přítelkyně Helena si vždycky měřila s podezřením všechno hezoučké, co se dostavilo v příliš krátké tunice. To ona vyšoupla tu možnou zákaznici ven, aby čekala před bytem? Anebo té mazané holčičce stačil jediný pohled na naše obydlí a netroufala si jít dál? To patrně ona měla něco společného s těmi přepychovými sedacími nosítky s vypouklou ozdobou v podobě hlavy Medúzy na hladce natřených polovičních dvířkách, parkujícími pod naší verandou. Náš skrovný domov jí asi připadal, jako velice nežádoucí. Mně byl taky protivný.

V prostoru, který nám sloužil jako jakýsi portikus, si našla stoličku, na níž jsem sedával já a pozoroval, jak kolem proudí život. Když jsem tam stoupal z uličky po ošoupaných schůdcích, nejdřív jsem uviděl dvojici drobných, pečlivě pěstěných bílých nožek v sandálcích ze zlatých pásků. Netrpělivě kopaly do zábradlí verandy. Jakmile jsem si vzpomněl na Maiiny čtyři děti, vyděšené a uplakané, po dalších známostech už jsem netoužil. Měl jsem svých vlastních problémů víc než dost.

Ale i tak jsem si stačil povšimnout, že jindy bych takovou osůbku, sedící na mé stoličce, přijal za klientku s náručí otevřenou, neboť pro to měla

všechny příznivé předpoklady. Byla ženského rodu, přitažlivá, sebejistá, čisťounká a pěkně oblečená. Z té by mi asi kynul tučný honorář. Buclaté paže jí zdobila spousta náramků. Ve čtyřbarevném copánku lemujícím výstřih její jemně tkané tuniky se třpytily zelené skleněné korálky s lesklými vložkami. Tmavé kudrlinky kolem tvářičky jí jistě upravily služebné cvičené ve službě dámám a přes ně přetáhly zlatou síťku, aby je udržovala na místě. Pod tunikou jí vykukovaly holé nohy, a to jenom proto, že ta tunika byla tak krátká. S hladkou smaragdovou štólou si pohrávala s lehkostí a klidem, jakmile se jí svezla trochu z ramen. Vyvolávala dojem, jako by předpokládala, že si se mnou snadno poradí.

Byl tu jeden problém. Mou ideální klientkou, pokud by mi ovšem Helena Justina dovolila takové osobě pomáhat, by musela být šikovná vdova ve věku přibližně mezi sedmnácti a dvaceti. Tenhle malý klenot jsem odložil do mnohem méně nebezpečné skupiny. Mohlo jí být teprve pět nebo šest.

Opřel jsem se o koncový sloupek zábradlí ze zpuchřelého dřeva, které měl pan domácí už před lety letoucími vyměnit. Když jsem promluvil, i mně samému připadal můj hlas unavený. „Zdravím tě, princezno. Nemůžeš se dočkat vrátného, který by tě pustil dovnitř?“ Pohrdavě se na mě zadívala, neboť dobře věděla, že takové ušmudlané plebejské byty nemají žádné otroky na vítání návštěvníků. „Až tě tvůj soukromý učitel začne učit řečnictví, zjistíš, že to byl chabý pokus o ironii. Copak by sis vlastně přála?“

„Slyšela jsem, že tu bydlí informátor.“ Její řeč prozrazovala, že patří k vysoké společenské třídě. To se dalo lehce poznat. Snažil jsem se nenechat tím ovlivnit. Aspoň ne moc. „Jestli jsi Falco, tak se s tebou chci poradit.“ Vyznělo to úplně jasně a s překvapivou jistotou. Brada vzhůru a naprostá sebedůvěra. Budoucí klientka si počínala jako zkušená artistka na visuté hrazdě. Měla naprosto jasno v tom, co chce, a očekávala, že ji lidé budou brát vážně.

„Je mi líto, ale já teď nejsem volný.“ Dosud rozrušený návštěvou u Maii nasadil jsem asi drsnější tón, než jsem měl.

Klientka se mě pokusila obměkčit. Svěsila hlavu a zadívala se dojemně na prstíky u nohou. Byla zvyklá, že si tak vyškemrá něco sladkého na zub. Velké hnědé oči prosily o laskavost s plnou důvěrou, že dostane, o co žádá.

Já jsem ji odbyl tvrdým pohledem muže, který právě musel sdělit tragickou zprávu někomu, kdo ho pak z toho, co se stalo, obviňoval.

Objevila se Helena. Panenku s náramky přejela zamračeným pohledem a pak se na mě smutně usmála přes laťkové poloviční dveře, které jsem zhotovil s Petroniem, aby má roční dcera nemohla lézt ven. Julia, moje šikovná dědička, teď tiskla čumáček ve výši kolen na laťky, strašně zvědavá, co se děje, i když se jí mřížky obtisknou do tvářiček, rozplácnou jí pusu a pokřiví nosánek. Pozdravila mě zabroukáním beze slov. Nux, moje fenka, přes ty poloviční dveře přeskočila a předvedla Julince, jak se to dělá, když chce vypadnout. Do mé klientky vrazil ten bláznivý chumáč páchnoucí kožešiny, div ji neshodil ze stoličky, takže raději trochu ustoupila. Nux zatím prováděla svůj obvyklý nadšený taneček na oslavu mého návratu domů a taky s nadějí, že snad konečně dostane nažrat.

„To je Gaia Laelia," ukázala Helena na budoucí klientku jako nějaký ošuntělý kouzelník, vytahující z ušmudlané skříňky králíka, který, jak každý ví, kope. Nepoznal jsem dost dobře, jestli ten odmítavý tón vyvolávám já nebo to děcko. „Má nějaké rodinné potíže."

Trpce jsem se rozesmál. „V tom případě nehledej útěchu u mě. Takové potíže mám taky. Poslyš, Gaio, moje rodina na mě pohlíží jako na vraha, darmošlapa a ve všem všudy nespolehlivého ničemu – a k tomu všemu, pokud se mi podaří dostat domů, musím vykoupat mimino, uvařit večeři a polapit dvě ptáčata, která pořád někde kálejí, pletou se lidem pod nohy a klovají psa."

Jako na zavolanou se škvírami v těch polovičních dveřích protáhlo jasně žluté ptáče s plovacími blánami na nožkách. Jen taktak jsem ho chytil a uvažoval, kde asi je to druhé. Nux jsem přidržel za obojek, aby se na ně nemohla vrhnout, a postrčil jsem ji ze schodů dolů. Pěkně mě podrápala do lýtek a dělala si marné naděje, jak si na ptáčkovi pochutná.

Náramky a nákotníky zlostně zacinkaly jako kozí zvonce, když Gaia Laelia dupla svou zlatem ozdobenou nožkou. Něco z dřívější povýšenecké zralosti z ní vyprchalo. „Ty jsi ale hrozný. Doufám, že ti to kachně chcípne!"

„Jenže to kachně je house," poučil jsem ji chladně. „Až vyroste pokud budu mít vůbec možnost ho vypiplat z vejce až do dospělosti tak, aby ho

Nux a Julia nevyděsily k smrti –, stane se z něho strážce Říma na Kapitolu. Neurážej tedy tvora, kterého čeká celoživotní posvátný osud."

„To nic není," ušklíbla se naštvaná osůbka. „Spousta lidí má svůj osud – " Zarazila se.

„A co dál?" pobídl jsem ji trpělivě.

„To nesmím říct."

Někdy člověk vezme určitou práci právě kvůli tajemství. Dnes mě záhady nijak nelákaly. To hrozné odpoledne, které jsem právě strávil u sestry, ve mně zabilo veškerou zvědavost.

„A proč ho vůbec máš tady?" zajímalo Gaiu a bradou ukázala na nepokojné housátko.

Přes svou skleslost jsem se snažil, aby to znělo hrdě. „Já jsem totiž prokurátor drůbeže pro Senát a římský lid."

Moje nové místo. Zatím jsem ho zastával pouze jeden den. Dosud jsem tedy ještě sám nevěděl, co to bude obnášet – rozhodně jsem však věděl, že sám bych si něco takového rozhodně nevybral.

„Sluha opeřenců," hihňala se Helena za dveřmi. Připadalo jí to kdovíjak zábavné.

Gaia nad tím taky ohrnula nos. „To zní jako titul, co sis sám vymyslel."

„Ba ne, vymyslel ho císař, chytrá hlavička."

Vespasián mě chtěl mít v postavení, které by vypadalo jako odměna, ale moc by ho nestálo. Tuhle funkci zavedl, když jsem byl v severní Africe. Jakmile mě povolal zpátky, vsedl jsem v Tripolitánii na loď a hnal se domů v naději, že mě snad čeká nějaká vlivná funkce. A místo toho mi ten císařský žertéř hodil na krk husy. A za odměnu mi svěřil navíc augurská posvátná kuřata. Život prostě páchne.

Gaia si uměla prosadit své. Nedala mi pokoj a musel jsem jí vysvětlit, proč ten žlutý ptáček žije v mém domě. „Proč ho máš tady?"

Jakmile jsem dostal tu svou úctyhodnou práci, Gaio Laelio, spěchal jsem své svěřence zkontrolovat. Junoniny husy nesmějí vysedět svá vlastní vejce na Kapitolu – jejich potomstvo se normálně podstrčí na statku nějaké slepici zamořené čmelíky. Dvě housata, která se ještě nevyznala v drůbeží etiketě, se vylíhla jinde, a když jsem přišel k chrámu Junony Monety, kněz, co měl službu, se právě chystal jim zakroutit posvátné krčky."

„A proč?“

„Někdo si stěžoval. Pohled na čiperná housátka naštval některého stařičkého kněze sboru flaminů, tedy obětníka.“ S titulem flamen Dialis byl vrchním knězem Jupiterovým, nejdůležitějším služebníkem nejdůležitějšího boha z velké olympské trojice. Ten kazisvět, kterému vadí ptáčata, musel být suchar nejhoršího druhu, lpící doslova na tradicích.

Možná že uklouzl po jedné z jejich hromádek, které věčně někde kladla. Dovedete si představit, s jakými problémy jsme se teď museli doma vyrovnávat?

Gaia zamrkala. „Flamina nesmíš rozčílit,“ napomenula mě poněkud divným hlasem.

„Budu se k němu chovat tak, jak si zaslouží.“ Zatím se mi dařilo nesetkat se s ním tváří v tvář. Slyšel jsem jenom nářky utrápeného akolyty. Snažil jsem se mu vyhýbat. Nakonec bych ještě vyzval nějakého mocipána, aby si svůj úřední klacek strčil někam. Jako státní prokurátor už jsem si něco takového nemohl dovolit.

„Je to moc velký pán,“ hájila ho dívenka dál. Zdálo se, jako by ji něco zneklidňovalo. Bylo zřejmé, že si flamen o sobě myslí kdovíco. Nesnáším členy starobylého kněžstva s veškerým jejich snobstvím a směšnými zákazy. Nejvíc ze všeho nesnáším jejich skrytý vliv v Římě.

„Ty mluvíš, jako bys ho znala, Gaio,“ utrousil jsem ironickou poznámku.

A tehdy mě uzemnila: „Jestliže se jmenuje Laelius Numentinus, tak je to můj dědeček.“

Sevřelo se mi srdce. Tohle vypadalo vážně. Začít si něco s nějakým zkostnatělým králem kultovního kněžstva kvůli dvojici zatoulaných housátek bylo už samo o sobě dost zlé pro rozjezd mé nové kariéry, a to ještě netuší, že se na mě obrátila jeho milovaná vnučka s přáním, abych ji zastupoval. Dovedl jsem si představit, jak sebou Helena polekaně trhla a zvedla obočí. Nejvyšší čas se z toho nějak vykroutit.

„Dobrá. A jak to, že ses obrátila na mě, Gaio? Kdo ti o mně řekl?“

„Včera jsem se setkala s někým, kdo mi tvrdil, že pomáháš lidem.“

„U Olympu! Kdo může vykládat takové nesmysly?“

„Na tom nezáleží.“

„A kdo ví, že jsi tady?“ zeptala se Helena starostlivě.

„Nikdo.“

„Nesmíš odcházet z domova, aniž někomu řekneš, kam máš namířeno,“ vytkl jsem dítěti. „Kde bydlíš? Je to daleko?“

„Ne.“

Z bytu se najednou ozval Juliin hlasitý výkřik. Odlezla pryč a zmizela, ale teď se ocitla ve vážných potížích. Helena chvilku váhala, a pak šla rychle za ní v obavách, jestli nejde o horkou vodu nebo nějaký ostrý předmět.

Nenapadlo mě nic, co by mohlo šestileté dítě potřebovat od informátora. Já jsem se zabýval rozvody a finančními podvody, krádežemi uměleckých předmětů, politickými skandály, ztracenými dědici a pohřešovanými milenci či záhadným úmrtím.

„Podívej, Gaio, já pracuju pro dospělé – a ty bys měla jít domů, než tě maminka začne postrádat. Ta nosítka na ulici jsou tvoje?“

Teď už se holčička netvářila tak sebejistě a zdálo se, že je ochotná sestoupit do toho přepychového dopravního prostředku, který jsem viděl čekat dole. Automaticky jsem se začal podivovat. Bohaté a bohatstvím zhýčkané děvče si vypůjčilo maminčina pěkná nosítka a nosiče. Stává se to často? A ví vůbec matinka, že si dnes Gaia nosítka zabrala? Kde vůbec matinka je? Kde je služebná, která má být Gaie k ruce i doma, tím spíš, když se vypraví někam ven? A otec ve mně si bez valné naděje na seriózní odpověď pomyslel, kde je vůbec Gaiin ustaraný tatínek?

„Mě nikdo neposlouchá,“ posteskla si. Od většiny dětí jejího věku by to vypadalo jako rozmrzelost, od tohoto děvčátka to vyznělo prostě rezignovaně. Byla příliš malá na to, aby s takovou jistotou tvrdila, že na ní nezáleží.

Ustoupil jsem. „No tak dobře. Nechceš mi v rychlosti povědět, kvůli čemu jsi přišla?“

Už ztratila důvěru. Pokud dříve vůbec nějakou měla. „Ne,“ odsekla.

Stál jsem o několik schůdků pod ní, ale ještě stále jsem se jí mohl dívat do očí. Její mládí by bylo pro mě něčím novým, kdybych byl ochoten se jejího případu ujmout – ale teď už jsem neměl čas zbytečně riskovat. S novou funkcí od Vespasiana, třebaže komickou, se moje společenské po-

stavení dramaticky zlepšilo a už jsem si nemohl dovolit pouštět se do nějakých výstředních podniků.

Sebral jsem veškerou trpělivost, jakou člověk zahrnuje dítě. „Podívej, Gaio. Všichni míváme s příbuznými rozepře. Někdy jde o důležité věci, ale většinou z toho nic není. Až se uklidníš a až ten, kdo tě urazil, bude mít taky dost času si to promyslet, prostě se klidně omluv."

„Já jsem neudělala nic, za co bych se měla omlouvat."

„Já taky ne, Gaio – ale dej na mě, že v tvé rodině bude nejlepší ustoupit."

Prošla rázně kolem mě s vysoko vztyčenou hlavou. Měl jsem plné ruce práce s Nux a housaty, a tak jsem jenom mohl uhnout stranou. Když však došla dolů na úroveň ulice a na doslech nosičů (ti už mohli mít dost rozumu, aby ji sem nenosili), nařídil jsem jí otcovsky, aby se vrátila rovnou domů. Když jsem pozoroval, jak se nosítka dala na cestu, vyšla za mnou ven Helena Justina. Pozorovala mě krásnýma hnědýma očima, plnýma tiché inteligence a jenom trochu skrývaného šibalství. Napřímil jsem se a hladil housátko. Hlasitě naléhavě zapískalo a Helena mu odpověděla zamručením. Myslím, že jsem na svou milovanou taky neudělal velký dojem.

„Tys ji nechal odejít, Marku?"

„Rozhodla se sama." Helena zřejmě něco věděla. Tvářila se starostlivě. Hned jsem svého odmítnutí litoval. „Tak jakou úžasnou zakázku od malé Gaii jsem právě pitomě prošvihl?"

„Ona ti to neřekla?.Myslí si, že ji chce někdo z rodiny zabít," vysvětlila Helena.

„Aha, tak to je tedy v pořádku. Už jsem si dělal starosti, že jí snad hrozí skutečné nebezpečí."

Helena zvedla obočí. „Ty tomu nevěříš?"

„Je to vnučka nejvyššího kněze Jupiterova chrámu. To by tedy byl prvotřídní skandál, o tom není sporu." Vzdychl jsem si. Nosítka už zmizela a teď se nedalo nic dělat. „Však ona si na to zvykne. Moje rodina má ke mně většinou taky takový vztah."

II

Vraťme se o jeden den zpátky, abychom si udělali jasno.

S Helenou jsme právě připluli z Tripolitánie. Byla to chvatná cesta po moři. Podnikli jsme ji narychlo po Famiově strašné smrti a pohřbu. Mým prvním úkolem po návratu domů bylo sdělit tu zlou zprávu sestře. Od manžela sice vždycky očekávala to nejhorší, ale aby ho v aréně sežral lev, to bylo víc, než by si i Maia dovedla představit.

Musel jsem si pospíšit, poněvadž jsem to chtěl Maie oznámit v klidu sám. Jelikož jsme s sebou přivezli i mého spolupracovníka Anacrita, který bydlel v podnájmu u mé matky, jistě jí hezky rychle poví, co se stalo. Sestra by mi nikdy neodpustila, kdyby se tu zprávu dozvěděl někdo jiný dřív než ona. Anacrites slíbil, že o tom ani nepípne, dokud to půjde, jenomže máma, jak bylo známo, dovedla z každého vytáhnout jakékoli tajemství. Ostatně Anacritovi jsem nikdy nedůvěřoval.

S těžkým srdcem jsem okamžitě po příjezdu do Říma chvátal do sestřina domu. Maia nebyla doma.

Nezbývalo mi nic jiného než se odplížit domů a doufat, že ji zastihnu později. Dopadlo to tak, že Anacrites přišel o možnost poklábosit si s mámou, protože on i já jsme dostali vzkaz, že se máme dostavit k audienci na Palatin, kde se budou projednávat výsledky sčítání lidu. Později jsem náhodou zjistil, že Maia nebyla doma z toho důvodu, že se i ona účastnila určité akce ve spojitosti s císařským dvorem – což bych rozhodně od své vyloženě republikánské sestry neočekával. To její setkání se však konalo ve Zlatém domě na druhé straně Fora, kdežto nás čekalo povyražení s byrokracií ve starých císařských kancelářích v paláci claudijských Caesarů.

Ta recepce, které se zúčastnila Maia, bude důležitá pro všechno, co se stalo potom. Měl jsem ji upozornit, že by neškodilo poslouchat trochu za dveřmi. Jenže člověk málokdy ví předem, co ho čeká.

⌘ ⌘ ⌘

Tentokrát jsem šel za Vespasiánem s plnou důvěrou, že si nemá na co stěžovat.

Skoro celý rok jsem se dřel se sčítáním lidu. Dosud to bylo mé nejvýnosnější zaměstnání a té příležitosti jsem plně využil. Anacrites, předtím císařův vrchní špeh, mi dělal dočasného spolupracovníka. Toto uspořádání se nám kupodivu osvědčilo – když vezmeme v úvahu, že se mě jednou pokusil dát zabít a že se mi jeho profese vždycky z duše protivila a on obzvlášť. Tentokrát jsme si znamenitě rozuměli při ždímání peněz z daňových poplatníků, kteří nám vyloženě lhali. Jeho lakota a moje skepse se doplňovaly. Na slabochy šel zhurta a já jsem zase okouzloval ty nepoddajné. Sekretariát, jemuž jsme podávali hlášení, netušil, že budeme tak dobří, a tak nám slíbil velice slušné procento ze všech nedoplatků, na něž jsme přišli. Poněvadž jsme věděli, že na celé sčítání je vyhrazena jenom krátká lhůta, pracovali jsme do roztrhání těla. Laeta, náš kontakt, se nás jako obvykle pokusil podfouknout, ale tentokrát jsme měli v rukou svitek s potvrzením, že Vespasián byl navýsost spokojen s tím, co jsme pro něho udělali, a že jsme boháči.

A když náš úkol skončil, s Anacritem jsme se navzájem nezabili. Ale i tak to s ním málem dopadlo velmi bledě. V Tripolitánii se ten pitomec nechal málem zabít v aréně. Kdyby někdo v Římě zjistil, že bojoval jako gladiátor, společensky by ho to úplně znemožnilo a čekal by ho tvrdý legální postih. Když se zotavil ze svých ran, musel se smířit s tím, že ho budu mít celý život v hrsti.

Na schůzi na Palatinu se dostavil dřív než já. Jakmile jsem vstoupil do vysokého klenutého audienčního sálu, hned mě naštvalo, že vidím jeho bledý obličej. Ta bledost byla přirozená, ale pod dlouhými rukávy tuniky měl také obvazy a pozoroval jsem, jak opatrně se pohybuje. Jenom já jsem věděl proč. Měl dosud bolesti. To mě povzbudilo.

Věděl, že ještě ten den chci navštívit Maiu. Zajímalo by mě, zda by mi tu schůzku zatajil, kdybych se s poslem z Paláce minul.

Ušklíbl jsem se na něho. Nikdy nevěděl, jak to má brát.

Nijak jsem se nenamáhal a nešel přes sál za ním. Usadil se po boku Claudia Laety, toho požírače papyru, kterého jsme převezli s výší svého

honoráře. Teď když už sčítání lidu skončilo, chtěl se Anacrites vetřít zase na své staré místo. Během celé schůze se držel těsně po Laetově boku. Polohlasem si neustále vyměňovali drobné lichotky. Ve skutečnosti mezi nimi zuřil boj o totéž místo nahoře. Jakmile vypadli z jednotlivých kanceláří, kde proti sobě kuli pikle, předváděli se uhlazeně jako nejlepší přátelé. Ale kdyby kterýkoli z nich kráčel za tím druhým temnou uličkou, druhý den by toho sledovaného určitě našli mrtvého ve škarpě. Snad naštěstí jsou císařské paláce většinou dobře osvětlené.

V audienčním sále byl vymezený čtvercový prostor s měkce vystlanými trůny pro císaře a jeho syna Tita, oba oficiální cenzory. Čekala tam sedadla s volutovými opěradly, doklad o tom, že se mají dostavit senátoři, a tvrdé židle pro příslušníky nižších vrstev. Stěny lemovali vestoje písaři. Většina z toho početného shromáždění byla plešatá a slabozraká. Než přišel Vespasián s Titem, třicátníkem, nápadně jsme se tam vyjímali Anacrites, Laeta a já, protože jsme byli dokonce mladší než ti písaři po stranách. Ocitli jsme se mezi otrlými bankovními pracovníky nebo kněžími ze Saturnova chrámu, prostě v té seschlé směsici svatosti a výběrčích peněz, kteří nyní vesele ukládali zisky ze sčítání do kovaných truhlic ve sklepeních chrámu. Ti se strkali s představiteli senátorského stavu, poslanými předtím do provincií ždímat daně z loajálních občanů říše v cizině, kteří vděčně přijali římskou nadvládu a váhavě slíbili za ni platit.

Později za své vlády nazýval Vespasián ty vyslance svými „houbami“ umístěnými v cizině, kde měli pro něho vsakovat peníze, a naznačil jim, že mu nezáleží na tom, jaké metody použijou. Museli tedy svými přirozenými sklony, výhrůžkami a brutalitou, vyvažovat císařovo očividné přání být považován za „hodného“ císaře.

Jednoho z těch vyslanců jsem znal – Rutilia Gallika, který měl za úkol rozhodnout spory o půdu mezi Velkou Leptidou a Oeou. Právě tam jsem se s ním setkal. Nějak se stalo, že mezi naším prvním rozhovorem a jeho odjezdem jeho titul jaksi zdušel, až už nebyl pouhým zeměměřičem, ale císařovým zvláštním agentem, který měl dohlédnout na průběh sčítání obyvatel v Tripolitánii. Ani zdaleka nechci toho vznešeného člověka podezírat, že by si nějakými nekalými prostředky dopomohl k větší moci. Jako bývalý konzul byl v Paláci dobře zapsán. V Leptidě jsme navázali velmi

těsné společenské vztahy jako dva Římané, kteří uvízli daleko od vlasti mezi falešnými cizinci, zato teď jsem se přistihl, že ho začínám pozorovat obezřetně. Měl větší vliv, než jsem si dřív uvědomoval. A odhadoval jsem, že jeho vzestup ještě ani zdaleka nedosáhl vrcholu. Uměl být přítelem – ale moc bych na to nespoléhal. Nenápadně jsem ho pozdravil a Rutilius mi odpověděl pokývnutím. Seděl tam tiše, nepřipojil se k žádné skupině. Věděl jsem, že do Říma přišel jako senátor první generace z Augusty Taurinorum v severní Itálii, na kterou se tu pohlíželo s pohrdáním. Vytušil jsem, že si s sebou nosí znamení cizáka. Ale věděl jsem, že si z toho nic nedělá. K tomu závěru jsem došel proto, že jsem ho dost dobře znal.

Být novým člověkem, nad nímž by patriciové ohrnovali nos, už nepředstavovalo žádnou nevýhodu od té doby, co Vespasián, poslední venkovský povýšenec, kterého předtím nikdo nebral vážně, překvapil svět a udělal se císařem. Teď vstoupil do sálu jako zvědavý turista, ale zamířil rovnou k svému trůnu. Statnou postavu měl navlečenou do nachového oděvu s viditelným potěšením a okamžitě bez jakéhokoli úsilí ovládl celý sál. Starý pán zaujal své místo uprostřed, robustní zjev, čelo samá vráska, jakoby poznamenané celoživotním úsilím. To bylo klamné. Satirikové se mohli klidně posmívat, že asi trpí zácpou, ale on měl Řím a celou říši přesně tam, kde chtěl, a jeho zachmuřený úsměv prozrazoval, že to dobře ví.

Po bok mu nakonec usedl Titus, podobně zavalitý, ale oproti otci polovičního věku a dvakrát tak veselý. Než se posadil, přátelsky se pozdravil s těmi, kteří se teprve nedávno vrátili do Říma z provincií. Titus měl pověst dobráka s měkkým srdcem – což je vždycky znamením proradného nemravného, který dovede být krutě nebezpečný. Novému flaviovskému dvoru dodával energii a talent – a v královně Berenice z Judeje exotickou krásku o deset let starší než on. Té se nepodařilo polapit Vespasiána, a tak svými kyprými půvaby okouzlila toho druhého nejlepšího. Stačil mi jediný den na Foru, abych se dozvěděl nejčerstvější novinku, že se nedávno vypravila za svou hezkou hračkou do Říma.

Titus byl podle všeho uchvácený tím zdánlivým štěstím, ale já jsem nepochyboval o tom, že Vespasián si s tím poradí. Otec své nároky na vládu nad říší opíral o tradiční ušlechtilé hodnoty. Tato rádoby císařovna, která

má za sebou incestní vztah a zasahování do politiky, by se rozhodně nehodila na portrét na stěnu ložnice mladého Caesara, ani kdyby malíři seděla v póze, jak okusuje písátko a tváří se jako domácká puťka, jež přemýšlí jenom o kuchyňských potřebách. Někdo by ji měl upozornit: Bereniku čeká vyhazov.

Titus, vlídný mladík, se dobrácky usmál, když si mě všiml. Vespasián jeho úsměv zaregistroval a zamračil se. Mně jako realistovi bylo milejší to zamračení.

Podrobnosti následující schůze podléhají patrně oficiálním pravidlům o utajení. Nicméně jejich následky jsou naprosto viditelné. Na počátku své vlády Vespasián veřejně oznámil, že potřebuje čtyři sta milionů sesterciů, aby postavil Řím na nohy. Krátce po dokončení sčítání obyvatelstva už se naplno rozjela výstavba a přestavba na kdejakém kousku pozemků a na konci Fora se zvedal výš a výš ohromující flaviovský amfiteátr, který měl jeho úsilí zpečetit. Není žádnou novinkou, že se mu podařilo dát tu obrovskou částku dohromady.

I pod vedením předsedy, který nesnáší zahálku, a ve spolupráci s nejchytřejšími úředníky na světě, kteří by celé jednání vedli, je celkový státní rozpočet říše nesmírně vysoký. Čtyři hodiny nám trvalo probrat se všemi ciframi.

Vespasián jako by si ani nevšiml, že by měl být s novými fondy navýsost spokojen, ačkoli Titus několikrát zvedl uznale obočí. I správcové státní pokladny vypadali uvolněně, což bylo neslýchané. Nakonec to císař uzavřel krátkým, kupodivu laskavým projevem, v němž každému poděkoval za odvedenou práci, a byl tentam a v patách za ním odešel i Titus.

Schůze skončila a já bych odtamtud okamžitě vypadl, kdyby mě a Anacrita neočekávaně neodlifroval fešácky nastrojený otrok do jedné vedlejší komnaty. Tam jsme se nudili a potili ve skupině nervózních senátorů, až nás konečně odvedli k soukromé audienci u Vespasiána. Místo toho si měl už dávat šlofíka jako úctyhodný penzista, ale kdepak on, už zase pilně pracoval. Konečně jsme pochopili, že se tu budou rozdávat odměny.

Ocitli jsme se v docela maličké audienční místnosti. Tita jsem neviděl, ale když jsme předtím během čekání žertovali, připadal mi unavený. Berenika mu asi dává zabrat. Vespasián využíval oba své syny na veřejnosti,

aby si občané zvykli na jejich růžové tvářičky a byli na ně připravení, až on tu nebude. Skutečné pomocníky vlastně nikdy nepotřeboval. Rozhodně zvládl vyjádřit pár strohých díků takovým šupákům, jako jsme byli Anacrites a já.

Vespasián si dal záležet, aby to vyšlo jako projev upřímné vděčnosti. Za to, prohlásil, doplní jména nás obou do seznamu jezdců, tedy středního stavu. Vyslovil to tak ledabyle, až jsem to málem přeslechl. Pozoroval jsem zrovna, jak po namalovaném falešném obložení stěny upaluje stínka, a vzpamatoval jsem se, až když jsem uslyšel Anacrita blábolit nešikovně květnaté díky.

Aby se člověk mohl vyhoupnout do středního stavu, musel se vykázat vlastnictvím půdy v hodnotě čtyři sta tisíc sesterciů. Nesmíte si představovat, že by nám tu záruku poskytl náš dobrotivý císař. S pohrdavým frknutím zdůraznil, že jsme z něho vyždímali tak mastný plat, že jsme si potřebnou částku jistě uložili. On nám pouze poskytl formální právo nosit zlatý prsten jezdeckého stavu. Odbylo se to bez obřadu. Ten by byl na něm vyžadoval, aby nám ty zlaté prsteny předal on sám. Jemu bylo samozřejmě milejší, aby si každý ten svůj zaplatil. Já jsem neměl v úmyslu prsten nosit. V končinách, kde jsem bydlel, by mi ho pohotově šlohl nějaký zloděj, sotva bych se s ním ukázal venku.

Aby dal nějak najevo rozdíl mezi mnou, svobodným občanem, a Anacritem, veřejně_ zaměstnaným bývalým otrokem, ujistil Vespasián Anacrita, že se s ním nadále počítá na vyzvědačskou práci. Mě na druhou stranu poctil tou příšernou sinekurou, po jaké tradičně touží příslušníci středního stavu. Když jsem pracoval na sčítání lidu, zachránil jsem posvátné husy na Kapitolu před osudnou zkázou. Za odměnu pro mě Vespasián vymyslel funkci prokurátora drůbeže pro Senát a římský lid.

„Díky," řekl jsem stručně. Očekávaly se ode mě mnohem květnatější projevy vděku.

„Však si to zasloužíš," uculoval se císař. Ta funkce stála za starou belu a oba jsme to věděli. Nějakého snoba by možná nadchlo, že má teď něco společného s velkými chrámy na Kapitolu, ale mně se to pomyšlení příčilo.

„Blahopřeju," ušklíbl se drze Anacrites. Pro případ, že by mě chtěl naštvat ještě víc, a abych mu taky připomněl, že bych ho mohl zničit, před-

vedl jsem mu tradiční gladiátorský pozdrav. To ho uzemnilo. Už jsem to tak nechal, však jsem si ho znepřátelil víc než dost.

„Doporučil mě na toto místo nějaký laskavý přítel, Caesare?“ Antonia Caenis, po řadu let císařova milenka, mi krátce před smrtí naznačila, že by ho mohla požádat, aby znovu zvážil mé vyhlídky. Podíval se mi zpříma do očí. Po čtyřiceti nebo padesáti letech, kdy Antonii Caenidu plně respektoval, na její rady Vespasián vždycky dal.

„Vím sám, jakou máš cenu, Falcone.“ Někdy jsem si v duchu kladl otázku, jestli si ještě pamatuje, že mám proti jeho synu Domiciánovi zničující důkaz. Nikdy jsem se ho nepokoušel vydírat, třebaže věděli, že bych mohl.

„Děkuju, Caesare.“

„Ty se vyšvihneš k velkým věcem.“

Byl jsem jako ochromený a oba jsme to věděli.

S Anacritem jsme odcházeli z Paláce mlčky.

Jeho patrně čeká menší změna. Počítalo se s tím, že bude pokračovat ve státních službách, ovšem v lepším postavení díky novému společenskému zařazení. Hmotně si asi polepší. Vždycky jsem choval podezření, že při kariéře špeha už si Anacrites nahospodařil tajné bohatství. Tak především vlastnil vilu v Kampánii, jak jsem se dověděl od Moma, pečlivě pěstovaného práskače.

O své minulosti Anacrites nikdy nemluvil, ale nepochybně to byl bývalý otrok. I jako propuštěnec si mohl k takové přepychové vile pomoct legálně jenom za odměnu za mimořádné celoživotní služby. Nikdy jsem nezjistil, kolik mu asi je, ale na odchod na odpočinek ještě rozhodně nevypadal. Byl natolik houževnatý, že přežil strašlivou ránu do hlavy, která ho měla úplně odrovnat, a taky mu zbývalo ještě pár zubů i většina dozadu ulízaných černých vlasů. A druhý způsob, jak si palácoví otroci pomáhali k hezkým věcem, byl přímočarý: úplatky. A když se teď ocitl ve středním stavu, bude očekávat úplatky úměrně vyšší.

Stále ještě mlčky jsme se rozešli. On rozhodně nebyl typ, který by navrhl jít si dát na oslavu skleničku. Mně by to stejně nešlo do krku.

Má budoucnost mi připadala chmurná. Narodil jsem se svobodný, ale

plebejec. Teď jsem se povznesl nad generace darebných Didiů – ale kam? Že budu nadále darebákem, který přišel o své přirozené místo v životě.

Odešel jsem z Paláce vyčerpaný a zachmuřený, neboť jsem věděl, že musím vysvětlit ten svůj hrozný osud Heleně Justině. A také její osud. Jako senátorská dcera opustila svůj patricijský domov a vyměnila ho za vzrušující a nebezpečný život s méněcenným ničemou. Helena mohla vyvolávat dojem upjatosti, ale ve skutečnosti byla vášnivá a tvrdohlavá. Po mém boku se musela nejednou vyrovnávat s nebezpečím a ostudou. Potýkali jsme se s chudobou a smůlou, ale většinou jsme měli možnost užívat si život tak, jak jsme sami chtěli. Takovou nezávislost by jí mohlo závidět mnoho žen jejího postavení, ale málokterá by se odvážila pro ni rozhodnout. Pevně jsem věřil, že je šťastná. Já tedy rozhodně šťastný byl.

Teď jsem konečně po třech letech planých slibů získal povýšení do jezdeckého stavu – a s tím i nejrůznější omezení. Budu muset počítat s ušlechtilejšími obory podnikání, s nižším místním kněžstvem a méně placenými administrativními místy. Se souhlasem těch, kteří jsou mi společensky rovni, a s přikývnutím bohů jsem měl budoucnost zajištěnou: M. Didius Falco, dříve soukromý informátor, bude mít tři děti, žádné skandály a za čtyřicet let malou sošku na svou počest. Najednou mi to nepřipadalo nijak moc lákavé.

Helena Justina uvázla v trvalé úctyhodné prostřednosti. Jako zdroj skandálů jsem ji rozhodně zklamal.

III

Můj první den po návratu do Říma byl tedy dost únavný. Večer jsem strávil doma v soukromí s Helenou a zvykal si na naše nové postavení. Dumali jsme, co to asi bude pro nás znamenat.

Druhý den jsem našel Maiu a sdělil jí tu hroznou novinu. Nijak to nezlepšil fakt, že cesta, která zabila jejího manžela, mně přinesla určité výhody. Samozřejmě jsem se cítil provinile. Když mě Maia ujistila, že si nemám co vyčítat, připadal jsem si ještě hůř.

Zůstal jsem u sestry skoro celý den. Hned jak jsem se po tom drásavém zážitku vrátil domů, čekalo mě jednání s tou dětskou klientkou Gaiou Laelií. Pak už jsem toužil jedině moct vejít dovnitř a zavřít za sebou dveře.

Avšak svět už slyšel, že jsem zpátky. Uvnitř nečekali žádní klienti a tentokrát ani věřitelé či žadatelé o půjčku. Zato se u mého prostého dřevěného stolu usadili členové mého důvěrného kroužku a doufali, že jim něco uvařím. Jeden přítel, jeden příbuzný. Ten přítel byl Petronius Longus, jehož přítomnost bych uvítal, kdyby zrovna neklábosil jako kamarád s příbuzným, kterého jsem prakticky nesnášel: s mým otcem Geminem.

„Pověděla jsem jim o Famiovi," přiznala se mi Helena tiše. Myslela tím upravenou verzi.

Dohodli jsme se, že jedině Maie povíme, jak to doopravdy bylo. Famiu poslali do ciziny Zelení, sekce vozatajů, pro které pracoval jako koňský veterinář, aby se tam porozhlédl po libyjských hřebčínech. To vzdálené dějiště nám umožnilo některé detaily zatemnit. Podle oficiální verze zahynul „nešťastnou náhodou" při střetu s divokou šelmou.

Teď už záleželo na Maie, kdy a zda vůbec někdy prozradí, že Famia, notorický pijan a křikloun, hulákal sprosté urážky proti tripolitánským bohům a hrdinům na foru ve Velké Leptidě tak hanebně, že už se to nedalo omluvit ani sebevětší shovívavostí vůči cizincům, takže občané ho zmlátili, odtáhli před magistráta, který právě objížděl provincie, a obvinili

z rouhání. Podle tradičního místního trestu měl být předhozen k roztrhání dravým šelmám.

V aréně v Leptidě se chystala řada her – podle běžných zvyklostí v Africe, kde mají krvavé podívané usmiřovat hněv uražených bohů, i když kruté punské bohy vůbec nikdo neurazil. Pořadatelé měli připraveného vyhladovělého lva. Famia byl popraven hned druhý den, kdy jsem neměl ještě ani tušení, že je vůbec v Leptidě, natož abych si uvědomil, co se děje, nebo se mohl pokusit nějak zakročit. Maie jsem podrobně vylíčil příčinu i způsob manželovy smrti a radil jí, aby děti zatím ušetřila celé té hrůzy. Jedno jsem však neprozradil ani jí, a to, že magistrát, který popravu schválil, aby v Leptidě udržel klid, byl můj kolega při sčítání lidu, císařův senátorský vyslanec Rutilius Gallicus. Tehdy jsem dokonce bydlel v jeho domě a seděl jsem vedle něho, než jsem pochopil, že se dívám na Famiovu smrt. To Maia nevěděla, ale přesto mi všechno kladla za vinu.

Petronius i můj otec mě také zvědavě pozorovali, jako by mě i oni podezírali, že jsem za to plně odpovědný.

Helena mi odebrala housátko a položila ho do koše vedle jeho pisklavého sourozence. Náš byt byl naštěstí nad košíkářskou dílnou a Ennianus nám vždycky tuze rád prodal nový. Ještě jsme mu neprozradili, že se musím starat o posvátné husy. V tomto prostředí mě beztak většinou považovali za šaška.

„Kde jsi splašil ty mrňata?“ posmíval se mi táta. „Na pečení eště drobet hubený. Než budou zralý do hrnce, budou tě považovat za mámu.“

Zkrotle jsem se usmál. Helena mu jistě prozradila, jaké mám nové postavení a s tím spojenou pěknou práci. Teď na to bude celé dni vymýšlet mizerné vtípky.

Petronius si šoupl Nux pod stolem mezi boty. Julii podali nadšenému dědečkovi. Táta to s dětmi vůbec neuměl, vždyť své vlastní opustil a utekl s přítelkyní. Julinku však miloval a vychloubal se, protože její druhý dědeček byl senátor. A ona ho taky milovala a nepotřebovala k tomu žádný důvod. Zdálo se, že celá budoucí generace tátu horlivě uctívala dokonce dřív, než dosáhla věku, kdy ho mohla tajně navštěvovat v jeho království starožitností a nechat se podplácet tretkami a pamlsky.

Snažil jsem se ovládnout podrážděnost. Našel jsem si stoličku a posadil

se.

„Něco k pití?“ nabídl se Petronius a doufal, že se sveze se mnou. Zavrtěl jsem hlavou. Vzpomínka na Famiu mě dočasně připravila o veškerou chuť na pití. To je nejzhoubnější aspekt opilců. Jejich vlastní pití už jim nechutná – a pozorovat, jak to dopadá, když se to přežene, připraví o požitek z toho i nás ostatní.

Petronius i táta jenom zvedli obočí.

„To je těžký,“ poznamenal táta.

„Vždycky je na tobě všechno znát.“

Helena mi položila ruku na rameno a pak ji odtáhla. Přišel jsem domů jako shrbený nešťastný chudák, který potřebuje utěšovat, ale nechce to dovolit. Ona to dobře poznala. „Tentokrát jsi Maiu zastihl?“ zeptala se, třebaže to moje mizerná nálada potvrzovala. „A kde byla včera?“

„Šla s jednou dcerkou na nějaký dýchánek, kde je představovali královně Berenice.“

Helena se zatvářila překvapeně. „To není Maie podobné.“ Stejně jako já i má sestra pohrdala oficiálními formalitami. Normálně by Maia na pozvání k Titově exotické přítelkyni reagovala stejně vzdorovitě jako Spartacus.

Petronius o tom podle všeho něco věděl. „Nějak to souvisí s losováním, která z dívek se stane novou vestálkou.“

Opět to bylo těžko slučitelné s Maiou.

„Neměl jsem možnost si s ní jen tak popovídat,“ vysvětloval jsem. „Znáte Maiu. Sotva mě uviděla, pochopila, že jí nesu špatnou zprávu. Já jsem byl doma – ale co je s Famiou? I on by normálně nejdřív pohodil svá zavazadla ve vlastním bytě a teprve pak se vydal do nějaké krčmy. Došlo jí to.“

„A jak se s tím vyrovnává?“ zeptal se táta.

„Až příliš dobře.“

„Co to znamená? Je to rozumná žena. Nebude dělat scény.“ O svých mladších dětech, tedy o Maie a o mně, nevěděl táta vůbec nic. Jak by mohl? Když se vykroutil z jakékoli odpovědnosti, mně bylo sedm, Maie teprve šest. Přes dvacet let žádného z nás neviděl.

Hned nato, co jsem Maie sdělil, že její manžel je mrtvý, padla mi do ná-

ruče. Potom okamžitě vycouvala a chtěla slyšet všechny podrobnosti. Mockrát jsem si celý příběh opakoval na zpáteční cestě lodí. Vyprávěl jsem jí to stručně. Tím beznadějněji to vypadalo. Maia zarytě mlčela. Přestala se vyptávat. Nevšímala si toho, co jí říkám. Přemýšlela. Měla čtyři děti a žádný příjem. Existuje sice pohřební fond, do něhož musel Famia na nátlak Zelených taky přispívat, a z toho se zaplatí urna a nápis. Ten ona nechtěla, ale bude ho muset přijmout, aby měly děti památku na svého pochybného rodiče. Možná že Zelení se rozhodnou vyplácet jí malý důchod. Bude mít také nárok na chudinský bezplatný příděl obilí. Ale bude muset jít do práce.

Rodina jí pomůže. Ona nás o to nepožádá, a až jí sami něco nabídneme, budeme muset vždycky zdůrazňovat, že je to pro děti. Ve věku od devíti do tří byly už i tak vyděšené, vyplašené a k neutišení. Všechny se zdály velmi nadané. S Maiou jsme jim opatrně vysvětlili, že ztratily otce, ale patrně vytušily, že před nimi skrýváme nějaké tajemství.

Má sestra se nemusela vyrovnávat s tragédií poprvé. Prvorozená dceruška jí umřela na nějakou dětskou nemoc přibližně ve věku nyní jejího staršího syna Maria. Já jsem byl tenkrát, když k tomu došlo, někde v Germánii a ke své hanbě přiznávám, že jsem měl tendenci zapomínat. Svůj zármutek nesla sama, Famia jí nebyl nikdy moc platný.

Petronius odebral Julinku tátovi a podal ji Heleně. Přitom tátu pošťouchl, že by už měli jít. Táta, jak u něho bylo typické, na to nereagoval. „Bude se muset zkrátka vdát."

„Tím si nebuď tak jistý," odporovala mu tiše Helena. Vyznělo to jako výtka mužům. Na tenhle náznak táta opět nereagoval. Na chvíli jsem si zabořil obličej do dlaní. Napadlo mě, že taková hezká a nechráněná žena jako moje sestra bude muset opravdu odmítat překotné, některé až odporné nabídky. To je ovšem jenom jedna stránka jejího zoufalství v nové situaci. Odhánění zištných nápadníků byla aspoň jedna možnost, jak jí pomoct.

„Dal bych na to krk –" táta najednou dostal jeden ze svých hroznýchzlomyslných nápadů, „dám na to krk, že se tvoje matka pokusí dohodit jí někoho, koho známe," oznámil mi slavnostně.

Nechtěl jsem ani pomyslet, koho tím myslel.

„Někoho, kdo se v životě domohl pěkného postavení – mimochodem, Marku, ještě jsem ti neblahopřál. Musíme to, synu, oslavit – samozřejmě při nějaké lepší příležitosti," připustil váhavě.

Opožděně mi to došlo. „Snad nemáš na mysli –"

„Má dobré místo u prachatého zaměstnavatele, spoustu kořisti, je v nejlepších letech, my všichni ho dobře známe – já myslím, že je to jasné," šveholil táta. „Milovaný podnájemník vaší matky."

Odkopl jsem stoličku, na níž jsem seděl, vstal jsem a odešel do ložnice. Práskl jsem prudce dveřmi jako naštvané dítě. Měl jsem za sebou špatný den a tohle mě dokonale znechutilo. Jako všechny tátovy nerozvážné poznámky i tahle se vyznačovala zhoubnou pravděpodobností. Když jsme nechali stranou fakt, že ten podnájemník je jedovatá parazitická houba s etikou politicky prohnaného slimáka, byl to doopravdy zámožný, právě povýšený muž s pevným platem, který touží stát se členem naší rodiny.

Ach bohové: Anacrites!

IV

„A jak to tedy bylo s Famiou doopravdy?“ zeptal se Petronius, když jsme se druhý den ráno srazili u Fontánového dvora. Jenom jsem pokrčil rameny a zůstal zticha. Vztekle se na mě podíval. Vyhnul jsem se jeho pohledu a znovu proklínal Famiu, co mi to nadrobil. „Ty mizero!“ Přestože se naštval, těšil se Petronius na to, jak se to pokusí ze mě vymámit.

„Díky, že jsi včera večer odvedl tátu.“

Pochopil, že se snažím změnit téma. „Za to jsi mi ještě dlužnej. Musel jsem se nechat zatáhnout k Floře a propít tam svůj plat za půl tejdne.“

„Tak ty si můžeš dovolit flámovat v noci v krčmě?“ vyzvídal jsem na něm, protože bych rád zjistil, jak je na tom s manželkou.

Arria Silvia ho pustila k vodě za něco, co on sám považoval za menší narušení manželského soužití: za jeho pobláznění hloupoučkou dcerou vůdce gangsterské tlupy. Za to zaplatil propuštěním ze sboru vigilů a jeho známí se teď na něho dívali skrz prsty. To propuštění z práce bylo dočasné, právě tak jako ty pletky, ale ztráta manželky – což ve skutečnosti znamenalo ztrátu jeho tří dcerušek – vypadala na trvalou záležitost. Petronia Silviina zlostná reakce kdovíproč překvapila. Podle mého odhadu býval nevěrný už dřív a Silvia o tom často věděla, ale tentokrát se nemohla smířit s představou, že polovina obyvatel Aventina se jí za to, co se děje, pošklebuje.

„Já si můžu dovolit, co se mi líbí.“

Oba jsme uhýbali. Doufal jsem, že to není nějaký osudný výsledek našeho pokusu pracovat jako společníci. To bylo těsně předtím, než jsem si uvázal na krk Anacrita. S Petroniem jsme byli přáteli už od vojny, a tak jsem očekával, že nám to bude ideálně klapat, jenže od samého začátku jsme naráželi na nesrovnalosti a každý z nás chtěl pracovat po svém. Rozešli jsme se, když se mi naskytla příležitost k okázalému zatčení bez něho. Petronius měl za to, že jsem ho vynechal naschvál. A poněvadž to byl můj

nejlepší přítel, roztržka s ním bolela.

Když jsme se rozkmotřili, Petronia přijali znovu k vigilům. Tam byl ve svém živlu jako vrchní vyšetřovatel Čtvrté kohorty, takže i jeho škrobený tribun musel uznat, že v tom se Petronius výborně vyzná. Vypadalo to, že se vrátí i k manželce. Ale Arria Silvia už nad ním zlomila hůl a bez dlouhého otálení si pořídila přítele – k Petroniovu naprostému zhnusení prodavače nakládaného salátu. Jejich děti, samá děvčátka, byly ještě malé, a ačkoli Petronius měl nárok na to, aby je měl u sebe, bylo by nerozumné se o to pokoušet, dokud se sám znovu šikovně neožení. Pochopitelně jako většina mužů, kteří si šlapou po štěstí kvůli bezvýznamným pletkám, když si myslí, že jim to projde, i on byl teď přesvědčen, že nestojí o nic jiného, než aby se k němu žena vrátila. A Silvia se místo toho dala dohromady s tím svým drtičem řepy.

Helena zastávala názor, že přes své zkušenosti by si Petronius Longus asi jen těžko pořídil novou ženu, právě tak jako by těžko získal zpátky tu dřívější. V tom jsem s ní nesouhlasil. Byl to chlap jaksepatří, statné postavy a příjemného vzhledu, tichý, inteligentní, přívětivý. Měl slušný plat a už dokázal, že doma zastane spoustu práce. Byla ovšem pravda, že v současné době bydlel v mém starém odporném staromládeneckém bytě, že moc pil, příliš otevřeně nadával a flirtoval s každou sukní. Ale to všechno by se dalo využít k jeho prospěchu. Ten trpký raněný výraz by mohl dělat divy. Ženy mají velice rády muže, kteří už mají něco za sebou. Aspoň u mě se to osvědčilo, ne?

Zatím jsem mu sice nemohl podrobně vylíčit, jak to bylo s Famiou, ale měl jsem pro něj spoustu jiných novinek. „Musím ti toho moc vyprávět." Ale nijak jsem se nezdráhal prozradit mu, jak se Anacrites oháněl gladiátorským mečem. Petro se na ten skandál postupně připraví, dokud poprask neutichne, a já mu budu moct důvěrně vysvětlit, jak to dopadlo s Famiou.

„Nechtěl bys jít se mnou na večeři?" zval mě.

Musel jsem zavrtět hlavou. „Návštěva u Heleniny rodiny."

„No jasně!" odsekl poněkud podrážděně. Moji vyženění příbuzní, když už jsem je tak mohl nesměle nazývat, patřili do senátorských kruhů – pro informátora až moc nóbl. Petronius ještě stále dost dobře nevěděl, jestli si mě má dobírat, jaké mám štěstí, anebo zvracet do příkopu. „U Jupitera,

Falcone, přece se mi nebudeš omlouvat – vždyť se už nemůžeš dočkat, jak se s těmi pověřovacími listinami pro střední třídu budeš předvádět jako zázračné dítě, císařův mazánek."

Připadalo mi taktní odbýt to vtipem: „Až po šněrovadla na botách vězím v smradlavejch husích hovínkách."

To mu sedělo. „No fajn, a to na těch jejich drahejch mramorovejch podlahách." Všiml jsem si, že trochu přimhouřil oči. Musel něco vidět. Jako by vůbec nepřerušil naše bezstarostné plácání, varoval mě: „Tvoje máma právě zabočila z Krejčovský uličky."

„Díky," zamručel jsem. „Nastala asi pravá chvíle, abych vypadnul a postaral se o nějaký posvátný zobáky –"

„Není třeba," uklidňoval mě hned Petronius podivně změněným hlasem, v němž se ozýval skutečný obdiv. „Zdá se, že ses dočkal významné nové role."

Obrátil jsem se, abych zjistil, na co tak zírá. Na úpatí schodů, které vedly vratce k mému bytu, stála malá elegantní nosítka. Poznal jsem jejich červenobíle pruhované záclonky a vepředu zřetelnou hlavu Medúzy. Byla to přesně ta nosítka, v kterých včera přinesli Gaiu.

Teď z nich vystupoval muž v komickém oblečení. Jeho drzá družina a dotěrné chování mě naplnily hrůzou. Na sobě měl ošumělý oboustranný plášť a na hlavě jakýsi dřevěný bodec, zasazený do chumáče vlny. Tuhle konstrukci mu držel na hlavě kulatý klobouk s klapkami přes uši, uvázaný pod bradou dvěma tkanicemi. Něco takového moje holčička velice ráda trhala a házela na zem. Ten plášť měl být asi oděvem hrdiny, ale návštěvník s rohem na hlavě patřil ke kastě, na kterou jsem vždycky nadával. Ve svém novém postavení se k němu budu muset chovat s okázalou zdvořilostí. Byl to flamen, jeden z těch škrobených kněží starodávných latinských kultů.

Dělám tu práci teprve dva dni, a ti mizerové si už zjistili, kde bydlím. Leckterý vymahač činže se k člověku uměl chovat slušněji.

V

Stačilo prohodit pár slov s košíkářem v přízemí a flaminovi průvodci už kráčeli před svým pánem po chatrných schodech k mému příbytku. Venku na mrňavé podestě, kde mě včera přemlouvala Gaia, ohlodávala Nux velkou syrovou kost. Byl to malý pejsek, ale zavrčel tak, že celá kavalkáda na místě ztuhla.

Došlo ke krátké konfrontaci.

Nux popadla kost, kterou skoro neuzvedla, jak byla těžká. Já jsem ji viděl – a cítil –, když jsem odcházel, přezrálý hnus, který asi odněkud vyhrabala poté, co si ho nechala celé týdny uležet. Z fenčina pokladu odlétlo několik bzučících much. Poloviční dveře byly nadále zavřené, aby Julinka musela zůstat vevnitř a nevrhala se na psa, dokud pouštěl hrůzu, a tak měla Nux jen omezené možnosti. Uši se jí připláclý dozadu a bylo jí vidět bělmo očí. Ani já bych si netroufal k ní přiblížit. Nepřestávala vrčet a pustila se dolů po schodech. Stále s sebou vlekla kost, která narážela do každého kamenného schodu. Flaminův doprovod couval a šlapal mu na prsty nohou. Dole pod schody se celá výprava shlukla do vyděšeného chumlu, zatímco moje fenka kráčela se svým drahocenným nákladem kolem nich a nepřestávala zuřivě vrčet.

Flamen si přitáhl plášť kolem těla a znovu se kradl po schodech nahoru. Jeho společníci, celkem čtyři, se váhavě sešikovali pod schody, aby mu kryli záda, a když pak zmizel uvnitř, dali si pohov u nosítek. Nuxie svou kost na ulici upustila. Se skloněnou hlavou ji obcházela kolem dokola a čenichem na ni přihrnovala zem. Potom se, přesvědčená, že její poklad je teď neviditelný, odloudala pryč a hledala něco zábavnějšího.

Petronius, milovník koček, se tiše zachechtal. Poklepal jsem ho po rameni. Divoce jsem mával na mámu, abych jí tak dal na vědomost, že to úřední jednání nesmí přerušit obvyklým láskyplným vyzvídáním, jak mé rodince fungují střeva. Na košíkáře jsem mrkl, když jsem procházel kolem

jeho krámu, a tiše jsem vyšel po schodech. Průvodci si mě nevšímali. Máma na mě zavolala, ale já už jsem se naučil neslyšet, když po mně něco chtěla.

Doma jsem okamžitě popadl Julii, která horempádem lezla k polovičním dveřím, jež flamen nechal otevřené, takže se nebezpečně houpaly v pantech. Mimino jsem si přidržoval na rameni a doufal, že bude zticha. Zadkem jsem se opřel o čerstvě vymalovanou tyrkysovou zeď v předsíni, abych slyšel, o čem bude řeč. Tu legraci jsem si přece nemohl nechat ujít.

Zajímalo by mě, co asi flamen očekával. Ve skutečnosti se setkal s dívkou, kterou jsem nechal doma pár minut předtím, než jsem narazil na Petronia. S dívkou, mým poměrně ochočeným pokladem – chvílemi tak trochu vzdorovitým. Na rozloučenou mě kouzelnými rty políbila a vášnivě si mě přitiskla. Jenom její oči zahleděné do dálky prozradily muži, který ji dobře znal, že by ji potěšilo, kdyby už viděla moje záda. Nemohla se dočkat, až se začte do svitků, které jí včera večer přinesl můj táta. Zůstaly mu za nehty z nějaké dražby, kterou organizoval. Normálně už by prohrabala celou krabici a spokojeně by se pustila do rozmotávání prvního příběhu. Určitě ji naštvalo, že ji ten kněz vyrušil.

Nepochybně si všimla, že je to flamen. Ten klobouk a bodec to dávaly neomylně najevo. Senátorské dcery dobře vědí, jak se mají chovat. Ale manželky informátorů říkají, co si myslí.

„Hledám muže jménem Falco."

„Jsi v jeho domě. On tu ale žel není." Z jejího přirozeně příjemného chování jsem poznal, že se proti němu okamžitě zatvrdila.

Helenina řeč zněla vybraněji než ta flaminova. Samohlásky vyslovoval afektovaně, jako by chtěl dokázat, že jsou lepší, než ve skutečnosti byly. „Já počkám."

„Může to trvat dlouho. Šel navštívit matku." Přestože jsem se zatím mámě u Fontánového dvora vyhnul, bylo načase povědět jí o Famiovi.

Pokud flamen slyšel, že jsem informátor, patrně si myslel, že Helena je pozůstatek z nějakého mého dobrodružství. Opravdu. Nejspíš předpokládal, že se pokouší navázat spojení s nějakým tvrdým chlapem ve špinavé čtvrti, jehož ženský doplněk bude oplývat veškerým vrásčitým kouzlem

starého řemínku do bot. Chyba lávky.

Teď už jistě pochopil, že Helena Justina je mladší, ráznější a ušlechtilejší, než očekával. Jeho špičatý nos jistě zaznamenal, že stojí v malé, ale úzkostlivě čisté světnici (za naší nepřítomnosti v cizině ji máma denně pečlivě zametala). Pro Aventin bylo typické, že se tu navzdory otevřené okenici vznášel pach miminka, psa a včerejší večeře, ale toho rána ho přebíjela silnější, exotičtější, dražší vůně vzácného balzámu na teplé pokožce pod lehkým oděvem, který měla Helena na sobě. Byla v modrém. Bez líčidla, beze šperků. Nic takového nepotřebovala. Takto zcela bez ozdob mohla vyděsit a poplašit nepřipraveného muže.

„Potřebuji mluvit s informátorem," zakňoural znovu flamen.

„Ten pocit já také znám!" Dovedl jsem si představit, jak se Heleniny velké hnědé oči roztančily, až kněze zarazily. „Jenomže jeho specialitou je uhýbání. Dostaví se, až bude sám chtít."

„A ty jsi kdo?" zeptal se host arogantně.

„Kdo že jsem?" zamyslela se, ještě stále škádlivě. „Dcera Camilla Vera, senátora a Vespasiánova přítele. Manželka a společnice Didia Falcona, Vespasiánova agenta a prokurátora posvátné drůbeže. Matka Julie Junilly, která je ještě příliš mladá, takže nemá žádný společenský význam. To je můj formální popis. Jestliže si vedeš každodenní záznamy o zajímavých lidech, s nimiž ses setkal, tak se jmenuju Helena Justina –"

„Ty jsi senátorova dcera – a žiješ *tady*?" Přitom se asi rozhlížel po naší skromné výzdobě a nábytku. Nám to stačilo. Měli jsme jeden druhého. (Plus různé vzácné předměty, čekající na lepší časy.)

„To v žádném případě," skočila mu Helena hbitě do řeči. „Tady máme pouze kancelář, kde se setkáváme s klienty. Jinak bydlíme v prostorné vile na Janiculu." Něco takového jsem slyšel poprvé. Jenže já jsem byl pouze hlavou domácnosti. O můj soukromý život se starala praktická mladá žena (se svou vlastní bankovní schránkou), takže kdyby se adresa mého domova ze dne na den změnila, byl bych poslední, kdo by se to dozvěděl.

Helena si pána s bodcem na hlavě rázně dobírala. „Vidím, že jsi flamen. Flamen Dialis zřejmě ne." Nejvyšší hodnostář, Jupiterův kněz, nosil ještě komičtější služební oděv a veřejnost udržoval v odstupu dlouhou hůlkou. „Flamen Quirinalis je tatínkův bratranec z druhého kolena." Pokud jsem

věděl, tohle byl čistý výmysl. Příbuzenský vztah s knězem boha Quirina, zbožnělého Romula, by zařadil Helenu do vysokých kruhů a měl by zastrašovat. „Flaminu Martialovi je devadesát a ví se o něm, že osahává ženské." O hanebných zlozvycích Martova kněze vědělo asi jen málo lidí. „Pokud vím, tak císař má velké starosti, jak si s tím poradit…" Nepolepšitelná holka. „Ty tedy nepatříš do té patricijské party," končila Helena chladným hlasem a ošklivě svého protivníka urazila, pokud si na svém postavení zakládal. „Co mám tedy vyřídit Falconovi, kdo že ho navštívil?" vrkala.

„Já jsem flamen Pomonalis."

„Ach, chudáčku! To je nejnižší stupeň ze všech, že?" Kromě nových členů, kteří pečovali o kult císařů povýšených na bohy, bylo v kolegiu flaminů patnáct kněží, tři z nich z řad aristokracie, pečující o významnější božstva, a ostatní, kteří obětovali bohům, o nichž většina lidí nikdy neslyšela. Ti se rekrutovali z plebejských vrstev. Z mých známých nebyl nikdy nikdo vybrán. Musel to být plebejec, jehož obličej se tam hodil. „Máš nějaké jméno?" zeptala se Helena.

„Ariminius Modullus." Mohl jsem čekat, že to bude sousto, jehož bude mít člověk plnou pusu.

„Pokud jde o housata, Falco má tu záležitost pevně v rukou."

„Housata?"

„Pokud vím, flamen Dialis má proti malým ptáčkům nějaké námitky."

To nedávalo Pomonině špičaté palici kloudný smysl. Flaminova řeč byla tak napjatá, že ten březový zoban musel vyrážet přímo z jeho klobouku. „Přišel jsem kvůli Gaie Laelii!"

„To jsem si mohla myslet." Helena uměla příliš vzrušenému žadateli odpovídat s rozčilujícím klidem. „To dítě sem přišlo s podivnou stížností. Měl bys nejspíš vědět, co tvrdilo."

Flamen se určitě užíral samými starostmi, o čem se včera mluvilo.

„A asi by tě zajímalo, co má Didius Falco v úmyslu udělat," dodala Helena zlověstně. Pokud dítě opravdu někdo doma ohrožoval, nebude na škodu dát jejím příbuzným vědět, že jsme o tom informováni. „Je Gaia Laelia tvoje příbuzná?"

„Já jsem její strýc – přiženěný." Jakou roli v tom asi hrají Gaiini rodiče?

Proč raději poslali tohohle značně škrobeného panáka? V roztržitosti jsem odklonil hlavu, aby mi Julia nesnědla lalůček ucha.

„A ty jednáš v zastoupení Gaiiných rodičů?“ zeptala se Helena poněkud skepticky. Rukávem tuniky jsem si otřel oslintané ucho. Malá si odříhla a přitom ublinkla. Obličejík jsem jí očistil stejným cípem rukávu.

„Gaiiným poručníkem je její dědeček. Rodina lpí na tradicích. Můj tchán zůstane až do konce života pánem domácnosti.“ To znamenalo, že Gaiin otec dosud legálně spadá pod dědečkovu pravomoc – což je tak zastaralá situace, že ji většina moderních mužů považuje za dávno překonanou. V rodině vyvolává všemožné třenice.

„Gaia Laelia patří do rodiny s dlouhou tradicí nejvyšších náboženských služeb. Její dědeček je Publius Laelius Numentinus, flamen Dialis, který nedávno odešel na odpočinek –“

Ano, to byl ten hlupák, co si stěžoval na má housata. Zvláštní, že už vlastně z úřadu odešel. Na Kapitolu k němu snad každý vzhlížel s vyloženou hrůzou.

„Myslela jsem, že knězem se člověk stává na doživotí. Že se mu jenom odpustí některé povinnosti.“ Helena se uchechtla, aniž se ohlížela na okázalost mluvčího. Kněze, kteří zneuctili svůj úřad, bylo možno někdy požádat, aby odstoupili, ale to se stávalo málokdy. Kněží oficiálního kultu totiž měli moc své zločiny ututlat i prostředky k umlčení kritiků. Mohli provést sebehorší špinavost, a pravda by přesto nevyšla najevo. Buďme upřímní: třebaže to byli parchanti a každý to věděl, nic se proti nim nepodniklo.

Flamen Pomonalis pokračoval upjatě: „Flaminica, jeho manželka, zemřela. Poněvadž flaminica se oficiálně účastní mnoha obřadů, je nutné, aby ovdovělý flamen Dialis o jeden stupeň sestoupil. Jinak by základní obřady zůstaly neúplné.“

Helenin hlas teď zněl ledově. „Vždycky jsem si myslela, že je těžší, když muž ztratí současně jak svou ženu, tak své postavení. Zvláště když jde o tak důležité místo a jeho obřady jsou tak náročné. Gaiinu dědečkovi teď musí život připadat dost prázdný. Souvisí to nějak s problémem?“

„Neexistuje žádný problém.“

„To ráda slyším. Hned se mi ulevilo.“ Dokázala šikovně vést zdánlivě zdvořilou konverzaci, a přitom vytrvale sledovat svůj cíl. Chtěla se dozvě-

dět, co se v té rodině děje, že to donutilo malé dítě podniknout něco tak neobvyklého jako vyhledat cizí pomoc. Zklamané šestileté dítě by normálně prásklo dveřmi a ječelo, až by z toho dostalo křeče, vyhodilo by dřevěnou panenku oknem, ale pak by ho cobydup stačila uklidnit miska oříšků v medu. „Ale i tak sem tvoje malá neteř přišla vylít si srdce a teď jsi tady také, abychom probrali, co ji asi trápí… Přišlo nám taky divné, proč si Gaia vybrala Falcona, aby se mu svěřila. Jak mohla vědět, kdo to je?“

„To jméno mohla zaslechnout ve spojitosti s jeho jmenováním prokurátorem posvátných ptáků.“ Náramně mě pobavilo, když jsem si představil, jak nějaký starý zkostnatělý bývalý Jupiterův kněz puká nad snídaní vzteky, když slyší, jak císař předal prastaré povinnosti nějakému nedopečenému informátorovi – který teď bude moct mezi chrámovými okrsky beztrestně do všeho strkat nos. Šlo snad Vespasiánovi právě o to? „A jsem také přesvědčen,“ připustil flamen Pomonalis, „že se na té recepci, kde se jisté slibné mladé dámy představovaly královně Bere-nice, setkala Gaia Laelia s někým z vašich příbuzných.“

Jeho nabubřelý tón působil značně přepjatě. Jediné mé spojení s Berenikou představovala netypická výprava mé sestry Maii do Paláce toho dne, kdy jsem se ji poprvé pokoušel najít. Dostavilo se snad na tu recepci kromě Maii taky plno tetiček a neteří vážených kněží? Málem jsem se rozchechtal při představě, jak se na to asi dívala Maia, ale ovládl jsem se.

Helena se nejspíš rozhodla, že si ty záhady proberou s Maiou později. „Já navrhuji,“ pravila tak rázně, že to mohlo vypadat jako výtka, „abys mi pověděl přesně, z čeho má tvá rodina strach.“

„Naše obavy jsou snad zřejmé!“ odsekl flamen. Blufoval. Doufal, že malá Gaia neprozradila, co chtěla její vzácná rodina uchovat v tajnosti. Nebo jestli snad Gaia přece odhalila příliš mnoho z toho, co mělo zůstat pod pokličkou, on z toho musí udělat bezvýznamnou věc.

„Jen se neboj, my s Falconem víme, jak se dívat na stížnosti nešťastného dítěte. Je to hlavně trapné, že?“

„Děti přehánějí,“ prohlásil. Ulevilo se mu, když pozoroval, že ho zřejmě chápe.

„Doufám, že jde právě o to,“ přisvědčila Helena s citem. Pak na něho rovnou udeřila: „Podle toho, co Gaia tvrdí, někdo z rodiny jí vyhrožoval,

že ji zabije."

„Směšné!"

„Ty to tedy nejsi?"

„Jak se opovažuješ!"

„Kdo tedy?"

„Nikdo!"

„Ráda bych věřila, že je to pravda."

„Kdoví, co ti namluvila…" Odmlčel se a doufal, že se od Heleny dozví další podrobnosti. Marně.

„Žádáš nás, abychom se do toho nepletli." Helena hovořila klidným hlasem. Věděl jsem, co to znamená: jí tahle flaminova návštěva jako by potvrzovala, že ta prosba dítěte o pomoc mohla být nakonec oprávněná.

„Jsem rád, že si rozumíme."

„Jistě," přitakala. *Jistě!* Však ona mu rozuměla dobře.

„Nikdo by jí přece nechtěl ublížit. Do Gaii Laelie se vkládají velké naděje," uzavřel flamen Pomonalis. „Až se bude losovat o novou pannu vestálku…" Nedopověděl.

Takže potřebovali novou vestálku a na toto čestné místo byla navržena ta dívenka, kterou jsem našel na našem prahu. Naznačoval její strýc Heleně, že pontifex maximus, nejvyšší kněz, vytáhne při formálním losování určitě Gaiino jméno? Vyloučeno! Vespasiánův zástupce se bude muset v urně přehrabovat v celé hromádce tabulek. Jak by mohl někdo předem vědět, kterou kněžská tlapa uchopí? Cítil jsem, jak se mi obličej stahuje odporem, když jsem pochopil, že losování o vestálku musí být zfalšováno.

Jak by se to dalo udělat? Celkem snadno. Na všechny tabulky se napíše jenom jedno jméno. Anebo jedna tabulka bude těžší, jako když se podvádí při hře v kostky. Nebo docela prostě Vespasián jenom oznámí předem zvolené jméno a ani se na tabulky nepodívá.

Špičatá hlava ještě stále horovala. Pro rodinu by to znamenalo nové loučení – ale velkou čest. „Všichni máme úžasnou radost."

„Gaia taky?" zeptala se Helena chladně.

„Gaie nesmírně *záleží* na tom, aby se mohla soutěže zúčastnit."

„Děvčátka mívají takové divné nápady." Heleně vestálky podle všeho příliš nevoněly. Překvapilo mě to. Domníval jsem se, že jí jejich čestná role

a postavení budou imponovat. „Doufejme, že se jí to podaří," pokračovala Helena. „Potom ji rovnou odvedou do domu vestálek a převedou pod pravomoc pontifika maxima."

„Eh – správně," přisvědčil flamen. Opožděně vytušil nějaký spodní proud. Předpokládal však, že dosáhl svého, a chystal se patrně k odchodu. Pevně jsem si přitiskl Julii a proklouzl do druhého pokoje, kde jsem se mohl schovat. Pomonina kněze v plášti a s dřevěným rohem na hlavě jsem zahlédl, jak se zády ke mně loučí s Helenou. A mě před ní zakryl, když jsem se plížil kolem.

Počkal jsem, dokud jsem neměl jistotu, že odešel, a teprve pak jsem se vynořil.

Sotva jsem otevřel dveře, za nimiž jsem se schovával, zastoupila mi cestu drobná odhodlaná postava. Julii mi vytrhla z náručí. Zaúpěl jsem, ale jenom tiše.

Ocitl jsem se před malou křehkou stařenkou, jejíž černé oči bodaly jako šídla. K zemi mě přikovalo zlé svědomí, pro které jsem neměl ani ten nejmenší důvod.

„Doufám, že máš přijatelné vysvětlení," pustila se do mě nově příchozí rázně, „proč jsi nepřišel domů na oslavu narozenin vlastní dcery." To jsem měl: Famiův pohřeb, poněvadž tehdy se právě konal smuteční obřad nad těmi několika cáry, které z něho zbyly, když ho roztrhal lev. Takové vysvětlení jsem ovšem nemohl použít. „A taky vím, co se stalo Famiovi – i když jsem si to musela vyslechnout od drahouška Anacrita!"

„Pěkně vítám, mami," pozdravil jsem ji pokorným hlasem. „Julinčiny první narozeniny jsme museli strávit za bezvětří na moři před Ostií… Nechceš mi blahopřát k mému novému postavení jako pilíře státního náboženství?"

„Takový hloupý nesmysly si nech," odbyla mě máma.

Ačkoli jsem udělal, co si podle mě přála, jenom nad tím jako obvykle ohrnula nos.

VI

Nakonec se z toho vyklubal velmi únavný den. Nejprve jsem musel tancovat kolem Petronia Longa, zatímco dával najevo, jak je naštvaný. A teď jsem měl na krku mámu. Ta měla různé stížnosti, především proč jsem nechal jejího oblíbence Anacrita cestovat z Tripolitánie domů polomrtvého z ran, které utrpěl v aréně. Hrát si na gladiátora byl čistě jeho nápad, ale schytám si to za něj já. Naštěstí to znamenalo, že se znovu usadí u mámy jako její podnájemník a nechá se ošetřovat, takže ji to tak docela nevyvedlo z míry.

„Jak je možné, žes mu, chudáčkovi, dovolil vrátit se znovu do práce v Paláci?“

„Anacrites je už přece dospělý, mami. Rozhodování o tom, co bude dělat dál, je čistě jeho věc.“

„Ale ve dvou se vám tak dobře pracovalo.“

„Při sčítání lidu nám to spolu klapalo. Ale s tím už jsme skončili.“

„Vždyť bys jistě našel jinou práci, kterou byste mohli klidně dělat společně.“

„Ani jeden z nás nestál o další spolupráci. Však jsem mu pomohl víc než dost.“

„Tím chceš říct, žes ho nesnášel.“ Máma si dál vedla svou, že já Anacrita vlastně dost dobře neznám, nepochopil jsem, jak je citlivý, znevažuju jeho talent. Sám jsem zastával teorii, že ten, kdo se pokusil přemluvit exotického cizího potentáta, aby mě zavraždil, by si měl rozhodovat o vlastním životě sám – ale napřed by ho měli zabednit do sudu a potopit sto stop hluboko do moře. Nejraději někde, kde je to hodně drsné, pokud možná u břehů Británie. „Tys mu nikdy nedal možnost, aby se plně uplatnil. Poslyš, Anacrites uvažuje o tom, že by mohl vést novou pobočku bezpečnostních služeb. S tím bys mu snad mohl pomoct, Marku –“

„Nebo bych taky mohl hnít v Pontinských bažinách, ožírán pijavkami a

stravován horečkou. To by bylo mnohem veselejší."

„A jak to vypadá s Petroniem?" změnila máma téma, aby mě nachytala.

„Petronius patří k vigilům."

„Patří k manželce!"

„K manželce, která se rozhodla, že teď bude patřit prodavači nakládaného salátu."

„To je tvoje vina," vmetla mi zase do tváře.

„Nevinen. Já bych ani Silvii nevnutil život s lisovanými dršťkami a salátovými listy. Petronius vypadá úctyhodně, ale je to toulavý pes, který nepochopil, co je jeho pravý zájem, až už bylo pozdě. Ovšem pouhý fakt, že jsem mu po celou dobu domlouval, aby nedělal pitomosti, nikomu nezabrání, aby mi to nevyčítal!"

„A to se ani neodvažuju zeptat, co jsi způsobil chudákovi Famiovi," pokračovala máma zlověstně.

„On si to přivodil sám. Přivezl jsem domů jeho ostatky. Budu hodným strýčkem jeho dětem a budu se snažit starat o Maiu."

„Ta ti nepoděkuje."

„To já vím, mami."

Máma přimhouřila oči a aspoň tentokrát mezi námi zavládla rozumná nálada jako málokdy. „Jak je teda na tom, synku?"

„Moc uzavřená. Když jsem jí tu novinu oznámil, nedala najevo skoro žádné pohnutí."

„To nepotrvá dlouho."

„Já pořád čekám, kdy se zhroutí."

„Hlavně ji nerozčiluj."

Helena Justina, která sledovala náš rozhovor mlčky z proutěného křesla, chovala na klíně psa a Julince dovolila, aby jí seděla na nohou. Na mě se něžně usmála.

Nijak mi nepomohla. A navíc jsme ten den měli večeřet u jejích rodičů, kde budu muset čelit dalšímu vyptávání zase o *jejich* rodinných problémech.

„Měl bys bejt u svý sestry místo toho, aby ses tady flákal," rozkázala mi máma. To jsem měl beztak v úmyslu. Chtěl jsem se Maii zeptat na tu návštěvu u královny Bereniky a jak do toho zapadaly malé budoucí vestálky.

„Jen se nestarej – však já tam půjdu."

Máma mě předešla. Panny budou muset počkat. Petronius Longus by řekl, že to panny nikdy nedělají. Jenže takové panny, o kterých Petronius žertoval, nebyly teprve šestileté holčičky.

Když máma odešla, čekal jsem, co mi Helena poví o návštěvě flamina Pomonala. Musel jsem předstírat, že jsem přišel domů až na sám konec, a nepřiznal jsem, že jsem vyslechl celý rozhovor. Helena mi mohla všechno názorně zopakovat jako skrytému komplicovi, kdybychom se předem domluvili na spiknutí, ale nesnášela, když ji někdo špehoval tajně. Hlavně proto, že si nepřála mít nad sebou kontrolu.

Stručně mi vylíčila, oč šlo, tentokrát hluboce zneklidněná.

„Co ti přesně Gaia včera říkala, když jsi ji přijala sama, než jsem se vrátil domů, Heleno?"

„Řekla: ‚Někdo z mé rodiny mi pohrozil, že mě zabije.' A že ji to polekalo," hlásila Helena se zamyšleným výrazem. „Vzala si do hlavy, že se potřebuje svěřit nějakému informátorovi, a tak jsem nechala na tobě, aby sis to vyřídil."

„Začíná mě docela mrzet, že jsem ji poslal pryč a už jsem se jí na nic víc neptal. Ty sis, já vím, myslela, že jsem se tím měl zabývat mnohem důkladněji."

„Měl jsi vlastních starostí víc než dost, Marku."

„Tohle děvčátko má možná vážnější."

„Vyrostla v neuvěřitelně podivném domově, to je nesporné," zdůraznila Helena. „Její prarodiče se vzali zvláštním starým formálním obřadem a stejně jako flamen Dialis a flaminica má i jejich dům rituální význam. V takovém domově žádné dítě nepozná normální výchovu. Každodenní život kněze a kněžky je na každém kroku svazován směšnými zákazy a obřady. Na normální rodinné záležitosti tam zbývá pramálo času. Dokonce i děti se musí povinně účastnit náboženských obřadů – tím vším si patrně prošel Gaiin otec. A teď Gaiu, chudinku malou, nutí, aby se stala pannou vestálkou –"

„Jak to vypadá, to by mohl být únik." Ušklíbl jsem se.

„Vždyť je jí šest," zabručela Helena. Měla pravdu. To není vhodný věk,

aby bylo dítě vytrženo z domova a čekalo ho třicet roků svatosti.

„Znamená to, Helenko, že se chceš pustit do pátrání?“

„Ano, to chci.“ Připadala mi zkroušená, což mě vždycky zneklidnilo. „Jenže zatím ještě nevím, jak to navlíknout.“

Celý den chodila zadumaná, ještě se necítila připravená probrat své myšlenky se mnou. Já jsem se tedy dal do úklidu husího trusu. Helena mi jasně oznámila, že to je každodenní obřad, který smí podle staré tradice provádět pouze prokurátor drůbeže.

Večerní návštěva přinesla ten den vlastně úlevu. Jedno se musí urozeným Camillům nechat, a to, že se u nich i přes finanční problémy vždycky jedlo dobře. V tom směru daleko předčili většinu římských milionářů.

Peníze investovali do půdy (aby chránili své právo zůstat na seznamu senátorů), ale důmyslně promyšlená řada hypoték jim umožňovala žít přiměřeně stylově. Když nás například pozvali na večeři, poslali pro Helenu a mimino nosítka. My jsme do nich nacpali plno dárků a Julinčiny hračky. Holčičku jsem pak nesl sám. Helena jim přinášela dopisy od bratra, bystrého mladíka Quinta Camilla Justina, kterého jsem docela dobře znal.

Helena měla dva bratry, oba mladší než ona. Dovedla je ostře komandovat, jakmile se jí dostali na dosah. Starší, Aelianus, byl původně zasnoubený s dědičkou z Baetiky v jižní Hispánii. Utekl s ní ten mladší, Justinus. Já jsem se vypravil na náklady pana senátora do Tripolitánie s posláním uprchlíky dopadnout. Jako obvykle z toho, že se Claudia Rufina rozhodla bratry vyměnit, vinili opět mě. Já jsem za to samozřejmě nemohl. Zamilovala se prostě do toho hezčího s příjemnější povahou. Jenomže já jsem měl na svědomí, že jsme ji přivezli do Říma jako vhodnou nevěstu pro Aeliana, a manželka pana senátora zastávala neochvějný názor, že všechno, čeho se dotkne M. Didius Falco, se nutně zhatí. V tom se názory Julie Justy shodovaly s míněním mé vlastní rodiny, a tak jsem se jí ani nepokoušel tu teorii vyvrátit. Ostatně s křivdou, o které člověk ví, se dá jakžtakž žít.

S Helenou jsme zjistili, že za svízelného putování pouští se vztahy mezi mladými milenci pokazily, ale bez ohledu na jejich malicherné rozmíšky jsme je dali zase dohromady. Justina jsme přemluvili, aby se neohlížel na případné ztráty a oženil se s Claudií (a jejími penězi), ale nejdřív jsme naši

dvojici poslali na návštěvu do Hispánie, aby si usmířili její bohaté prarodiče.

V Africe Justinus pátral po silphiu, přepychovém koření, které z říše rostlin zmizelo. Doufal, že ho objeví znovu a vydělá na něm miliony. Jakmile se mu ten bláznivý plán zhatil, jediné, co jsem mohl udělat, abych mu zabránil stát se poustevníkem, bylo nalákat ho, aby mi ve firmě dělal společníka místo Anacrita. Neměl pro to žádné předpoklady, a poněvadž teď na neurčito odjel do Hispánie, při svém třetím pokusu najít si společníka jsem si pověsil na krk dalšího, který neznal absolutně nic – a nebyl dokonce ani přítomný.

Helena došla k názoru, že bychom mohli všichni bydlet společně v jednom domě (tím by se dalo vysvětlit, proč se flaminu Pomonalovi pochlubila, že žijeme na Janiculu). Jak jsem ji znal, ani bych se nedivil, kdyby ten dům už koupila. Pozorovat ji, jak se odhodlává mi to prozradit, mě tajně celé hodiny bavilo.

Dalo by se soudit, že zajištění bohatství plynoucího z baetického olivového oleje a milé manželky pro jejich schopného chlapce mi od Justinových rodičů zajistí vavřínové věnce. Zbýval jim, žel, problém roz-mrzelého staršího syna. Aelianus přišel o peníze, přišel o nevěstu a na rok musel odložit kandidaturu do Senátu, a to všechno proto, že bratr z něho udělal pitomce. Ať už měli jeho rodiče na Justinovo rozhodnutí jakýkoli názor, doma jim zůstal naštvaný a otrávený Aelianus. Mladý muž, něco málo přes dvacet, který nemá co na práci a neumí se chovat, může ovládnout celou domácnost, i když většinu času tráví ve městě.

„Připadá nám nejlepší nechat ho, aby jeho kumpáni rušili sousedy svým řáděním," svěřoval nám pan senátor polohlasně, sotva jsme přišli. „Zatím ho ještě nezavřeli ani nepřinesli domů na prkně zkrvaveného."

„Bude s námi Aulus večeřet?" zeptala se Helena a použila Aelianovo osobní jméno ve snaze zamaskovat, že by z toho neměla moc velkou radost. Jako odpovědná starší sestra se vždycky pokoušela chovat spravedlivě, ale z obou chlapců jí byl Justinus mnohem bližší povahou i názory.

„Asi ne," odpověděl její otec Camillus Verus. Byl to vysoký mazaný muž se smyslem pro humor. Jeho ježaté prošedivělé vlasy se holiči dosud nepodařilo úspěšně zkrotit. Všiml jsem si, že když hovoří o synech, tváří se

ustaraně.

„Šel na nějaký večírek?“ zeptal jsem se.

„Bude tomu možná těžké uvěřit, ale snažil jsem se ho dostat do některého z náboženských bratrstev – aby si mohl přizdobit jméno určitým čestným titulem. Jestli je tam, kde by měl být, tak je to posvátný háj Arválských bratří. Dnes je totiž hlavní den jejich každoročních obřadů.“

Souhlasně jsem hvízdl. Připadalo mi to zdvořilé. Vybraní členové bratrstva dohlíželi na slavnosti a náboženské svátky a kromě toho se měli modlit za štěstí císařské rodiny. Činnost Arválů pocházela už z dob úsvitu dějin, kdy se modlili za zdravou a bohatou sklizeň – a jako symbol všichni nosili na hlavě věnce z obilí, ovázané bílými stuhami. Představa nemálo drsného Aeliana ozdobeného obilním věncem tvořila komický protiklad dobré večeři. Ovšem upřímně řečeno, kdyby se někdy můj syn chtěl připojit k bratřím s obilím na hlavě, zamkl bych ho do komory s košťaty, dokud by ho ten vrtoch nepřešel.

„Tak – vyprávěj nám, Marku, co je nového.“

Oznámil jsem jim tedy, jak jsem byl povýšen, a jako dobrý skromný Říman jsem mávnutím odbyl blahopřání. „Varuju tě, pane, že má konverzace se v současné době omezuje na odčervování drůbeže. Můj život je teď určován rituály podle kalendáře bohyně Junony.“

„Cože – takže práci informátora jsi pověsil na hřebík?“ Na chvilku jsem zachytil jeho pohled. Decimus, jak jsem si někdy dovolil ho nazývat, byl blízký přítel Vespasiánův a nikdy jsem přesně nevěděl, kolik toho ví o mé oficiální práci.

„Mám zkrátka na krku ty ptáky.“

Upřímně se zazubil. „To povýšení si zasloužíš, ale nemůžeš se těch ptáků nějak zbavit?“

„Mám to prý považovat za poctu.“

„Vyprdni se na to!“

Helenina matka po něm vrhla vyčítavý pohled a rozhodla se, že mě uvede k mému jídelnímu lehátku, než její hrubý manžel nakazí jejího, teď už úctyhodného zetě takovými neslušnými názory. Až dosud jsem byl nebezpečným republikánem a Decimus konvenčním poslušným senátorem. Trochu mě to znervózňovalo.

Jak jsme spočívali na lehátkách, Julia Justa postavila přede mě vlastníma rukama s dlouhými prsty, ozdobenými prsteny, misky s olivami a garnáty na zázvoru. Helena se naklonila a kus garnáta mi sebrala. „Pověz mi, Marku," pravila její matka, zářící v bílém a ve zlatě, jež se třpytilo skoro tak jako její netypické, znepokojivě přátelské chování. „Vždycky mi bylo záhadou – jak se vůbec dají přesvědčit ty posvátné husy, aby zůstaly sedět na těch nachových poduškách, když je v průvodu přenášejí?"

„Já ti to zjistím. Mám podezření, že je nejdřív nechají vyhladovět a potom vedle nich kráčí člověk s hrstí zrní a ten je vlastně podplácí, aby zůstaly dál sedět."

„Jako když člověk přivede dítě na návštěvu," dodala Helena. Její matka pohlédla pochvalně na to naše, sedící tiše v náručí otrokyně a žvýkající keramické chrastítko. Dokonce si na okusování taktně vybralo hračku, kterou vnučce koupili děda s babičkou.

Julinka zřejmě čekala na správný okamžik. Dobře věděla, jak pokazit sváteční jídlo. Od té doby, co měli vážení Camillové naposled možnost se nad ní rozplývat, se naučila nové triky.

„Ta je přece hodňoučká!"

My s Helenou jsme nestydatě rozdávali veřejné úsměvy jako zkušení rodiče. Za ten rok jsme si zvykli nikdy nepřiznávat, že naše na pohled roztomilé děťátko s dolíčky se dovede rázem změnit ve vřískajícího ďáblíka. Nastrojili jsme ji hezky do bílého, jemné tmavé vlásky učesali do půvabných kudrn a teď jsme s našponovanými nervy čekali na ten nevyhnutelný okamžik, kdy se rozhodne řvát a spustí povyk.

Večeře byla jako vždy dobrá, ale mohl jsem si ji víc užít, kdybych se dokázal uvolnit. Helenina otce jsem měl rád a proti její matce už jsem taky nic nenamítal. Asi se už smířili s faktem, že se mě nezbaví. Nejspíš si také všimli, že jim ještě nevyšly předpovědi, že se mnou bude jejich dcera nešťastná, ani jsem dosud neskončil v lapáku (aspoň poslední dobou), nikdo mi nezapověděl vstup do veřejných budov, neocitl jsem se v žádné sžíravé satiře ani v galerii podvodníků v *Denních zprávách.* Ale i tak při takových sešlostech vždycky hrozilo nebezpečí, že někdo plácne něco urážlivého. Občas mě napadlo, že Decima by docela pobavilo, kdyby k něčemu takovému došlo, a tajně se na takové vzrušení těšil. Měl v sobě něco šibalského.

Znal jsem to dobře. Helena to se vším všudy zdědila po něm.

„Tati a maminko, vy byste mám mohli s něčím pomoct," obrátila se Helena na rodiče nad dezertem. „Nevíte někdo z vás něco o Laeliu Numentinovi, flaminu Dialovi, a jeho rodině?"

„Co máte společného s nějakým flaminem?" podivil se její otec.

„No, před časem jsme se s tím starým moulou chytli," vytáčel jsem se, „ovšem ne tváří v tvář."

„Přirozeně. Jistě ses držel mimo dosah toho jeho vzácného oficiálního klacku."

„To ani ne, on už je na odpočinku. Manželka mu umřela a on musel skončit. Ne že by mu to zřejmě bránilo, aby kdeco kritizoval. První, co mě v novém místě čekalo, byla krize vyvolaná tím, že ho rozhořčila housátka, hopkající vesele po Kapitolu. Snažil jsem se mu vyhýbat, protože jinak bych mu řekl od plic, co si myslím."

„Když celý život trávil chráněný před přímým kontaktem se skutečným světem, nemůže mít pochopení pro lidi – ani pro ptáky." Decimus upřímně kastou flaminů pohrdal. Mně byl vždycky sympatický. Na pokrytectví neměl čas. A třebaže zasedal v Senátu, věřil jsem, že je politicky čestný. Toho by nemohl nikdo podplatit. Proto taky neměl samozřejmě žádné peníze.

Znal také málo správných lidí. Podle něho Laelius Numentinus byl prostě jenom figura, kterou bylo možno spatřit při veřejných obřadech.

„A co se stalo s těmi housátky, Marku?" zeptala se jeho manželka vesele.

„Našel jsem jim dobrý domov," odpověděl jsem věcně, jen jsem se zapomněl zmínit, že ten domov je náš. Helena mi věnovala výmluvný pohled.

„A čekáš, že ti ten chlap bude klást další překážky – anebo máš nějaký jiný důvod, proč se ptáš?"

„V té rodině je dcerka, která má být novou vestálkou. Pokud vím, tak Laeliové mohou mysticky ovlivnit loterii." Tu poslední poznámku jsem směroval na Decima.

Zvedl obočí a tentokrát předstíral, že je rozhořčený náznakem možnosti výsledky zfalšovat. „No, rozhodně bychom nechtěli," pravil posměšně, „aby nakonec zvítězila nějaká ušmudlaná plebejka, když nosit vodu od

svatyně nymfy Egerie touží dívky se sáhodlouhým patricijským rodokmenem."

„Proslulé svou důslednou čistotou?"

„Notoricky známé prostoduchostí a cudností," ukončila Helena suše.

„Ba ne, to není možné," opravila mě Julia Justa. „Flaminova dcera se nesmí loterie zúčastnit."

„Ona je vlastně flaminova vnučka."

„Tak to se musel její otec kněžství vzdát." Julia Justa se krátce zasmála. Na chvíli mi to silně připomnělo Helenin hlas. „Sázím se, že se jim to náramně hodilo." Pokračovala s vysvětlováním: „Ta rodina je známá tím, že kněžství považuje za svou osobní výsadu. Nebožka flaminica si na tom přímo snobsky zakládala. Moje matka se horlivě účastnila obřadů k poctě Dobré bohyně – vzpomínáš, jak jsem tě tam jednou vzala, Heleno?"

„Ano. Však jsem Markovi vyprávěla, že to byl jenom šicí kroužek a při něm se podávaly křehké mandlové koláčky."

„No ovšem!"

Dobíraly si Decima a mě. Svátek Dobré bohyně proslul tajnůstkářskými schůzkami matron, jež se konaly v noci a muži tam měli zakázaný přístup. Kolovala všemožná podezření, co se tam asi děje. Ženy si zabraly dům staršího magistráta – jeho vyhodily – a pak nechaly své muže dohadovat se, jaké orgie se tam asi konají.

„Náhodou si vzpomínám," připomněl jsem Heleně, „jak jsi vždycky tvrdila, že svátek Dobré bohyně nemáš ráda – proč to, zlatíčko? Připadá ti moc usedlý?" Usmál jsem se. Hrál jsem si na tolerantního a znovu jsem se obrátil na Julii Justu. „Flaminica se tedy těch svátečních zvyklostí pravidelně účastnila, jak jí to ukládala její funkce?"

„A její panovačná sestra také," vykládala Julia Justa nezvykle posměšně. „Ta sestra, Terentia Paulla, byla pannou vestálkou."

„Říká se, že tomu předsedá právě vestálka."

„Aspoň se o to snaží." Julia Justa se zasmála. „Skupina ženských se nepodrobí vedení tak snadno, jak by se podrobila skupina mužů – zvláště jakmile se začne podávat občerstvení." Nedají se zvládnout, že? To jen potvrzovalo nejhorší obavy o naše mužská občanská práva. A to nehovořím o podezření, že v těch dívčích hihňavých obřadech hraje podstatnou roli

víno. „Moje matka – a to byla mazaná ženská –“

„Jak jinak!“ uculoval jsem se a tím komplimentem jsem zahrnul i Helenu a Julii Justu.

„Ano, náš milý Marku.“ *Náš milý Marku?* Spolkl jsem znepokojení. „Maminka tvrdila, že flaminica vede velmi nevázaný život.“

„Oho! A byly na to nějaké důkazy?“

„Měla milence. Každý to věděl. Byla to víceméně otevřená záležitost. Se svou hroznou sestrou se o tom věčně hádaly. Ty pletky trvaly celá léta.“

„Jsem otřesen.“

„Ale kdepak, nejsi,“ odporovala mi Helena a plácla mě ubrouskem. „Ty jsi otrlý a cynický soukromý informátor. Na každém kroku čekáš nějaké cizoložství. Abyste věděli, to já jsem otřesená, máti.“

„No ovšemže jsi, drahoušku. Já jsem tě vychovávala ve velmi chráněném prostředí… Když se to tak vezme, flaminica je vskutku obtížná role,“ vrátila se Julia Justa k původnímu tématu. Stejně jako Helena i ona se snažila být nestranná. Byla to kultivovaná žena a dnes se dokonce dokázala chovat laskavě i ke mně. „Flamen Dialis a jeho žena jsou vybíráni z velmi úzkého kroužku – musí splňovat přísná tradiční kritéria. V první řadě „ona musí být panna –“

„To jistě není žádný problém,“ poznamenal Decimus posměšně.

„Oba se musí narodit rodičům, kteří se vzali při obřadu zvaném *con-farreatio,* starobylém náboženském rituálu před desíti svědky a za přítomnosti pontifika maxima a flamina Diala. Oni pak, Marku, také musí uzavřít sňatek se stejnými obřady a už se nikdy nemůžou rozvést. Naděje, že si najdou snesitelného partnera, jsou nepatrné, a jestliže to nevyjde, jsou na doživotí v pasti.“

„Plus ten tlak, aby se věčně předváděli na veřejnosti společně při různých oficiálních akcích –“ navázal jsem.

„Sehrát takové divadlo na veřejnosti dokáže každý!“ přela se Julia Justa. „To napětí se projeví především doma.“

Všichni jsme vážně přikyvovali a přitom předstírali, že nějaké domácí neshody jsou pro nás něco nepředstavitelného. Tak se to běžně dělá.

„V čem je tedy problém s tou dívenkou?“ otázal se senátor.

„Její rodina tvrdí, že absolutně žádný,“ vysvětloval jsem. „Zato sama

holčička se svěřila Heleně, že ji někdo vážně ohrožuje. Přišla za námi s touhle povídačkou a já se přiznávám, že jsem ji nebral vážně. Měl jsem se jí na všechno pořádně vyptat."

„Pokud se s ní opravdu počítá jako s příští vestálkou," prohodila Julia Justa, „její rodina by se tím náramně pyšnila. Co by mohlo způsobit nějaký konflikt? Je hrdá, že ji vybrali?"

„Z toho má zřejmě opravdu radost."

„Moje babička by nejspíš řekla," vložila se do toho Helena, „že Gaiu musí těšit příležitost dostat se od rodiny."

„Oni vážně působí jako škarohlídi."

„Zkameněliny," zabručel Decimus.

Už jsme se Laelií zabývali dost dlouho. Poněvadž večeře skončila, Helena odšustila s matkou, aby si popovídaly, jaké to bylo v Severní Africe a co Justinus a Claudia. Já s jejím otcem jsme obsadili senátorovu pracovnu, těsný kumbál plný svitků, které Decimus začal číst, ale pak na ně zapomněl. Rozsvítili jsme si lampy a shodili polštáře ze čtecího lehátka ve snaze předstírat, že je tam dost místa, aby na něm člověk elegantně spočinul. Ačkoli dům Camillů byl prostorný, pánovi domu přidělili komůrku jako dlaň, jak s oblibou smutně vykládal.

Bylo tam však dost místa pro dvojici přátel, aby se uvolnili, když nad sebou neměli dozor.

VII

Abychom si z toho udělali mužskou schůzku, vzali jsme si s sebou pěknou skleněnou karafu stáčeného albanského vína. Helenina matka nám kladla na srdce, abychom pohlídali malou. Ti zachmuření otroci, kteří je doprovázeli, měli zřejmě příliš mnoho vlastní práce. My jsme se holedbali, že s hlídáním dětí máme dost zkušeností. Senátor Julinku posadil na kobereček a nechal ji, ať si chňapne, cokoli jí přijde pod ruku. Pokud si směla hrát mezi dospělými, neměli jsme s ní žádné potíže. Spokojeně se bavila s předměty na misce s psacími potřebami. Já jsem byl realistický otec. Měl jsem v úmyslu připravovat ji na život. Dokonce i ve věku jednoho roku a čtyř dní mi připadala holčička dostatečně vyspělá, aby se obeznámila s chováním mužů, když se pustí ze řetězu s dobrým pitím po ruce.

„Tak a teď mi vyprávěj, jak Aelianus pěje starobylé zpěvy Arválského bratrstva."

Jeho otec si vzdychl. „Nejvyšší čas, aby si poněkud vylepšil společenskou pověst."

„Mám dojem, že tenhle týden neslyším nic jiného než výklady o náboženských kultech. Pokud si vzpomínám, Arválové jsou nejstarší římské bratrstvo – pocházejí prý v přímé linii od našich rolnických předků. Nemám pravdu? A neoslavují plodnost důsledným půstem? Jak vidím, tvůj syn si vybral dobře."

Decimus se zašklebil, ale poněkud roztržitě. Raději to považoval za střízlivý krok.

„A jak jsou uchazeči vybíráni, pane? Pořádá se na to taky nějaká loterie?"

„Kdepak. Jsou kooptováni na návrh některých bratrů."

„Aha! Takže Aelianus se musí vetřít mezi věnce z obilí a udělat na ně příznivý dojem družnou povahou, a především šikovností při uctívání

božstev prostřednictvím úspěšného zahradničení. A přitom se bude ucházet o všeobecnou oblibu ve městě?“

To by bylo dost problematické.

Aulus Camillus Aelianus byl o dva roky mladší než Helena, takže asi čtyřiadvacetiletý, možná už pětadvacetiletý, když se chystal kandidovat do Senátu. Museli se narodit brzy po sobě. To svědčilo o vysilujícím období manželské vášně rodičů, o čemž jsem raději moc nepřemýšlel. Aelianus už měl za sebou službu ve skromných funkcích v armádě i v civilním úřadě jako správce Baetiky a vážně usiloval o zvolení do Senátu. To byla drahá záležitost, která vždycky vedla k domácím třenicím.

Od Aeliana se vyžadovalo, aby si se smířlivými úsměvy naklonil ty, na nichž by mohla jeho volba záviset. A právě v tom jsem viděl potíž. Neměl to totiž přirozeně v povaze. Byl spíš mrzout, příliš sebestředný, a chyběla mu předstíraná vřelost, s níž by se vlichocoval páchnoucím starým senátorům, které si potřeboval naklonit. Otec ho časem do lavic kurie dostrká, ale v současné době by se mohlo považovat za štěstí, že bratrovým únosem Claudie Rufiny se všechno pozdrželo. Aelianus potřeboval trochu vybrousit. Kdyby se mu to nepodařilo, alespoň by mu nijak neuškodila pověst mladého světáka. Takovým zkušeným mladíkům se pak hlasy jen hrnou a ani nemusí nikoho podplácet.

Všechno je relativní. Jako učeň v měditepecké dílně na Aventinu by ten mladý bručoun mohl tamějším lidem připadat jako uhlazený elegán. Možná ne tak moc, aby mu na to skočily dívky, ale dostatečně, aby se stal vůdcem mužů.

„Totiž v současné době,“ poznamenal jsem, když jsme s jeho otcem zadumaně ochutnávali víno, „lidé u většiny voleb mají za to, že výsledky beztak dopadnou podle přání císaře.“

„Právě na to jsme dost spoléhali,“ přiznal Decimus a alespoň tentokrát se dotkl svého přátelství s Vespasiánem.

„Oč tedy vlastně Aelianovi s těmi šašky jde?“

Decimus mi to vysvětlil svým typickým suchým způsobem: „Arválští bratři – jak jsme se dověděli, když jsme se pokorně snažili získat jejich přízeň – jsou zaneprázdnění hlavně v květnu. Volí si na další rok vůdce a celé čtyři dni konají obřady k poctě svého zvláštního božstva, ale druhého dne

se vlastně nic významného neděje. Já to vidím tak, že si po prvním náporu bezuzdného hodování musí odpočinout. Ten den mají těžkou kocovinu, a tak si počínají opatrněji."

„Jsou to zkrátka dospělí kluci. A co to mají za boha?"

„Je to Dea Dia, dáma jinak známá jako Ops."

„Od věků ochránkyně úrody?"

„Od té doby, co Romulus vyoral hranici města."

Mrkl jsem dolů na Julinku, ale ta spokojeně zkoumala jeden ze svých miniaturních sandálků. Chytila se za baculatý kotník a ohnula prstíky nahoru se zaujatým výrazem, který svědčil o tom, že má v úmyslu sníst vlastní nožku. Rozhodl jsem se, že ji nechám, ať ji poučí empirický výzkum.

Decimus pokračoval s výkladem: „První den se obřady konají v Římě v domě mistra Arválů – vrchního bratra na ten rok. Bohyni Die obětují při východu slunce ovoce, víno a kadidlo, natřou její sochu a potom se koná formální hostina, při níž probíhá další oběť a bratři dostanou za svou účast dárky."

Příspěvky na cestování a stravování, co? Připojit se k takové partě už stojí za to.

„Nejdůležitějším obřadem – dnes – je volba nového mistra v posvátném háji bohyně. Doufám, že potom aspoň naznačí, jak dopadl Aulus. Dá se čekat, že zvolený nový mistr bude mít co mluvit do toho, koho pod jeho vedením přijmou."

„Přeju ti, aby vám to vyšlo. Byla by to velká změna. Stát se Arválem je jedna z poct udělovaná těm společensky nejvýznamnějším."

Nepřeháněl jsem. Tak například mladí muži z císařské rodiny by očekávali, že budou mezi Arvály kooptováni automaticky jako mimořádní členové. Možná že naši nynější princové Titus a Domicián už mezi ně patří. Normální počet Arválů byl pouze dvanáct. O uvolněná místa musí být ohromný zájem. Měl jsem dojem, že Camillové to patrně přehnali, když mezi zájemce zařadili i Aeliana, ale teď nebyla vhodná chvíle je kritizovat.

Trochu pod vlivem vína byl i senátor ochoten přiznat, jaká je skutečná situace. „Nemáme velkou šanci, Marku. Zatracení snobové."

„A už se hlasovalo?" zeptal jsem se opatrně.

„Ne. Volba se koná v chrámu Svornosti na Foru a probíhá, jak se zdá,

samostatně."

Prozkoumali jsme číše a dali se do přemítání o nespravedlnostech života.

V tu chvíli se k našemu překvapení objevil ve dveřích pracovny mladík, o němž jsme se právě bavili. Jeho bílý sváteční oděv byl zle pomačkaný a sám vypadal nějak rozrušený. Patrně se poněkud namazal, ale z obličeje se mu nikdy nedalo moc vyčíst.

Aelianus měl robustnější postavu a ne tak hezké rysy jako jeho sestra a mladší bratr. Svým způsobem zosobňoval pořádný kus římské mužnosti, fyzicky zdatný, s pohotovými reflexy. Sestře přenechal roli rodinné čtenářky a jeho bratr vynikal schopností rychle pochytit cizí jazyk. Husté rovné vlasy, poněkud delší, než mu slušelo. Tmavé oči, v tuto chvíli bledá pleť, svědčící o častém ponocování s kumpány. Byl bych mu jeho životní styl záviděl, ale třebaže měl volnosti až moc, nevypadal ani trochu šťastný.

„Ano, už jsem tu. Ale nic si z toho, Aule, nedělej." Měl vztek, že jeho sestra žije s informátorem. A když jsme teď z toho s Helenou udělali trvalý svazek, rád jsem si ho dobíral.

Aelianus tam jenom stál, ani nešel dál, aby se k nám přidal, ani pohoršeně nevypadl. Otec se ho zeptal, jak to vypadá s jeho kooptací.

„Nevzali mě." Stěží to ze sebe vymáčkl.

Decimus chtěl vědět, koho zvolili. Jeho syn s úsilím uvedl jméno, které jsem neznal. Decimus znechuceně vykřikl.

„Náhodou je to dobrý chlap," zabručel Aelianus kupodivu mírně.

Vyslovil jsem mu soustrast. „Helenu bude moc mrzet, až jí to povím." Uvědomí si, že to je další políček pro bratra, jenž mohl být nadobro zničený, pokud si brzy nezíská nějaké veřejné zásluhy.

Jenomže trápilo ho něco víc než marná snaha dostat se mezi Arvály. S jeho otcem jsme se na něho zadívali s jistým zpožděním pozorněji. Vypadal, jako by mu bylo na zvracení. „Nahlížel jsi do příliš mnoha číší?" Zavrtěl hlavou. Z police se sbírkou váz jsem popadl vkusnou keramickou nádobu a podal mu ji. Nejvyšší čas.

Byla to athénská číše, předvádějící chlapce s učitelem, hezké didaktické téma pro člověka, který si dopřával přes míru. Ta nádobka měla slušné

proporce, aby posloužila zvracejícímu člověku, a dvě držadla na uchopení. Nádherná starožitnost.

Když se Aelianovi přestal zvedat žaludek, snažil se omlouvat.

„Nic si z toho nedělej, to jsme prodělali všichni."

„Já nejsem opilý."

Otec ho odtáhl k jednomu lehátku. „A všichni jsme se také oháněli jemně vybroušeným veršem."

Aelianus zůstal ponořený do hlubokého ticha. Decimus se potýkal s athénskou keramikou a šoupl ji někam, kde by ji zítra mohl najít nějaký ubohý otrok, a jeho syn tam zatím seděl podivně nahrbený. Ze zkušenosti jsem věděl, že se mu už žaludek neobrátí.

„Co se stalo, Aule?"

Jeho hlas byl napjatý. „Něco, v čem ty se dokonale vyznáš, Marku Didie." Decimus se prudce pohnul. Já jsem mu zvednutým obočím naznačil, abychom na mladíka nespěchali. „Něco jsem našel." Aelianus zvedl hlavu a chtěl mluvit. „Zakopl jsem o cosi hrozného."

Zavřel oči. Jeho obličej mi řekl to nejhorší. V tom drsném informátorském řemesle jsem viděl nemálo lidí s takovým výrazem. „Došlo k nějaké nehodě?" Zkusil jsem optimistickou verzi.

Aelianus sebral odvahu. „Ani ne. Upadl jsem přes mrtvolu. Ale ať je to kdo chce, je naprosto jasné, že neumřel náhodou."

VIII

„Dobrá. Nemusíš spěchat, synku.“ Senátor našel džbán vody a číši. Aelianus si vypláchl ústa a vodu vyplivl do nádobky. Já jsem ji trpělivě vylil do té athénské keramiky, kterou už použil, číši jsem také vypláchl a pak do ní nalil čerstvou vodu. Tu jsem ho donutil vypít.

„Tak,“ navázal jsem pevně, „tvůj otec mi prozradil, že ses šel zúčastnit hlavního dne bohoslužeb mezi obilními věnci a ubrousky. Že jste se cpali v zájmu nového růstu posvátného háje Arválského bratrstva – a tam k tomu došlo?“

Aelianus se posadil vzpřímeněji a přikývl. Dotíral jsem na něho rázně jako velitel legie podrobně zpovídající pátrače: „A ten háj je kde?“

„Pět mil za městem u silnice Via Portuensis.“ Měl za sebou službu v armádě i v civilní správě, takže když bylo třeba, uměl podat spolehlivou zprávu.

„To mluvíme o nějakém zelenajícím se kruhu starých stromů?“

„Ne. Vypadá to spíš jako fórum. Je tam závodiště, několik chrámů a Caesarium pro deifikované císaře.“

„Úplně moderní! Já hlupák jsem si představoval nějaké pěkné venkovské zátiší.“

„To císař Augustus ty obřady zmodernizoval. Kult sám upadl poněkud v zapomenutí –“

„No ovšem. Ten zasahoval úplně do všeho. Jenom mi tedy popiš, cos tam viděl.“

„Byl to den bohoslužeb a po nich následovaly hry a závody.“

„Přístupné veřejnosti?“

„Ano.“

„Samí muži?“

„Ne.“

„Zábava už skončila?“

„Lidi tam ještě zůstávají. Většina bratrů se už vrátila do města na další oslavy v domě nynějšího mistra.“ Zarazil se. „Totiž až na jednoho.“ Té poznámky jsem si všiml, ale nepřerušoval jsem ho, aby mohl pokračovat. „Já jsem se vydal domů brzy. Lidi, co přišli na hry, se ještě stále bavili v háji.“

„Proč ses rozhodl vrátit dřív?“

Aelianus si vzdychl. „Jeden z bratrů si mě vzal stranou a vyložil mi, že podle mínění bratrstva ‚ještě nejsem úplně zralý na břemeno volby do tak náročného kultu‘. Zřejmě měl pocit, že nejsem dost významný.“ Aelianus sklopil oči, jeho otec stiskl rty. „Cítil jsem se mizerně. Snažil jsem se nedat to najevo a statečně pokračovat, ale pořád jsem slyšel toho jízlivého parchanta, jak mi říká, že jsem na ně udělal ohromně dobrý dojem, a bratři prý upřímně doufají, že si najdu nějaký jiný způsob, kde bych uplatnil svoje eventuální schopnosti… Už jsem nemohl snést, jak se na mě lidi dívají. Vím, že jsem to měl vydržet…“

Na chvíli se odmlčel a opřel o loket. Jednou dlaní si zakryl ústa. Nehty na roztažených prstech měl ohryzané. Položil jsem mu ruku na rameno. Kde jsem se pod okrajem tuniky dotkl palcem holé kůže, ucítil jsem, jak je studená. Byl ještě v šoku.

Potom tichým hlasem pokračoval. „Koně jsem nechal hned za hájkem, kde postavili hlídky. Abych se tam dostal, musel jsem projít kolem mistrova pavilonu, velkého dočasného stanu. Uslyšel jsem, jak odtamtud vychází několik lidí, a tak jsem rychle couvl za něj, abych se jim vyhnul. Zakopl jsem o jedno stanové lano a potom jsem doslova padl na tu mrtvolu.“

Znovu na chvíli přestal. „Předpokládal jsem, že je to nějaký opilec. Nevím, proč jsem najednou dostal strach. Ale srdce se mi bláznivě rozbušilo, ještě než jsem se na něj pořádně podíval. Ti lidi, co jsem prve slyšel, odešli jiným směrem. Nastalo ticho. Nikde nikdo. Skoro jsem nechápal, na co se to dívám. Bylo to strašné. Ležel ve vlastní krvi. Oblečení měl krví celé zmáčené. Přes hlavu mu přehodili nějaký hadr a ten už taky celý mokval. Jeho zranění vypadalo příšerně – jedna velká řezná rána přes krk. Někdo ho podřízl obětním nožem. Ten ještě stále ležel vedle něho.“

„Byl vyloženě mrtvý?“ zeptal se Decimus.

„Nepochybně.“

„Znal jsi ho?“ zabručel jsem.

„Ne. Ale věnec z obilí s bílými stuhami ležel u něho, zřejmě stržený při zápase – byl to jeden z Arválských bratří.“

„Tím se tedy uvolnilo další místo.“ Nasál jsem vzduch mezi zuby. „Předpokládám, že jsi pak svůj nález ohlásil?“

Přes mladíkovu tvář přeletěl rozpačitý výraz.

„Ach, Aule!“ zaúpěl senátor.

„Já jsem byl úplně otřesený, tatínku. Pro něho jsem nemohl už nic udělat. Byl to příšerný obrázek. Po zabijákovi ani památka, jinak bych se rozhodně pokusil ho chytit. Jenom jedno mi dělalo starost: kdyby se tam někdo objevil a našel mě samotného s mrtvolou, mohli by mě podezírat, že jsem ho zabil sám.“

Já jsem se okamžitě zeptal: „Nemohl to být ten člověk, který ti oznámil, že tě Arválové nemůžou přijmout?“

Aelianus vykulil oči a neuhnul před mým pohledem. Uvažoval o tom. „Ne. Ne, Falcone. Jiná postava, to vím s určitostí.“

„Dobrá. Co jsi tedy udělal?“

„Rychle jsem odtamtud vypadl. Doběhl jsem si pro koně. A ujížděl jsem co nejrychleji sem.“

„A přišel jsi nás požádat o radu,“ nadhodil jsem. Odhadoval jsem, že si přál na celou tu událost co nejdřív zapomenout.

Zašklebil se. „No dobrá. Jsem pitomec.“

„Ne tak docela. Ohlásil jsi svůj hrozný nález svému otci – senátorovi – a mně… To je přijatelné.“ Přijatelné, ale ne dost. Utáhl jsem si opasek pevněji a urovnal si pod ním tuniku. „Máme dvě možnosti: můžeme předstírat, že o tom vůbec nevíme – anebo se zachováme jako odpovědní občané.“

Aelianus pochopil, jak to myslím. Vstal. Trochu zavrávoral, ale zdálo se mi, že je schopen do toho jít. „Musím se tam vrátit.“

Usmál jsem se na něho. „Ne aby sis myslel, že vylížeš všechnu smetanu. Musíš mě vzít s sebou. Přece tu nebudu sedět s karafou, když si můžu naskočit na koně a natřásat si žaludek pětimílovou jízdou na venkov – a to všechno jenom proto, abychom se dozvěděli, že tu tvou řezničinu už objevil někdo jiný a že nám nikdo nepoděkuje, až to budeme hlásit podruhé.“ Obrátil jsem se na jeho otce. „S tím já si poradím. Ale na tebe zbyde ten

choulostivý úkol: vysvětlit Heleně a manželce, proč jsme zdrhli –“

„Myslím, že dokážu odvést jejich pozornost,“ pravil Decimus a polekaně vyskočil. Sklonil se a vyvedl moje děťátko zpoza svého lehátka. Přitom holčičku držel za baculaté ručičky a ona hrdě předváděla, že už umí chodit, když ji někdo drží.

Podívaná pro bohy. Já jsem věděl, že umí stát. Byl to její nový kousek. Ale úplně jsem zapomněl, že teď má na dosah jiné zajímavosti a nebezpečí. Zhrozil jsem se. Julinka se nějak zmocnila senátorova kalamáře, zřejmě s dvojbarevným inkoustem. Obličej, ruce, nohy i sváteční bílá tunika byly teď potřísněné velkými černými a rudými skvrnami. Inkoust měla i kolem pusy, a dokonce i ve vlasech.

Chytila se urozeného dědečka, takže ji musel zvednout, a v tu ránu měl také všude možně rudé a černé fleky. Potom vytušila, že je zle, a oči se jí zalily slzami. Spustila nářek, zpočátku jenom truchlivý, ale co chvíli hlasitější, jaký brzy přivolá všechny ženy v domácnosti, aby se tam přihnaly a zjistily, jaká tragédie ji potrefila.

My s Aelianem jsme se ztratili a nechali jsme pana senátora, ať si s tím nějak poradí.

IX

Ještě stále bylo světlo. S Helenou jsme se navečeřeli s jejími rodiči brzy, takže jsme se s miminkem mohli vrátit domů, než začnou být ulice příliš nebezpečné. Avšak než jsme s jejím bratrem stačili vyrazit, už se začínalo stmívat. Čas nebyl na naší straně.

Via Portuensis se táhne po severním břehu Tiberu k novému přístavu v Ostii. Nejprve jsme to museli vzít přes město, abychom přejeli přes řeku po Probově mostě. S Anacritem jsme zahájili kontrolu při sčítání lidu právě tímto směrem a obyčejně jsme se dali převážet na druhý břeh od přístaviště u Emporia, ale s koňmi se to nedalo. Jezdím na koni strašně nerad, ale všiml jsem si, že Aelianus sedí na tom svém bezpečně a nenuceně. Mohli jsme si vypůjčit senátorův kočár, ale vzhledem k pokročilé denní době záleželo na rychlosti. Rovněž jsem odmítl doprovod. Zbytečně by to vzbudilo pozornost. Pod plášti jsme měli na obranu meče a budeme se muset plně spoléhat na vlastní rozum.

Když jsme míjeli Caesarovy zahrady, už se tam potloukaly divné existence. Brzy jsme pak klusali kolem zvěřince, kde před půlrokem začal můj společenský vzestup, když jsem zkoumal podvody mezi dodavateli dovážené zvěře do arén. Teď byl ten podnik zamčený a tichý, už se tam nerozléhal ruch mezi gladiátory po večeři ani občasný řev lvů. Dál na venkově jsme minuli jednoho nebo dva pocestné, kteří si to špatně načasovali a teď přijížděli od pobřeží opožděně. Až se dohrabou do města, skončí nejspíš v Transtiberině, čtvrti, které se vyhýbají i otrlí místní, a cizince tam brzy okradou nebo ještě něco horšího. Později jsme tu a tam potkávali občany ozdobené obilím, kteří se zúčastnili slavnosti v posvátném háji. Aelianus situaci odhadoval tak, že většina lidí odešla mnohem dřív a jiní tam zůstanou až do svítání. To vypadalo rozumně.

Cestou mi, jak to jenom šlo, vyprávěl o tom, co se ten den odehrávalo. Časně ráno vykonal mistr oběti. Potom nastalo pro bratry rituální hledání

obilních klásků před chrámem bohyně. Pak se rozdával chléb ověnčený vavřínem a tuřín (aspoň že Arválové nebyli žádní snobové, když si vybírali jako doplněk stravy takovou zeleninu). Natřeli olejem sochu bohyně. Nato se chrám vyklidil, jeho vrata uzavřela, bratři si vykasali tuniky a pustili se do tradičního tance za doprovodu svých prastarých zpěvů (tak záhadných, že všichni museli dostat soubor pokynů). Pak následovala volba nového mistra pro příští rok, rozdávání cen a růží a odpoledne bylo vyhrazeno hrám, u nichž předsedal arválský mistr v obřadním oděvu. Tou dobou už bratrům vyhládlo, a tak se vrátili do Říma převléct do hodovního oblečení a následovala další hostina.

„V které fázi toho všeho si tě ten pohrdavý slaměný panák vzal stranou a odbyl tvoje schopnosti?“

„O přestávce při hrách. Setkal jsem se s ním vlastně u latrín.“

„Přesné načasování.“

„Já jsem přece v naší rodině ten inteligent.“

„Ano, tvůj život nabírá pozoruhodnou vytříbenost.“ Usmíval jsem se tomu jeho trpkému šlehu, v němž se ozvala ironická nota, tak typická pro všechny Camilly. „Pověz mi tedy, Aule, v tu dobu se v celém prostoru ozývalo hodně rámusu a lidi se motali sem tam, že?“

„To ano.“ Aelianus okamžitě pochopil, kam tím mířím. „Vřískaly trumpety, hry taky doprovázel potlesk – nějaká šarvátka za stany by se v tom snadno ztratila.“

Pak už jsme nemluvili, dokud jsme nedorazili k háji.

Stromy tam byly. Za ta staletí se háj oklestil na prořídlý větrolam kolem celého komplexu. Arválové nevynikali jako horliví lesníci. Dokonce i běžné prořezávání posvátných větví vyžadovalo složité náboženské postupy. Kdykoli si trouchnivění nebo úder blesku vyžadovaly pokácení napadeného a výsadbu nového stromku, musely se provádět složité obřady. To bylo nepraktické a mělo za následek, že stromy stojící kolem svatyně vypadaly celé pokroucené a napůl uschlé. Bratři sice vyznávali úrodnost, ale za to své arboretum by se měli stydět.

Ovšem budovy byly něco docela jiného. Vkusným dekorem mohly stylově čisté chrámy rovnou vyskočit z architektova klasického vzorniku.

Nejušlechtilejší linie a nejpropracovanější podrobnosti zdobily Caesarium, svatyni deifikovaných císařů. Každý triglyf a ozdoba měly jakýsi povýšený augustovský ráz. Vypadalo to, jako by císařská rodina financovala výstavbu penězi ze státní pokladny, a tak si zajišťovala dostatečné uctívání. Velmi rafinované.

Aelianus mě odvedl rovnou k mistrovu pavilonu. Byl to prostorný stan, postavený jednou do roka o svátcích, něco docela jiného než ty kožené stany pro deset osob, jaké se používají v legiích při takzvaném táboření. Tento veliký parádní sváteční typ měl tyče opatřené ozdobnými hroty a lana s třásněmi. Jeho střechu představovaly sešívané kusy látek velikosti plachet z obilních lodí. Boky tvořily kolem dokola ozdobné stěny a byl tam také krytý vchod, nad nímž visely věnce z obilí a vavřínových listů. Venku ke vchodu právě zasadili nové pochodně, ačkoli se uvnitř nic nedělo.

Prošel jsem krytým vchodem a nahlédl do stanu. Teplota vzduchu prudce stoupla. Horká vlhká atmosféra mi okamžitě připomněla vojnu. Ucítil jsem známý dusivý pach teplé pošlapané trávy. Svítilo tam několik olejových lampiček. Přímo proti vchodu stál přenosný trůn. Před ním nízký stolek s jemnými plachetkami, kde zůstaly jen drobty. U zadní stěny stanu za trůnem ležely nahromaděné polštáře. Můry a nohatý hmyz, přilákané světlem, narážely do stropu. Nikdo jiný tam nebyl.

Vytáhl jsem jednu z pochodní. Řemínky bot nám zvlhly rosou, když jsme se vypravili za stan. Aelianus vypadal napjatě. Ať to bylo cokoli, co tam dřív spatřil, už to nechtěl nikdy vidět.

Náhodou mu někdo vyšel vstříc. Když jsme zahnuli za roh k místu, kde podle něho předtím ležela ta mrtvola, teď už tam nebyla.

Nechal jsem ho u vchodu do pavilonu a pokoušel jsem se najít nějaké zřízence. Nakonec jsem se dozvěděl, že v háji už nezůstal nikdo, kdo by měl nějaké rozhodující slovo. Všichni Arválští bratři se už vrátili do Říma. A kupodivu nikdo neslyšel nic o tom, že by pod stanovými lany byl někdo příšerně pořezán. Taková zpráva o náhlé smrti jednoho z dvanácti bratří jimi měla silně otřást. Já jsem však nepozoroval ani známku nějakého zděšení. Ta vražda musela být zamlčena.

Přiměl jsem Aeliana, aby se se mnou vrátil na místo, kde předtím ležela

ta mrtvola. Vůbec jsem nepochyboval o pravdivosti jeho zprávy, avšak začal jsem se obávat, že druzí ji nepřijali. Jednou rukou jsem sáhl na trávu. Byla velmi vlhká, mnohem vlhčí než od pouhé rosy. Ve světle pochodně tam teď nebyly vidět žádné stopy po krvi. Na okraji stanu jsem však našel zřetelné rudé cákance. Ten, kdo oplachoval zem, je přehlédl.

Nůž, který ležel u mrtvoly, také zmizel. Žádné jiné důkazy tam podle všeho nebyly. Aelianus strčil ruku pod spodní okraj stanu. Zadní díl byl původně připevněn k zemi dřevěnými kolíky, ale ty někdo vytáhl. Stalo se to nejspíš jen nedopatřením. Během dne byly asi postranní stěny podkasané, aby stan větral.

S menšími potížemi jsme stanovou plachtu vytáhli a uvnitř jsme našli tu haldu polštářů, které jsem právě v tom místě viděl zvenčí. Několik jsme jich odstrčili stranou. Jakmile jsme světlo pochodně přisunuli blíž, zjistil jsem, že tráva uvnitř pavilonu pod polštáři je potřísněná rezavě rudou krví.

„Už mi tedy věříš?" vyzvídal Aelianus, jako by se bránil.

„Já jsem ti přece vždycky věřil."

„Ten, kdo čistil terén venku, si neuvědomil, že uvnitř stanu zbývá ještě další práce."

„Ano. Jestli to chtěli ututlat, měli asi naspěch. Už chápu, co se vlastně stalo. Vypadá to, že se hádka rozpoutala ve stanu. Praktické místo, když je třeba někoho přepadnout a poskytnout vrahovi soukromí. Při prvním útoku se oběť asi svalí na stěnu stanu. A poněvadž ta není přikolíkovaná, povolí pod její váhou. Napadený asi padl polovinou těla ven a potom se patrně snažil vylézt celý, aby mohl utéct."

Sám jsem se skrčil pod plachtou a vklouzl dovnitř. Na vnitřní straně stanu jsem spatřil další krvavé skvrny, dlouhé šmouhy, jako by někdo něco táhl, které neprosákly ven. Mohl je udělat někdo, kdo se snažil zachytit při pádu.

„Spor začal uvnitř. Zoufalý štvanec se nějak dostal ven, v panice asi zakopl o stanová lana a to byl jeho konec. Oddělali ho obřadně, obětním nožem –" Oba jsme sebou trhli. „Vrah potom stáhl zadní plachtu, narovnal ji a naházel k ní polštáře, aby zakryl tu krev ve stanu."

„Proč si s tím dal takovou práci?"

„To aby se na to hned nepřišlo. Říkal jsi přece taky, že jsi slyšel nějaké

lidi.“

„Připadalo mi to, jako kdyby ve stanu uklízeli sluhové.“

„Možná že vrah je taky slyšel přicházet. Měl ještě čas to v rychlosti trochu zamaskovat, aby všechno vypadalo normálně.“ Zajímalo by mě, jestli ten zabiják vypadl prostě ven a prošel kolem zřízenců anebo jestli proklouzl opět pod tou zadní plachtou. Ať tak či onak, moc nechybělo a mohl se setkat s Aelianem. „Mrtvolu pak klidně nechal za stanem.“

„Máš pravdu, Falcone. Nemusel ji nikdo objevit, dokud by nezbourali pavilon. K tomu dojde nejdřív zítra – možná pozítří, kdy oslavy oficiálně skončí.“

Aelianus se nad tím zamyslel a zadíval se na místo vedle trůnu, kde muselo dojít k tomu útoku. Vtom sebou trhl. Zahlédl, jak se pod polštáři něco leskne. Měkké podušky s třásněmi odsunul stranou a vylovil jakýsi ozdobný držák. Byla to plochá trubice s jedním otevřeným koncem, přičemž ten druhý přecházel v zakřivený tvar. Jako pochva na meč by to bylo příliš krátké a na dýku příliš velké. Byl to nepochybně krátký předmět s širokou čepelí. Oba jsme věděli, co to je: ozdobný držák obětního nože pro kněze.

„Vida, někdo se dopustil svatokrádeže,“ zvolal Aelianus drsně.

„Do posvátného háje je zakázáno nosit jakoukoli čepel!“

X

Svítání nad tvrzí.

Tady, na nejnižším ze sedmi pahorků, stál chrám Junony ochránkyně financí, Junony opatrné, Junony bdící nad mincovnou, Junony pomáhající k bohatství.

Před jejím chrámem stál M. Didius Falco. Falco, bývalý informátor. Falco prokurátor. Falco svědomitě pracující v nové funkci – a přemýšlející, jak se z toho vykroutit.

K Junoninu chrámu na pevnostním pahorku teď patřily zhýčkané husy, jejichž prababy kdysi zachránily Řím před loupeživými Galy hlasitým kejháním, když hlídací psi nezaštěkali. (Přitom se opomíjejí vojenští velitelé, kteří zapomněli postavit stráže.) Teď se jednou za rok seženou nešťastní psi k rituálnímu ukřižování, zatímco husy tomu přihlížejí z nosítek s nachovými polštáři. Já jsem měl dohlížet na to, aby se husám dostalo řádného zacházení. Nad psy jsem žádnou pravomoc neměl. A nikdo neměl pravomoc k tomu, aby napravil vojenskou neschopnost.

Mou pozornost upoutal křik ptáků. Nade mnou kroužily dvě vlaštovky pronásledované dravcem – široká křídla, zřetelný ocas, chvilky plácavého letu střídající se se vznášením na místě a zase rychlé třepetání: krahujec.

Tady věští augurové. To bylo nejpůvodnější srdce Říma. Mezi oběma vrcholy leželo Sedlo, které Romulus stanovil jako útočiště pro uprchlíky – a tím od samého počátku určil, že ať si starci v tógách myslí, co chtějí, Řím poskytne vždycky společenským vyvrhelům a zločincům pomoc. Na druhém vrcholu, kde stála Citadela, se zvedal obrovský nový chrám Jupitera nejlepšího a největšího, nejmohutnější chrám, jaký kdy byl postaven, a až bude dokončený a ozdobený v plné nádheře sochami a zlacením, žádný se mu v celé říši nevyrovná. Z tohoto pahorku byl na něj pěkný pohled a další vyhlídka východním směrem na Albanskou horu, odkud augurové čekali pokyny od bohů. Tady by si zejména za svítání pobožný člověk mohl lehce

namluvit, že hlavní bohové jsou mu nablízku.

Já jsem pobožný nebyl. Přišel jsem se podívat na posvátnou drůbež.

Podél Junonina chrámu se táhlo *auguraculum.* To byla posvěcená plošina tvořící praktické trvalé místo na věštby. Mystickým povídačkám o božských znameních jsem se vždycky vyhýbal, ale zhruba jsem věděl, že augur má pomocí zvláštní zvlněné hůlky vyznačit část oblohy, kterou hodlá pozorovat, potom oblast na zemi, odkud bude pracovat, a v té si postaví pozorovatelský stan. Tam pak sedí od půlnoci do svítání a skrze otevřený vchod hledí k jihu a východu, dokud nespatří blesk nebo zvláštní let ptáků.

Celkem zbytečně jsem přemýšlel, jak mohl vidět ptáky potmě před svítáním.

Dnes se nebudou konat žádné věštby. Naštěstí, protože jsem nahlédl do stanu, abych augura pozdravil, a docela jsem zapomněl, že každé přerušení znehodnotí celou noční hlídku.

Posvátná kuřata měla jinou roli než posvátné husy, ale poněvadž byla na věštění zvyklá, i ona žila na pahorku a Vespasiánovi připadalo výhodné připojit je k mé hlavní práci. Našel jsem chovatele, který se o ně staral, jednoho z těch několika lidí, co se tam vyskytovali. „Seš tu nějak brzy, Falcone."

„Ponocoval jsem."

Rád jsem zůstával tajemným mužem, a tak jsem mu nic bližšího nevykládal. Když jdu po nějaké krizi pozdě spát, nemůžu usnout a dumám nad tím, co se stalo. Potom si můžu vybrat. Buď mě za svítání přemůže spaní, a když se pak probudím pozdě, cítím se hrozně, anebo vstanu brzy a zase se cítím hrozně, ale alespoň mám čas něco udělat. Ostatně s Helenou jsme zůstali přes noc v sídle Camillů poté, co jsem se vrátil s jejím bratrem. Na snídani jsem si nepočkal, nedokázal bych se chovat zdvořile k lidem, které jsem skoro neznal.

Hlídač mi ukázal kurníky. Stály na nožičkách, aby se tam nedostala nějaká havěť. Dvojité dveře s laťkovou přední stěnou udržovaly slepice uvnitř a chránily je před psy, lasičkami a škodnou.

„Vidím, že je držíš v pořádku a čistotě."

„Nechci, aby mi pochcípaly. To bych si pěkně odskákal."

Přesněji řečeno, když jsem teď prokurátorem a mám drůbež na starosti, musel bych se zodpovídat já, kdyby mi pošlo příliš mnoho těch vzácných kuřátek, ale jemu jsem taky nechtěl poskytnout výmluvu, aby si patřičně nehleděl práce. „Mají dost vody?" Byl jsem na vojně. Dovedl jsem otravovat, když lidé pracovali naprosto dokonale bez mého dozoru.

„A taky dost žrádla," pokračoval chovatel trpělivě (s takovými protivnými puntičkáři se už setkal). „Až na ten případ, že na mě někdo mrkne."

„Mrkne?"

„Však víš, jak to chodí, Falcone. Když chce augur věštit, otevřeme klec a hodíme jim zvláštní noky. Pokud kuřata nechtějí žrát nebo vylízt z kurníku – nebo vyjdou a odletí je to zlý znamení. Zato když zobají ostošest, až drobečky lítají po zemi, tak to je zase šťastný znamení."

„Chceš mi říct, že předem kuřata necháš o hladu? A taky si myslím," doplnil jsem, „že ty noky děláš schválně drobivé, abys tomu napomohl, ze jo?

Hlídač kuřat vsál vzduch mezi zuby. „To by mě ani ve snu nenapadlo!" lhal.

Jedna věc, kterou jsem na kolegiu augurů nesnášel, byla, že mohli manipulovat se státními záležitostmi už tím, že rozhodovali o tom, kdy budou věštby příznivé. Nafoukané osoby, zastávající názory, jež jsem nesnášel, mohly měnit nebo zdržovat řešení důležitých problémů. Netvrdím, že docházelo ke korupci, jenom k běžnému překrucování demokracie.

Hlavním úkolem posvátných kuřat bylo potvrzovat šťastná znamení pro vojenské účely. Vojenští velitelé potřebovali před odchodem z Říma jejich požehnání. Než vyrazili do pole, brali si s sebou obyčejně raději římská kuřata, aby se s nimi mohli před akcí poradit. Nechtěli se spoléhat na místní ptáky – ti by nemuseli pochopit, co se od nich žádá.

„Mám rád historku konzula Clodia Pulchera, kterého varovala nešťastná věštba, když byl na moři a chystal se plout proti Kartágincům. Ten starý mrzout se naštval a kuřata naházel přes palubu."

„Když nechtějí žrát, tak ať se aspoň napijou!" citoval hlídač.

„A tak prohrál bitvu a přišel o celý loďstvo. Z toho plyne, že člověk by měl posvátný ptáky brát vážně."

„To říkáš jenom proto, Falcone, že je to tvoje nová práce."

„Ba ne, o mně je známo, že jsem na slepice hodný."

Na tabulku jsem si udělal pár poznámek, takže to vypadalo dobře. Moje instrukce, co mám jako prokurátor dělat, byly jako vždy typicky nejasné, ale napíšu zprávu, i když mě o to nikdo nežádal. To vždycky ty kancelářské krysy popíchne.

Především jsem chtěl navrhnout, aby se nožičky kurníku o jeden palec zvýšily. S chutí si pro to budu vymýšlet falešný vědecký důvod. *(Ze zkušenosti vyplývá, že od dob krále Numy Pompilia se průměrná délka nožek lasičky prodloužila, takže nyní dosáhnou výš než v době, kdy se úředně stanovený kurník pro posvátná kuřata původně navrhoval…)*

Jakmile jsem s kuřaty skončil, vyhledal jsem posvátné husy, své další svěřence. Hnaly se proti mně a syčely tak, že mi to připomnělo varování jejich chovatele, že jakmile se doopravdy naštvou, můžou člověku zlomit ruku. To asi těžko. Junoniny husy už přišly na to, že lidé jim můžou přinášet něco k jídlu. Když jsem je spočítal, neodbytně za mnou všude ťapaly. Vracel jsem se k Heleně, kterou jsem opustil v klidném zátiší, aby mohla holčičku nakrmit. Průvod péřových polštářů na nožičkách nijak nepřispěl k mé důstojnosti.

Čekala za augurákulem, vysoká a vznešená. I po těch čtyřech letech, co jsme spolu, se mi při pohledu na ni zatají dech. Moje děvče. Neuvěřitelné. Julínka už byla vzhůru. Včera večer, když jsme ji vydrhli a vynadali jí za to, co provedla s tím inkoustem, usnuli spolu s dědečkem. Odplížili jsme se do pokoje pro hosty a nechali na něm, aby se o ni postaral. V domě měli spoustu otroků, kteří by mu popřípadě pomohli. Ráno jsme se pomilovali bez nebezpečí, že se nám u postele objeví zvědavý mrňavý svědek.

„Lehce modře flekatá," chichotala se Helena. „Byli s dědečkem pěkně tetovaní."

Objal jsem ji. Stále jsem po ní důvěrně s láskou toužil. „Víš, jak prádelny odbarvujou prádlo – třeba je měl někdo počurat."

„Tatínek tě s tím fórem předešel."

Hleděli jsme k východu a mžourali do bledého ranního slunce. Za námi stál chrám. Vlevo se prostírala vyhlídka přes Martovo pole a šedostříbrné náznaky řeky. Dál vpravo daleký rozhled augurů směrem ke vzdáleným

mlhavým pahorkům.

„Jako husopas mi nepřipadáš moc šťastný," poznamenala Helena.

„Náhodou jsem šťastný." Smyslně jsem jí oždiboval krk.

„Mám pocit, že pomýšlíš na nějakou neplechu."

„Náhodou bude ze mě ten nejpracovitější prokurátor, jakého kdy Řím měl."

„Přesně to jsem měla na mysli. Oni netuší, co provedli, když tě do té funkce jmenovali."

„Takže by to mohla být legrace."

Odklonil jsem se a otočil ji, aby se na mě podívala. Zazubil jsem se. „Chceš mít ze mě úctyhodného pána k ničemu, jako jsou ti ostatní?"

Helena Justina se šibalsky usmála. Klidně bych ze sebe uměl udělat svatouška, pokud by to se mnou hodlala vydržet.

Město se probouzelo. Zdola z Dobytčího trhu k nám zaléhalo bučení zvířat. Do nosu mě udeřil lehký závan z koželužny, jaký musí obtěžovat citlivé nosy bohů – nebo alespoň jejich nafoukaných vetchých kněží. To mi připomnělo bývalého flamina Dialida, kterému vadila housata. A taky jsem si vzpomněl na jeho znepokojenou vnučku.

„Co chceš podniknout ohledně Gaii Laelie a její rodiny?"

Helena se zatvářila kysele, když z toho vyplynulo, že to je její odpovědnost, ale vyložila mi pohotově: „Pozvu na oběd Maiu – beztak jsem ji ještě neviděla – a vyptám se jí na tu recepci u královny."

„Mám na ten oběd taky přijít?"

„To není třeba." Věděla, že bych strašně rád slyšel, co bude Maia vyprávět. „Takže co uděláš s tou mrtvolou, co Aelianus našel a ztratil?" odpálila mě.

„To není můj problém."

„Aha." Helena se tvářila, že chápe (jako bych nevěděl, co od ní můžu čekat), a pomalu uvažovala: „Moc se mi nelíbilo, že by se můj bratr měl stát Arválem. Je mi jasné, proč si myslel, že mu to společensky pomůže, jenomže takový závazek je celoživotní. Pár let se mu může líbit hodovat a tančit s věncem z obilí na hlavě, jenomže on je v podstatě usedlý a vážný. To určitě nevydrží napořád."

„Ty víš, co si o tom myslím."

„Že všechna ta kněžská kolegia jsou elitní kliky, kde moc uplatňují nezvolení patriciové v doživotních funkcích, všichni se nastrojují do bláznivých hábitů pro nic jiného než pro čáry a kouzla a snaží se potají pochybně manipulovat se státem?“

„Ty seš ale cynická.“

„Já jenom cituju tebe,“ namítla Helena.

„To je bída!“

„Ba ne.“ Helena se tvářila zarputile. „Ty jsi náhodou bystrý pozorovatel a poznáš politickou pravdu, Marku Didie.“ Pak změnila přístup. „Podle mého názoru, pokud se už ví, kdo zabil toho muže, kterého Aelianus našel, měl by se bratr zaměřit na to, aby – s tvou technickou pomocí – odhalil vraha.“

„A proč vlastně? Aby to mohl oznámit ostatním Arválským bratřím a ti aby milého Aula z vděčnosti zvolili na uvolněné místo?“

„Opět ne,“ odsekla Helena. „Už jsem ti říkala, že je mu líp bez nich. Takže až mu ti snobové z vděčnosti nabídnou členství, může mít lepší pocit, když zvolá ‚Děkuju, nechci!‘ a rázně odejde.“

A to se prosím někdy říkalo o mně, že mám horkou hlavu.

„Budeš to tedy vyšetřovat s ním?“ zpracovávala mě.

„Na soukromé neplacené případy nemám čas. Helenko, miláčku, já mám plno práce. Musím připravit zprávu, jak pečovat o tvory, co kejhají a kvokají.“

„A co jsi navrhl Aulovi?“

„Aby hned ráno zajel zpátky do posvátného háje a předstíral, že je oficiální vyšetřovatel.“

„Takže mu přece jenom pomáháš!“

Dovolil jsem mu, aby použil moje jméno jako zástěrku, pokud to někoho přesvědčí, aby ho brali vážně. „Teď už záleží na něm. Jestli se chce o té záhadné mrtvole dovědět pravdu, má spoustu volného času a dobrý důvod klást otázky. Bude muset najít všechny zřízence, kteří včera pracovali v pavilonu, a promluvit si s kněžími v různých chrámech. To mu zabere celý den a ukáže se, jestli to bere vážně. Sázím se, že nezjistí nic. Zkušenost zadusí jeho horlivost a tím to asi skončí.“

„Bratr umí být náhodou hodně zarputilý," varovala mě Helena zlověstně.

Pokud šlo o mě, Aelianus se mohl s touhle kuriozitou babrat, jak dlouho se mu bude chtít. Já mu můžu dokonce dát nějaké vodítko nebo dvě. Ale to, jak rychle mrtvolu odstranili a s jakou tajností se to provádělo, nevěštilo nic snadného. Pokud se Arválské bratrstvo rozhodlo celý incident ututlat a já sám jsem byl k státnímu náboženství také volně připoután, musel jsem se držet zpátky. Býval jsem nebojácným informátorem, který se do všeho pletl, zato teď si mě proklatá státní moc koupila. Novou funkci jsem vykonával pouhé dva dny a už jsem jí měl plné zuby.

„Co tedy může dělat?" dotírala na mě moje drahá, taky nemálo zarputilá.

„Aelianus by se měl jít představit do domu arválského mistra, až se bratři začnou scházet na dnešní hostinu. Měl by popsat, co viděl, aby alespoň jejich šéf věděl, čeho byl svědkem, a kdyby to bylo možné, aby to věděla celá skupina. Až tam bude, musí mít oči na stopkách. Jestli si všimne, že určitý bratr chybí, může si z toho vyvodit identitu té mrtvoly."

Helenu Justinu jsem zřejmě uspokojil. Dokonce si z toho nejspíš vyvodila, že jejímu bratrovi pomáhám víc, než kolik jsem slíbil.

„To je báječné, Marku. Když je teď Justinus v Hispánii, máš aspoň někoho, kdo s tebou přece jen spolupracuje jako tvůj společník."

Zavrtěl jsem hlavou, ale ona se mi jenom smála. Než jsme z pahorku odešli, chvíli jsme se spolu kochali vyhlídkou na město. To byl Řím. Byli jsme opět doma.

Pokud se někdo doslechl, že prokurátor odpovědný za Junonin kult políbil jednou dívku na posvátné půdě augurákula, je to jenom okřídlená povídačka poletující kolem se svým obvyklým odporem k pravdě. Ostatně, legáte, ta dívka byla moje žena.

XI

Maia vynaložila velké úsilí, aby vypadala normálně. Odtahovala se, když jsem ji chtěl obejmout, snad jí to připadalo jako zbytečné předvádění. Byla bledá, ale jako vždycky pečlivě oblečená, s tmavými kučerami sčesanými z obličeje. Oblékla si své oblíbené šaty. Dala si práci, aby nás uklidnila. Rozhodně se o to snažila. Rty však měla pevně sevřené.

Přišly s ní všechny čtyři děti, a když jsem je odváděl do vedlejšího pokoje, abych jim ukázal housata, Maia nespouštěla ochranitelský pohled z těch malých. Její děti se vždycky chovaly slušně, ale tentokrát ještě tišeji než jindy, všechny natolik inteligentní, aby věděly, že otcova smrt bude mít kruté následky, a tak starší děti převzaly samozřejmě odpovědnost za to, že rodinu provedou tou tragédií.

„Ty ale nadělají svinstva," poznamenal šestiletý Ancus, když si opatrně jedno housátko pochoval. Tvářil se velmi ustaraně. „Jak máš po nich pořád uklízet?"

„Musím jim najít jiný domov, kde by mohla žít, Anku. Dnes ráno jsem se domluvil s Lenií, co vede prádelnu přes ulici. Tam se můžou batolit po dvorku a v zadní uličce si vždycky najdou něco na zob."

„Ale nepatří na tvrz?"

„Tam je teď dost husí."

„Takže si ty, co jsou navíc, můžeš nechat?"

„To je výhoda mé nové práce."

Ancus mě vážně poslouchal a hodnotil to jako motivaci k vlastní kariéře.

„Mně se nezdá rozumné, aby se ty husy motaly v místech, kde se krásně čistí šaty," mínila Cloelia. Té bylo asi sedm nebo osm a namlouvala si, že se bojí zvířat, ale hned přišla na to, jak do mých svěřenců cpát kaši s rozmačkanými lístky řeřichy. Praktická.

Leniina prádelna nikdy nepředstavovala zdravé prostředí. Chodil jsem

tam jenom proto, že byla po ruce a Lenia předstírala, že mi dává slevu. Doufala, že husy ohlídají prádelnu před zhoubnou pozorností jejího nedávno rozvedeného manžela. Když se mu nepodařilo jí ten majetek vyrvat, snažil se ji z něho vyhnat. „Lenii vůbec nenapadlo, jak umějí nadělat, a tak ji na to nebudeme upozorňovat. Pomůžete mi je odnést do nového domova?“

A tak jsme všichni kráčeli v průvodu a nesli ptáčky, jejich koš a hrnec na kaši. Tím jsme poskytli Heleně a Maie příležitost, aby si pohovořily o samotě.

„Ten hrnec budeme časem chtít zpátky,“ upozornil jsem Lenii.

Odhodila dozadu své příšerné vlasy zrzavé jako liška a zakrákorala: „Ne moc brzy, Falcone. Budu ho potřebovat, abych si v něm tyhle husy uvařila, až budou dost velký.“

„Ona to nemyslela doopravdy, viď?“ pošeptal mi Ancus úzkostlivě. Jak jsem Lenii znal, byl jsem přesvědčen, že myslela.

„To víš, že ne, Anku. Jsou posvátné. Lenia se o ně bude ohromně pečlivě starat.“

Lenia se zachechtala.

Před prádelnou jsme našli Petronia, měl právě přestávku na oběd, a tak jsem ho pozval, aby šel s námi. Jako vstupné přinesl meloun.

Helena se na mě nenápadně zamračila, když spatřila Petronia, ale mně se zdálo, že právě on nám pomůže Maiu rozveselit. On si to představoval tak, že na ni mrkl a žádostivě se usmál. „Čerstvá vdovička vypadá jako ze škatulky.“

„Kdy ty už dostaneš rozum,“ odsekla Maia. Pohledem sledovala Cloelii, která trochu nejistě rozdávala misky s jídlem. „A to znamená, že mě nemůžeš naštvat lichotkama. Chovej se prostě normálně.“

„Ach jo! A já myslel, že už máš po krk normálních lidí, co brebentí: ‚Jak to teď zvládneš?‘ Ty to zvládneš, žádný strachy.“

Moje sestra se na něho podívala trochu škodolibě. „Slyšela jsem, že Arria Silvia a ten její, co cpe jídlo do sklenic, se přestěhovali do Ostie – je to pravda?“

Petronius už byl zkrotlejší, než jsem očekával, když jí potvrdil novou

pohromu ve vlastním životě. „Ten želatinovej šašek asi počítá s tím, že na nábřežích půdou ty jeho příšerný blafy líp na odbyt. A ano, Silvia mi odvezla dcerky. A ne, určitě mi nedovolí je vidět častěji než jednou za rok."

„To je mi líto," poznamenala Maia stručně. Všichni jsme věděli, že se mu bude po dceruškách stýskat, ale aspoň by byl při ruce, kdyby ho doopravdy potřebovaly. Její děti to už o svém tátovi nemohly říkat.

Petronius se uvelebil u stolu na lavici. Dlouhé nohy natáhl před sebe, opřel se dozadu, založil si ruce a tiše opáčil: „To byl jediný důvod, proč jsem přišel – abyste mohli litovat někoho jiného."

Maia považovala Petronia dokonce za horšího rošťáka, než jsem byl já, a přijala to dobře, alespoň pro sebe: „Petronius a Falco, věční kluci, co se musí lišit. Teď poslouchejte pozorně, vy dva. Definitivní oficiální prohlášení zní takto: můj manžel byl budižkničemu a časem se možná ukáže, že jeho smrt byla to nejlepší, co se mi mohlo stát; jestli něco potřebuju, stačí o to požádat – i když to ovšem znamená nežádat o nic, na co jsou zapotřebí peníze nebo čas nebo co vyvolává rozpaky; a hlavně mě musíte pořád ujišťovat, že jsem ještě mladá a hezká – no dobrá, můžete říkat ‚dost hezká' – a že se jistě brzy objeví někdo jiný, kdo zaujme Famiovo místo."

Petronius Longus zvedl Rheu, tichou tříletou holčičku, posadil si ji na klín a začal jí nabírat jídlo do misky. Býval dobrým otcem a Rhea ho s důvěrou přijala. „Zaujme Famiovo místo a bude to další budižkničemu? Tak jsi to myslela?"

„Co jiného?" odpověděla Maia a neochotně si dovolila letmý úsměv.

„Uplynulo už dost času, abychom směli říkat, že sis ho neměla nikdy brát?"

„Ne, Petro."

„No dobrá. Tak si to zapamatujeme do rezervy."

„Jen se neboj, můžu o tom přemýšlet sama… Není to komické, jak dychtivě chtějí lidé druhého informovat, že ten, koho si vybral, za to nestál? Jako by si už sám nelámal hlavu otázkou, k čemu je život a proč ho aspoň polovinu promarnil. A samozřejmě před všemi takovými radami: ‚Cítím, že ti to, Maio, musím říct!' Jak ohleduplné!"

„Nesmíš zapomenout," připomněl jí Petronius ponurým hlasem jako člověk, který to dobře zná, „že tenkrát ti připadalo, že nic lepšího by sis

nemohla přát.“

Helena kladla na stůl různá jídla a teď se připojila k debatě s tím, že převzala jejich ironický tón: „Nepochybuju o tom, že mnoho zbožných duší ti připomnělo tvé čtyři krásné děti, které ti budou útěchou. Nemám pravdu, Maio? A že se jim teď musíš plně věnovat?“

„Ale o sebe prý mám taky dbát,“ zabručela Maia. „‚Pro případ, že by se mi něco naskytlo‘. Tím mi, Junono, chtěli dát najevo přání, aby si Maia brzy pořídila nějakého chlapa a my si o ni nemuseli příliš dlouho dělat starosti.“

„Tvoje slova mi silně připomínají Alliu a Gallu,“ poznamenal jsem. Tím jsem myslel obě své starší sestry, příkladně taktní. „A neznamená to,“ zeptal jsem se nejistým hlasem, „že tě naše máma začala popichovat, abys byla hodná na chudáčka Anacrita?“

Teď už Maia vybuchla. „Nebuď prosím tě směšný! Drahoušku Marku, to by máma nikdy neudělala. Už mě naopak varovala, abych po něm neházela očkem, protože Anacrites je pro mě až moc dobrý.“

V tu chvíli se přestala ovládat a rozplakala se. Helena k ní přešla a vzala ji do náruče a my s Petroniem jsme se snažili zabavit děti. Zlostně jsem se na něho podíval. Pokrčil rameny – já nic, já muzikant. Snad měl pravdu. Když se vypláče, udělá jí to jen dobře. Měl jsem prostě jenom zlost, že se mu to dnes podařilo drsnými poznámkami, kdežto já jsem předtím neuspěl.

Maia konečně přestala plakat Heleně do šatů a utřela si obličej vlastní štólou. Vztáhla ruce po Cloelii a Ankovi a podržela si je v objetí, každého jednou paží. Přes jejich hlavičky se podívala na mě. Teď na ní bylo to napětí vidět. „Už je to lepší. Marku, musím se ti k něčemu přiznat. Když jsi mi oznámil, co se stalo, dostala jsem vztek a do poslední kapičky jsem vylila do odtoku venku všechno víno, co jsem doma našla…“ Nuceně se usmála. „Bráško, jestli tu máš nějaké, které bys mohl nabídnout, docela ráda bych se při obědě napila.“

XII

Jakmile se všichni najedli, chtěl jsem se dozvědět něco víc o Maiině návštěvě v Paláci na recepci u pověstné královny Bereniky. Dětem jsem navrhl, že by měly vzít Nux na procházku po Fontánovém dvoře. Poslušně se nechaly vystrnadit, třebaže jako Maiiny přímočaré ratolesti dobře věděly, co se děje. „Dospělí chtějí mluvit o věcech, co nám do nich nic není."

Nux jsem k obojku přivázal provaz. Když jsem jeho konec předával Mariovi, v devíti letech nejstaršímu, zeptal se mě úzkostlivě: „Dá se čekat, že nám ten váš pes uteče a ztratí se?"

„Ale kdepak, Marie. Nux se nikdy neztratí. My ji rozmazlujeme, žrádla má, co srdce ráčí, a až moc se s ní mazlíme. Ten provaz je tam od toho, aby tě Nux přitáhla spolehlivě zpátky, kdyby ses ztratil ty."

Stáli jsme na podestě nad ulicí, kde nás jeho matka nemohla slyšet. Povzbuzen tímhle společným vtipem zatahal mě Marius najednou za ruku a svěřil se mi s něčím, co mu zřejmě vrtalo v hlavě: „Strejčku Marku, co myslíš, když teď nemáme peníze, to už nebudu moct chodit do školy?"

Chtěl se stát učitelem řečnictví, jak se rozhodl před pár lety. Mohlo by se to stát, ale taky by mohl skončit jako chovatel krav. Klekl jsem si a pevně jsem si ho přivinul. „Marie, slibuju ti, že až bude třeba zaplatit za další pololetí, peníze se najdou."

S tím ujištěním se spokojil, ale ještě stále se tvářil napjatě. „Snad ti nevadí, že jsem se tě na to zeptal."

„To víš, že ne. Ale dovedu si představit, že ti máma patrně nakázala, abys neotravoval strýčka Marka."

Chlapec se plaše uculoval. „My beztak pokaždý neuděláme, co na nás chce máma. Dnes nám přikázala: ‚Nezapomeňte jim říkat, jak je jejich děťátko roztomilé – a neofrňuj se, až nás bude strýček Marcus nutit, abychom si vzali trochu nakládaných hispánských rybiček z té jeho hrozné staré amfory.'„

„Takže ty s Ankem jste se šklebili a ani jste neochutnali?“

„No jo. Ale fakt si myslíme, že vaše miminko je hezčí než to, co má teta Junia.“

Marius byl zřejmě přesvědčený, jak se dalo poznat, že teď musí být hlavou domácnosti. To jim budu muset zarazit. To by mu mohlo úplně zkazit dětství. Maia přinejmenším potřebovala, aby skončily její starosti o peníze, i když by to mohlo znamenat vytáhnout nějakou podporu od táty.

Vrátil jsem se zamyšlený k ostatním. Helena s vyptáváním nečekala na mě. „Marku, představ si: Cloeliino jméno je taky zapsané do loterie na volbu panen vestálek.“

Zaklel jsem, spíš z překvapení než hrubosti. Petronius k tomu přidal peprnou poznámku.

„Já za to nemůžu,“ bránila se Maia a těžce si vzdychla. „Přihlásil ji tam Famia, ještě než odjel do Afriky.“

„Mně se s tím tedy nepochlubil. Byl bych mu řekl, že je to pitomost. Kolik je jí?“

„Osm. Mně to taky neprozradil,“ dodala Maia unaveně. „Až už bylo příliš pozdě a Cloelia si namluvila, že je to báječný nápad.“

„Tam se nedostane,“ ujistil nás Petronius a zavrtěl hlavou. „Probíral jsem to se svými holkami. Úplně se zbláznily a za každou cenu se tam chtěly zapsat, až jsem si jako otec tří dětí dupnul a žádnou loterii jsem jim nedovolil. Je to beztak mizerné živobytí,“ stěžoval si. „Šest vestálek. Slouží třicet let a přibližně každý pátý rok je třeba za některou najít náhradu. A Řím je kvůli tomu plný zasněných holčiček, které zoufale touží být vybrány.“

„Zajímalo by mě proč,“ namítla Helena suše. „Copak si opravdu všechny myslí, jak je úžasné vozit se v kočáře, když jim musí uhnout z cesty i konzulové, sedět v divadle na nejlepších místech a těšit se úctě po celé říši? A to všechno za několik snadných povinností, nošení hrnců s vodou a rozdmýchávání posvátného ohně…“

Petronius se obrátil na Maiu. „Famia se z toho mohl snadno vykroutit, když má dokonce víc než tři děti –“

„Já vím, já vím,“ zaúpěla Maia. „On to udělal jenom proto, že to byl takový moula. I kdyby Cloelii vybrali, bylo by to stejně nemožné, když je její

otec mrtvý. Nová panna potřebuje mít naživu oba rodiče. To je prostě další nepříjemný následek, který musím nějak vysvětlit dětem –“

„Nemusíš,“ opravila ji Helena úsečně. „Požádej kolegium pontifiků, aby ji vyřadili. Ať si Cloelia prostě myslí, že tu soutěž vyhrála náhodou jiná.“

„A věř, že jsem ani chvíli nepochybovala, že to dostane některá z těch druhých,“ zabručela Maia zlostně.

Uklidnila se a vyprávěla nám, jak to vlastně bylo.

„Můj úžasný manžel dospěl k názoru, že když mají právo na zvolení i plebejové, čest stát se vestálkou se přesně hodí pro naši nejstarší dceru. Se mnou se neporadil – patrně věděl, co bych mu řekla.“ Ta funkce se skutečně považovala za velkou čest a během těch třiceti let, co ji bude dívka zastávat, se bude těšit zvláštním výsadám. Jenže Maia nebyla z těch matek, jaká by klidně odevzdala mladé, nezralé dítě do rukou nějaké instituce. Její rodina byla vedena k respektu k Římu a jeho tradicím – ale taky k tomu, aby se vyhýbala hloupým plánům, jako že je třeba odevzdat život státu. „Takže mi nezbývá než předstírat, že je to ohromný nápad. Cloelia je teď ustavičně vzrušená, ostatní tajně žárlí, že na sebe strhuje takovou pozornost, máma zuří a Famia tu nakonec ani není, aby mi pomohl s tím něco podniknout…“

Odmlčela se. Petronius šibalsky přemítal. „Jistě můžeme předpokládat, že ti naši miláčkové jsou panny, když je pontifex přijímá, ale kdo nám zaručí, že ty hezoučké panenky zůstanou čisté? Nemusí se jednou týdně podrobovat rituálnímu prověřování?“

„Lucie Petronie,“ okřikla ho Helena, „nemusíš se odpoledne vrátit do práce?“

Petronius se opřel loktem o stůl a zašklebil se. „Heleno Justino, bavit se o panenství je mnohem zajímavější.“

„Ty mě udivuješ. Ale my hovoříme o budoucích pannách – a to ovšem není totéž.“

„Jedna panna navíc, v případě Maiiny Cloelie.“ Vzal si do hlavy, že dnes bude vyvolávat potíže. Mně by to nevadilo, ale předvídal jsem, že by mi Helena vynadala.

„Tak nám vyprávěj o smyslné Berenice,“ vložil jsem se do toho. „Ta určitě panna není, to je jisté.“

„Tak jo," přisvědčila Maia. „Rozhodně je moc krásná – pokud vám vyhovuje její styl." Nevysvětlila blíž, jaký styl má na mysli, a tentokrát jsme Petronius a já zůstali zticha. „Mít exotický obličej a menší legii kadeřníků, taky by mi nevadilo, kdybych měla poněkud pošramocenou pověst."

„To by dost dobře nešlo," ujistil jsem ji. „Berenika je poznamenaná tím, že se provdala za vlastního strýce. To bys nikdy se strejdou Fabiem nebo Juniem nedokázala."

Matčini dva bratři byli venkovští balíci s prapodivnými zvyklostmi a Maia, stejně jako já, neměla s jejich výstřednostmi trpělivost. „Myslím, že kdyby královnin strejda byl taky tak bláznivej jako ti naši, asi bychom s ní víc cítili," prohodila. „V každém případě důvod, proč jsem musela jít do Paláce, spočíval v tom, že všechny ty malé krasavice, jejichž jména se dostala do urny a které by se mohly stát vestálkami, i všechny jejich utrápené matky jsme byly pozvány na recepci k přítelkyni Tita Caesara. Měla to být příležitost, aby vybrané ženské obyvatelstvo Říma přijalo jeho milovanou mezi sebe. Ale mám za to, že to ti, co mají loterii na starosti, vždycky zařídí tak, aby měli možnost si děvčátka prohlídnout a ty nevhodné vyřadit."

„Jak to můžeš říct! To je přece svatokrádež!" usmála se Helena.

„Tak mi vypláchněte pusu," vydechla Maia. „V každém případě tam byla nápadně přítomná jedna z vestálek."

„S očima na stopkách?"

„Ani ne tak na stopkách. Vypadala jako jedna z těch mladších. Constantia." Maia se odmlčela, ale pokud měla na jazyku nějakou urážku, odpustila si ji. „Samozřejmě jestli se chce někdo sázet, brzy jsem si přítomné roztřídila – je úplně jasné, jak to dopadne, a my ostatní jsme mohly rovnou odejít domů. Ve stanovenou dobu jsme tam všechny napochodovaly a okamžitě se vytvořily kroužky podle třídního zařazení. Všechny matky byly představeny úchvatné královně – ano, Marku a Petronie, vám by určitě připadala úchvatná, ale mně se zdála trochu chladná –"

„Nervózní." Helena předstírala, že královnu obhajuje. „Třeba se bála, že ji nepřijmete."

„Proč asi? A jako náhodou," posmívala se Maia, „na pódiu ji obklopily matky z patricijské vrstvy, kdežto my ostatní jsme se musely bavit spolu.

A zároveň jedna vybraná dívenka předala královně věnec z růží a to znamenalo, že potom si toho fakana chovala Berenika půl odpoledne na hedvábném klíně, a Constantia – ta panna vestálka – seděla vedle nich. Ty z nás, co nemáme v životě moc štěstí, pochopily najednou nějakou záhadnou intuicí, které jméno se objeví, až pontifex hrábne do té urny s losy."

„Nebylo to jméno náhodou Gaia Laelia?" zeptala se Helena.

Maia vykulila oči. „Bohové, zlatíčko! Nikdy nepřestanu žasnout, jak ty a můj bratříček znáte snad už předem každý drb! Vždyť jste se vrátili teprve před třemi dny a víte zkrátka všechno!"

„To je jenom tušení."

„My totiž známe půvabnou sebejistou milou malou patricijku Gaiu," vysvětlil jsem.

„Prostřednictvím tvé rodiny?" zeptala se Maia Heleny.

„Jedna z mých klientek," odpověděl jsem hladce. Maia a Petronius vybuchli smíchy. „Vypadá, že by z ní byla ideální vestálka. Všichni její příbuzní se specializují na to, že mají nějaké kněžské povolání. Sama vyrostla v domě flamina Dialida."

„No to mě podrž, náhodou jsem o tom slyšela. To dítě se na tu roli dokonale hodí," odbyla to Maia kysele. „Nechci být vlezlá, Marku, ale co od tebe chtěla?"

„To je mi, přiznávám, záhadou. Neříkala něco Cloelii?"

„Asi jo. Já sice nemám žádné společenské ambice, ale to moje zvláštní ctižádostivé děťátko neotálí a hned se spřátelí s významnými lidmi."

„Cloelia nemůže být tedy tvoje dítě," zhodnotila to Helena. „Famia ji musel najít pod některým obloukem. A jak ti připadala Gaia Laelia? Šťastná, že se jí mimořádně věnovala Berenika a vestálka?"

Maia chvíli přemýšlela. „Většinou ano. Byla jednou z nejmladších, a když ji královna chovala na klíně moc dlouho, asi ji to začalo nudit – každém případě nastal menší rozruch. Ale hladce se to zamaskovalo a většina lidí si ničeho ani nevšimla."

„Jaký rozruch?" zeptal jsem se.

„Jak to mám vědět? Vypadalo to, jako by řekla něco nevhodného, jak už se to dětem stává. Berenika se nějak polekala. Gaiu rychle sundali z královnina klína, její matka ji popadla a tvářila se, jako by si přála, aby ji

pohltila hodně hluboká propast, která by se naráz otevřela, a bylo vidět, že všechny ženy nablízku se smějí a předstírají, že se nic nestalo. Když jsem pak Gaiu znovu zahlédla, hrála si s mou Cloelií a jejich zlostný pohled mi dával najevo, že je nemá nikdo vyrušovat."

„Hrály si?" podivila se Helena.

„No ano. Víc než hodinu nosily smyšlené nádoby s vodou z jednoho pramene."

„Co sis myslela o Gaie?"

„Příliš uhlazené způsoby. Příliš dobrácká. Příliš hezká a hýčkaná. Nevyslovuj to. Já vím, že jsem jenom hubatá káča."

„Právě proto tě máme rádi," ujistil jsem sestru láskyplně. Pak jsem jim vyprávěl, jak za mnou Gaia přišla a co říkala o své rodině. „Nevím, o co přitom vlastně jde, ale žádala mě o pomoc. Jaký dojem na tebe udělala její matka? Jestli má někdo z rodiny na dítě opravdu spadeno, nemohla by to být ona?"

„O tom pochybuju," vyvracela mi to Maia. „Byla na toho svého broučka ohromně hrdá."

„My jsme se seznámili jenom s jejím strýcem," dodala Helena. „Vypadá matka ušlápnutá?"

„Ne že by to bylo poznat, zvlášť když je v ženské společnosti."

„Ovšem doma, kdo to může vědět…? Nepochlubila se Cloelia Gaie, že jeden její strýček je informátor?"

„Nemám ponětí. Je to docela možné."

„A když to vezmeme z druhé strany, asi nebudeš vědět, jestli Gaia nevykládala Cloelii něco o své rodině?"

„Heleno, až bude Julia starší, tak pochopíš, jak to chodí," poučovala nás Maia. „Já jsem jenom dělala garde, abych dceři umožnila seznámit se s lidmi ze společenské smetánky a aby mohla snít o vlastní důležitosti. Najala jsem nosítka, aby nás dopravila nahoru na Palatin. Vyvolala jsem určité rozpaky tím, že jsem měla na sobě příliš pestré oblečení a že jsem poněkud nahlas o celé té události žertovala. Jinak jsem byla přebytečná. Nedovolily mi, abych se dozvěděla něco z toho, co si Cloelia s kamarádkou povídaly, když si směly hrát spolu. Jediná další role mi pak připadla později doma, když jsem jí utírala čelo a přidržovala misku, protože z toho vzrušení celou

noc zvracela."

„Ty jsi zkrátka obdivuhodná matka," ujistila ji Helena.

„Tak na to někdy upozorni moje děti, buď tak hodná."

„Však ony to vědí," připojil jsem se.

„Cloelia si to myslet nebude, až jí budu muset oznámit, že nemůže být vybraná."

„Po celém Římě budou matky řešit stejný problém," připomněl jí Petronius.

„Všechny, až na tu nafoukanou šilhavou, která tam protlačuje Gaiu Laelii." Matka toho děcka Maiu skutečně urazila. Ale to bylo asi pouze její samotnou existencí.

„Ono to nemusí být tak jednoduché. Tam je rozhodně něco podivného. To děvče, co přišlo žádat o pomoc, mělo k tomu jistě nějaký důvod."

„Přišla za tebou proto, že má divokou fantazii a neumí věci posoudit," mínila Maia. „A to nemluvím o tom, že si klidně zabere rodinná nosítka a bez chůvy putuje po celém městě."

„Já mám pocit, že v tom bude asi něco víc," přemítala Helena. „Nedá se nic dělat. Ale nemůžeme to jen tak pustit z hlavy – Marku, jeden z nás to bude muset prozkoumat podrobněji."

Museli jsme toho však nechat, protože u domovních dveří se strhl nějaký poprask, když se děti vracely. Ty malé fňukaly, a dokonce i Marius byl celý bledý.

„Strejčku Marku, představ si, že na Nux skočil velkej pes a nechtěl z ní slízt." V rozpacích nevěděl kudy kam. Pochopil totiž, o co té bestii šlo, ale nedokázal to ze sebe vymáčknout.

„No to je úžasné," zářil jsem, když Nux zajela pod stůl, celá rozježená a s přihlouplým výrazem. „Jestli z toho budou roztomilá chlupatá štěňátka, Marie, tak si budeš moct vybrat jako první."

Má sestra se hrůzou otřásla a Petronius potichu zamumlal: „To se náhodou výborně hodí, Maio. Jejich otec byl koňskej doktor a ty musíš dětičkám dovolit, aby se u nich taky vyvinula zděděná spřízněnost se zvířaty."

Maia však došla k názoru, že je musí zachránit před Petroniovým a mým špatným vlivem, a tak vyskočila a všechny je hnala domů.

XIII

„To ale byla ztráta času!“

Nějak jsem si dovolil pustit dočasně z hlavy, že Camillovi Aelianovi zmizela jedna mrtvola. Přidupal po našich schodech a vtrhl nám do bytu, vztekle zamračený. Skryl jsem úsměv. Ten urozený mladý hrdina by normálně měl jenom pohrdání pro všechno, co souvisí s rolí informátora, a přece se teď chytil rovnou do staré pasti: při střetnutí se záhadou cítil povinnost ji vyřešit. Musel pokračovat i poté, co byl vyčerpaný a vzteklý.

On byl obojí. „U Háda, Falcone! Tys mě poslal na zbytečné pátrání. Každý, koho jsem vyslýchal, mi odpovídal podezíravě, většinou hrubě, někteří se mě pokoušeli zastrašit, a jeden dokonce utekl.“

Byl bych mu dal napít, což je tradiční životabudič, ale ten den jsme při obědě spotřebovali celou mou zásobu. Helena ho postrčila k lavici a on zatím bloudil hnědýma očima kolem, jako by hledal džbán a pohár. Všechny správné instinkty fungovaly a už mu chyběla jenom vyložená drzost, aby otevřeně požádal o číši.

„Pustil ses za ním?“

„Za kým?“

„Za tím, co ti utekl. To byl skoro jistě člověk, s kterým jsi potřeboval mluvit.“

Zamyslel se nad tím. Potom pochopil, jak to myslím. Sevřenou pěstí se praštil do čela. „Já blbec, Falcone!“

„Poznal bys ho znovu?“

„Mladíček. Bratřím přidělují na hostinách takové mládence jako sluhy – náhodou se jim říká *camillové.* Jsou pouze čtyři. Určitě bych ho vybral.“

„To se ale budeš muset napřed dostat na jejich hostinu,“ upozornil jsem ho, možná zbytečně.

Položil si hlavu na stůl a zakryl obličej. Zaúpěl: „Ještě jeden takový den a už to nevydržím. Jsem úplně vyřízený.“

„Škoda," ušklíbl jsem se a vytáhl jsem ho do vzpřímené pozice. Ten omezený, nafoukaný spratek se v minulosti choval hnusně, jak odsuzoval naše soužití s Helenou, a teď jsem mu to s chutí vracel. „Protože jestli se opravdu chceš někam dostat, musíme se slušně upravit a udělat si procházku k domu mistra Arválských bratří – a to hned, Aule!"

Dnešním dnem slavnosti skončí. Tohle bude jeho poslední možnost. Můj mladistvý učedník se musel smířit s tím, že jeho misi svazuje nedostatek času. Stejně jako já i on byl natolik bystrý, aby pochopil, že máme-li jednat s kluzkým správcem určitého kultu, který něco tají, budeme muset mít všech pět pohromadě a dostatek energie – a hlavně musíme jednat rychle. Jeho práce pro ten den skoro ani nezačala.

„Chlapské hry," omluvil jsem se Heleně.

„No jo, kluci! Koukejte si oba dávat pozor," napomínala nás.

Políbil jsem ji. Po chvilce váhání její bratr ukázal, že se učí, a donutil se udělat totéž.

Aelianus věděl, kde najdeme mistrův dům. První den oslav ho pozvali jako pozorovatele na hostinu. Byl to rozlehlý, jakoby přímořský dvorec na vlastním ostrově, kdesi poblíž cesty Via Tusculana. Spousta kamenných delfínů dodávala tomu místu mořský ráz a působila vesele a neokázale, ačkoli v městském centru Říma řady otevřených balkonů na každém křídle vypadaly dost nevkusně. V Neapolském zálivu mohli majitelé domů lovit ryby rovnou ze svých dřevěných verand, ale tady byl jejich stesk po dávno zrušených srpnových svátcích hodně nemístný. V římských stokách nikdo ryby nechytá. Alespoň pokud ví, co podnikám s věcmi, které se objevují v městských akvaduktech.

Když jsme tam dorazili, bylo jasné podle toho, kolik lidí právě vystupovalo z krytých kočárů, že se na noční hostinu právě shromažďují čestní členové bratrstva. Vládl tam zvláštní šum. Nepoznal jsem, jestli se tito muži s věnci z obilí na hlavě zdraví s mimořádným vzrušením, když vědí o té včerejší vraždě.

Jeden muž však odcházel. Vysoký, hubený, postarší, nadutý jako Hádes. Jeho oči si dávaly velký pozor, aby na nikom neulpěly. Bílé vlasy mu poletovaly kolem plesky na temeni.

Nad vstupními schůdky se zarazil, jako by čekal, až mu nějaký sluha uvolní cestu. Jakmile nahoru vyskočil lehce a pružně Aelianus, jeho plášť se nepatrně starce dotkl. Ten sebou trhl, jako by na něho sáhl malomocný žebrák. Aelianus vytušil, že by ten patricij mohl mít hlas při volbě do Senátu, a tak se stručně omluvil. Odpovědělo mu jenom netrpělivé heknutí.

Ten muž mi připadal jaksi povědomý. Možná že zastával nějaký čestný úřad nebo jsem ho třeba viděl v divadle, jak se tam roztahuje na dobrých sedadlech. Jen Jupiter věděl, kdo to je.

Směle jsme prošli hlavním vchodem. Našel jsem komořího. Naše vystupování ho varovalo, že přicházíme s nějakou nepříjemností, ale chovali jsme se tak nenápadně, že jsme si ho získali. „Omlouvám se, ale jde o velmi naléhavou záležitost. Než ta večerní zábava začne, potřebujeme si promluvit s mistrem. Jde o důvěrnou věc. Didius Falco a Camillus Aelianus. Týká se to jisté včerejší neblahé události."

Komoří byl zdvořilý, bezvýrazný – a bezpochyby už o tom poprasku v háji věděl. K úžasu mého druha nás ihned uvedli dovnitř.

To bylo zlé. Mistr to zřejmě rozehrává chytře.

Nejdřív nás nepřijal mistr osobně, ale jeho zástupce – ustaraný vilejš, celý pokrytý bradavicemi. Kdyby to byl prostý občan a ne šlechtic s rodokmenem, nekoupil bych si od něho čerstvou rybu z obavy, že by mě po ní rozbolelo břicho. Doprovázel ho zástupce flamina bratrstva – s kapičkou u nosu, bledý jako sýr. To on byl asi tento měsíc hlavním zdrojem letní rýmy v Římě. Oba tito náhradníci nás nervózně pozdravili, vysvětlili, kdo jsou, a mumlali o překot, že ten den musí ještě vykonat bohoslužby v chrámu, protože pravý mistr a flamen byli předtím odvoláni. Aspoň si ušetřili rozpaky, když se jejich představení dostavili v cestovním oblečení.

Uctivě jsem se postavil do pozoru. Podle mého vzoru i Helenin bratr.

„Camillus Aelianus!" Mistr si umýval ruce v misce, kterou mu držel otrok, a srdečně pokyvoval hlavou, aby dal najevo, že ho poznal. „A ty?"

„Didius Falco." V takové společnosti bylo patrně zvykem uvést i osobní spojení s náboženstvím, ale mně se nechtělo přiznat, že hlídám husy. „Pracuji pro císaře." Jen ať se dohadují jak. „Jsem tu jako přítel tohoto mladého

muže. Včera v pozdních hodinách zažil cosi velice nepříjemného. Máme neodbytný pocit, že bychom to měli ohlásit oficiálně pro případ, že byste nevěděli, co se vlastně stalo."

„Velice lituji, že vás necháváme čekat. V posvátném háji jsme museli řešit něco mimořádného." Mistr měl obrovské břicho, a i než převzal funkci, při níž se povinně hoduje, musel být neobyčejně rozměrný. Jemu v patách flamen, obětník kultu, nebyl ani tlustý, ani vysoký, ale prosazoval se drsným smíchem v nevhodných okamžicích.

„Očistné obřady?" zeptal jsem se tiše.

Horlivý komoří asi varoval hlavu domácnosti, co na ní budeme chtít. „Přesně tak. Háj byl znečištěn železnou čepelí – ale nyní jsme vykonali patřičné oběti – *suovetaurilia."*

Velké pokání obětováním vepře, berana a býka. Očista provedena. Sehnali tři dokonalá zvířata a hned druhý den jim podřízli krk.

Vypořádají se se zkrvavenou mrtvolou stejně pohotově? V tomto kultu ano.

Ti tři pomocníci si našli místa. Klasy ve věncích na hlavách se jemně kývaly ve světle olejových lamp zavěšených v řadě. Přes obličej jim přebíhaly stíny. Na ten efekt byli zvyklí. Aelianus původně doufal, že ho taky pozvou, ale už si asi na ten pohled zvykl. Já jsem se držel na uzdě, abych se nesmál. Jen taktak.

„Tak, mladý muži. Pověz mi, co se ti stalo," vyzval ho mistr s tak okázalou laskavostí, až jsem musel zatnout zuby. Právě se převlékal na večeři do vlajícího bílého šatu, takového, jaký už měli ostatní na sobě. Přes jedno rameno mu položili složené roucho. Večeře se musela zřejmě odložit. S pomocí diskrétního otroka se spěšně oblékl. Tlak na nás vzrůstal. Nikdo přece nechtěl, aby kuchař Arválů začal bědovat nad připálenou pečení.

Aelianus se zamračil, jak mohl nejohavněji, a řekl bez vytáček: „Upadl jsem přes mrtvolu hned za tvým pavilonem, pane."

„Ach!" Mohutný muž nedal najevo žádné překvapení, jenom ohleduplnou starost. Oblečen na hostinu, pokynul otrokovi, aby zmizel. „To musel být hrozný zážitek."

„Tys tu mrtvolu viděl?" vložil jsem se do toho.

„Viděl." Nepokoušel se něco zastírat. Ve své práci narážím většinou na

houževnatý odpor, ale tohle byl také známý scénář. Věděl jsem, že je to mnohem horší. Střetnout se s naprostou otevřeností je jako spadnout do sýpky plné obilí. Může člověka velmi rychle zadusit.

„To tělo potom zmizelo." Aelianus, dosud silně rozrušený, mluvil příliš drsně. Kdybych ho nechal pokračovat tímto stylem, ztratili bychom možnost řídit konverzaci, kterou jsme dosud měli.

Mistr se díval z jednoho na druhého. Byla to pěkná ukázka jemné výtky. „Ach bohové! Ty nás podezíráš z něčeho nekalého." Cítil jsem škubnutí ve tváři. Jako bychom se bavili o několika ztracených denárech z jejich zásoby drobných, a ne o člověku, který přišel uctívat staré náboženství a ve stanu ho posekali k smrti.

„Vy jste to tam uklidili?" Tu otázku jsem položil bez přehnaného nesouhlasu. Tihle lidé byli inteligentní. Věděl jsem, že si přejí, aby jejich tajemství zůstalo uvnitř kultu, a oni to na mně poznali.

Mistr se okamžitě začal omlouvat tím horlivěji. „Obávám se, že ano. Byl to přece hlavní večer našich výročních slavností a chtěli jsme zabránit panice mezi účastníky i zástupci veřejnosti, kteří se přišli podívat na hry. Posvátný háj bohyně Dii byl také znesvěcen, a tak jsme uvažovali, jak ho co nejrychleji opět vysvětit… Je to strašná záležitost, ale nedržíme ji ve zbytečné tajnosti. Jsem vděčný, že jste se se svými starostmi obrátili přímo na mě. Dovolte, abych vám vysvětlil, co se vlastně stalo, pokud to víme –"

„Ten mrtvý byl také jedním z bratří?" zeptal jsem se.

„Žel ano." Všiml jsem si, že se vůbec nepokusil uvést nějaké jméno. „Smutný domácí incident. Ženu, která to spáchala, jsme hned nato našli, jak bloudí hájem, celá zakrvácená, a hystericky pláče, úplně nepříčetná."

„Nazval jsi to ‚domácím incidentem'. Chceš tím říct, že je to příbuzná oběti?"

„Je to smutné, ale ano. Není to tak, Falcone, že vraždy páchají nejčastěji rodinní příslušníci?"

V tom jsem mu dal za pravdu. „Muže obyčejně vraždí jejich manželky. Ty jsi tu ženskou viděl?"

Teď poprvé se zdálo, že ho ten hrozný příběh drtí. „Ano. Ano, viděl." Chvilku mlčel, pak pokračoval. „Trochu se uklidnila, vypadala zmateně. Mluvil jsem na ni tichým hlasem a ona přiznala, co se stalo."

„Byla schopná to nějak rozumně vysvětlit?“

„ To ne.“

„To bude těžké,“ prohodil jsem suše.

„Takové věci se stávají. Bylo to zcela nečekané, jinak by se těm příšerným následkům mohlo zabránit. Našeho člena, jak se nyní ukazuje, už dlouho trápily návaly vzteku té ženy, ale snažil se je tajit, aby ji ochránil. To totiž lidé dělají, však víte.“ Grimasou jsem vyjádřil, že to vím. „Vyptával jsem se dál co a jak a zjistil jsem, že tohle je pravda. Pomátla se. Jestli se to stalo pod nějakým velkým tlakem, to už se teď nedá zjistit, ani zda to nezpůsobila nějaká neblahá nemoc. To už se asi nikdy nedovíme.“

„Oficiální postup?“

„Ne, Falcone. Dnes jsem se radil s císařem, ale kdyby se to dalo k soudu, nic by se tím nezískalo. Jenom by to ještě přispělo k nesmírnému zoufalství rodiny. Nám už nezbývá nic jiného než zařídit, aby tělo bylo ohleduplně předáno do péče příbuzných, a ti zařídí pohřeb. Ubohá žena byla svěřena své vlastní nejužší rodině pod podmínkou, že o ni budou řádně pečovat a neustále ji hlídat.“

Nato se oba zastupující činovníci, s nimiž jsme se po příchodu setkali, začali na svých místech poněkud vrtět. Vyměnili si pohledy mezi sebou i s mistrem a potom mu jeho zástupce řekl: „Právě jsme debatovali o tom, jak co zařídit, než ses vrátil.“

„Dobrá, dobrá!“

Měl jsem dojem, že to vzájemné dorozumívání znamenalo víc, než naznačovala pouhá slova. Nemělo to být nějaké varování?

Mistr se na mě zadíval, jako by čekal, jestli budu žádat ještě něco. Rozhodl jsem se, že mu vyhovím. „Samozřejmě že se to nebude nikde zveřejňovat?“

Mlčky přitakal.

„Jak se vůbec jmenoval ten bratr, co zemřel?“ chtěl vědět Aelianus.

Mistr po něm vrhl zpod obočí ostrý pohled. „Je mi líto, ale to vám prozradit nemohu. Bylo dohodnuto –“ Hovořil důrazně a jeho tón naznačoval, že ta dohoda se projednala s Vespasiánem na té poradě, kterou prý s ním mistr měl. „Jméno rodiny, kterou postihla ta hrozná tragédie, se nebude uvádět.“

Na sedadlech se vrtěli tři další bratři. Nepochyboval jsem o tom, že dobře věděli, co se vlastně stalo. Byli uchváceni tím, jak nás jejich představený krmí oficiální verzí.

Sevřel jsem rty a zvolna, zhluboka se nadechl. Být to dřív, byl bych si počínal vlezle, žádal víc informací – a stejně by to nikam nevedlo. Když se nějaká oficiální organizace sešikuje, řadoví členové už vědí, co mají dělat. Aelianus hořel netrpělivostí a dychtil s výslechem pokračovat, ale já jsem nenápadně zavrtěl maličko hlavou a varoval ho tak, aby nedělal další rozruch.

„Mladý muži," uklidňoval ho mistr, „velice mě trápí, že jsi byl vtažen do této smutné události, když ses účastnil našich obřadů. Zažil jsi jistě velký otřes. Promluvím s tvým otcem, ale stejně mu laskavě vyřiď mé upřímné politování – a tobě, Didie Falcone, děkuji – z celého srdce ti děkuji za tvou pomoc a podporu."

„Spolehni se na naši diskrétnost," vyloudil jsem úsměv a vynasnažil se, aby nedopadl chmurně. Ten mohutný muž oděný na hostinu nás nežádal, abychom o tom pomlčeli, rozumělo se však samosebou, že si vůči postižené rodině budeme počínat ohleduplně. „Já jsem spolehlivý císařský informátor a Aelianus, jak víš, vzhlíží k Arválským bratřím s velikou úctou."

Zeptat se, kdo bude na řadě na to nečekaně uvolněné místo, by bylo nevkusné. Mrkl jsem na Aeliana, všechny kolem dokola jsme pozdravili a odešli.

Ještě jsme skoro ani nebyli venku a už se za námi rozpoutal bzukot hovoru. Zástupce mistra začal vykládat, jako by se už nemohl udržet: „Před tím vším nás sám navštívil –" Pak se dveře pevně zavřely.

Zadíval jsem se na mladého Camilla a snažil se uhádnout, co si z toho rozhovoru odnesl. Nemohl zapřít, že je Helenin bratr. Měl zlost, jak nás vodili za nos a zahrnovali nezdolnou zdvořilostí. Vzhledem k té antipatii, kterou už předtím choval, byl přesvědčen, že ten nulový výsledek je moje vina.

Znechuceně sevřel rty. „No, jak jsem říkal hned na začátku dnešního večera, Falcone – *byla to ztráta času*!"

XIV

Udělali jsme tři kroky. Mezi východem a námi kráčeli bratři v průvodu do mistrovy jídelny. Zastavili jsme se.

Za námi vyšel z místnosti, kterou jsme právě opustili, mistr se svým doprovodem. Ten mohutný muž se zastavil, poklepal Aeliana po rameni a omlouval se, že se hostina koná v jeho soukromém domě, kde je jenom omezený počet lehátek, a proto nás nemůže také pozvat. Řadoví členové zpomalili, takže mistr a druzí bratři z vedení se teď mohli zařadit do čela skupiny a průvod vést. My s Aelianem jsme zůstali na místě a pozorovali, jak se všechny obilní věnce ubírají k poslednímu oficiálnímu jídlu slavnosti.

„Aule, měl jsem dojem, že ten první den tě přece jen vmáčkli dovnitř na obhlídku?"

„To ano."

„Zato dnes se mistrovi zdá, že mají málo místa. Jídelna se musela scvrknout."

„Ty taky vidíš všude spiknutí, Falcone."

„Náhodou jenom dva nežádoucí vyšetřovatele, které právě nakrmili náramně lepkavou kaší polopravd."

Možná že mistrovi šlo jenom o to, aby zamaskoval tragickou událost, která by ublížila těm, jichž se týká, kdyby přerostla ve veřejný skandál. Měl jsem soucit s postiženou rodinou. Ostatně i ta moje měla potíže, které jsme raději tutlali. Ale z duše jsem nesnášel, když se ke mně choval někdo blahosklonně.

Bratři se strkali kolem nás a přitom si přišlapávali lemy bílých říz. Představovali výkvět patricijského stavu, a tak byli zpoloviny podroušení a někteří senilní. V duchu jsem je počítal. Jeden nebo dva přebývali, ale věnce z obilí se zřetelně vznášely nad průvodem. Všech dvanáct. Chyba: jedenáct. Jednoho včera večer podřízla bláznivá manželka. Já jsem aspoň předpokládal, že to byla manželka, ale když jsem se nad tím zamyslel, mistr to vý-

slovně neřekl. (Teď jsem mu už nevěřil ani slovo.)

„Plný počet. Pověz mi, budoucí novici, všichni se snaží dodržovat docházku?“

„Kdepak. Obyčejně prý se jich dostaví tak tři až devět. V plném počtu se prý sešli jednou koncem Neronovy vlády a dosud na to vzpomínají s úctou.“

„Ten mistr asi musel mít skvělého kuchaře.“

„Já myslím, že se chystali debatovat o bláznivém císaři.“

„To mě nepřekvapuje.“

Celá sešlost se nacpala do *triclinia,* do mistrovy jídelny. Slyšeli jsme tlumené hlasy, jak se handrkovali o nejlepší lehátka, a hekání, když se ti starci mezi nimi drali o místa, kam si složit zchátralá těla, zamotaná do ulpívajících záhybů říz. Dovedl jsem si představit jejich dychtivost uslyšet odporné podrobnosti o vraždě a zjistit, jak ten skandál asi postihne jejich řád.

„Snad abychom šli, Falcone.“ Aelianus vydržel být soustředěný asi jako komár. „Tady už pro nás nic nebude.“

„Právě to chtějí, aby sis myslel. Mistr tvého obdivovaného řádu si nás důkladně proklepl. Připadám si jako králík, když mu stahujou kůži.“

„Já jsem zakopl o hrozný domácí incident. Copak ty tomu nevěříš?“

„Ale jo.“

„Takže mistr nám řekl pravdu.“

„Patrně – částečnou.“

„Vypadalo to naprosto upřímně a rozumně.“

„Milý chlapec. Ale dám na to krk, že při partii dámy podvádí.“

Z vedlejších dveří se vynořili čtyři mladíci. Na sobě měli stejné bílé tuniky a všichni nesli tácy.

Aelianus se chystal tvářit, jako by se mnou nechtěl nic mít, a mírně se odvrátil. Přece jenom zachytil můj pohled. Zvědavost mu opět nedala a najednou se znovu vžil do hry.

„Který z nich?“ zamumlal jsem.

Ukázal na třetího chlapce. Přiskočil jsem k němu a chytil ho, tác jsem mu vytrhl, jednu ruku jsem mu zkroutil za zády a odvedl ho do výklenku za jakousi sochou. Aelianus dělal zeď, aby kluk nemohl utéct, a nahlas potvrdil, že to je ten mladík, co vzal do zaječích, když ho chtěl v háji vyslý-

chat.

Bylo mu asi tak třináct. Pár vimrlat a chlupů. Mladý rošťák s ptačím hrudníčkem, který si myslel, že si může dělat, co chce, a všechno mu projde. Aelianus nakrčil nos. Sněhobílá uniforma zakrývala tělo, které se vyhýbalo koupání, jak to bývá u dospívajících kluků běžné.

„Pusťte mě! Já mám při hostině svý povinnosti –"

„Tak tohle je ten *camillus* se zaječíma nohama?" zeptal jsem se Aeliana. „Zajímalo by mě proč. Copak nám asi tají?"

„No něco jistě." Aelianus se o chlapce opřel a mačkal ho na sochu.

„Myslím, že něco ošklivýho. Jak se jmenuješ, ty Pospíchale?"

„To si zjisti sám. Já nic neproved."

„Můžeš to nějak dokázat? Došlo k vraždě, chytráku. Tak copak jsi z ní viděl?"

„Nic!" Vztekle se na nás díval a dělal němého. Byl drzý, ale mohl jsem nasadit oficiální tón. Byli jsme však v cizím domě. Každou chvíli na nás mohl někdo přijít a vyhodit nás. Musel jsem jednat rychle.

„Copak s ním provedeme?" obrátil jsem se na Aeliana. „Nejblíž tu máme vigily a ti mají mučící palečnice, ale to není zrovna moje oblíbená kohorta. Proč by se tím měli pobavit zrovna oni. Ne, ty hochy s espartovými rohožemi necháme, ať pročesávají ulice a pátrají po žhářích. Já myslím, že toho malýho ničemu odvedeme do Paláce."

„K prétoriánům?"

„Ne – ti jsou až moc hodní." Každý kluk v Římě věděl, že v prétoriánské gardě jsou pořádní surovci. „Já ho předám Anacritovi."

„Vrchnímu špehovi?" Aelianus to hrál se mnou. „Měj trochu soucitu, Falcone."

„No, je to kruťas, já vím. Jeho hnusný metody prostě nesnáším. Ale má zase nejlepší nářadí. V podzemní mučírně to náš uprchlík dlouho nevydrží."

Aelianus se dramaticky otřásl a chlapec v panice zakvičel. „Já nic neproved! Já nic neproved!"

Jedno však provedl, dělal až moc velký rámus. Ohlédl jsem se přes rameno, ale přes ten jeho křik se domácí služebnictvo plně věnovalo podá-

vání slavnostního prvního chodu. Bratři také dost hlučeli, když se vrhali na sváteční předkrm, a klevetili s plnou pusou o včerejších hroznýchudálostech. „Odpověz mi tedy na otázky, synu. Došlo k ohavné vraždě, zabili jednoho muže. Cos viděl v posvátném háji bohyně Dii?“

„Já tu vraždu neviděl.“

„Co tedy? Nevíš, kdo to byl?“

„Jeden z bratrů. Oni všichni vypadaj stejně, když se nastrojej. Já nevim, jak se kdo menuje.“

„A tu mrtvolu jsi viděl?“

„Ne. Našel ji někdo jinej, jeden kněz z chrámu myslim. Dneska tu nejni, prej je nemocnej.“ Na vlastní přání nebo z rozhodnutí mistra? „Já viděl jenom, jak mistrový pomocníci toho mrtvýho odnášejí na takový desce, ale byl přikrytej.“

„Co ještě?“ zeptal se Aelianus tiše. Bez patřičného výcviku teď zapadl do role přátelského, výmluvného vyšetřovatele – toho méně krutého. To přežiju.

„Ji jsem viděl,“ vydechl uprchlík a vděčně se obrátil na toho s větším pochopením. „Tu ženskou, co to udělala. Já ji viděl.“

Najednou už nebyl tak sebejistý a vypadal víc na svůj věk. Chlapec. A to nesmírně vyděšený.

„Povíš nám něco o ní?“

„Ty lidi, co odnášeli tělo, nechtěli, aby někdo okouněl kolem. Já jsem na ně pořád civěl, ale nařídili mi, abych zmizel. Jak jsem odcházel, tak jsem ji měl najednou před sebou.“

„Můžeš ji popsat?“

Ten *camillus* byl ještě příliš mladý, takže si žen zatím nevšímal. Tvářil se bezradně.

„Jak byla oblečená?“ napověděl jsem mu.

„V bílým. Všecky vlasy měla nějak nahóru. Bílý šaty – ale vepředu celý od krve. Podle toho jsem poznal, že to ona ho oddělala.“

„Ovšem. Muselo tě to vyděsit,“ doplnil Aelianus konejšivě.

„Ale ne, já byl v pohodě,“ chvástal se a tím se dodatečně uklidňoval. Na skutečný strach patrně neměl čas.

Já jsem se ještě držel načatého tématu: „Byla to mladá žena?“

„Kdepak.“ To mohlo pro chlapce jeho věku znamenat cokoli nad pětadvacet.

„Šedovlasá babka?“

„To né.“

„Matrona? Nóbl panička? Měla nějaký šperky?“

„Jo, to nevim – já na ni jenom čuměl. Vypadala jako pošahaná. A –“ Zarazil se.

„A co?“ pobídl ho Aelianus trpělivě.

„Nesla takovou misku.“ Chlapec ztišil hlas. Asi jsme se dostali k jádru jeho skryté hrůzy. „Držela misku takhle –“ Němohrou naznačil, že nese nádobu opřenou o bok a jednou rukou ji drží za protější okraj. Mlčeli jsme. Namáhavě pokračoval. „Byla plná krve. Jako při oběti v chrámu.“

„Bohové drazí!“ Sám otřesený, Aelianus položil chlapci ruku na rameno, aby ho podepřel. Aelianus doma řekl otci a mně, že ten mrtvý měl velkou ránu na krku. Teď jsme se dozvěděli proč. Šlehl po mně pohledem a opatrně se nadechl. „Co se stalo pak?“

„Udělala něco hroznýho.“

„Co?“

„Viděli ji i jiný lidi. Slyšel jsem, jak jdou k nám, a myslel jsem, že se mi nemůže nic stát.“

„Jenže?“

„Možná že je taky slyšela. Rozbrečela se, šíleně. Vypadala, jako by se začala probírat z nějakýho snu, a najednou mě uviděla. Potom to bylo divný. Na oltáři, když podříznou zvíře a nachytají jeho krev, tak tam mají někdy kluka, co drží tu obřadní mísu. Ona si asi myslela, že jsem tam právě proto.“ *Camillus* se připravil. „Ona řekla: ‚Vida, tady jsi!‘ – a potom mi tu misku s krví mrtvýho muže vrazila do rukou.“

XV

Mlčky jsme přešli přes halu a chystali se vypadnout z domu. Nahoru po schodech k nám chvátal nějaký opozdilec, senátor v plné parádě a k mému překvapení můj známý. „Rutilie Galliku!“

„Falcone! Kde se tu bereš?“

„Mohl bych se zeptat stejně, pane.“

Zastavil se a lapal po dechu. „Povinnost.“

„No, jedním z Arválských bratří asi nejsi, jinak bys byl vyfešákovaný obilím. – Mimochodem, tohle je Camillus Aelianus, bratr Justina, kterého jsi se mnou poznal v Africe.“

Na poslední chvíli se Gallicus zarazil, aby nezvolal: *Aha, ten, co si měl brát tu bohatou dívku z Hispánie, kterou mu vyfoukl brácha*! Místo toho řekl jenom: „Hodně jsem o tobě slyšel.“ Chyba, jako obvykle. Aelianus se zatvářil otráveně. V rozpacích se Rutilius Gallicus uchýlil k vysvětlování, proč je tady: „Asi jsem ti to, Falcone, neřekl, ale jsem knězem kultu Deifikovaných císařů. Převzal jsem to hned potom, co Nero vlastně –“

Hvízdl jsem. Tohle byla vysoce čestná funkce s těsnými vazbami na císaře, kterou bude zastávat doživotně, a potom bude velkými písmeny vytesaná do náhrobku. I Aelianus vypadal ohromeně. „Takže jsi přece jen v kontaktu s Arvály, pane, že?“

„Ne víc, než je nutné.“ Gallicus se otřásl, v jádru stále ten přímočarý Ital ze severu. „Ne že by mi byli zvlášť sympatičtí, Falcone, ale vzhledem k tomu, že se modlí za zdraví císařského domu, automaticky mě zvou na své slavnosti.“

„Zadarmo se dobře najíst vždycky přijde vhod. Slyšel jsem teorii, že volba nového mistra záleží ve skutečnosti spíš na tom, jak se vyznamená kuchyně, než na náboženské horlivosti.“

„Tomu bych věřil.“ Rutilius se usmál. „Podívejte, jdete vy dva taky na hostinu? Mohl bych to zařídit –“

„To by žel nebylo taktní.“ Využil jsem toho, že patřil k nejbližšímu kroužku, který věděl všechno o té vraždě v háji, a dodal jsem: „Můj mladý přítel Camillus měl tu smůlu, že včera večer objevil zkrvavenou mrtvolu. Možná že jsi o tom slyšel. Právě jsme si tu byli ověřit pár choulostivých podrobností. Bratří se ta záležitost silně dotýká, takže naše obličeje by se na té večeři nevyjímaly dobře.“

Rutilius se rozhlédl, jako by se chtěl přesvědčit, že nás nikdo neslyší. „Ano, právě jdu z Paláce. Přesně o tom jsme hovořili. Proto jsem se vlastně opozdil. Titus a Domicián by tu normálně byli –“

„Politické rozhodnutí? To je složitý protokol,“ politoval jsem ho. „Pokud zůstanou doma kvůli tragédii, které nemohl nikdo zabránit, vypadá to chladnokrevně. Ale jestliže se ta vražda nafoukne tak, že z ní bude skandál v černé kronice v *Denních zprávách*, princové by jistě nechtěli, aby se s ní spojovala jejich jména… Budu hádat: mládence v purpuru postihly nevysvětlitelné žaludeční potíže a ty přináší jejich upřímné omluvy?“

„Domicián má skutečně něco se žaludkem,“ potvrdil Rutilius. „Titus si najednou vzpomněl, že jedna velmi stará tetička má dnes narozeniny.“

„Výborně. Alespoň si zajistil klidný večer v náručí nádherné Bereniky.“

„Báječné pro oba. Falcone, už musím letět –“

Popřáli jsme mu příjemnou zábavu a přímořskou vilu jsme opustili. Za chvíli se Aelianus zeptal: „Tak co sis z toho všeho vybral?“

„Je to záhada. Nějaká ženská se zblázní a podřízne příbuzného –jenomže to nastrojí jako náboženskou oběť.“ Na chvíli jsem ztichl. „Představuje to ovšem dost složitý výkon. Samo zabití bylo jistě značně obtížné, i v záchvatu zuřivosti – ale potom, co zvládla tu řezničinu, musela tou mrtvolou hýbat, aby zachytila krev…“ Oba jsme se zašklebili.

„Je ta vražda čistě jenom důsledkem náhlé pomatenosti, Falcone, anebo si myslíš, že ten mrtvý tu ženskou něčím obzvlášť rozčílil?“

„Něco patrně bylo bezprostředním podnětem. Ne při těchto hrách, protože to vyžadovalo hodně předběžného plánování. Přestrojila se za kněžku a odebrala se do posvátného háje vybavená obětním náčiním.“

„Co myslíš, přicestovali tam ona a ten muž společně?“

„Pochybuju. Bylo by mu divné, proč s sebou má ty rituální krámy.

Ale žena vyššího společenského postavení by se normálně nevydávala na cestu z Říma sama. Nějak se tam musela dostat. Určitě měla nějaký dopravní prostředek, i když možná žádný doprovod."

„Pro ženu z vyšších vrstev není diskrétní přeprava žádný problém. Spoléhá na ni polovina skandálů v Římě. Takže odjela na hry a střetla se s mužem, pevně rozhodnutá ho zabít? O nějakých polehčujících okolnostech nemůže být ani řeč – ale co teď, Falcone? Ta šílená vražednice se prostě vrátí k rodině? Patrně ji pošlou domů stejným diskrétním dopravním prostředkem. A dovolí jí vést dál normální život?"

„No, mistr tvrdil, že ji budou hlídat," připomněl jsem suše. „Pokud to byl manžel, koho zabila, snad postačí, když jí už nedovolí provdat se znovu. A jestli se přece vdá, jistě budou toho nového ženicha dostatečně varovat, aby se k ní nikdy neotáčel zády, až bude krájet uzené maso."

„No báječné! Byl ten starej grobián, co jsme ho potkali v mistrově domě, příbuzný, který přišel prosit Arvály, aby tu kamufláž rodině schválili?"

„Je to dost pravděpodobné."

„Podle mě je to hanebnost, jestli jim to projde."

Poněvadž Aelianus se narodil mezi společenskou smetánkou, kde jsou takové maskovací manévry běžné, odpustil jsem si komentář. Co by se získalo, kdyby se zpráva o tragédii té ženy roznesla? Soud a poprava by znamenaly jenom další trápení pro její příbuzné. Mohli si dovolit utišující prostředky a hlídače, aby byla pod neustálým dozorem. Spousta docela obyčejných rodin na Aventinu má praštěné staré tety, které musí hlídat, aby se jim nedostala do ruky sekyrka na třísky.

Doprovodil jsem Aeliana až k senátorovu domu, aby ho nepřepadli nějací grázlové, a sám jsem to potom napálil přes Aventin. Byla tma jako v pytli a několikrát se mi zdálo, že za sebou slyším kroky, ale nikoho jsem neviděl. V noci vás v Římě můžou znervóznit nejrůznější podezřelé zvuky, jakmile si je připustíte.

XVI

Nazítří byl poslední květen. Vyhledal jsem si to v kalendáři svátků. Je to taková otrava, ale teď jsem to musel jako svědomitý prokurátor sledovat. Dnes jsem mohl volit porotce nebo jím sám být v případě nějakého trestného činu – kdyby o mě někdo stál. Nikdo se nehlásil, a tak se zdálo, že poslední den měsíce uplyne docela příjemně. Každý může být svědomitým občanem, když si většina světa myslí, že je ještě v cizině.

Pozoroval jsem, jak den uplývá. Po plavbě domů na mě padla dodatečná únava. A pocit neklidu. Mého života se zmocnila funkce prokurátora drůbeže. Na zítřek připadá (popíchl mě kalendář) velký svátek Junony Monety. Mé místo bude tam. I účast na té oslavě bude pro mě premiéra, natož obsluhovat partu husí jako chůva. Husy měly předvést své každoroční nechutné vítězství nad skupinou domněle provinilých hlídacích psů. Ti toulaví chudáci budou pochytáni a rituálně ukřižováni. Tak jsem si nepředstavoval ušlechtilý návrat k historii.

Dnes jsem se však poflakoval doma, neboť jsem musel hlídat Julinku, protože Helena si někam odskočila. Když jsem si dovolil jako důležitá hlava domácnosti ověřit, jak vypadá manželčin společenský život, a požádal ji o upřesnění, jenom na mě s bezelstným výrazem pohlédla, což naznačovalo, jak je mazaná. Ať už šla kamkoli, vzala si s sebou Nux jako garde a hromadu dalamánků na dobrý oběd, svou soukromou tabulku na poznámky, pisátko a několik houbiček. Pak jsem si všiml, že pod pláštěm skrývá moje nejlepší kladivo. Sotva šla tedy na návštěvu k přítelkyni, aby spolu probíraly nějaké vzory na vyšívání.

„Heleno, družko mého srdce, je to možné, že bys přede mnou něco skrývala?“

„Radši po tom nepátrej, drahoušku!“ poradila mi Helena. „Přeju ti hezký den.“ Tón, jímž se se mnou loučila, byl laskavý a statečný, jako hlas sedláka, který právě odvedl svého oblíbeného koně řezníkovi s pytlem

sena pověšeným na nose.

⌘ ⌘ ⌘

Byl bych ten den strávil mužskými záležitostmi – Forum, lázně, krámy, pátrání po Petroniovi, kterou krčmu si asi zvolil ten den na polední přestávku. Avšak že jsem se musel tahat s Julinkou, šlo to těžko. Ale zašel jsem aspoň do tátova skladiště v Saeptách, abych s ním promluvil o Maiiných finančních problémech. Nebyl tam. I Petronius se stal neviditelným, ačkoli jeho druhové na strážnici měli za to, že pracuje.

„Že by byl tak pilný?"

„Každej dřív nebo pozdějc dospěje, Falcone."

„Pokud to potrefilo Petronia, tak potřebuje okamžitě doktora."

„Ba ne. Někdo se před ním náhodou zmínil o salátu – a nevzpomněl na to, že to je branže milence jeho ženy."

„Ale ne. Odešel naštvaný?"

„Citlivka."

Stále s batoletem v náručí jsem i tak zašel na Forum. Julinka milovala davy. Čím ušmudlanější, tím nadšeněji broukala. Moje rodina by řekla, že se aspoň nedá pochybovat, kdo je jejím otcem.

Za Kastorovým chrámem byly lázně, které jsem často navštěvoval. Zkusil jsem to. Glaucus, přísný majitel, tam pouštěl jenom vybranou klientelu. Jeho podnik byl k dispozici mužům z lepších kruhů. Ženy měly vstup zakázán. Nestrpěl tam ani hezké hošíčky ani pederasty, kteří po nich jeli. Pokud jsem věděl, ještě nikdo nebyl takový blázen, aby se tam dostavil s jednoletým batoletem. Kolem vrátného jsme tam pronikli na křídlech naprosté neobvyklosti. Bezostyšná troufalost mě pronesla šatnou a zamířil jsem do tělocvičny, když vtom jsem zaslechl Glaukův drsný hlas, jak sarkasticky péroval nějakého nešťastníka, cvičícího vzpírání. Okamžitě jsem vyklouzl ven a rozhodl se, že posilovat budu jindy.

Co nejrychleji jsem upaloval lázněmi a pak jsem nakoukl k masérovi, mohutnému tyranovi z Tarsu, který si umí s člověkem udělat, co chce. Teď právě pleskal hlava nehlava Helenina otce. Julinku jsem vzal dovnitř a posadil se s ní na postranní lavici, kde měl čekat další zákazník, rozklepaný hrůzou. Masér se přísně podíval na děcko, ale to ho tak vyděsilo, že se zdr-

žel jakéhokoli komentáře.

Zazubil jsem se na Decima. „Díky za tu večeři onehdy. Jak vidím, tak se ti podařilo vydrbat ten inkoust."

„Za tu dobu, co jste byli pryč, se to dítě ohromně vyvinulo. Mohl jsi mě varovat."

„Na lodi se naučila stát. Byla za drsného počasí zrovna u zábradlí, když se o to pokusila poprvé. Mohl jsem si ušetřit celá léta potíží, kdybych ji nechal přepadnout přes bok – ale věděl jsem, že je to tvé nejmilejší vnouče." A taky jediné.

„Tak jsi po ní rychle skočil?" Kdyby přišel o Julinku, zlomilo by mu to srdce. Musel jsem udělat další rychlý pohyb, když Julia sebrala naběračku a chystala se chrstnout z ní studenou vodu na toho obrovitého zpoceného maséra. Senátor se zachechtal, což byl výkon, protože už byl celý zkroucený a příšerně se šklebil pod palbou pleskavých ran mezi lopatkami. Usoudil jsem, že masér zřejmě věří v kmenový individualismus spíš než v demokracii vedenou Senátem. Rozhodně si svou osobní agresi vybíjel na Camillově těle.

Tady jsme byli Decimus a já kamarádi, kteří si svěřují tajemství. „Neříkala ti Helena Justina něco o nějakých realitách?"

„Mně nikdo nic neřekne," postěžoval si její urozený otec. „Jenom mě nechávají ležet na jednom z jídelních lehátek, aby jídelna nevypadala tak prázdná. Co chce koupit?" zeptal se nervózně.

„Možná že dům."

„Třeba mi o tom něco poví, až jich skoupí celou ulici." Ztichl, zatímco se mu ten chlap z Tarsu pokoušel nenuceně vykroutit levou paži z ramena. „Aulovi jsem řekl, aby za tebou dnes zašel."

„Zase ve věci kamarádů s obilím na hlavě? Myslel jsem, že přijal ten jejich výklad – že mrtvý, kterého našel, byl jenom nešťastnou obětí naštvané manželky."

„Nechtěl bys vědět, kdo byli ti manželé – a co ji dohnalo k tomu hroznému činu?"

„No to bych chtěl. Aulus mi nepřipadal tak zvědavý, když jsme se večer rozešli."

„Pověděl jsem mu, že by to měl zjistit."

Ušklíbl jsem se do páry. „Nikdy jsem netušil, že jsi takový pletichář, senátore. Má ta fakta zjistit proto, aby bratřím dokázal, jak bedlivě dodržuje tajemství – a tak si zajistil nějaké hlasy?“

„Dobří bohové, to by bylo vyděračství!“ zvolal Decimus jakoby otřesený.

„Už se nemůžu dočkat vašeho volebního večírku.“

V tu chvíli se tam vplížil Glaucus. Jakmile spatřil Julinku, div nepukl zlostí. Ona na něho nadšeně mávala oběma ručičkama.

„Poslyš, Glauku, to dítě si chce zacvičit s činkami.“

„Už jsem ti jednou vynadal kvůli tomu tvýmu psu, Falcone. A teď ke všemu zkoušíš tohle –“

Vyskočil jsem. „Jenom jsem tvému nejváženějšímu klientovi přinesl jediné vnouče, aby se na ně mohl podívat, Glauku –“

„Žádný děti!“ Glaucus mě píchl ukazováčkem do prsou. Mělo to skoro stejnou účinnost jako hrot kopí vbodnutý do hrudní kosti. „Tohle je poslední varování!“

Už jsem dorazil ke dveřím. „Vždyť už jdeme.“

Glaucus se zlostně podíval na Julii a zhrozil se. „Snad to není holka?“

„Kluk!“ ujistil ho honem Decimus. „Julius, viď, Falcone!“

Glaucus se pohnul. Už nás znal. Vypadalo to, že si to chce ověřit. Julinku jsem si rychle přivinul, že ji nedám. Vzpírala se, chtěla se uvolnit, bránila se jako Herkules. „Jestli se chce někdo podívat mému synovi pod tuniku, tak ho zabiju, Glauku – bez debaty. Patrně se to ovšem týká i dcery, ale napřed bych chtěl zjistit předem, jestli ten uchazeč je v jejím zájmu dost prachatý…“

„*Ven*!“ zařval Glaucus.

Tak jsme odešli.

Pak jsem ještě strčil hlavu zpátky. „Mimochodem, Glauku, až sem příště pustíš toho grázla Anacrita, požádej ho, aby ti vyprávěl, jak v aréně využil ten tvůj ‚cvičitelův podfuk‘, když jsme byli na dovolené.“

I když poražený prchá, nezapomeň do jam zasadit pár kůlů, aby se nepřítel chytil do pasti.

Šel jsem navštívit Maiu.

Byla tam i máma. Obě se vrátily zvenku, šly zařídit zhotovení pamětního kamene pro Famiu. Nevím, proč bylo třeba vzít si na návštěvu u kameníka těžké závoje, které si teď odhrnuly na krk. Seděly spolu na dvou ženských křeslech s rukama složenýma na břiše a tvářily se zamyšleně.

V obličeji si nebyly moc podobné. Maia měla víc rysů předků z otcovy strany, stejně jako já. Ale vzpřímené držení těla a zamračený výraz přesto hlásaly, že jsou blízké příbuzné. Někdo nebo něco se obou dotklo stejně.

„Co se stalo? Jestli to souvisí nějak s penězi, už jsem ti říkal – nedělej si starosti."

„To se ví, že jde o peníze," odsekla Maia úsečně. „Famia obyčejně zapomínal platit příspěvky do pohřebního spolku, pokud vím."

„Ten nikdy nezapomněl," poznamenala máma. „Ale všechno propil."

„To bylo potom, co mě navštívil domácí, který mě přišel osobně varovat – prý pro mé dobro –, co se může stát, když se s činží opozdím."

„Dej si na něho pozor," zabručela máma.

„Právě jsme se s mámou bavily o tom, že bych měla zajít na společenskou návštěvu ke své milé přítelkyni Caecilii Paetě, abych na to nemusela pořád myslet."

„Potřebuješ vypadnout mezi lidi," dodal jsem opatrně. Sestra i máma mě pozorovaly se zvláštním leskem v očích. Mohl být přátelský, ale o tom jsem pochyboval. Máma našpulila pusu. Měla ve zvyku nic neříkat, což bylo někdy výmluvnější než tři popsané svitky. „Nenapínejte mě pořád – kdo je Caecilia a co od ní chcete?"

„Caecilia je snob s ksichtem kraba," odpověděla Maia. Stáhla si závoj z krku a mrskla ho stranou. „Je to jedna z těch ženských, co jsem se s nima setkala onehdy v Paláci. A ke všemu matka tvé malé Gaii."

Podal jsem Julinku mámě, která ji vždycky dovedla udržet zticha. „A proč se tedy chystáš na tu návštěvu?"

„Ze zvědavosti," zasmála se máma.

Maia se tvářila upjatěji. „Pořád musím myslet na to, co jste s Helenou říkali, že děvče má strach ze své rodiny. Gaia a moje Cloelia se docela skamarádily, a tak jsem tehdy taky prohodila pár slov s matkou. Ona se očividně chtěla jakémukoli kontaktu vyhnout, ale mně to stačilo – mě hned

tak něco nerozhází. Tohle ti můžu zjistit sama, Marku."

„Díky, ale myslel jsem, že se ji chystá navštívit Helena –"

„Helena se teď zabývá něčím jiným."

„Tak ty o tom víš?" Stálo za to to zkusit.

„Odpřisáhla jsem, že nic neprozradím," odbyla mě Maia a zlomyslně se ušklíbla, až se jí zablýskly zuby.

„Slyšela jsem," pronesla matka přísně, „že Helena má nějaký jednání s Glokkem a Cottou!"

Kdo to u Háda je? Ta jména ukazovala na nějaké laciné erotické básníky.

„Každopádně, Marku, štěstí, že jsi přišel," vpadla do toho opět Maia. „Dovolím ti zúčastnit se mého malého dobrodružství. Není to daleko. Ta Gaiina rodina teď žije na Aventinu. To bylo to jediné, o čem si ta nafoukaná matinka dovolila se mnou bavit. Poněvadž dědeček býval flamen Dialis, zabral si tu roli zřejmě na celá léta a vždycky jim patřil oficiální dům, zvaný Flaminia."

„Ten je na Palatinu?"

„Jo, hrozně opuštěné místo, rozhodně nevhodné pro výchovu dětí. Tam nahoře jsou samé chrámy a císařské rezidence."

„To aby se z toho zbláznili," vyslovila matka svůj názor.

Maia se usmála. „Caecilia Paeta mi říkala, že její manžel a jeho sestra tam žili od dětství. Na žádný jiný domov se nepamatujou. Podle všeho je to choulostivé téma. Když flaminica umřela, museli všichni neočekávaně zvednout kotvy a přestěhovat se."

„S jejím úmrtím se nepočítalo?"

„Měla jsem ten dojem. V každém případě si teď pořídili dům na té straně pahorku, kde je Ostijská brána. Caecilia si mi postěžovala, že je zchátralý a nepohodlný."

Zatvářil jsem se nechápavě. „A myslíš, holčičko, že ta tvá návštěva Caecilii potěší, jestli najdeš, kde bydlí?"

Maia se na mě usmála. „Na to se jí budeme muset zeptat, ne?"

S mámou jsme si vyměnili pohledy a byli jsme ochotni pokračovat s každým plánem, který by vedl k tomu, aby se má sestra zase chovala jako dřív, alespoň dočasně. Máma se ujala Julinky, že se o ni postará místo mě,

a já jsem kráčel s Maiou přes Aventin. Několikrát jsme špatně odbočili, až jsme danou adresu našli, a teď jsme hleděli na dům, kde žije rodina Laeliů. Nijak nás neohromil. S Maiou jsme se okamžitě shodli v názoru, že bychom jako budoucí kupci nebo nájemci, i kdybychom na tom byli zoufale, o tenhle dům ani nezavadili pohledem.

Kdo tohle bydlení vybíral? Snad sám bývalý flamen, zdrcený žalem po smrti své ženy – nebo alespoň tím, že ztratil své postavení, když zemřela? Jeho syn, Gaiin otec? Nebo jeho zeť vyřizující pochůzky, flamen Pomonulis? Anebo vezmeme-li v úvahu, že jeho domácnost může být právě tak liberální jako ta moje, nebyla to některá z jeho žen? Dcera? Snacha?

Ne. Musela to být některá realitní kancelář. Při pohledu na ten pochmurný dům zdola z ulice jsem sebou trhl a došlo mi: co když zosobňuje představu nějakého kramáře na trhu s nemovitostmi, že by to bylo vhodné bydlení pro velekněze na odpočinku. Masivní šedivý portikus, pod nímž se musí sesedat půda. Vysoká úzká okna a zchátralé střechy. Dvojice vysokých váz po obou stranách odpuzujících vrat. Obě prázdné. Dům bez jakýchkoli půvabných prvků, postavený v nudné oblasti, ani vyhlídka z něho za nic nestojí. Velký chladný barák na stinné straně ulice, který musel nehnutě figurovat jako trvalá položka aspoň deset let na seznamu realitní kanceláře. Málo lidí s dostatečným množstvím peněz, aby si mohli takovou budovu dovolit, by mělo tak mizerný vkus, aby ji skutečně koupili. Avšak flamen Dialis, vyhozený ze státní rezidence, který se právě vrátil z pohřbu, povznesený nad tento svět a nedočkavý, aby dostal nové bydlení, musel realitnímu agentovi připadat jako dar olympských bohů. Příslovečný měkkota. Hazardní hráč, který má naspěch a který postrádá jakoukoli představu, a příliš sebejistý, takže se neradil se žádnými odborníky.

„Doufám, že tam nebude," mumlala Maia. „Z toho, co jsem o něm slyšela, jsem si vyvodila, že se mi nebude líbit."

„Máš pravdu. Když ho posuzuju podle jeho vztahu k mým housátkům, představuje něco takového, co by máma nazvala protivný starý páprda."

Neměli jsme možnost si svou teorii ověřit. Sotva se nám podařilo přemluvit vrátného, aby nám na naše klepání otevřel, oznámil nám, že doma

není vůbec nikdo. Nechal nás stát venku přede dveřmi. Slíbil, že se půjde ještě jednou přeptat, ale nevěděl jsem jak, protože nás ujistil, že celá rodina šla na pohřeb. Obřadu se zúčastnil i flamen Dialis (jak ho vrátný dosud nazýval, přestože už byl na odpočinku).

Maia zvedla obočí. „Flamen Dialis nikdy nesmí vidět mrtvolu, ale na pohřby smí chodit," šeptal jsem, abych se pochlubil znalostí něčeho tajemného, když jsme sami nervózně postávali na prahu jako pochybní podomní prodavači tretek, které čeká vyhazov. „Ale dobře, že tu není. Rozhodně by se mu nelíbilo, že ses sblížila s Caecilií."

„Tak se mu nebude líbit ani to, že jsme tu vůbec dnes byli," dodala Maia. Nijak se nesnažila tlumit hlas. „S chutí si dovedu představit, jak Caecilia dostane kázání, že se nemá stýkat s nevhodnou společností, zvát na návštěvu neotesané lidi a drahé vzácné dívence dovolovat styk s obyčejnou chátrou."

„Mně připadá Caecilia koneckonců docela rozumná."

Maia se truchlivě zasmála. „Nevěř tomu, Marku. Jenže flamen se nedoví, že ona mě k sobě domů nepozvala."

„Chceš říct, že ji komanduje?"

„To ne. Jsem jenom přesvědčená, že jeho slovo je tu zákonem a že nahlas se tu smějí pronášet jenom jeho názory."

„Tak nějak to vypadalo i u nás, dokud tam žil táta," zažertoval jsem. Chvíli jsme zůstali s Maiou zticha, jak jsme vzpomínali na dětství. „Flamen je tedy nepochybně hrubý, panovačný a nepříjemný – ale máme si z toho taky vyvodit, že si přeje, aby jeho vzácná malá Gaia umřela?"

„Jestli se tu objeví, tak se ho na to zeptám."

„Cože?"

„Nemám co ztratit," vysvětlovala Maia. „Povím mu, že se chci Caecilie Paety zeptat jako jedna matka druhé, proč je její milá holčička – moje drahá nová kamarádka – tak nešťastná, že podnikla takový zvláštní krok a obrátila se na mého bratra informátora se svou směšnou povídačkou."

Snad jsme měli koneckonců štěstí, že se v tu chvíli objevil vrátný a potvrdil nám, že doma není nikdo, kdo by s námi mohl mluvit. Tentokrát ho doprovázela dvojice pomocníků. Bylo jasné, že mají v úmyslu nás přimět, abychom tiše odešli. Rád bych řekl, že jsme jim vyhověli, jenže měl jsem

s sebou Maiu. Ta ještě otálela a trvala na tom, že tam nechá pro Caecilii Paetu vzkaz, aby věděla, že ji přišla navštívit.

Zatímco ještě dotírala na vrátného, objevila se v poněkud šerém atriu žena, ale přes jeho rameno jsme ji zahlédli jenom krátce. Věkem přibližně odpovídala Gaiině matce, a tak jsem se zeptal: „To je tvá přítelkyně?“

Maia se na ni upřeně zadívala a zavrtěla hlavou. V tu chvíli obklopil mladou ženu hlouček služebných, které se o ni měly zřejmě starat, a všechny okamžitě zmizely z dohledu. Připadalo mi to jako podivný nastudovaný výstup, jako by ty služebné svou paní doslova zametly a ona si nechala líbit, že ji táhnou pryč.

„Kdo to byl?“ zeptala se Maia bez okolků, ale vrátný se tvářil nechápavě a předstíral, že nikoho neviděl.

Když jsme odešli, stále se mi vnucoval ten zvláštní letmý pohled. Ta žena vypadala jako rodinná příslušnice, ne otrokyně. Kráčela k nám, jako by měla nárok s námi promluvit – a přece se zdálo, že se dobrovolně podrobovala rozhodování služek. Asi jsem tomu přikládal příliš velkou váhu.

Maia mi dovolila, abych ji opět doprovodil domů, a tam jsem si vyzvedl Julinku. Když jsme ze sestřina domu odešli, venku na ulici si skupina děvčátek hrála na panny vestálky. To nebyla nějaká rozmazlená děťátka z některé bedlivě hlídané patricijské rezidence. Ti ošlehaní aventinští prckové měli nejen ukradený džbán na vodu, který mohli nosit na hlavě, ale dostali i nějaké oharky a těmi si zapálili posvátný oheň na vlastním malém posvátném ohništi. Měli však tu smůlu, že si chrám bohyně Vesty postavili příliš blízko domu s velice půvabnými dřevěnými balkony, z nichž některé teď hořely. Poněvadž požár nepostihl Maiinu stranu ulice, kráčel jsem dál. Nerad dostávám holčičky do potíží. Tvářily se ostatně, že mi rozbijou hlavu, jestli se do toho budu plést.

Za rohem jsem minul partu vigilů, kteří už větřili kouř. Odhadoval jsem, že budou muset hasit ještě mnoho požárů způsobených malými žhářkami od té doby, co byla vyhlášena loterie. Čím dřív pontifex maximus vytáhne definitivní jméno, tím lépe pro všechny.

XVII

Fontánový dvůr vypadal ztichlý, když jsme se s Julinkou vraceli domů. Rozumní opilci se po obědě zhroutili na kraji ulice do vlhkých stínů a zvadlých zelných listů. Ti hloupí na protější straně budou mít spálené čelo, nos a kolena od slunce, až se probudí. Toulavá kočka s nadějí zamňoukala, ale držela se opatrně dál od mé boty. Šupáci holubi zobali zbytky z připáleného chleba, který jim Cassius, náš místní pekař, vyhodil ven, když pro ten den zavíral krámek. Mouchy si našly půlku melounu a s vervou se do něho pustily.

Před holičskou oficínou stály prázdné stoličky. Nad jedním koncem ulice visel tenký příkrov černého kouře, čpící spáleným olejem do lamp. Ze zadní části prádelny stoupal sirný dým. Napadlo mě, že bych se měl podívat, jak se daří housatům, když teď žijí na tamním dvorku, ale Julinka i já jsme byli utahaní po tom půldni nicnedělání. Sousedé si dopřávali obvyklou odpolední siestu, což pro většinu těch flákačů znamenalo celodenní. Takže ten muž kráčející sám ulicí před námi byl hodně nápadný. Viděl jsem ho předtím, jak se vynořil z pohřebního ústavu a zřejmě si opakoval kudy dál. Nechápu, proč musel žádat o pokyny tamějšího majitele, když existuje celá řada rodinných hrobek, které vinou těch neschopných moulů nakonec obsahují urny s popelem někoho cizího.

Ten chlap přede mnou byl průměrně vysoký, vousatý, měl chlupaté paže, rázný krok a na sobě tmavou tuniku a poněkud plácavé boty, vysoké po lýtka. Zastavil se před vchodem do košíkářského krámu, jako by chtěl jít dovnitř. Nato vyběhl po schodech do bytu v prvním patře, kde jsem bydlel já.

Ať už chtěl cokoli, neměl jsem náladu na cizí lidi, a tak jsem si šel popovídat s Lenií. Stála před prádelnou v té části ulice, kterou si zabrala pro šňůry se sušícím se prádlem. Ranní várka se už otáčela v lehkém větříku na několika šňůrách a Lenia ty nejvíc zamotané mokré kusy prádla

s podrážděným výrazem lhostejně narovnávala. Jakmile mě spatřila, okamžitě toho nechala.

„Bohové, poslední den května a je tak vedro, že se člověk skoro nemůže hýbat."

„Poslyš, Lenio. Do našeho baráku právě vešel nějakej žebrák a mně se nechce jít zjišťovat, jestli to není někdo, kdo mě chce naštvat."

„Teďka?" zakrákorala Lenia. „Už tě tam šel hledat jinej žebrák."

„No fajn. Můžou si vyřídat spolu, co chtějí, a já si zatím pěkně odpočinu tady."

Opřel jsem se zadkem o portikus. Lenia vzala Julinku za obě ručičky a tak spolu ušly pár krůčků. Potom popadla holčička mokrou tógu pacičkami nějak špinavějšími, než jsem očekával.

Vtom jsme z bytu zaslechli výkřik.

„Kdo to byl, ten tvůj žebrák?" zeptal jsem se lenivě.

„Mladík s nachovým pruhem na lemu tuniky. A co ten tvůj?"

„Nemám ponětí."

„Ten můj říkal, že tě, Falcone, zná."

„Co se pořád tváří, jako by musel sníst snídani za trest?"

„No jo, to bude ten drahoušek s ksichtem jako mopsl, podle toho, jak ho líčíš."

„Helenin bratr. Ten, co o něho moc nestojíme. Vypadá to, jako by ten chlap, co jsem ho sledoval domů, byl stejnýho názoru." Křik pokračoval. „Helena tam doufám není. Nevíš o tom něco, Lenie?"

„Pochybuju, že by tam byla. Pučila si jeden z mejch škopků. Až se vrátí domů, že mi ho sem hodí."

„A nevíš náhodou, kam s tím škopkem šla?" zkoušel jsem to. Lenia se jenom zasmála.

Přes ulici k nám zaletělo ještě několik výkřiků. Mohl jsem si to rozmyslet a zasáhnout, ale dostavil se tam někdo jiný, aby jim s tou dřinou pomohl, a tak jsem se schoval za mokré prostěradlo. Byl to táta. Jakmile uslyšel, že se nahoře něco mele, horempádem se tam hnal po schodech, aby o tu podívanou nepřišel. Vpadl dovnitř a ke křiku připojil i svůj hlas a potom jsme s Lenií uviděli, jak se s Camillem Aelianem objevil venku na verandě a jak s sebou táhnou toho muže v plácavých botách. Vlekli ho za

paže napůl po kolenou. Zdálo se, že vědí, co dělají, a tak jsem se jenom pod vousy ušklíbl a nechal tu horlivou dvojici, ať si s vetřelcem poradí sama.

Začali ho popohánět dolů ze schodů, ale brzy zjistili, že když ho drží mezi sebou a přitom taky sestupují, jde to hrozně těžko. Jakmile se všichni svalili do úrovně ulice, nutně ho museli pustit. Vzal nohy na ramena. Kdyby běžel kolem mě, mohl jsem mu podrazit nohy, ale přálo mu štěstí. Vyrazil na druhou stranu.

Mrknul jsem na Lenii a odloudal se přes ulici k hrdinům, kteří si navzájem blahopřáli k tomu, jak mi zachránili byt před vyloupením, o něž se ten vetřelec pokoušel.

„Vidím, že jste se rozhodli nad ním slitovat," poznamenal jsem ironicky a vedl je opět dovnitř. „To je od vás hezké, že jste ho pustili."

„No zahnali jsme ti ho," lapal po dechu táta. Vždycky mu trvalo delší dobu, než mohl po nějaké srážce znovu popadnout dech. Ne že by ho to někdy zarazilo. Hned se zapojil do každé šarvátky, která se někde semlela. „Jupiter ví, co by odtud mohl šlohnout." Jako profesionální dražebník žil táta mezi samými poklady, pokud šlo o nábytek a různé předměty. Naše skrovné obydlí ho znepokojovalo. Protože jsme však své cennosti přechovávali uskladněné u něho, nemuseli jsme si s Helenou dělat starosti, že by nás o ně připravil nějaký aventinský chmaták. (Za předpokladu, že se ani táta našich věcí nedotkne. Musel jsem ho proto pravidelně kontrolovat.)

„To nebyl žádný zloděj," opravil jsem je klidně.

„On si mě spletl s tebou, Falcone," rozhořčoval se Aelianus. Potěšilo mě, když jsem viděl, že má jednu tvář ošklivě zhmožděnou. Opatrně si na ni sahal. Kosti zůstaly celé. Pravděpodobně.

„Tak tys tu ránu chytil za mě! Díky, Aule. Jsem opravdu rád, že už si poradíš sám."

„Kdo to teda je?" vyzvídal táta, jehož zvědavost byla pověstná. „Tvůj nový společník?"

„Ne, tohle je jeho bratr, Camillus Aelianus, budoucí zářivá hvězda Senátu. Můj společník velmi rozumně odjel do Hispánie."

„Takže můžete snadno zkombinovat zkušenosti vás obou," usoudil Justinus neměl s informátorskou činností vůbec žádnou zkušenost, nepovažoval jsem za nutné tátovi vykládat, že teď s sebou vláčím ještě nevhod-

nějšího kolegu, než byli Petronius nebo Anacrites. Aelianus možná ještě ani neslyšel, že se jeho bratr dal dohromady se mnou, poněvadž jsem si všiml jeho pochybovačného pohledu. „Čekal jsi, že ti sem vpadne ten šupák?" zeptal se táta.

„Možná něco takového. Mám dojem, že mě včera večer cestou domů někdo sledoval – někdo, kdo si potřeboval ověřit mou adresu."

„Bohové!" zvolal Aelianus a s chutí se chopil příležitosti dělat ze sebe svatouška a současně mě urazit. „To je ale bezohledné, Falcone. Co kdyby tady dnes byla moje sestra?"

Jenže není. To jsem věděl."

„Helena by vzala vetřelce hodně těžkou pánví po hlavě," prohlásil táta, jako kdyby měl právo vychloubat se její energií.

„A důkladně by ho svázala," dodal jsem a připomněl oběma jejich chybu. „Pak bych mohl zjistit, kdo ho poslal, aby mi nahnal strach."

„Kdo myslíš, že to byl?" zeptal se táta a té výtky si nevšímal. „Jseš tady zpátky teprve asi čtyři dni."

„Pět," opravil jsem ho.

„A už jsi stihnul někoho naštvat? Jsem na tebe hrdej, chlapče."

„Umění, jak rozčilovat lidi, jsem se naučil od tebe, tati. Mě si zvolili jako cíl. Ale myslím," rozváděl jsem to k Aelianově radosti dál, „že ten hrubý vzkaz byl určen tady našemu příteli."

„Vždyť jsem nic neprovedl," namítal Aelianus.

„A ta zpráva zní, ani to nezkoušej," ušklíbl jsem se. „Myslím, Aule, že jsi právě převzal upozornění, aby ses neopovážil očerňovat Arvály."

„Snad ne ty neřády?" zaúpěl táta silně znechuceně. „Po všem, co má něco společnýho se starým náboženstvím, mi naskakuje husí kůže."

Předstíral jsem, že jsem shovívavější: „Nebuď tak upjatý, tati. Tebe nečeká nutnost vybudovat si od píky senátorskou kariéru. Chudák Aelianus musí skřípat zuby, když s chutí dovádí při venkovském tanečku a k tomu mává klasy plesnivého obilí."

„Arválští bratří jsou počestné starobylé kněžské kolegium," hájil je jejich budoucí akolyta. Věděl, že to nezní moc přesvědčivě.

„A já jsem Alexandr Velikej," odbyl ho můj otec přívětivě. „Ti hoši jsou tak starobylí a tak ušlechtilí jako starý psí hovno na Svatý cestě, co čeká

akorát na tebe, kam položíš sandál… Tak copak jsi proved, Marku, žes je tak naštval?“

„Jenom jsme se jich asi moc vyptávali, tati.“

„To je ti podobný.“

„Však jsem se od tebe naučil rozvířit stojatý vody.“

„Jestli je tohle reakce, tak bys s tím měl honem přestat, Falcone,“ navrhl bratr mé milované, jako bych si to celé vymyslel sám.

„Tomu neřádovi to nesmí projít,“ radil nám táta. Jenže to nebyla jeho hlava, do který se trefil.

Já jsem byl pro to, aby Aelianus rozhodl sám, jestli teď vycouváme jako hodní hoši, a připomněl jsem mu, že mu jeho otec radil, aby sehnal víc důkazů, jež by mohl využít politicky. Rozhodl se, že na otce nedá, a za to jsem mu – za přítomnosti toho mého – málem zatleskal. Aeliana poslal za mnou Decimus, ale syn se teď cítil z té povinnosti vyvázán a odnesl si své modřiny domů, kde ten úraz bude jeho matka zase svádět na mě.

Jednat s rodinou Camillů je někdy ještě složitější než k něčemu přimět mé vlastní příbuzné.

Táta se usadil u stolu, kde jsme normálně jedli, jako člověk, který doufá, že se tu taky zadarmo nají. Tvářil se vyhýbavě. „Dostal jsem tvůj vzkaz, že se mnou potřebuješ mluvit. Jde o ten Helenin projekt?“ Naštval mě. Kdyby takhle zahájil rozhovor někdo jiný, mohl jsem toho využít, abych zjistil, co vlastně Helena podniká. Tátu jsem však až příliš nesnášel. „Takže se obrátila na mou radu na podnik Gloccus a Cotta?“ Na jeho radu? Udělalo se mi z toho nanic. Já jen že jsem pak slyšel,“ přiznal táta zkroušeně, „že to s nimi jde tak trochu z kopce –“

Takže s pány podnikateli to vypadá opravdu nadraka. Jsem přesvědčený,“ prohlásil jsem povzneseným tónem, „že si Helena Justina poradí s každým, kdo jí způsobil nějaké potíže.“

„Správně,“ dodal táta. Tvářil se úzkostlivě. „Nejspíš bysme je měli politovat.“

Vyskočil. Pokud se chystal k odchodu, než se ze mě pokusil vyrazit nějaké jídlo, cítil se asi provinileji než obvykle.

Opřel jsem se mu o rameno a přitlačil ho zpátky na lavici. Když jsem

mu oznámil, že s ním chci projednat pomoc Maie, vzpomněl si, že má velmi naléhavou schůzku. Jasně jsem mu vyložil, že si musíme promluvit, jinak že mu skřípnu hlavu mezi dveře. „Heleď, máme rodinnou krizi a je na nás chlapech, abychom s tím něco udělali. Máma tentokrát nemůže dávat víc. Finančně se už stará o Gallino hejno –“

„Proč to dělá? Šupák Lollius se snad se lvem nepopral.“ Teď když byl Famia mrtvý, následoval patrně Lollius v pořadí jako nejprotivnější z mých švagrů. Dělal člunaře na Tiberu, odpornou bublinu v nánosu bahna na břehu. V jeho prospěch svědčilo jenom to, že se uměl držet stranou. Mně tím ušetřil potřebu vymýšlet si nové způsoby, jak ho urazit.

„Škoda, že ne. Jenomže znáš mizeru Lollia, darmošlapa a budižkničemu, a i když Galle někdy nějaký prachy dá, ta s nimi zase neumí hospodařit. Jejich děti si nezaslouží, že se narodily takovým nemožným rodičům – ale máma vleče životem celý ten ubohý houf, jak nejlíp dovede. Hele, tati, Maia teď musí sehnat peníze na činži, jídlo plus školné aspoň pro Maria, který se chce stát učitelem řečnictví – a k tomu ještě navíc zjistila, že Famia vůbec neplatil příspěvky do pohřebního spolku, takže musí dokonce zaplatit i památník za toho mizeru.“

Táta se napřímil, statná šedovlasá postava s nohama poněkud do O. Čtyřicet let šizení kupců uměleckých předmětů mu pomohlo, že vypadal přesvědčivě, ovšem já jsem věděl, že je to podfukář. „Ne že bych si neuvědomoval, jak na tom teď tvoje sestra je.“

„To víme všichni, táto – a nejvíc ze všech Maia. Prý bude muset zase dělat u toho lakomýho krejčího,“ prozradil jsem mu zachmuřeně. Já měl vždycky dojem, že po ní ten podezíravej mizera hází očkem.

„Nejvyšší čas, aby šel na odpočinek. Beztak už toho moc nedělá a dřív taky ne. Má pár tkadlen, co pro něho pracujou, a ty polovinu doby taky obsluhujou v krámu.“ Po té krátké odbočce, kdy žárlil na ty svůdné mladé tkadlenky, se táta zamyslel. „Maia by uměla ohromně šikovně vést nějakej podnik.“

Měl pravdu. Naštvalo mě, že na to přišel dřív než já – a Maiu, která pohrdala tátou ještě víc než já, bude nutno přivést velmi opatrně k jakékoli představě, která vyjde od něho. Konečně se našlo řešení a k mému překvapení se táta vskutku dobrovolně nabídl, že starého krejčího přemluví, aby

krám prodal. A ze všeho nejlepší bylo, že peníze na to poskytne sám.

„Budeš muset toho dědka přesvědčit, že na to přišel sám."

„Ty mě nemusíš učit, jak obchodovat, chlapče." Pravda, tátovi se mimořádně dařilo, to jsem musel mít na paměti. Úžasná schopnost blufovat ho přivedla k daleko většímu bohatství, než jaké si zasloužil.

„Zítra je náhodou státní svátek, takže můžeš obchod zavřít –"

„Takový rouhání jsem snad ani neslyšel! O menších svátcích nikdy nezavírám."

„No tak to udělej tentokrát a mazej si podat krejčího."

„Pudeš se mnou?"

„Je mi líto, ale už mám něco na programu." Nepřiznal jsem se, že budu muset krotit popudlivé posvátné husy. „Ten ho nepustí lacino, tati."

„Ty prachy já bych měl – od tý doby, cos jima pohrdl." Táta se kdysi nabídl, že mi sežene peníze, abych se dostal do střední společenské vrstvy a mohl se oženit s Helenou. V žádném případě nikdy neocení, s jak těžkým srdcem mu je budu vracet, až je někdy vydělám. „Jen to nech na mně," prohlásil můj nepolepšitelný rodič a vrhl se do toho stejně velkomyslně a dychtivě, jako když kdysi uprchl z rodinné klece. „A ty si zatím klidně hraj na pasáčka husí." Ten rošťák jenom čekal na příležitost vmést mi do tváře tuhle urážku.

„Nezapomeň," vrátil jsem mu to, „vést všechno na své jméno pro případ, že by Maiu upoutal nějaký nový mužský. Co kdyby ses jednou probudil a zjistil, že financuješ Anacrita!"

To mu konečně vzalo vítr z plachet.

XVIII

Příští den připadl na červnové Kalendy. Ten den se konaly oslavy boha Marta a také bohyň počasí, zvaných Tempestates. Byl to rovněž svátek Junony Monety. Den, kdy se husy nosily ve slavnostním průvodu, aby se podívaly na ukřižování hlídacích psů.

Radši tu krvežíznivou hanebnost nebudu rozvádět. Stačí, když řeknu, že když jsem se dostavil do Paláce se svou zprávou jako prokurátor posvátné drůbeže, doporučoval jsem v ní mimořádně naléhavě:

- Aby se zabránilo krutosti ke zvířatům a rozrušení obzvlášť citlivých pozorovatelů, odsouzené hlídací psy je třeba před přitlučením k podložce napřed uklidnit masem napuštěným omamnými prostředky.
- Aby posvátné husy nemohly uniknout z obřadních nosítek, až budou vystupovat jako diváci, měly by se rovněž uklidnit dávkou utišující látky a potom řemínky připoutat (ty by se mohly schovat pod nachové polštáře, na nichž husy tradičně sedí).
- Nosítka by měla být pro jistotu doplněna mřížemi nebo klecí.
- Den před Kalendami by měl být ošetřovatel husí pověřen, aby křídla všech posvátných ptáků, kteří se zúčastní obřadu, přiměřeně zastřihl, aby v žádném případě nemohli uletět.
- Psi ze slušných domácností (například Nux) by se pod dohledem příslušných osob (například mým) směli potulovat po Kapitolu bez nebezpečí, že budou polapeni a drženi v zajetí pod hrozbou, že budou obřadně ukřižováni.
- Nevinní psi, kteří byli polapeni náhodou, by měli být vráceni do péče pověřených osob, aniž by se stali předmětem dvouhodinového sporu.
- Celý rituál křižování „provinilých" hlídacích psů by se měl co nejdříve zrušit. (Návrh: pro uklidnění konzervativců by se zrušení tohoto prastarého obřadu v našem moderním státě dalo omluvit tím, že by se tak

stalo na počest keltských kmenů, když se teď Galie stala součástí Říše a barbaři se už jistě nepokusí dobýt Kapitol, leda jako turisté.)

- Pokaždé, když se prokurátor drůbeže účastní oslav Junony Monety, měl by mít hned po nich právo na vážný příděl alkoholu na státní útraty.

XIX

Příští den – čtvrtý před červnovými Nonami, jak do mě hučel můj kalendář slavností – se náhodou nekonaly žádné náboženské obřady a ten den se taky mohly provádět legální transakce.

Dostal jsem naléhavý vzkaz od táty. Přemluvil prý krejčího, aby krám prodal, ale to rozhodnutí může být jenom dočasné (nebo by se mohla zvýšit cena), pokud toho člověka nepolapíme hned a nedonutíme ještě ten den podepsat smlouvu. Na chvíli jsem se zamyslel a uvažoval, že až zruším svou vlastní informátorskou společnost, snad mě do ní nedonutí zase nějaký neodbytný podnikatel jako můj otec. Odebral jsem se rovnou do sestřina domu. Táta rozhodl, že přesvědčit Maiu, aby nám šla s našimi plány na ruku, bude můj úkol.

Její okamžitá reakce byla podezření a odpor. „U Olympu, Marku, nač ten spěch?“

„Tvůj někdejší zaměstnavatel by se mohl poradit se svým právníkem.“

„Proč? Copak ho s tátou chcete ošidit?“

„Samozřejmě že ne. My jsme poctiví hoši. Potvrdí ti to každý, kdo s námi něco projednával. Jenom mu nechceme nechat příliš volný prostor, aby se neotočil a neošidil on nás.“

„Každý, kdo měl s vámi dvěma co do činění, říká: ‚Už nikdy.‘ To je můj život, co se mi, vy lišáci, pokoušíte zorganizovat, Marku.“

„Nedramatizuj to. Chceme ti zajistit zdravé živobytí.“

„Nedopřejete mi ani den, abych si to mohla rozmyslet?“

„My, shovívaví silní muži, kteří jsme vlastně hlavou tvé domácnosti, jsme přemýšleli místo tebe, jak se sluší a patří. Kromě toho táta upozorňuje, že příští příležitost pro projednávání legálních záležitostí bude až kdovíkdy, a my si netroufáme čekat. Jeho právní poradce sepsal pěkný svitek a táta chce jenom slyšet, že nemáš nic proti tomu, aby jednal dál.“

„Já od táty nechci vůbec nic.“

„No výborně. Já věděl, že přijdeš k rozumu."

Táta měl pravdu (ověřil jsem si to v kalendáři). Díky rozumnému římskému názoru, že právníci jsou žraloci a že by se měli podporovat co nejméně, zbývají obyčejně jenom čtyři nebo pět dnů v měsíci, kdy mají dovoleno obírat klienty. (Možná že tyto zvyklosti převezmou i jiné země.) (A právníkům, líným zadkům, to taky vyhovuje.) Červen nabízel bázlivým občanům ohleduplnou ochranu – což bylo poněkud nevhodné, pokud se člověk chystal sám na nějaké podfuky. Jestliže promeškáme tenhle termín, další den na podepisování nějaké smlouvy nastane až dlouho po Idách. Poslal jsem Maria vyřídit tátovi, že Maia má radost.

Má sestra dovolila Mariovi se vzkazem odejít, ale potom si to najednou rozmyslela, svou ztrátou ještě vzdornější než obvykle, a chtěla se rozběhnout za ním. Naštěstí si Marius, bystrý kluk, uvědomoval, že chce-li si pro budoucnost zajistit školné, musí uhánět co nejrychleji, jakmile vypadne z domu.

V pravou chvíli taky zdržela Maiu doma nečekaná návštěva. Když se sestra vyřítila z domovních dveří a já v závěsu za ní, uviděli jsme na ulici teď už známá nosítka, zdobená vypouklou hlavou Medúzy a patřící Laeliům. Když se uváží, že se chtěli vyhnout jakémukoli jednání s námi, znamenalo to, že mezi domy mé rodiny vyorávají hluboké brázdy.

„Buď pozdravena, Maio Favonio!"

„Caecilia Paeta! Představ si, Marku, tohle je matka milé malé Gaii Laelie."

„Nebesa! – tak to ji musíš ihned pozvat dál, miláčku Maio –" (a já, tvůj zvědavý bratr, tu musím zůstat, abych dohlížel…).

Caecilia Paeta měla drobnou štíhlou postavu, oblečená byla do poněkud těžkých bílých šatů s jedním nudným kovovým náhrdelníkem a bledou pleť jí neoživovalo nic tak neslušného jako líčidlo. Maia tvrdila, že Caecilia šilhá. Ve skutečnosti trpěla silnou krátkozrakostí, takže to jí dodávalo nejistý výraz člověka, který nevidí dál než na tři kroky a který předstírá, že mimo jeho zorné pole se nemůže odehrávat nic závažného. Měla úzké rty, nos pohlednější zepředu než z profilu a husté nepěstěné tmavé vlasy svázané nemoderním stylem v týle a s pěšinkou uprostřed.

Nebyla můj typ. (Ani jsem to neočekával.) To jí ovšem nemuselo bránit,

aby nakonec upoutala jiné muže. (Patrně žádné z mých přátel.)

Vypadala nervózně. Jakmile jsme si vyměnili pár bezvýznamných zdvořilůstek, vybuchla: „Vím, že jste navštívili můj dům. Laeliovi Numentinovi nesmíte nikdy prozradit, že jsem za vámi přišla –"

„Proč?" Moje sestra si hrála na nechápavou. Jedním okem hlídala dveře, neboť ještě stále chtěla uhánět za Mariem, aby si to mohla vyřídit s tátou. „Děvče někdy potřebuje vypadnout ven a pohovořit si s přítelkyněmi. Úctyhodné matroně by se mělo věřit, že prostě pěstuje společenské styky. Chceš nám namluvit, že tvůj tchán tě doma vězní?"

Bylo zbytečné doufat, že se Caecilia směle pokusila uniknout na svobodu. Bezpečí v náboženstvím prosáklém útlaku jí vyhovovalo. „Naše rodina je hodně uzavřená. Dokud byl Numentinus flaminem Dialidem, bylo to nezbytné pro rituály, a on si přeje, abychom dál vedli život tak, jak ho vždycky znal. Je to starý člověk –"

„Tvoje dcera se obrátila na mého bratra s podivnou žádostí," přerušila ji Maia necitlivě. „Ty jsi její matka. Jaký je tvůj názor na její tvrzení, že ji chce někdo zabít?"

„Ona mi to přiznala – a já jsem jí řekla, aby nebyla blázen." Žena se naléhavě obrátila na Maiu: „Gaie Laelii je teprve šest. Zhrozila jsem se, když jsem slyšela, že se vypravila za tvým bratrem –"

„Tohle je můj bratr," vzpomněla si konečně Maia, že by mě měla představit. Já jsem ji zdvořile pozdravil.

Caecilia Paeta vypadala ustrašeně. Informátoři mají zkrátka špatnou pověst. Očekávala možná nějakého politického podivína se zlomyslnýma očima. Pohled na normálního, dosti hezkého mužského v tunice pokecané rybí marinádou, kterým zkušeně manipuluje malá sestřička, tu ubohou ženu jistě zmátl. Často mátl i mě.

„Gaia má zkrátka moc bujnou fantazii. Nic zlého se u nás neděje," dodala Caecilia hbitě.

„Však jsme to taky slyšeli." Ušklíbl jsem se jako had. „Flamen Pomonalis to tvrdil mé ženě jako loajální a dobře vycvičený švagr. A ty to teď jenom potvrzuješ. Abych měl naprostou jistotu, rád bych položil znovu pár otázek přímo Gaie – třebaže Pomonalis si dal velkou práci, aby nás ujistil, že ji všichni milujete a žádné nebezpečí jí nehrozí. Představuji si tedy,

že jste stejné přesvědčení vtloukali důkladně i do děvčátka.“ Caecilia ani nemrkla. Lidé, kteří žijí ve strachu před tyrany, se ani nepohnou, když se jim vyhrožuje. Naučili se dávat si pozor, aby svého utiskovatele nerozhněvali.

„Je nějaká možnost,“ trval jsem na svém bez velké naděje, „abych si s Gaiou promluvil?“

„Kdepak. Naprosto vyloučeno.“ Caecilia si uvědomila, že to vyznělo až příliš ochranářsky, a honem se to pokoušela zmírnit. „Gaia ví, že co vám napovídala, je nesmysl.“

„Ty jsi koneckonců její matka,“ prohodila Maia znovu jízlivě jako matka, která o tom ví své. Ovšem i moje horkokrevná sestra dovedla být spravedlivá. „Úplně ji nadchla představa, že by se mohla stát vestálkou. Bavily se o tom s mou dcerkou Cloelií.“

„To ano, je nadšená!“ zvolala Caecilia, skoro jako by nás prosila, abychom jí věřili. „My nejsme žádní netvoři – jakmile jsem pochopila, že se kvůli něčemu trápí, zařídila jsem jí, aby si důkladně pohovořila s Constantií o tom, jak by vypadal její život v domě vestálek –“

„S Constantií?“ ověřoval jsem si.

„To je ta panna vestálka, co jsme se s ní všichni setkali v Paláci,“ připomněla mi Maia podrážděně.

„Správně. Constantia má na starosti kontakty s novými kandidátkami?“

„Těm, co doufají, dodává patřičné lži,“ poznamenala Maia cynicky. „Zdůrazňuje proslulost a úctu, jakým se panny vestálky těší – a zapomíná se zmínit o záporech, jako je žít třicet let s pěti jinými sexuálně strádajícími ženami, které tou novou patrně pohrdají a lezou jí na nervy.“

„Maio Favonio!“ zvolala opravdu šokovaná Caecilia.

Maia se ušklíbla. „Promiň.“

Rozhostilo se ticho. Pozoroval jsem, že Maia se stále kroutí marnou snahou utéct a vyřídit si to s tátou. Zdálo se, že si Caecilia také neví rady, jak pokračovat nebo jak ten rozhovor ukončit.

„Čí to byl nápad, vložit Gaiino jméno do loterie vestálek?“ zeptal jsem se a myslel na to, co se stalo sestřině rodině.

„Můj.“ To mě překvapilo.

„Co si o tom myslí její otec?“

Maličko zvedla bradu. „Scaurus měl radost, když jsem mu o tom nápadu napsala.“ Asi jsem vypadal zmateně tím, jak to vyjádřila. Caecilia Paeta klidně dodala: „On už s námi nebydlí.“

Rozvod je celkem běžná záležitost, ale jedno místo, kde bych nic takového nečekal, byl dům, kde je každému muži souzeno stát se flaminem a jehož manželství musí vydržet celý život. „Kde tedy Scaurus bydlí?“ vymáčkl jsem ze sebe neutrálním tónem. Scaurus je zřejmě jméno Gaiina otce. Byl to první náznak jeho osobní identity a snažil jsem se odhadnout, jestli to má nějaký význam.

„Na venkově.“ Uvedla jméno místa, jež jsem náhodou znal. Bylo asi hodinu jízdy od usedlosti, kterou vlastnili matčini bratři. Maia na mě pohlédla, ale já jsem se jejímu pohledu vyhnul.

„Jste rozvedeni?“

„Ne,“ odpověděla Caecilia tiše. Měl jsem pocit, že o tom málokdy s někým mluví. Bývalý flamen Dialis by asi zuřil, že si to dovolila. „Můj tchán se staví ostře proti tomu.“

„Tvůj manžel – jeho syn – byl také knězem?“

„Ne.“ Sklopila oči. „Ne, to nikdy nebyl. Vždycky se předpokládalo, že bude pokračovat v rodinné tradici, a v době, kdy jsme se brali, to bylo skutečně stvrzeno slibem. Laelius Scaurus měl ovšem o životě jiné představy.“

„Domnívám se, že jeho rozchod s rodinnou tradicí musel vyvolat hodně zlé krve, že?“

Caecilia to nijak přímo nekomentovala, ale její výraz vyjadřoval vše. „Nikdy není pozdě. Vždycky zbývala naděje, že když jsme pouze odloučeni, něco se dá ještě zachránit – a šlo samozřejmě taky o Gaiu. Můj tchán měl v úmyslu provdat ji tradičním způsobem za někoho, kdo by se hodil do kolegia flaminů. A jednou, jak doufal, prý se bude moci stát dokonce flaminikou jako její babička…“ Její hlas se vytratil.

„Kdyby byla pannou vestálkou, tak ne,“ vložila se do toho Maia. Caecilia zvedla hlavu. Maia spiklenecky ztišila hlas. „Ty ses mu vzepřela. Záměrně jsi přihlásila Gaiu do loterie, abys zhatila dědečkovy plány!“

„Flaminovi bych nemohla nikdy odporovat,“ namítla Gaiina matka až příliš hladce. Uvědomila si, že nám toho prozradila víc, než měla v úmyslu,

a chystala se rychle zmizet. „Moje rodina teď prožívá krušné chvíle. Mějte prosím vás ohled a nechte nás na pokoji."

Už byla na odchodu.

„Omlouváme se," pravila Maia stručně. Mohla se přít, ale ještě stále chtěla jít za svou vlastní věcí. Zachytila však tu poznámku, že prožívají krušné chvíle. „Bylo nám samozřejmě líto, když jsme slyšeli o vaší ztrátě."

Caecilia Paeta se prudce otočila a zadívala se na ni široce otevřenýma očima. Trochu přehnaná reakce, ale žal někdy způsobuje, že lidé jsou neočekávaně nedůtkliví.

„Když jsme tě s Maiou přišli navštívit, byli jste na pohřbu," připomněl jsem jí šetrně. „Byl to někdo blízký?"

„Ale ne. Přiženěný příbuzný, nic víc –" Caecilia se vzchopila, zdvořile sklonila hlavu a vyšla ven k svému dopravnímu prostředku.

Dokonce i Maia vydržela počkat, dokud nám žena nezmizela z dohledu, a teprve pak se zeptala: „Co se to děje? Ta rodina je tak citlivá!"

„Všechny rodiny jsou citlivé," zanotoval jsem svatouškovsky.

„Naši do toho počítat nemůžeš," dobírala si mě sestřička – a konečně se rozběhla, aby se pohádala s tátou.

Já jsem šel navštívit mámu, jako oddaný syn.

Už to bylo dávno, co jsem mámu zavezl na venkov do Kampánie navštívit pratetu Phoebe a toho z mých neuvěřitelných strýců, kterého měla právě doma: náladového Fabia nebo zadumaného Junia – nikdy ovšem toho podivína, který byl trvale pryč a o němž se nesmělo vůbec mluvit. Bude snadné mámu vysadit u rodinné zelinářské zahrady, aby si pořádně popovídala, a potom najít něco neškodného, čím bych se zabavil sám.

Mohl jsem si například vyjet ještě pár mil k tomu místu, o němž se zmínila Caecilia Paeta, a vyzpovídat odcizeného otce-uprchlíka o malé Gaie Laelii s příliš velkou fantazií.

XX

„Heleno Justino, muž, který tě šíleně miluje, ti nabízí, že tě bude pár hodin natřásat v otevřeném voze a potom osahávat v zelném poli.“

„Jak bych mohla odolat?“

„Glokka a Cottu snad můžeš na jeden den opustit, ať si poradí sami.“

Helena nedala vůbec najevo, že slyšela ta dvě jména. „Potřebuješ mě?“

„To bych řekl. Musím řídit povoz s mulou a víš, jak nerad to dělám. Budu taky vyžadovat tvou rozumnou přítomnost, aby krotila mámu. A vůbec, jestli tě nepředvedu pratetě Phoebe, vyvodí si z toho, žes mě opustila.“

„Ale jdi, proč by si to měl někdo myslet?“ Helena to uměla popřít takovým způsobem, že mě to mírně znepokojovalo.

„Mimochodem, zlato, chytrák táta ti vzkazuje, že podle toho, co slyšel, Gloccus a Cotta už nejsou to, co bývali v době, kdy ti je doporučoval.“

Helena se konečně otočila od hrnce, který drhla hrubým pískem a octem. Její oči metaly blesky. Skrze zaťaté zuby procedila: Já vážně nepotřebuju, aby mi někdo říkal, co jsou Gloccus a Cotta zač. Jestli se přede mnou ještě jednou kdokoli zmíní o Glokkovi a Cottovi, budu ječet!“

To šlo od srdce. Alespoň jsem si mohl udělat jakýs takýs obrázek, oč jde. Táta jí hodil na krk dvojici svých oblíbených vrtáků. Ti hoši museli být ve stavebnictví kšeftaři. Ušklíbl jsem se a vycouval.

Za tři dni měly nastat červnové Nony, kdy se konaly slavnosti na počest Bellony, bohyně války. Tohle božstvo vyžadovalo přirozeně úctu, ale pokud jsem věděl, veškeré rituály se už obešly bez drůbeže. Měl nastat další hlasovací den, takže bylo radno ztratit se z Fora, než se mě někdo zmocní, abych zasedal v porotě.

Poměrně brzy jsme dorazili ke zpustlým zeleninovým polím mých příbuzných, kde jako obvykle zápasily o místo na slunci pórek a artyčoky, za-

tímco strýčkové se zabývali složitými citovými problémy. Těmito muži cloumaly ohromné vášně – naroubované na absolutně obyčejné osobnosti. Zdržel jsem se tam natolik dlouho, že jsem vyslechl, jak připitomělému strýčkovi konečně zlomil srdce jeho beznadějný román s přelétavou manželkou jednoho souseda a jak po příšerné scéně přímo uprostřed sklizně řeřich, kdy se mu nepodařilo oběsit na prasklém trámu v sedlárně (však mu prateta Phoebe ustavičně připomínala, aby ho spravil), vztekle odešel z domova. Pak ho naštvalo, že se během strašlivé bouře znovu v nevhodný čas objevil jeho bratr Fabius, který předtím taky odešel, myslím rozčílený hádkou na téma, co vůbec v životě dělá (poněvadž Fabius dělal jenom zmatek v životech jiných lidí a potom se stále ochomýtal kolem a věčně se omlouval, takže jeho vztek přiživovali všichni ostatní). Všechno tedy vypadalo víceméně jako jindy. Oba bratři měli spolu celoživotní svár, svár tak starý, že už si ani jeden z nich nepamatoval, o co v něm šlo. Ale vyhovovalo jim, že se mohli nenávidět. Fabia jsem neviděl už celé roky. Ten se nikdy neměnil k lepšímu.

Máma si od nás vzala Julinku a usadila se s Phoebe ve světnici, aby spolu mohly kroutit hlavou nad těmi mládenci a jejich potížemi. Nux šla se mnou. Nux se teď chovala ustrašeně a pořád se mě držela po zážitku na Kapitolu, kde ji zatkli akolyté, kteří sháněli pejsky na ukřižování, Kromě toho před naším domovním vchodem se poslední dobou usadili ohavní neodbytní čoklové, poněvadž Nux hárala. Proto se taky chovala nejistě. Mě to štvalo. Dělat porodní bábu vlastnímu dítěti byl dost rozrušující zážitek a rozhodně jsem si ho netoužil zopakovat pro bandu štěňat.

Helena věděla, že si ověřuji, co jsem se dozvěděl o rodině Laeliů, a tak jakmile jsme vysadili mámu, jela se mnou dál.

Horké červnové dopoledne, ujíždět pomalu s mulou, která byla tak unavená, že mě poslouchala, cítit Helenino koleno opírající se o mé a Helenino lehounce oděné rameno tisknoucí se k mé paži. Jenom Nuxin mokrý čenich, který se mezi nás cpal zezadu, nám idylickou vyjížďku kazil.

„Tak si tady spolu pokojně ujíždíme," dumala moje milovaná, „a ty máš možnost ukonejšit mě tak, abych ti prozradila své tajemství."

„To by mě ani ve snu nenapadlo."

„Očekávám, že to zkusíš."

„Pokud se mi chceš svěřit se svými potížemi, tak mi to sama od sebe stejně vyklopíš."

„A co když doopravdy chci, abys to tajemství ze mě vypáčil?"

„Dětská hra. Na to jsi příliš vážná," prohlásil jsem skoro nábožně. Miluju tě za to, že se nikdy nemusíme utíkat k takovým hrám."

„Didie Falcone, ty neřáde, ty ale dovedeš člověka vytočit."

Láskyplně jsem se na ni usmál. Ať dělala cokoli, já jsem jí důvěřoval. Už proto, že kdyby mě opravdu chtěla podvádět, nikdy bych nepřišel na to, že se něco děje. Na to byla Helena Justina příliš chytrá.

Měl jsem svou práci. To bylo většinou samotářské zaměstnání. Ona mi pomáhala, když se to zdálo vhodné – a někdy i když to bylo tak nebezpečné, až jsem se hrozil, do čeho jsem ji to zatáhl – ale ona si zasloužila možnost zabývat se něčím vlastním. I když se naše životy odvíjely někdy odděleně, vždycky jsem se chopil každé příležitosti zaujmout ji a pak si ji odvést, abychom se mohli ztratit…

Část našich někdejších námluv se odehrávala na venkově. A proto mi připadalo jako nostalgická vzpomínka, že jsem se s ní mohl válet po zemi, zatímco nás do zad tlačily tvrdé chumáče porostu. Nostalgie je přece jenom potrava mladých.

„Au! Jupitere, přiznejme si, že doma máme postel. Legrace je hezká věc – ale už jsme snad dospělí."

Helena Justina se na mě něžně dívala. „Didie Falcone, ty nebudeš dospělý nikdy."

Nux, přivázaná k vozu, začala výt.

V každém případě tu usedlost jsme našli později, než jsme předpokládali. Byl to úhledný menší statek, zřejmě dobře spravovaný, ale sotva by se na něm uživilo víc lidí, než kolik jich tam žilo. Měli tam řádky letního salátu, v měkké půdě ovocného sadu se hrabala nějaká drůbež, pak tam byly dvě krávy a mohutné přítulné prase. Přišly nás uvítat dvě husy. Bez těch bych se obešel.

Stačilo pár minut a tamější psi zvětřili Nuxinu přítomnost. Přivázat ji by znamenalo vydat jim ji napospas. Místo toho jsem přivázal je. Potom jsem Nux nosil, i když se mi zuřivě snažila vykroutit. Helena poznamenala,

že to bude dobrá praxe na dobu, až vyroste naše dcera.

Tohle hospodářství vypadalo jako útočiště nějakého římského intelektuála, který se sem uchýlí, až mu vyprší patronát. Tady by mohl psát a odtud rozesílat přátelům ve městě bukolické spisky vychvalující prostý život na venkově, kde mu na stůl předkládají pouze měkký sýr a list salátu (a doufat, že mu některý civilizovaný návštěvník přiveze nejnovější klepy, vzpomínky na inteligentní ženy a slušnou flašku vína). Jestliže však Laeliovi Scaurovi nebude o moc víc než třicet, jak jsem předpokládal, připadalo mi předčasné, aby se už teď vzdával života ve městě.

Našli jsme nějakého starého sluhu s nahrbenými zády, který postrkoval motyčku sem tam. Měl radost, že nás vidí, ale nedostali jsme z něho rozumné slovo. Veškeré mé předsudky proti životu na venkově se rychle násobily. Nejdřív moji podivínští strýcové a teď venkovský otrok, který nechával mozek na polici, když šel ven. Vzápětí se to obrátilo k lepšímu. Objevila se dívka.

„Tak vida!“ zaculil jsem se na Helenu. „Teď už si poradím sám, jestli si chceš jít odpočinout do vozu.“

„To pusť z hlavy!“ zabručela.

Ta selská dívka měla kulatý obličej s velkou pusou a rychle naskakujícími dolíčky. Její úsměv byl vstřícný, postava kyprá. Její povaha přátelská a otevřená. Oči tmavé a vábivé, vlasy svázané modrou stuhou. Na sobě měla volné šaty přírodní krémové barvy, na několika místech ve švech kousek rozpárané, a těmi otvory jasně prosvítala svěží pokožka. Kde ji asi mohl Scaurus splašit, když měl jako flaminův syn vést počestný život?

„Odjel do Říma.“

„To se mu už stýskalo po Foru?“ zeptal jsem se.

„Ále, on tam jezdí, jak se mu zachce. Posledně potají navštívil sestru. Tentokrát měl dopis od manželky.“ Aspoň že věděla o manželce. Nerad bych viděl, kdyby tahle svěží mladá dívčina byla obětí nějakého krutého podvodu. „Moh jet už včera, ale pro jistotu počkal, protože to byl úřední den a on se bál, že by ho mohli donutit něco podepsat.“

„Co například?“ Usmál jsem se. Její přátelské chování bylo silně nakažlivé.

„To já nevím.“

„A ty jsi?“ udeřila na ni Helena, poněkud přísně.

„Já jsem Meldina.“ Moc hezké. Krotil jsem se, abych neplácl, že je to pěkné jméno. To vždycky vypadá jako otřepaná fráze k zahájení hovoru, i když je to míněno upřímně. I tak jsem byl už v dost těžké situaci, jak jsem se snažil udržet šikovně se kroutící fenku, která si dělala naděje na venkovský románek.

Pak jsem už přenechal vyptávání Heleně a sám jsem zatím jenom hlídal Nux a s obdivem přihlížel. (Tím samozřejmě myslím jenom to, že jsem obdivoval, jak šikovně kladlo moje děvče otázky.) „Jak dlouho už žije Laelius Scaurus tady na venkově?“

„Asi tři roky.“

„Tak dlouho! A ty tady žiješ celou tu dobu s ním?“

„Většinou.“ Meldina se usmála od ucha k uchu. „Je tady moc hezky.“

Všichni jsme se rozhlédli. Naskytl se nám obrázek dokonalé krajiny. Kdyby se to bralo z hlediska perspektivy, popředí bylo obzvlášť pěkné díky Meldininým hojným půvabům.

„Budu hádat,“ nabídla se Helena opatrně tónem, jaký nemohl dívku urazit, „ty jsi propuštěnkyně rodiny Laeliů.“

„Ale kdepak,“ Meldina se zhrozila. „S tou cháskou jsem neměla nic společnýho. Moje matka byla propuštěnkyně jeho tety,“ opravila Helenu. Tato dost složitá definice naznačovala, že na ni nikdo nenaléhal, aby se nastěhovala sem ke Scaurovi. Sama se narodila jako svobodná občanka a sem tedy přišla z vlastního rozhodnutí. Nicméně by mě zajímalo, jestli ji ta. teta k tomu navedla. Takové půvabné děvče bylo možná příliš velkým pokušením pro tetiččina manžela.

„Znala jsi Scaura už předtím, než se odstěhoval na venkov?“ Helena se pokoušela zjistit, jestli jeho přátelství s Meldinou vedlo ke Scaurovu odcizení s manželkou.

„Ne, až potom. Ale teď,“ usmála se dívka (která se vlastně nikdy nepřestala usmívat), „tu žijeme docela spokojeně.“

„Předpokládám, že na rozvod s manželkou asi není naděje, že?“

„Nikdy. Zakázal to jeho otec.“ Jak jsme si mysleli.

„Odpusť, že se tě tak vyptávám,“ omlouvala se Helena.

„Ale to nevadí. Já si ráda popovídám s každým.“ Takový příjemný pří-

stup. Zároveň jsem uvažoval, jak daleko asi sahá Meldinina otevřenost. Nevypadalo pravděpodobně, že by se nějak příliš omezovala. Helena se na mě z nějakého důvodu přísně podívala. „Co jste vůbec Scaurovi chtěli?“ zeptala se Meldina a pohled zaměřila rovněž na mě. Já jsem byl muž velkého světa. S tím si musím umět poradit. Na druhou stranu možná že po této mezihře nezvládnu Helenu.

„Chtěli jsme si s ním promluvit o jeho dcerušce – malé Gaie. Jednou za námi přišla a vyvolalo to v nás určité starosti.“

„Legrační žabka,“ prohodila Meldina a rozkošně se zamračila. „Párkrát jsem se s ní setkala. Za otcem ji sem vozí jeho teta.“

Zmínka o tetě tu zazněla už víckrát, takže Helena se teď zaměřila na ni. „Když říkáš jeho teta, asi nemáš na mysli Terentii Paullu, že?“ Překvapilo mě to, až jsem si vzpomněl na jeden rozhovor v domě Heleniných rodičů o té ženě. Byla to sestra zesnulé flaminiky. „Moje babička se s ní seznámila při slavnosti Dobré Bohyně,“ vysvětlila Helena. „Terentia je panna vestálka, ano?“

„Jo, to je ta teta. Ale ona už není panna.“ Meldina se zahihňala. „To jste nevěděli? Když jí skončila třicetiletá služba, odešla na odpočinek – a potom všechny převezla, když se vdala!“

Na to měly vysloužilé panny vestálky právo, teoreticky. Stávalo se to však málokdy, poněvadž se věřilo, že muži sňatek s bývalou vestálkou přináší smůlu. Protože by nevěsta byla patrně ve věku, kdy už nebude moct rodit děti, muselo by pro ženicha panenství mít mimořádný význam. Veškeré kvapné vzrušení z toho, že se může vyspat s vestálkou, by převážila tyranie, nacvičená za třicet let komandování hejna.

„Nebesa!“ podivila se Helena. „To mi babička nikdy neřekla!“

„Tebe chrání před veškerými skandály,“ vložil jsem se do rozprávky.

„Jéje, on umí mluvit!“ zajásala Meldina.

„Až moc,“ dobírala si mě Helena. Já ho beru s sebou jenom proto, aby mi nosil pejska. No dobrá, vestálky, kterým skončila služba, se smějí provdat, ale lidi se na ně přesto dívají spatra… Mám dojem, že babička neměla Terentii zvlášť ráda,“ zkoušela to.

„Vážně neměla?“ Dívka se nadále tvářila vesele a ochotně, ale tentokrát se vyhnula přímé odpovědi. Chovala se loajálně. Moc by mě zajímalo ke

komu.

Helena to nechala plavat a přešla na jiné téma. „Meldino, jestlipak víš, že rodina má v plánu nutit malou Gaiu Laelii, aby šla v Terentiiných stopách a taky se stala vestálkou?“

„Ano, Scaurus říkal, že s tím nápadem přišla jeho žena.“

„A on s tím souhlasí?“

„Asi jo.“

„Jenom mě tak napadlo, jestli dnes nejel do Říma právě kvůli tomu.“

„Ale to ne. Vzkázala mu teta, že s ním potřebuje mluvit. Říkal, že jí má s něčím pomoct.“

Helena chvíli mlčela. „Promiň,“ pokračovala. „Asi jsem něco špatně pochopila. Z toho, co jsi říkala, jsem měla dojem, že se Laelius Scaurus rozjel do Říma, když dostal dopis od manželky, ne od tety.“

Meldinin úsměv se rozšířil ještě víc. „To je totiž pořád to samý, ne? Jeho teta ho potřebuje, ale napsala mu manželka, že otec rozhodl, aby o tom Scaurovi nic neprozradili.“ Uculovala se. „Scaurus zkrátka odjel do Říma, aby tam udělal pořádnej brajgl.“

XXI

Nocovali jsme u příbuzných. Svůdná Meldina slíbila, že Scaura pošle za námi, abychom si promluvili, jestliže se vrátí. Pronesla to s naprostou jistotou, až to nahánělo strach. Sám jsem byl zvyklý, že když mě někdo potřeboval, musel si mě získat mnohem jemnějšími prostředky, ale chápal jsem, že muž vychovaný v ovzduší zákazů mohl přilnout k dívce, která byla tak rázná. Ubohý slaboch se s ní cítil v bezpečí.

Máma a prateta Phoebe si spolu notovaly a žalostně vykřikovaly, že je to možná naposled, co se vidí. Podle těchto dvou houževnatých starých žen už každé z nich zbývá pouze jeden den do chvíle, kdy hodí k ohlodání kost Charonovu psu v podsvětí. Já osobně jsem počítal s tím, že obě tu budou ještě aspoň deset let. Tak především ani jedna z nich by za nic nechtěla sejít z tohoto světa, dokud jim Fabius a Junius připravují další maléry, kterých se můžou hrozit.

Fabiovi – ten byl právě přechodně doma – pověděly o mé nové funkci prokurátora posvátné drůbeže. „Tak to se musíš podívat, co dělám s našimi slepicemi, Marku. To tě bude zajímat –“

Zhrozil jsem se. Dokud tu žil prastrýček Scaro, i on měl plno bláznivých nápadů a vynálezů, ten ale dovedl člověka přesvědčit, že odhalil tajemství létání, když mu ukazoval nějaký divný výtvor vyřezaný z kosti, který vypadal jako nadmutý holub. Každý vynález Fabiův nebo Juniův byl především mnohem menších rozměrů a nadšení projevovali asi s takovou energií, jakou měla v sobě velmi stará hadrová rohožka. Když někoho přitiskli ke žlabu, aby si poslechl jejich přednášku, bylo to mučení.

Můj dědeček a prastrýček Scaro (oba už dávno po smrti) postavili originální výběh pro slepice, velkou ohradu, kterou zakryli sítěmi a lemovali kurníky. Tam, pokud se jim dařilo, krmili přes dvě stovky ptáků. U té ohrady bydlela v chatrči jedna žena s chlapcem, jenomže moji strýcové byli nejhorší zaměstnavatelé (buď svůj personál sváděli, nebo se s ním hádali,

anebo ho úplně zanedbávali) a stejně mizerně se starali i o ty ptáky. Jejich počet klesl za nedávné vlády strýčka Junia celkově na čtyřicet nebo padesát a hejno si žilo spokojeně, aniž mu vadilo, že slepicím odebírají vejce či že některé jdou pod nůž a do rodinného hrnce. Teď, když někam utekl Junius, Fabius si dělal plány, že to všechno změní.

„Já je vykrmuju na prodej vědecky. Všechno musíme důkladně zorganizovat." Na mém strýčkovi nebylo nic vědeckého ani organizovaného, leda když šel na ryby. Jeho tabulky s nudnými poznámkami o ulovených rybách, o místě a počasí, pestrosti, délce, zdravotním stavu a použité návnadě zabraly celou kuchyňskou polici v almaře, takže Phoebe si musela nakládanou zeleninu strčit dozadu do skladiště s nářadím. Jinak Fabius nebyl schopný ani se sám obout. Když si natáhl první botu, zůstal na ni civět a nevěděl co dál.

V současné době měl Fabius početné hejno slepic, které držel v temném baráku, kde měl každou jednotlivě uvězněnou, některé v posadách podél jedné stěny, některé ve zvláštních proutěných klecích s dírou vepředu i vzadu pro hlavu a ocas. Ležely na měkkém seně, ale tak natěs-nané, že se nemohly ani otočit, a tak si šetřily energii. Tady tu nebohou drůbež cpali lněným semínkem nebo měkkými kuličkami uhnětenými z ječné mouky a vody. Dozvěděl jsem se, že za necelé čtyři týdny už dosáhly dobré prodejní velikosti.

„Není takový režim krutý, Fabie?"

„Heleď, teď mluvíš jako změkčilej měšťák."

„Tak to vezmi prakticky. Mají stejně dobrou chuť jako ty, co běhají volně?"

„Lidi neplatí za chuť, abys věděl. Zákazník hledí hlavně na velikost."

Taková mazanost je asi příčinou, že Římané mají tak vysoké mínění o svých zemědělských předcích. Sám jsem pocházel z pravých mistrů půdy. Není tedy divu, že máma, jako ten smradlavý rolník Romulus, unikla do městského života.

Za doprovodu ustavičného kvokání mi Fabius nemilosrdně nastínil své finanční plány, jež ho vedly k závěru, že do dvou let bude milionářem. Po hodině takových ptákovin jsem se už rozčílil. „Fabie, tohle jsem už slyšel. Kdyby se každý plán na zbohatnutí, pocházející z téhle rodiny, uskutečnil,

už bychom byli legendou mezi bratrstvem bankéřů na Foru. Místo toho to s námi jde rok od roku stále rychleji z kopce –a naše pověst páchne."

„S tebou je ta potíž," odbyl to Fabius svým k zešílení vážným způsobem, „že nikdy nepodstoupíš žádný riziko."

Mohl jsem mu namítnout, že celý můj život je založen na nebezpečí, ale připadalo mi kruté se vychloubat, když ten jeho spočíval na beznaději.

Na venkov jsem jezdil vždycky rád. Připomínalo mi to, proč máma tolik toužila odtamtud vypadnout, že jí i sňatek s tátou stál za to. Osvěžilo mi to můj názor na radosti života ve městě. Domů jsem se vždycky vracel jako pravý Říman, plný své vlastní nadřazenosti.

XXII

Den před červnovými Nonami. Svátek Herkula, Velkého strážce. Den hlasování.

Zpočátku to vypadalo, že se Laelius Scaurus neobjeví. To dělá ze života informátorů pěknou otravu. Půl života jsem strávil čekáním na lidi, kterým na čase nezáleží a nesnaží se dodržet dobu domluvené schůzky.

Teď to bylo tím trapnější, že si mě Helena dobírala. „Meldina tě převezla. Vypadala tak žádoucí, jak se na tebe culila, div jí přitom nepraskla celá tunika – ta přece nemohla lhát, že?“

Přistoupil jsem na její hru. „Třeba je tak zaneprázdněná tím, jak si hraje na bohyni plodnosti, že nemá čas vyřizovat obyčejné vzkazy.“

„Anebo Scaurus stále ještě trčí v Římě,“ připustila Helena.

„Já myslím, že už se vrátil. Ve mně ale vidí šťourala, kterému není nic do jeho věcí,“ nadhodil jsem. „To už mají v rodině.“

„A je to ovšem pravda.“

Když jsem viděl jeho bledničkovou manželku i životem kypící přítelkyni, usoudil jsem, že Scaurus nebude svou návštěvu ve městě zbytečně protahovat. Člověka jeho postavení čekaly lepší radovánky na statku. To jsem si však nechal pro sebe. Nejsem hloupý.

Chvíli jsem ještě otálel a probíral s Phoebe, jestli by si nemohla vzít k sobě jednoho z mých synovců, z Galliných kluků, který potřeboval vytrhnout z Říma, než ho úplně zkazí pouliční život. Máma seděla ve voze připravená k odjezdu, špulila pusu a prohlásila, že Galla by nikdy Gaiovi nedovolila, aby odešel z domova, ani kdyby to bylo pro jeho dobro. Měla k tomu důvod. Takhle jsem z rodiny vytáhl jeho staršího bratra Laria a nechal ho v Neapolském zálivu, aby si tam užíval života jako malíř. Má sestra ve mně tedy viděla zloděje dětí. Zato prateta Phoebe měla k mým schopnostem důvěru a slíbila, že podnikne přípravy, aby mohla Gaia ihned přijmout. Byl to vzpurný malý rošťák, ale já jsem jí taky věřil. Pokud ho může

někdo zachránit, dokáže to ona.

Už jsem shromažďoval svou společnost, když se k nám opět přiloudal Fabius. „Poslyš, Marku, mám takovej nápad –“

Jakžtakž jsem udržel podrážděnost na uzdě.

„Už musíme jet,“ poznamenala máma hlasitě. Sedmdesát let se marně snažila bratra Fabia usměrňovat a mimoto si do vozu naložila spoustu zeleniny a chtěla ji dovézt do Říma ještě čerstvou. (Potřebovala totiž vyrazit, než si Phoebe všimne, kolik sítí cibule a košů mladého chřestu se láskyplní příbuzní rozhodli jí vlastně věnovat.)

„Ne, koukni – když teď máš na starosti posvátný kuřata, tak třeba něco vymyslíme,“ navrhl Fabius s nebezpečně odhodlaným výrazem.

„Nerad bych, aby to vypadalo nafoukaně, ale rozhodně není žádná naděje strčit augurský ptáky do těsnýho košíku a vykrmit je, strejčku Fabie. Celý účel je právě v tom, že se můžou pohybovat docela volně a tak neomezeně vyjadřovat vůli bohů.“

„Jo, to chápu, Marku,“ odvětil strýček těžkopádně. „Mě jenom napadlo, že bych ti čas od času mohl dodávat nový ptáky.“

„Lituju. My máme své vlastní. Jejich vejce necháváme vysedět.“

„Cože, i ve městě?“

„Města jsou pařeniště přírody, Fabie. U každý pouliční kašny sedí nějakej encyklopedista a dělá si poznámky o tom, jaké druhy dnes viděl pářit se a jaký podivný potěr se vyklubal.“

Metaforu ani satiru ovšem Fabius nechápal. „No, to byl jenom takovej nápad.“

„Díky.“ S námahou jsem se na něho usmál. Nějak moc se s ním přátelit nebylo radno, ale měl jsem za to, že už mi nic nehrozí.

To bych toho chtěl moc. „A co takhle guano od posvátnejch husí?“ zaútočil na mě s novým nápadem ještě horlivěji. „Jestlipak víš, že ptačí trus je nesmírně výživný pro úrodu? A že by byl od tak vzácnejch ptáků, na to by se každej chytil. Nenapadlo tě prodávat ho na hnojivo?“

S mou novou funkcí se přede mnou otevřely vyhlídky na nebezpečné úplatkářské vedlejší pikle. Zůstat úctyhodným by mohla být velká dřina, kdybych bral v úvahu každou příležitost k vedlejším kšeftíkům, které mi lidé laskavě předhazují. Zaskřípal jsem zuby a vyskočil na kozlík.

Doslova bičem jsem mulu hnal bránou na silnici vedoucí k domovu, když vtom jsme se málem srazili s mužem na oslu. Ukázalo se, že je to ztracený Scaurus.

Okamžitě jsem poznal, že je to on. Jak jsem to odhadoval, mohlo mu být něco přes třicet, třebaže se choval jako starší. Bylo skličující, že měl stejně poraženecký výraz jako jeho žena. Přestože teď žil na venkově, vypadal, jako by vadl zavřený v zajetí. Byl hubený, měl vysoké čelo a ochablá ramena ustrašeně pokleslá. Z jeho snaživého, úslužného držení těla bych se mohl brzy zbláznit.

„Ty jsi Laelius Scaurus!"

Přitáhl jsem mulu, takže jsme zůstali stát. Zatvářil se překvapeně, že jsem ho poznal. „A ty jsi Falco?"

V ovzduší Kampánie musí být něco, co vede kdekteré huňaté jehňátko k tomu, aby opakovalo naprosto zřejmé věci. Ocitl jsem se v pasti. Měl jsem ho zpovídat v bráně do statku před mámou, děťátkem, Nux a Helenou, kteří všichni přihlíželi. Seděl na oslu jako přilepený. Já jsem zůstal na voze.

„Ano, já jsem Falco. Děkuju ti, že ses sem obtěžoval. Já vím, že ses pár dní trmácel na cestách –"

„Ale to nevadí."

Nesnáším lidi, co sebou nechávají orat, zvláště když jimi orám já. V žádném případě jsem se však nechtěl cítit provinile. „Podívej, nebudu tě zdržovat dlouho –" Už proto, že mě probodávaly matčiny oči jako špendlíky. Vyčítaly mi, že jsem ji nechal čekat víc než dost, třebaže jsem jí slíbil, že ji dopravím domů, než jí zvadne pórek.

K mé úlevě Scaurus pomalu z oslíka slézal. Já jsem proto taky seskočil a spolu jsme poodešli od ostatních. „Ty jsi otec Gaii Laelie, že?" Nedalo se očekávat, že ten suchar odsekne obvyklým fórem, *jak aspoň tvrdí moje žena.* „Nevím, jestli se ti podařilo setkat se s dcerkou, když jsi byl v Římě," vyzvídal jsem.

„Setkal jsem se s celou rodinou," odpověděl mi vážně. Jako uprchlý syn byl asi tak vzrušující jako miska studeného vypečeného tuku.

Rozhodl jsem se, že přejdu rovnou k věci. „Slyšel jsem, že si pro tebe poslala teta. Nemohl bys mi říct, co po tobě chtěla?"

Scaurus pohlédl nervózně na nebe. „Klidně. Na tom není nic špatného – “ Jeho otec by proti tomu určitě měl nějaké výhrady. „Moje teta – ona je teď vdova – si přeje, abych byl jmenován jejím poručníkem. Já jsem jediný žijící mužský příbuzný Terentie Paully.“

Vymámit z lidí informace bývá někdy dřina, ale tohle šlo rychle. Teprve včera jsme se dozvěděli, že sotva odešla na odpočinek, Terentia Paulla se provdala. A dnes mě překvapila další zpráva, že její manžel je po smrti. Byla by legrace si myslet, že ženicha „klepla pepka“ ze vzrušení o svatební noci s vestálkou – spíš je však pravděpodobné, že to byl staroch v květu devadesáti tří let a odešel přirozenou cestou. Ve svém útlocitu jsem nepovažoval za vhodné se na to Scaura vyptávat.

Teď tedy chtěla tetička Terentia, aby ji zastupoval Scaurus, syn její zesnulé sestry? V mé rodině je běžné, že si osamělé tetičky řídí vlastní záležitosti samy, a to železnou rukou. Teta Marciana dovede posouvat korálky po drátech svého počítadla s vervou, jakou by jí mohl závidět nejeden směnárník. Podle zákona však ženy můžou rozhodovat nanejvýš o barvě vlny na tkaní, takže, zejména kde jde o majetek, má ženu zastupovat některý přítel nebo příbuzný. Pro ženu, která porodila tři děti, už to neplatí (a to docela právem, posmívala se většina matek, které jsem znal). Teta Laelia Scaura jako bývalá vrchní vestálka patrně děti neměla. Opět mi připadalo nevhodné o tom uvažovat nahlas.

„Nevypadáš moc šťastný,“ poznamenal jsem.

Scaurus se mračil a připadal mi nějak nesvůj z mého vyšetřování. „Já si netroufám na to přistoupit. Nikdy jsem se nevymanil z otcova patriarchálního poručnictví.“

Už jsem věděl, že jeho rodina se zmítá ve sporech, a tetina žádost teď přišla s další rušivou záležitostí. „Tvůj otec je bývalý flamen Dialis a chce zachovat staré zvyklosti. Nic jím nepohne, aby změnil názor?“

„Ne, nikdy.“

„Nemohl by se starat o tetu místo tebe? Poručník přece nemusí být pokrevní příbuzný.“

„Oni se nenávidí,“ vysvětloval Scaurus, jako by to bylo přirozené.

„Neexistuje ani žádný přátelský propuštěnec, na kterého by se mohla obrátit?“

„To by nebylo vhodné.“ Patrně proto, že byla vestálkou. Některé ženy nejsou tak vybíravé, když jde o propuštěnce. Bývalý otrok měl k své patronce určité povinnosti, což mohlo po pravdě znamenat víc než náklonnost pravých příbuzných. Někdy se z propuštěnce a jeho patronky mohli stát milenci, čímž ovšem nenaznačuji, že to platilo i pro vestálku.

„Jak jsi to tedy vyřešil, Scaure?“

Chvíli váhal. Snad si myslel, že mi do toho nic není. „Teta si to bude chtít prosadit. Za dvanáct dní se mám do Říma vrátit –“

„Dvanáct dní?“

„Další termín pro vyřizování právních záležitostí.“ Poté co se táta tak horlivě snažil vyřešit případ mé sestry Maii, měl jsem si to zapamatovat. Ovšem to, co plánoval Laelius Scaurus s tetiččiným souhlasem, nakonec vypadalo daleko překvapivěji než náš bezzubý pokus koupit obchod. „Musíme se obrátit na prétora, aby mě jmenoval *sui juris* – svéprávnou osobou schopnou vést své vlastní záležitosti. Jestliže se to nepovede, obrátíme se na císaře.“

Hvízdl jsem. „To je rychlost! Všechna čest tvé tetě,“ řekl jsem obdivně, „pokud to všechno vymyslela.“ Tvářil se neurčitě. Mně se její nápad docela líbil. „Ohánět se tím, že potřebuje mužského poradce, je legální, rozumné a skromné. Pokud se ten případ dostane k císaři, jistě mu budou ležet na srdci její zájmy, jelikož jako velekněz je za vestálky přímo odpovědný. K té, co už odešla na odpočinek, se musí chovat s hlubokou úctou. Jako pontifex maximus má rovněž vyšší funkci než tvůj otec.“ Viděl jsem v tom jenom jeden možný zádrhel. „Nepočítáš s tím, že by císař raději sám převzal poručnictví nad tvou tetou?“ To by se rozhodně považovalo za vhodné, avšak Laeliovi Scaurovi by to neumožnilo vymanit se z otcova dohledu – a to by mohlo znamenat, že teta získá poručníka, který by se pak mohl stát jejím dědicem. Mnozí to tak dělali. A Vespasián byl známý svou chamtivostí.

Scaurus se tvářil, jako bych ho příliš popoháněl. „Jestli k tomu dojde, jakáž pomoc.“ Kupředu ho posunovala špetka humoru. „Císař možná brzy pozná, že zvládnout tetu není jen tak.“

„Bývalé vestálky si rády prosazují svoje zájmy,“ vyjádřil jsem soucitně. Opět se stísněně zamračil. Mluvit s ním bylo jako snažit se utřít olej ze stolu. Pokaždé, když už jsem si myslel, že dělám pokroky, povrch oschl a

odhalil stejný starý lesk. „Doufám, že z ní nemáš strach." Bylo na něm patrné, že ano. „Jsi přece dospělý muž. Se spravováním majetku té dámy snad nemůže být moc práce nebo starostí."

„Moje teta je tvrdá ženská." Scaurus hovořil, jako by mu jazyk zdřevěněl. Odhadoval jsem, že si z něho dělá v jistém smyslu cvičenou opičku. To se stávalo často, když si nějaká patricijka zvolila za poručníka nějakého bezvýznamného ubožáka, od něhož se nečekalo nic, než aby ji na slovo poslouchal.

„Hleď se vzchopit. Terentia Paulla si tě musí velmi vážit. Podívej, doufám, že ti nebude vadit, když se tě na to zeptám, ale pokud zůstaneš pod otcovou legální svrchovaností, sám nesmíš vlastnit žádný majetek. Znamená to snad, že usedlost, kde žiješ s rozkošnou Meldinou, patří někomu jinému?"

„Tetě," potvrdil mi, ani mě to nepřekvapilo. Vynořil se z toho určitý vzorec. Pokud jsem to mohl posoudit, bývalá vestálka a bývalý flamen si pěstovali dlouhodobý spor a Scaura využívali jako jednu ze svých zbraní. Byla to chabá zbraň dvou úžasně silných osobností.

Příšerná rodina. V porovnání s ní ta moje vypadala naprosto normálně.

Musel jsem si znovu připomenout, že vlastně zastupuju zájmy dítěte. Nabyl jsem přesvědčení, že malou Gaiu také zneužívali – její rodiče, Scaurus a Caecilia – ve svém vlastním úsilí zhatit plány starého pána. Jakou roli v tom hrála tetička?

„Předpokládám, že Terentia Paulla musí mít radost, že vaše dcerka má – bude-li jí štěstí přát – nastoupit svou životní dráhu v domě vestálek?"

Otci dítěte přelétl přes obličej podivný výraz. „Tohle je vlastně jedna věc, na kterou máme, má drahá tetička a já, odlišný názor. Jistě by to byla čest – jakési pokračování rodinné tradice –, ale teta si kdovíproč vzala do hlavy, že bude silně proti tomu." Zpříma se mi podíval do očí.

„Terentia má námitky? Proč?"

„To je dlouhá historie," přiznal Scaurus. Předtím vypadal jako těsto, které může kdokoli hníst – ale ve skutečnosti byl kluzký jako proradný had. „A týká se to jenom naší rodiny, když dovolíš. Pokud vím, tak velekněz uspořádá ode dneška za tři dni loterii, takže pak to bude vyřízeno. To je všechno, cos mi chtěl říct, Falcone? Slíbil jsem Meldině, že se dnes dlouho

nezdržím.“

„Už musíš končit, Marku!“ zavolala máma z vozu. A tak jsem se toho chopil. Se Scaurem jsme se rozloučili. Vydal se opět rovnou na jih ke své svůdné družce. A my jsme vyrazili na sever směrem k Římu.

Heleně jsem stručně shrnul, o čem jsme se bavili. Zareagovala na to ostře: „Chraňte nás bohové před milujícími tetičkami, co do všeho strkají nos.“

„Tvoje babička měla čich na to, které panně je třeba se vyhnout,“ dodal jsem. Potom jsem Heleně vyjmenoval všechny láskyplné činy Terentie Paully v rodině zesnulé sestry – totiž aspoň všechny, o nichž jsme věděli. „Terentia vždycky zazlívala sestře, nebožce flaminice, že má milence. Přesto si Terentia nejvíc oblíbila sestřina syna. To se rodině rozhodně nelíbilo. Před třemi lety dala dohromady prostředky pro Scaura, aby mohl opustit domov a žít na její usedlosti. Tím mu navždy znemožnila uspokojit otce tím, že by se stal knězem – a když tak unikl, opustil i manželku. Jestliže se rodina v Římě dozvěděla o Meldině – ta je matčiným prostřednictvím spojena s Terentií –, rozhodně to nepomůže. Terentia si teď koleduje o další potíže tím, že navzdory otcovu přání jmenovala Scaura svým poručníkem. Teď se chystá dát to k soudu, což přinejmenším zatáhne jméno bývalého flamina na veřejnost, a můžeme si domyslet, jak se asi bude cítit, až se v *Denních zprávách* objeví nějaké špinavosti. Pokud celá akce dopadne šťastně, může vyvázat Scaura z otcovské nadvlády.“

„Panny, co poruší slib čistoty, prej zaživa pohřbí,“ připomněla máma. „Podle toho tuhle měli pochovat někde pěkně hluboko, jen co odešla na odpočinek.“

Já mám takový pocit,“ vložila se do toho Helena, „že ať už ta žena udělala nebo řekla cokoli – nebo ať má cokoli za lubem –, může to být jádrem toho, co trápí Gaiu Laelii.“

Pokud měla pravdu, nepraktický zasněný Scaurus nepůsobil jako schopný poručník záležitostí té dámy. Taky mě nijak nenadchl v roli otce rozrušené a dost opuštěné šestileté dívenky. „No, budeme se asi muset smířit s míněním, že nám do toho nic není. Ostatně žádný z tě lidí není mým platícím klientem.“

„Copak ti to někdy vadilo?“ zabručela máma.

„To děvčátko tě požádalo o pomoc," připomněla mi Helena. Potom se odmlčela a tvářila zamyšleně. Už jsem ji znal natolik dobře, že jsem se rozhodl počkat. „Na té povídačce, co ti Scaurus nakukal, je po právní stránce něco strašně vadného."

„Mně připadala celkem rozumná."

„Až na jednu věc." Helena došla k určitému názoru a teď ji něco silně naštvalo. „Marku, vždyť je to totální nesmysl – nejvyšší vestálky se pravidla o tom, že žena podléhá poručníkovi, netýkají."

„Víš to jistě?"

„No ovšem." Helenu mrzelo, že o ní pochybuju. „Je to jedna ze známých výsad."

Máma sevřela rty. „Úplně se osvobodit z mužskýho poručníkování! Nejlepší důvod stát se vestálkou, jestli chcete něco vědět."

„Ovšem," pokračovala Helena – už se uklidnila, poněvadž ji celý problém zaujal, „je vždycky možné, že dotyčná bývalá vestálka musí mít poručníka pro zvláštní účely. Má ji ohlídat, aby rozmařile nerozhazovala majetek."

„Nebo proto, že se zbláznila," zasmála se máma potměšile.

Jenže Terentia Paulla se jevila jako příliš dobrá organizátorka, aby prováděla něco takového.

„Takže," uvažoval jsem poněkud naštvaný, „Laelius Scaurus je buď nemožný moula, který vůbec neporozuměl ničemu z toho, co mu teta řekla – anebo mě právě nakrmil balíkem vyložených lží."

Ale proč by to dělal?

Nechal jsem Scaura jít a teď už jsme urazili kus cesty, takže se mi nechtělo vracet, abych si ho znovu podal. Mimoto jsem opravdu musel myslet na Gaiu. Zítra budou červnové Nóny. Za dva dni, jak ví každý svědomitý prokurátor, který si to ověřil v kalendáři svátků, začne období pro Vestu posvátné, včetně dvou dnů slavnostních obřadů zvaných Vestalia. Římanky se v průvodu odeberou k chrámu prosit bohyni, aby jim byla v nastávajícím roce příznivě nakloněná. Budou se provádět důkladné očistné obřady v chrámu i jeho skladišti. Tyto události se letos zahájí tím, že se velekněz rozhodl losovat, kdo se stane příští Vestálkou, a pak už bude Gaiin osud patrně zpečetěn. I kdybych se rozhodl jí pomoct, už mi zbývají

jenom tři dni. Pak dívka unikne útlaku a trápení v rodině, zato bude třicet následujících let vymetat popel z posvátného ohniště.

Teta jejího otce, která tyto povinnosti vykonávala plnou stanovenou dobu, to nepovažovala za dobrý nápad. A ta o tom ví své.

XXIII

Červnové Nony byly zasvěceny Jupiterovi, ochránci pravdy. To pro mě znamenalo oblíbené obřady k poctě nejlepšího a největšího z bohů. Pravda je v životě informátora nesmírně vzácný jev. Pokud z toho pro mě vyplývaly během svátků nějaké důsledky, dával jsem si velký pozor, abych se velkým chrámům na Kapitolu vyhýbal.

Z Afriky jsem byl doma už asi deset dní. Očekával jsem, že se to moji soukromí klienti dovědí s úlevou a jen se ke mně pohrnou pro odborné rady. Budoucí klienti na to však měli jiný názor.

Měl jsem tři důvody, proč to brát klidně. Zaprvé můj domluvený nový společník Camillus Justinus byl v cizině a nemohl mi pomáhat s oživováním podniku. Jestliže bohaté příbuzné své přítelkyně v Cordubě nějak urazil, mohli mu ji odebrat a nechat ho na holičkách, že by mu nezbylo nic jiného než příštích deset let vykonávat herkulovské práce. Pokud si ho však Claudiini prarodiče silně oblíbili, mohli by z něho udělat usedlého ženáče, který bude navždy pěstovat v Baetice olivy. Ať tak či tak, budu mít velké štěstí, jestli ho někdy znovu uvidím. Ale než se napevno dovím, jak to dopadlo, budu se muset zabývat zdokonalováním svých podnikatelských plánů.

Zadruhé, když jsem pracoval s Anacritem, najal jsem nám kancelář v Juliových Saeptách, ale té jsem se zbavil, jakmile jsem se zbavil jeho. Mou nominální kanceláří se opět stal můj starý byt na Fontánovém dvoře, kde dosud bydlel Petronius Longus od té doby, co ho opustila žena. Každý, kdo si potřeboval najmout informátora, musel mít pravděpodobně závažné důvody uchovat si na všech frontách svůj život v hlubokém soukromí, a asi by se zhrozil, kdyby se přišel o něčem poradit a našel tam hromotluckého důstojníka vigilů ve všední tunice, jak si klidně popíjí s nohama opřenýma o zábradlí na balkoně. Petronia jsem přece nemohl vyhodit. Raději jsem s těmi klienty, kteří se za mnou přece jen dostavili, hovořil ve svém novém

bytě. V nejedné řemeslnické dílně v Římě se motalo plno dětí. To nemusí vadit, pokud si chcete koupit jenom bronzovou trojnožku se satyrskými nožkami, ale lidem se nelíbí, když je někdo zpovídá o problémech, při nichž jde o život, a přitom jim energické robě patlá na kolena kaši.

Zatřetí poprvé v životě jsem na to všechno mohl pohlížet bez naléhavých starostí. S Anacritem jsme si za práci při sčítání lidu tak slušně vydělali, že jsem neměl žádné naléhavé finanční starosti.

A přece mě tahle situace zneklidňovala. Budu si na ni muset zvyknout. Celých těch osm let od doby, co se mi podařilo přesvědčit armádu, že mě potřebuje z legionářské služby uvolnit, jsem žil ve strachu z hladu a z života na dlažbě. Kdysi jsem se cítil neschopný se oženit z obavy, že bych tím strhl dolů i druhé. Žil jsem ve špíně. Chyběl mi volný čas a intelektuální zušlechťování. Byl jsem nucen vykonávat práci, která byla nebezpečná a ponižující. A tak jsem se oddával pití, snům, měl pletky s ženskými, stěžoval si, kul pikle, psal neohrabané básně a dělal všechno to, co informátorům přisuzují lidé, kteří je urážejí. V Británii jsem se potom za své první mise pro Vespasiána setkal s dívkou.

Na muže, který nesnáší arogantní ženské, jsem se vrhl do namlouvání Heleny Justiny s takovou horlivostí, že nad ní nestačili moji přátelé žasnout. Byla to dcera senátora a já jenom pouliční krysa. Zdálo se, že je vyloučeno, abychom se sblížili – což mělo tím úžasnější přitažlivost pro muže, který rád překonává překážky. Ona mě zpočátku nenáviděla – pro mě další lákadlo. Dokonce mi připadalo, že i já ji nenávidím – směšná představa.

Historie toho, jak jsme spolu začali žít jako teď, v mnohem těsnější harmonii a družnosti než většina lidí (zvláště z řad mých utrápených klientů), by zaplnila několik svitků do vaší knihovny. Proč mě Helena miluje, byla velká záhada. A ještě divnější mi připadalo, že i když jí to muselo vadit, rozhodla se snášet se mnou můj životní styl. Po určitou dobu jsme bydleli v mém starém bytě, v tom, který teď zaplňovala Petroniova mohutná postava, když se donutil vrátit na noc domů a pořádně se vyspat pod děravou střechou. Na krátkou dobu jsme si pronajali byt v nájemním domě, který se „náhodou" zřítil vinou prohnaného realitního podnikatele – naštěstí když žádný z nás nebyl právě doma. A teď jsme bydleli v podnájmu o třech místnostech v prvním patře, kde jsme odstranili obscénní nástěnné malby a

kam jsme přinesli dětský křik a svůj smích, ale jinak už skoro nic.

Já jsem se kdovíjak dlouho obíral velkolepými představami, že jednou mi bude patřit báječné sídlo – za pár desetiletí, až budu mít čas, peníze, energii, motiv a znát jméno nějakého spolehlivého prodejce realit (to poslední kritérium to ovšem vylučovalo!). Poslední dobou trousila Helena poznámky, že by ráda koupila něco natolik prostorného, abychom tam mohli bydlet s jejím mladším bratrem, kterého jsme měli rádi a jehož vyvolená (pokud to s ním vydržela) byla ohromně milá, takže bychom si lepší nemohli přát. Já jsem byl na vahách, jestli by mi byl někdo natolik sympatický, že bych s ním vydržel bydlet pod jednou střechou. Ukázalo se, že taková možnost se rýsuje zřetelněji, než jsem tušil.

„Když už máme tu pronajatou mulu s vozem," oznámila Helena a přitom se tvářila poněkud provinile, „mohli bychom se zítra zajet podívat na ten dům, co jsem koupila."

„To asi myslíš ten dům, o kterém já nic nevím, že?"

„Ty víš, že ano."

„Dobrá. Když už chlap začne žít s úžasnou ženskou, musí se smířit s určitým omezením své domácí svobody. Teď se pro mě koupil celý dům, aniž mi někdo řekl, v které ulici nebo lokalitě, ukázal mi jeho plánek, ba aniž – mohu-li si dovolit se o tom zmínit, Heleno – mi prozradil jeho cenu."

„Určitě se ti bude líbit," ujišťovala mě Helena, ale vyznělo to, jako by sama začala pochybovat, že se ten dům líbí jí.

„O tom jsem přesvědčen, když jsi ho vybrala ty." Často jsem byl neústupný. Na to Helena nikdy nedala, a tak se to mohlo zdát zbytečné, ale z toho prohlášení jasně vyplývalo, čí to bude vina, jestliže se celá akce zpacká.

A už to tak vypadalo, to se dalo poznat.

V Římě stále platil zákaz vjezdu vozidel na kolech za bílého dne, takže jsme ten večer odvezli mámu domů, mulu jsme přivázali v Leniině prádelně a umiňovali si, že si přivstaneme hodně brzy, abychom vyrazili ještě před svítáním.

Pár hodin jsme se v našem bytě prospali a druhý den ráno jsem se jen nerad vyhrabal z postele. Julinku a Nux jsme uložili do vozu dozadu, za-

tímco obě ještě spaly, každá ve svém košíku, a vyjeli jsme tichými ulicemi jako pachatelé prchající před zákonem.

„Zdá se, že tohle je první nevýhoda. Je náš dům několik mil za městem?“

„Mně řekli, že se tam dá snadno dojít pěšky.“ Helena vypadala dost utrápeně.

„Nejvyšší čas se přiznat, milostivá. Je to pravda?“

„Tys vždycky říkal, že bys chtěl bydlet na Janiculu – s vyhlídkou na celý Řím.“

„To je pravda. Moc pěkné. Kdysi jsem tam viděl nádherný dům jistého gangstera – jenže ten měl jasné důvody, proč si dobře střežit soukromí.“

Dům, který Helena koupila, stál za Tiberem. Pěkně stranou, dalo by se říct. Jestliže z něho byla vyhlídka na město, jak slibovala, museli ho postavit dost vysoko na svahu. Až se budu večer vracet domů (zřejmě by se mi nehodilo jenom si odskočit na rychlý oběd, jak jsem to dělával teď), poslední úsek cesty se budu muset drápat do strmého kopce. To snad zvládnu, ujišťoval jsem se. Vždyť jsem odmalička žil na Aventinu.

„Teď si můžeme dovolit vlastní nosítka,“ pokračovala Helena nesměle, když jsme projížděli kolem Pompeiova divadla a rachotili přes Agrippův most. Už tohle bylo dál z města, než se mi normálně chtělo jít pěšky.

„Pokud budeš chtít žít společensky, tak budeme potřebovat jedna pro každého.“

Dům v sobě skrýval obrovské možnosti. Kdyby se zrenovoval – neboť asi dvacet let se s ním vůbec nic nedělalo –, mohl by být opravdu krásný. Ze vznešených chodeb se vcházelo do vzdušných pokojů. Příjemný vnitřní peristyl se zahradami odděloval jednotlivá křídla budovy s vyváženými proporcemi. V hlavních místnostech a v halách byly dobré podlahy s barevnými geometrickými mozaikami. Staromódní, poněkud vybledlé fresky nás stavěly před zajímavý problém, zda si je nechat nebo investovat do modernějších vzorů.

„Nebyla tady lázeň,“ postěžovala si Helena. „Naštěstí je tu vlastní pramen. Nechápu, jak se s tím vyrovnávali předchozí majitelé. Podle mě je nutné mít své vlastní zařízení.“

Polkl jsem. „Gloccus a Cotta?“

„Jak jsi to uhádl?“

„Připadali mi jako pravděpodobní kandidáti na práci, která se může snadno zvrtnout. Teď je tady nevidím.“ Viděl jsem však různé hromady jejich žebříků, odpadků a kůrek od starých obědů. Přinesli si rovněž velkou tabuli doporučující jejich služby, kterou strčili před uvítací hermu u brány. Jistě nám tam Hermovu sochu opět postaví, než definitivně odejdou.

Žertuju. Situace mi byla jasná. Tohle byli bez debaty hoši, kteří za sebou zanechávají totální zkázu. Aby se tyhle závady odstranily, znamenalo by to najmout si větší firmu, jež by uvedla do pořádku všechno, co tahle menší zvrtala – a všechno, co zničila, čeho se neměla nikdy dotknout. Taková situace nebyla nijak nová ani překvapující. Kolegium stavařů ji má pečlivě propracovanou. Tím se vlastně jejich řemeslo udržuje při životě. Pokaždé, když k vám zavítá některý z jejich pracantů a vnese do vašeho domova zkázu a zmar, už čeká ve frontě další a nedokončená práce mu spadne do klína. Nesnažte se uniknout. Ti znají každý trik, kterým se jim neblahý majitel bytu či domu snaží vykroutit. Jsou to bohové. Jen je nechte, ať dělají, co dovedou.

„Gloccus a Cotta tu jakživi nejsou,“ vysvětlovala Helena napjatým hlasem. „Ať chci nebo nechci, musím připustit, že to je jejich velká nevýhoda. Když ti povím, že jsem ten dům koupila, ještě než jsme odjeli do Afriky –“

Jemně jsem se na ni usmál. „Odjeli jsme počátkem dubna, že? A byli jsme tam skoro dva měsíce.“

„Gloccus a Cotta měli za úkol postavit tu lázeň, až budeme pryč. Šlo o jednoduchou stavbu na čistém pozemku a ujistili mě, že mají volnou ruku, aby zpracovali plány stavby. Celá měla trvat dvacet dní.“

„Co se tedy stalo, holčičko?“ Tvářila se tak nešťastně, že jsem na ni musel být chtě nechtě hodný. Vyřídit jsem si to s ní mohl později, jakmile mi sama dodá munici.

„To si asi můžeš představit.“ Pochopila mou hru. Helena, houževnaté děvče, se zhluboka nadechla a líčila mi celou odyseu. „Začali pozdě. Protáhla se jim předchozí práce. Každou chvíli se musejí vracet do města pro další materiál – to znamená, že už se u nás po celý den neukážou. Peníze potřebujou předem, ale když jim z dobré vůle zaplatíš závdavek, hned

toho využijou a zase zmizí. Dala jsem jim promyšleně zpracovaný seznam věcí, které potřebuju, ale každý předmět, co mi potom přinesou, je jiný než ten, co jsem si vybrala. Rozbili mi mísu z bílého mramoru, kterou jsem si naschvál objednala přímo z Řecka. Poztráceli polovinu kostiček na podlahu do místnosti s horkou párou – poté, co už byla první polovina napevno položená, takže ty ostatní k tomu teď nebudou pasovat. Chlastají. Hazardně hrajou a potom se porvou o výsledky. Když sem přijdu a chci pracovat na jiné části domu, každou chvíli mě vyruší, a buď na mně chtějí svačinu, nebo mi hlásí, že nějaký můj vzor, s kterým nepočítali, jim nevyhovuje – hele, nechechtej se mi."

„Proč se tím trápíš?" Teď jsem se otevřeně rozřehtal, až jsem se prohýbal. „Ti chlapi vypadají jako typická ukázka ze světa stavbařů – a co víc, našel je táta!"

„O tátovi se radši ani nezmiňuj!"

„Promiň." Ovládl jsem se. „Však už si s tím poradíme."

Na Heleně se začala projevovat panika a zoufalství. „Marku, já se s nima nikam nedostanu. Pokaždé, když si je vezmu na paškál, jenom pokorně přiznají, že mě nemožně zklamali, pokorně se omlouvají a dušujou, že odnynějška už budou pilně pracovat – a hned nato se zase ztratí."

Zachytil jsem její pohled. Úleva z toho, že se teď celé akce zúčastním i já, zmírnila její tragédii. Byla to pořádná motanice, ale teď se mi přece jen mohla vyplakat do copánku na tunice. Už jenom tím, že dovedla statečně přiznat pravdu, v mých očích opět stoupla. „Máš štěstí, že žiješ s mužem, který tě nikdy nebije, Heleno."

„Za to jsem ti opravdu vděčná. A byla bych ještě šťastnější, kdyby sis mě přestal taky dobírat."

„To je vyloučené, zlatíčko."

„To jsem si mohla myslet."

Se smutným výrazem mi dovolila hladit jí zardělou tvář. Na sobě měla tmavorudé šaty s několika náramky, jež jí měly zakrývat jizvu na předloktí po štířím bodnutí před Palmýrou. Protože ráno jsme odcházeli brzy, konečky hebkých hnědých vlasů si prostě zastrkala do výstřihu tuniky. Sáhl jsem dozadu a začal je vytahovat. Helena, už klidnější, si opřela hlavu o mou ruku. Pevně jsem si ji přitiskl a otočil ji tak, abychom si oba mohli

prohlédnout nový majetek.

V tuto ranní hodinu už slunce začíná hřát a ukazuje, že nás opět čeká horký den. Pohlíželi jsme na pěkný jednopatrový dům s příjemně rytmicky se opakujícími klenutými kolonádami pod zabedněnými okny v hořejším patře. Vnější fasáda byla pravidelná a docela prostá s červenými věžičkami v každém rohu a vstupní verandou s nízkými schůdky a dvěma štíhlými sloupy, členícími průčelí.

Na prejzovou střechu se přitřepetala vyplašená bílá holubička, která asi hnízdila v teplíčku na půdě, ovšem střecha vypadala docela v pořádku.

Pozemek, zatím bez soukromé lázně, zdobila terasa a na zahradě rostly borovice a cypřiše, neudržované tvarované keře, roztroušené po svahu, poblíž domu vytvářely obvyklé buxusy členité ornamenty a stín skýtaly laťkové besídky. Štěrkem vysypané cesty, kde většina štěrku chyběla, vedly rázně od zahradní brány k domu a potom se dál vinuly zahradami a na chvíli se zastavily u jednoho zákoutí stranou, které si Helena vyčlenila na lázeň. Nedostatek jezírek a fontán poskytne spoustu možností mužskému jako já, který rád vymýšlí, kam je umístit a jak je instalovat (a opět zbourat, až do některého spadne dítě). Vládl tu příjemný poklid.

Posunul jsem si opasek tak, aby přezka Helenu netlačila, když jsem si ji k sobě tiskl, díval se jí přes rameno a na krk jí sázel hubičky. „Vyprávěj mi, jak jsi k tomu přišla."

Vzdychla. „Mně se tu zalíbilo hned, jak jsem dům uviděla," přiznala za chvíli. Hovořila tiše a naprosto upřímně – což jsem na ní vždycky zbožňoval, když jednala se mnou. „Koupila jsem to pro tebe. Napadlo mě, že ti udělám radost. Myslela jsem, jak bude hezké, až tu budeme žít jako rodina. Dům byl v slušném stavu, a přece ještě zbývalo hodně toho, co bychom mohli vylepšit podle vlastního vkusu, až budeme mít čas a bude se nám to hodit. Ale teď vidím, že to byl hrozný omyl. Ty nemůžeš bydlet tak daleko od Říma."

„Hmm." Mně se dům i zahrady také líbily. Chápal jsem, proč si Helena vybrala právě tohle.

„Myslím, že se to dá zase prodat. Postavit lázeň a potom dům nabídnout jako ‚právě restaurovaný a osobitý – krásné výhledy a vlastní lázeň'. Jen ať zjistí někdo jiný, že tu Gloccus a Cotta opomněli instalovat fungující

odpad."

„A že z nového podlahového vytápění uchází kouř."

Helena se mi vyvinula a obrátila se ke mně s hrůzou v očích. „No to snad ne! Jak jsi to poznal?"

Smutně jsem zavrtěl hlavou. „Když ho instalujou takoví břídilové jako Gloccus a Cotta, tak vždycky čoudí, broučku. A kouřovody ve stěnách nechají ucpané sutí – a úplně nepropustné –"

„Ne!"

„Ale ano. Stejně jistě, jako že veverky žerou oříšky."

Zabořila si obličej do dlaní a úpěla: „Už vidím svitek nového majitele se seznamem nedostatků, za něž žádá náhradu."

Znovu jsem se rozesmál. „Já tě hrozně miluju."

„Ještě pořád?" Helena se mi rozrušeně vytrhla a ustoupila. „Děkuju pěkně – ale neuhýbej od našeho problému, Marku."

Chytil jsem ji za útlé ruce. „Zatím ho ještě neprodávej."

„Ale já musím."

„Napřed dům uvedeme do pořádku." To mi najednou připadalo naléhavé. „Neukvapuj se. Není třeba –"

„Někde přece musíme bydlet, Marku. Potřebujeme víc místa pro Julinčinu chůvu a služebnou –"

„Kdežto tenhle dům potřebuje celou kohortu otroků. Každý den bys musela posílat celý oddíl dolů do Říma na nákup na tržištích – to se mi líbí. Prosím tě, jen si ho ještě nech, než uvážíme, co s ním podnikneme."

Zvedla bradu. „Měla jsem se tě napřed zeptat."

Znovu jsem přejel pohledem půvabný dům na sluncem zalitém pozemku, nad nímž poletovala ustaraná bílá holubička, když pochopila, že s námi se musí počítat. To ve mně vyvolalo jaksi tolerantnější náladu. „To nevadí."

„Většina mužů by soudila, že jsem se měla poradit s tebou," poznamenala Helena tiše.

„Tak nic nevědí." Myslel jsem to upřímně.

‚Ať navrhnu, co navrhnu, nic ti nenažene strach ani se kvůli tomu nerozčílíš. Necháváš mi úplně volnou ruku, ať si dělám, co chci." Vyznělo to, jako by to nemohla dost dobře pochopit, třebaže mě znala už tak dlouho,

že ji nic nemohlo překvapit.

Právě to, že si dělala, co chtěla, ji přivedlo k tomu, že začala žít se mnou. A že si dělala, co chtěla, nás přivádělo do takových dobrodružství, jaká většina ženatých mužů se svými nudnými manželkami nikdy nezažije.

Mrkl jsem na ni. „Jen když se ti líbí, co děláš se mnou."

Na Janiculu jsme zůstali celý den. Svůj nový majetek jsme obcházeli, přeměřovali a zapisovali jsme si poznámky. Uvolněné dveře jsem zabezpečil, Helena vymetla suť. Povídali jsme si a hodně jsme se nasmáli. Kdybychom dům prodávali, teoreticky bychom mařili čas. Tak jsme se však na to nedívali.

Gloccus a Cotta, horliví budovatelé lázně, se ani neukázali.

XXIV

Zašel jsem za mámou, abych se jí svěřil s dojmy z našeho nového domu. (Helena se ke mně připojila, aby slyšela, co jí budu říkat.) Potíž byla v tom, že jsme museli čekat, neboť ten zatracený podnájemník byl doma.

„Nedělejte rámus. Anacrites se necítí dobře. Šel si chudáček trochu zdřímnout."

To by nám nevadilo, jenomže právě to varování ho probudilo. Objevil se celý dychtivý, protože věděl, že bych radši odešel a nečekal na něho.

„Falcone!"

„Podívej, Heleno, i báječný den má drsné chvilky."

„Marku, ty jsi takový grobián! Dobrý večer, Anacrite. Je mi líto, že tě staré rány pořád bolí."

Vypadal opravdu zvadle. Když se vypravil do Tripolitánie, ještě stále ho trápila skoro smrtelná rána do hlavy a navrch koupil několik seknutí mečem, když ze sebe v aréně dělal blázna. To všechno bránilo jeho brzkému uzdravení. V Leptidě ztratil příliš mnoho krve a trvalo mi celé hodiny, než jsem ho zafačoval, a po celou cestu domů jsem očekával, že budu muset jeho mrtvolu hodit přes bok lodi. Nu což, kluk se nikdy nevzdává naděje.

Máma se teď kolem něho točila, zatímco se snažil vypadat statečně. Celkem se mu to dařilo. Zato já jsem se málem pozvracel.

S námahou vstal z pohovky, ještě stále oblečený podomácku – v utahané šedivé tunice a odřených starých sandálech jako něco, co by mi mohla přinést Nux jako trofej. Bylo to na hony vzdálené od Anacritova normálního elegantního oblečení, ohavný obrázek muže jindy ukrytého za veřejnou tváří, tak nevhodný jako ochočený rys. Cítil jsem se trapně, že jsem se s ním ocitl ve stejné místnosti.

Podrbal se na uchu a s úsměvem se zeptal: Jak pokračujete s novým

domem?“

Byl bych dal truhlu zlata za to, aby se nedozvěděl mou novou adresu. „Neříkej, že jsi tam poslal svoje špinavý poskoky, aby nás špehovali?“

„Nebylo třeba. Vaše maminka mě informuje o všem, co je nového.“ Vsadil bych se, že ten neřád o našem domě věděl dřív než já. Nechtěl jsem však Helenu shodit, a tak jsem to spolkl.

Máma mu přinášela posilující polévku. To aspoň znamenalo, že se dostane i na nás. Bylo v ní plno zeleniny, kterou včera šlohla z pole příbuzným.

„Tady je o mě vzorně postaráno,“ pochvaloval si Anacrites.

Zaskřípal jsem zuby.

„Dnes tu byla Maia,“ oznámila máma, když jsem se mrzutě oháněl lžicí. Všiml jsem si, že to vzbudilo Anacritův zájem. Snad chtěl jenom projevit zdvořilost vůči paní domácí. Možná že mě chtěl naštvat. A třeba měl doopravdy zájem o mou nyní volnou sestru. (Bohové!) Máma našpulila rty. „Dověděla jsem se všechno o tom plánu, co jste splichtili s tím tvým spojencem.“

Nehodlal jsem prozradit, že s nápadem koupit krejčovskou dílnu přišel můj nenáviděný spoluspiklenec. Máma si to beztak domyslela, to jsem poznal. Jestli věděla také, že ji mají pro Maiu koupit tátovy peníze, na to jsem se ani neodvážil pomyslet.

„Vypadá to jako ideální řešení,“ postavila se za mě pevně Helena. „Maia potřebuje nějaké zaměstnání. V krejčovině se vyzná a nová odpovědnost jí jenom prospěje.“

„No to jistě,“ prohodila máma posměšně. Anacrites zůstával zticha s tak okatým taktem, že jsem měl chuť nacpat mu tu polévkovou lžíci rovnou do krku. „Ostatně,“ pokračovala máma náramně spokojeně, „možná že z toho nakonec nic nebude.“

„Pokud vím, už je to všechno domluvené, mami.“

„Ba ne. Maia s tím ještě nevyslovila souhlas, napřed si to prej potřebuje rozmyslet. Tu smlouvu ještě nepodepsala.“

Odložil jsem lžíci. „No, já jsem se snažil. Děcka potřebujou budoucnost. To by měla vzít v úvahu.“

Máma ustoupila. Byla horlivým obráncem svých vnoučat. ‚Ale jo, ona

na to přistoupí. Jen chtěla dát najevo, že hned neskočí na otcův rozkaz."

Že se matka zmínila o otci, bylo naprosto nezvyklé, takže jsme všichni ztichli. Zavládly rozpaky. Helena mě pod stolem kopla, což byl signál k odchodu.

„Povídám, Marku," přerušil najednou tíživé ticho Anacrites. „Podařilo se mi zjistit, o co žádal ten mládenec, jak jsi ho poslal."

Znovu jsem usadil zadnici na lavici, z níž jsem ji zkusmo nadzvedl. „Někoho jsem ti poslal? Jakýho mládence?"

„Camillus a něco, tak se jmenoval."

Pohlédl jsem na Helenu. „Znám dva mladé muže, co se jmenují Camillus. Camillus Justinus mi pomáhal tě zachránit v Leptidě, jinak bys tu nebyl. Předpokládám, Anacrite, že ani ty nejsi tak nevděčný, že bys na něho zapomněl –"

„Ne, kdepak. Tak to musí být ten druhý."

„Aelianus," pravila Helena chladně. Anacrites byl vyvedený z míry. Zřejmě si neuvědomoval, že oba Camillové jsou Helenini mladší bratři a že sám si kdysi pěstoval Aeliana jako užitečný kontakt. Po té ráně do hlavy se mu v paměti všechno popletlo.

Mě naštval. „Nikdy jsem jeho ani nikoho jiného za tebou neposílal, Anacrite."

„Ale on mi tvrdil, že ano."

„Hra na záhadné muže. Copak jsi vážně zapomněl, že ho znáš? Nevím dost dobře proč, ale loni jste se při té hostině pro výrobce olivového oleje z Baetiky k sobě tulili jako důvěrní přátelé po dlouhém odloučení – tu noc, co ti někdo rozkřápl hlavu."

Teď přišel Anacrites definitivně o svou nafoukanost. Kousal se do spodního rtu. V dřívějších rozhovorech jsem se postaral o to, aby si z toho večera, kdy ho tak surově napadli, nic nepamatoval. To ho trápilo. Bylo to až dojemné. Když ztratí částečně paměť člověk, jehož kariéra závisí na tom, že toho o jiných lidech ví víc, než kolik toho sami prozradili milenkám a doktorům, znamená to hrozný šok. Snažil se nedávat to najevo, ale já jsem věděl, že v noci mu to nedává spát a doluje z paměti ztracené dni života.

Nebyl jsem však přespříliš krutý. Něco o té noci přece jen věděl, protože jsem mu to prozradil. Našli ho v bezvědomí, já jsem ho zachránil a dopra-

vil do bezpečného úkrytu – do mámina domu, kde celé týdny proležel v komatu a ona ho ošetřovala. Nebýt jí, nepřežil by to. Dalo by se říct – třebaže já jsem o tom opatrně zdvořile pomlčel –, že vděčil za svůj život taky mně. Postaral jsem se o to, aby ho jeho žárlivý soupeř v Paláci, Claudius Laeta, nenašel, jinak by mu jistě pomohl do Hádu. Vystopoval jsem dokonce i viníky odpovědné za jeho napadení, a zatímco Anacrites dosud ležel bezmocný, pohnal jsem je před soud. Nikdy mi za to kloudně nepoděkoval.

„Já ho tedy znám," přemítal Anacrites a úporně se snažil vyburcovat v sobě jakýsi pocit, že svůj někdejší kontakt zná.

„Hovořil jsi s ním o tom, jak to jde v Baetice od pěti ke čtyřem." Helena se nad ním smilovala. „Můj bratr tam tenkrát žil, spolupracoval se správcem provincie. S tebou se znal jenom krátce. Nedá se čekat, že byste se nějak sblížili."

„On mi to nepřipomněl." Dosud se tvářil zlostně, znepokojeně. Bavil se s mužem, který mu nepřipomněl, že se znali už dřív. Připadalo mu to znepokojivě nelogické. Já jsem věděl, proč to tak bylo. Aelianus chtěl zamaskovat, že se sám dopustil vážného omylu v úsudku. Měl předat jistý dokument náčelníkovi bezpečnostní služby, jenže ho nechal padnout do nesprávných rukou a ty ho pozměnily. Anacrites to nikdy nezjistil, ale jakmile Aelianovi došlo, že na něho vrchní špeh zapomněl, tvářil se klidně, že o tom nic neví.

„Mladík si rád někoho dobírá." Jen ať Anacrites vidí, jak se mu posmívám. „On si tak hraje," vysvětlil jsem konečně. „Nejspíš ti taky řekl, že jeden z Arválských bratří za hrozných okolností zemřel. Aelianus se do toho kultu naváží tím, že pátrá po nějakém spiknutí."

To spiknutí mohlo být skutečné, ale v tom případě mě štvalo, že ten mladý blázen na to upozornil Anacrita. Tu hru jsme hráli my s Aelianem – a ten špeh nás bude muset moc pěkně poprosit, než ho k nám přiberu.

„Co tedy Aelianus chtěl?" zeptala se Helena.

„Jedno jméno."

„Vážně?"

„Přestaň si hrát, Falcone," prskl Anacrites. Byl to skutečně vrchní špeh, jak jsem zjistil, když jsme pracovali na sčítání občanů, protože měl víc než

slušný přehled.

Ušklíbl jsem se a ustoupil. „No tak dobrá, parťáku. Předpokládám, že chtěl vědět, kdo je ten mrtvý Arvál."

„Správně."

„A zjistil jsi to?"

„Ne, když s tím přišel Aelianus. Bratří jsou tajnůstkáři a podařilo se jim udržet tu ztrátu pod pokličkou. Udělalo to na mě velký dojem," přiznal a tentokrát si vlastně dělal legraci i ze sebe.

„A zjistil jsi to později ty a tvoji mazaní stopaři?"

„Ovšem." Nafoukaný syčák.

„No a?"

„Ten mrtvý se jmenoval Ventidius Silanus." O tom jsem nikdy neslyšel. „Říká ti to něco?" popichoval mě Anacrites a bedlivě mě pozoroval.

Rozhodl jsem se, že tentokrát blufovat nebudu. Opřel jsem se a upřímně rozevřel dlaně. „Mně to neříká vůbec nic."

Teď byla zase řada na něm, aby se ušklíbl. „Mně taky ne," přiznal a rovněž se zatvářil tak, aby vzbuzoval dojem, že mluví vzácně poctivě.

XXV

Takhle vypadal Řím nejkrásněji. Prohřátý kámen, průzračné fontány, rorýsi pokřikující ve výši střech, rozptýlené večerní světlo, jaké nemá žádné jiné město z těch, která jsem kdy navštívil.

Mulu i vůz jsme vrátili do stáje, která je pronajímá, takže se z nás opět stali pěšáci. Když jsme s Helenou kráčeli od mámy domů, oba mlčky zabraní do přemýšlení o našem novém domově na Janiculu, ruch v ulicích na Aventinu zůstal ještě stále živý, zatím však nikoli nebezpečný. Dosud bylo dost vidět i dost teplo, takže jak obchodní, tak domácí činnost pokračovala a noční děvky ani lupiči se ještě nezačali pořádně rojit. I úzké uličky vypadaly celkem bezpečně.

Julia Junilla mi tvrdě usnula na rameni a to bezvládné břemeno mi připomínalo, jak jsem na vojně musel přenášet vyrýpané drny na provizorní hradby. Máma vždycky dokázala děcko totálně unavit. Nux ťapkala vedle Heleny a tvářila se cudně. Za ní se vytrvale táhlo sedm psů různých ras a velikostí, všichni ale s jediným záměrem.

„Ta naše holka má vyloženě chutě," poznamenal jsem truchlivě.

„Těbůh, štěňata," povzdychla si Helena.

O několik ctitelů jsme přišli před řeznickým krámem, kde se ve stoce nahromadily odřezky. Málem jsme tam ztratili i Nux, jakmile si všimla, čím se ti hafani zabývají, ale Helena ji odtáhla, když se jala očichávat mimořádně odporný kousek pohozených vnitřností. Odvlekli jsme ji, třebaže tlapkami zuřivě drápala lávovou dlažbu, a já jsem ji pak zvedl a strčil pod volnou paži. Fenka vyla, aby jí ti umounění ctitelé přišli na pomoc, ale ti radši slintali nad kousky krvavých kostí a brzlíku.

„Pusť je z hlavy, Nux. Chlapi za to nikdy nestojí," radila jí soucitně Helena. Těch štvavých dívčích řečí jsem si nevšímal. Nesl jsem rodinný poklad a snadno bych ho upustil, kdybych se plně nesoustřeďoval. Opět mi to připomnělo vojnu. Každý, kdo se vláčel s plnou polní přes půl Británie –

oštěpy, krumpáč, ranec s nářadím, koš na přenášení zeminy, plechové misky na jídlo a zásoby na tři dni –, by jistě unesl i děťátko a psa pár kroků, aniž by se zapotil. Na druhou stranu vojenské plecháče tě nekopají do žeber ani se nepokoušejí sklouznout ti z ramene. Aspoň dokud máš břemeno správně naložené.

U Fontánového dvora si někdo opékal k večeři plátky masa, ale spíš spaloval než opékal podle toho pachu. Už se stmívalo. Stíny vysoko se tyčících činžáků nahánělly strach. Na háku před pohřebním ústavem visela jediná lampa, ani ne tak v zájmu kolemjdoucích jako spíš proto, aby neoholení zřízenci mohli pokračovat ve hře Vojáci, k níž si desku vydrápali v prachu. Ten malinký okruh světla měl nakonec takový účinek, že se naše úzká ulice jevila ještě temnější a nebezpečnější. V popraskaných obrubnících se zachytila kluzká vegetace, na níž se dalo snadno uklouznout a při pádu si polámat kosti. Našlapovali jsme opatrně, neboť jsme věděli, že každým krokem můžou naše sandály šlápnout do hnoje nebo střepů z rozbitých amfor.

Helena slíbila, že miminko vykoupá sama. Normálně jsme to dělali v prádelně a využívali zbylou teplou vodu poté, co Lenia zavřela. Rozhodl jsem se, že vylezu nahoru za Petroniem. Musel jsem mu povědět o domě na Janiculu, než se to doví odjinud.

Jeho těžké boty ležely pohozené pod stolem v první místnosti. On sám seděl venku před křídlovými dveřmi a hověl si v posledních paprscích slunce na balkoně. To mě vždycky bodlo. Příliš živě mi to připomínalo můj mládenecký život. Skoro jsem očekával, že bude mít na klíně rozvalenou nějakou tanečnici v šatičkách s třásněmi.

V klidu popíjel. To se mi hodilo. Nechal mě, abych si taky našel pohár, a nalil mi. .

„Byl jsi v tom novým domě?“ Tak to dopadlo s mým předsevzetím, že mu to povím.

„Zdá se, že o tom věděl každý v celém Římě až na mě.“

Zazubil se. Dospěl do té dobrácké fáze, kdy se po večeři na lavici tak krásně sní. Připomněl jsem si, jak je snadné vykašlat se na přípravu jídla pro jednoho, a odhadoval jsem, že se asi sám moc nenajedl, ale právě to nejvíc prospívalo té snivé fázi. „Hlavně že se to líbí nám ostatním, tak proč

tě s tím zatěžovat, synku?“

„Ono z toho plánu nakonec nic nebude. Helena teď přišla na to, že nemůžeme bydlet tak daleko od města.“

„Tak proč jste to kupovali?“

„Nejspíš proto, že vy ostatní, co jste do toho byli zasvěceni, jste zapomněli poukázat na ty nedostatky.“

„No ale je to hezkej barák, ne?“

„Nádhernej.“

Chvíli jsme tiše popíjeli. Dole v úrovni ulice jsem slyšel známé ženské hlasy, ale předpokládal jsem, že to Helena mluví s Lenií. Ta si nejspíš stěžuje na poslední hrůzy, které na ni uchystal bývalý manžel Smaractus, majitel tohoto činžáku. Držel jsem číši v dlaních a myslel na to, jaký je to zloduch, špindíra, chamtivec, podvodník, urážka lidstva. Petronius měl hlavu spuštěnou dozadu, opřenou o stěnu bytu za námi, a nepochybně hloubal nad svými vlastními křivdami. Možná o tribunovi své kohorty. Rubella, ctižádostivý muž bez skrupulí a posedlý disciplínou, nemilosrdný tyran, který by si – podle Petroniova tvrzení – ani neutřel houbou zadek na latríně, kdyby si napřed neprostudoval pravidla, aby se přesvědčil, jestli to za něj nemá udělat obyčejný voják.

Venku se ozvaly kroky. Petro i já jsme seděli docela tiše, oba najednou napjatí. Tady člověk nikdy nevěděl, jestli návštěvníci nepřinášejí špatnou zprávu nebo rovnou výprask. Alespoň on nemohl tušit, jestli nepůjde o nějaký nevítaný odraz jeho vlastního života a práce či nějaký násilnický pozůstatek z doby, kdy jsem tam žil já.

Někdo prošel dveřmi do místnosti za námi. Byly to lehké a rychlé kroky, třebaže musely vyšlapat šest pater schodů. Ta osoba prošla křídlovými dveřmi. Já jsem byl blíž. Zůstal jsem bez hnutí, ovšem připravený skočit.

„Bohové, vy jste ale pořád dvojice rošťáků!“ Ulevilo se nám.

„Večír, Maio.“ Nebyli jsme opilí, ani mírně stříknutí. Jenže všichni členové mé rodiny mě pořád nespravedlivě popichovali.

Bylo mi divné, proč má sestra přišla navštívit Petronia. Znal jsem ho natolik dobře, že jsem vycítil jeho nervozitu. On se tím v duchu taky zabýval.

Petronius zvedl karafu a nabídl jí víno. Maia byla podle všeho v pokušení, ale pak zavrtěla hlavou. Vypadala unaveně. Skoro jistě potřebovala útěchu, ale měla čtyři děti, které na ni doma spoléhaly.

„Helena říkala, že ses vrátil do starého brlohu, Marku. Nemůžu se zdržet. Dole čeká Marius a vyšetřuje toho vašeho odporného čokla. Zajímá ho, jestli už náhodou nebude mít štěňata. Asi tě za to zabiju."

„Dělám, co můžu, aby Nux zůstala neposkvrněná."

„Jo, a když už mluvíme o neposkvrněných pannách, dnes jsem slyšela něco, co by tě mohlo zaujmout," pokračovala. „Mluvila jsem s jednou z těch druhých matek, co mají dcery v loterii panen vestálek jako já svoji Cloelii. Ta žena se náhodou zná společensky s Caecilií Paetou a dnes odpoledne u nich byla na návštěvě. Tam je vítanější než já – ostatně její manžel je knězem v jakémsi chrámu Harmonie – možná že jsem vůči němu nespravedlivá, třeba je to svědomitý uklízeč… V každém případě mi svěřila, že všichni Laeliové teď pobíhají v řádném zmatku, a třebaže na veřejnosti chtějí předvádět, že je všechno v pořádku, ona ví proč. Něco se stalo s Gaiou Laelií."

Napřímil jsem se. „Nepovíš nám co?"

Až sem jsem si tu historku vychutnával. Teď ztišila hlas upřímnou starostí. „Ona se jim ztratila, Marku. Úplně zmizela. Nikdo neví, kde to dítě je."

XXVI

Nic nám do toho není. Alespoň to by nám řekli Laeliové. Ostatně takhle pozdě se v žádném případě nedalo moc dělat.

Petronius se nabídl, že Maiu a jejího syna doprovodí domů, ne že by Maia měla z nebezpečí strach. My s Helenou jsme si šli rovnou lehnout. Všichni jsme doufali, jak člověk musí doufat, když se ztratí dítě, že do rána se všechno vyřeší a Gaia se objeví. Celé dobrodružství se pak stane jedním z těch nezapomenutelných příběhů vyprávěných každý rok o Saturnáliích u ohně a uvádějících oběť do rozpaků. Když je však tou pohřešovanou osobou dítě, které prohlásilo, že mu rodina usiluje o život, vyvolává to špatný dojem, i v případě, že se člověk snaží zůstat klidný.

Druhý den ráno se Maia sebrala a šla navštívit přítelkyni, matku, od níž se tu zprávu dověděla. Ta žena sama už se v úzkostech vypravila za Caecilií Paetou, Gaiinou matkou. Dítě se domů nevrátilo. Na veřejnosti to rodina zlehčovala.

Helena potom navštívila s Maiou dům Laeliů – jako matrony, jež chtějí vyjádřit soustrast –, ale hned u dveří je odbyli.

Děti se ztrácejí z různých důvodů. Cestou domů zabloudí. Zůstanou u kamaráda, ale nikomu o tom neřeknou. Avšak občas se spřátelí s podivnými osobami, o kterých nikdo nic neví, a ty je vlákají do osudných nebezpečí.

Děti se rády schovávají. Mnoho „ztracených“ děcek se znovu najde doma: zavřou se do skříně nebo se po hlavě vecpou do obrovské vázy. Obyčejně se jim podaří se neudusit.

Dívky jsou někdy unášeny do bordelů. Petronius Longus mi pošeptal, že do té hnusné hospodské šlichty, kam se hází všechno možné, by se jim náramně hodila jako odporná prémie šestiletá dívenka z dobré rodiny, která se navíc měla stát pannou vestálkou. Jakmile nám druhý den ráno Maia oznámila, že se dítě stále ještě nenašlo, Petronius na vlastní odpověd-

nost vyhlásil okamžitě pro celou kohortu poplach.

„Ty jsi můj korunní svědek, Falcone. Popis děcka, buď tak laskav."

„U Jupitera, jak mám vědět, jak vypadá?" Najednou jsem pocítil větší shovívavost vůči všem těm nejistým svědkům, na které jsem dřív řval pro jejich nemožné výroky. „Jmenuje se Gaia Laelia, dcera Laelia Scaura. Je jí šest. Je malá. Byla pěkně oblečená, měla na sobě šperky – náramky – a pěkný účes –"

„To se dá snadno změnit," upozornil mě Petronius zamračeně. Jestli ji unesli do bordelu, změnit ji k nepoznání by bylo to první, co by majitelé udělali.

„Tak dobře. Tmavé vlasy, tmavé oči. Výmluvná, sebevědomá. Hezká –"

Petronius jenom zaúpěl.

Přes to, co mu radil rozum, se rozhodl, že Rubellovi, veliteli své kohorty, poví, co se děje. Nemohl jen tak přejít možnost, že Gaiu unesli na objednávku. To by znamenalo, že všechny dívky, jejichž jména se ocitla v loterii, by se mohly stát dalšími oběťmi.

Nejdřív Rubella Petronia seřval, že se snad pomátl. Přesto se skeptický tribun ihned vydal za prefektem městských kohort. Čtvrtá bude mít alespoň podporu pro případ, že by se později něco zvrtlo. Kdyby se k tomu případu prefekt postavil s plnou vážností, jeho dalším krokem by patrně bylo požádat úřad velekněze – to znamená samého císaře – o úplný seznam dívek v loterii, aby varoval všechny rodiče. Poněvadž rodina Laeliů chtěla předstírat, že je to jenom drobný domácí problém, o němž nemusí nikdo nic vědět, připadalo mi, že se případ nebezpečně vyhrocuje. Ale vzhledem k svému vysokému společenskému postavení by neměli být překvapeni, že došlo k úniku informací.

Velmi záleží na čase. Laeliové na to nebrali zřetel. I kdyby byla malá Gaia jenom uvězněná doma na polici ve špižírně, měli se pustit do systematického pátrání. Nejvyšší čas okamžitě začít. S Petroniem jsme jim mohli poradit, jak se to dělá, ale k těm, jichž se to týkalo, jsme se nemohli ani přiblížit a to nás trápilo. Avšak flamen Dialis měl tak blízko k bohům, jak člověk vůbec může mít, a i když už byl na odpočinku, dovedl být stejně

arogantní jako dřív. Laelius Numentinus třicet let zastupoval Jupitera na zemi. Na toho jsme se neodvážili obrátit. Petronius byl jako člen sboru vigilů člověk příliš nízkého postavení a jeho nadřízený mu přísně zakázal se k té rodině přiblížit, dokud Laeliovi přímo nepožádají o pomoc. Pokud jde o mě, já jsem byl povýšenec, který měl na starosti kapitolské husy – a Laelius Numentinus se vyjádřil jasně, co si o tom myslí.

Za osm dní měly nastat červnové Idy. Zítra začne slavnost na počest bohyně Vesty. Dnes se nekonaly žádné náboženské obřady. Coby prokurátor drůbeže jsem měl úplně volno. Když se vrátily Helena a Maia, navztekané, že se do rezidence Laeliů vypravily zbytečně vyslovit jim soustrast, už jsem měl v hlavě plán, jak tu rodinu tajnůstkářů přelstít. Znamenalo to návštěvu ve zcela jiném domě, takovém, který byl ještě bedlivěji střežen před veřejností: domě vestálek na konci Svaté cesty.

XXVII

Pěšky to nebylo příliš daleko. Znamenalo to sejít z Aventinu kolem chrámu bohyně Cerery, obejít konec Velkého cirku u Dobytčího trhu a pokračovat na Forum pod Kapitolem ve stínu Tarpejské skály. Po Svaté cestě jsme prošli kolem baziliky, zahnuli pod Augustův oblouk mezi chrámy Kastora a Julia Caesara a asi v polovině Fora jsme se ocitli před svatyní vestálek. Po levici nám zůstala Regia, kdysi palác Numy Pompilia, druhého římského krále, a nyní pontifikův úřad. Po pravici Vestin chrám. A za ním, mezi Svatou a Novou cestou, stál dům vestálek.

Helena mě doprovázela jako garde. Julinku jsme si vzali s sebou, zato Nux jsme svěřili do opatrování Maie, která se neochotně uvolila ji chránit před dotěrnými psy. S námi šla také Maiina dcerka Cloelia pod podmínkou, že ji nespustíme z očí pro případ, že by si ji vyhlídli Gaiini únosci, pokud nějací existovali. Měl jsem v plánu poradit se s vestálkou Constantií. Cloelia ji bude moct identifikovat, kdybych ji musel vylovit z houfu jiných vážených vestálek, plně zabraných do denních povinností.

Oblékl jsem si na to tógu. Tógu nebožtíka bratra, měl bych říct. Ta už něco zažila. Helena mi ji nařasila kolem těla a v jednom kuse reptala, že když je teď ze mě úctyhodný občan, musím si koupit novou. Být úctyhodný bude zřejmě drahý špás. K panně vestálce se ovšem nemůže člověk přiblížit v pokecané tunice s odtrženým copánkem u krku.

Možná že vás napadne, proč jsem prostě nezašel rovnou do domu vestálek a nezeptal se, jestli mě příslušná panna přijme. Nemělo smysl se o to pokoušet. Věděl jsem, že by mě nepřijala. Panny vestálky smějí během své důležité práce mluvit jenom s vysoce postavenými lidmi. Klidně přijmou do úschovy testament některého konzula nebo žádost k prefektovi města při nečekané krizi – jinak však jsou zatížené stejnými předsudky jako každý. Informátoři jsou daleko mimo jejich seznam přijatelných návštěvníků.

Maia po mně vrhla silně podezíravý pohled, když jsem nadhodil, že s sebou vezmu Cloelii. Napadlo ji, že chci na její dcerce vyzvídat. Cestou dolů na Forum jsem se děcka přesto vyptával.

Helena vedla dívku za ruku. Cloelia plácavě ťapkala v poněkud velkých sandálech (Maia předpokládala, že do nich doroste) a pohlédla na mě nahoru v očekávání nepříjemností. Měla didiovsky kudrnaté vlasy i už poněkud statnou postavičku, ale v obličeji se nejvíc podobala Famiovi. Výrazné lícní kosti, které rysům jejího otce dodávaly poněkud přiopilý výraz, by mohly z Cloelie s její jemnější fyziognomií časem udělat úžasnou krasavici. Maia už patrně předvídala potíže. Sama by si s tím poradila nebo by se o to alespoň rázně pokoušela. Ovšem jestli její dcera snese, aby ji matka prováděla nebezpečím, to se teprve uvidí.

„Vidíš, Cloelie, od té doby, co jsem tě viděl naposled, se z tebe stala celebrita. Jak sis to užila v Paláci Caesarů na recepci u královny Bereniky?“

„Strejčku Marku, máma mi nařídila, abych ti nedovolila se moc vyptávat, leda kdyby byla při tom.“ Cloelii bylo osm, dalo se tedy čekat, že bude zralejší než Gaia, zřejmě méně zkušená při rozhovoru s někým cizím, ale podle mého názoru patrně inteligentnější. Já jsem samozřejmě nebyl cizí člověk, jenom potrhlý strejček Marcus, muž s legračním zaměstnáním a vyšším společenským postavením, kterému se ženy z rodiny posmívaly a ji to také naučily.

„No to nevadí. Jde jenom o to, že bys mi mohla pomoct s něčím důležitým.“

„Ale já určitě vůbec nic nevím,“ vymlouvala se příkře Cloelia. Byla to typická svědkyně. Všechno, co přece jen ví, se z ní bude muset vypáčit. Kdyby u toho nebyla Helena a nepřihlížela se zlostným pohledem, dalo se to zkusit s normálním lákadlem (nabídnout holce peníze). Místo toho jsem se mohl jenom tupě ušklíbat. Cloelia se upřeně dívala kupředu, spokojená s tím, jak mě uzemnila.

„Co kdybych se tě teď ptala já?“ navrhla Helena. „Jak se ti líbila královna, Cloelie?“

„Mně se nelíbilo, jak voněla. A taky chtěla mluvit jenom s těma správnýma lidma.“

„Co to bylo za lidi?“

„My určitě ne. Byly jsme trochu moc nápadný. Máma měla na sobě šaty mnohem strakatější než ostatní. Já jsem jí to říkala, než jsme šly. Udělala to asi naschvál. A potom jsem musela každýmu vykládat, že táta pracuje mezi vozatajema. Dovedeš si, Heleno Justino, představit, co si o tom myslely?“ Na chvilku se zarazila. „Pracoval,“ opravila se tišším hlasem.

Vzal jsem ji za druhou ruku.

Za chvíli ke mně zase vzhlédla. „Teď už nemůžu být vestálkou, víš? Nejdřív jsme musely jít na prohlídku, aby se zjistilo, jestli jsme po celým těle zdravý – a pak nám řekli, že podle druhý podmínky musíme mít naživu oba rodiče. Tak vidíš, já už nemám naději se tam dostat. Ani Rhea, ani já se tam už nikdy nedostaneme. Ale ono je asi beztak lepší, když zůstanu doma a budu pomáhat mámě.“

„To je pravda,“ přisvědčil jsem a jako tak často jsem upadl do rozpaků. Maiiny děti byly v jistém smyslu dospělejší než naše vlastní generace. „Pověz mi, Cloelie, neseznámila ses tam s holčičkou, co se jmenuje Gaia Laelia?“

„Vždyť přece víš, že jo.“

„Jen jsem si to ověřoval.“

„Ta byla z těch, co mohly bejt vybraný.“

„Osudem?“

„Ale strejčku Marku, jak se můžeš tak hloupě ptát!“

„Cloelie, mně nevadí, jestli věříš, že státní loterie jsou podvod, ale neprozraď prosím tě nikomu, že jsem to řekl i já.“

„Neboj se. S Mariem jsme se dokonce domluvili, že nikdy nikomu neprozradíme, ani že tě známe.“

„Copak si myslíš, že strýček Marcus je nějaký uličník?“ zeptala se Helena a předstírala, že ji to šokovalo. Cloelia se tvářila upjatě. „Ty a Gaia Laelia jste se docela skamarádily, že?“

Mé neteři přeletí přes obličej pohrdavý výraz. „Ani ne. Jí je teprve šest.“

V tom se člověk snadno přepočítá. Dospělým připadají holčičky jedna jako druhá. Jsou však rozdíly mezi šestiletými a desetiletými, což v hierarchii dětství představuje obrovské propasti.

„Ale mluvila jsi s ní, ne?“ dorážela na ni Helena.

„Připadala mi taková osamělá. Jen co jsme potom viděly, že je vybraná,

žádná z ostatních holek s ní nechtěla mluvit. Jenomže," rozvíjela to Cloelia, „když si to rozmyslely, některý jí div nelezly až na hlavu. Mohla bejt docela oblíbená. Ale potom se matky začaly tvářit povýšeně a drahocenný miláčky si přitáhly k sobě."

„Tvoje máma ne?"

„Já jsem jí upláchla."

S Helenou jsme si vyměnili letmý pohled. Zpomalili jsme, když jsme přecházeli přes Dobytčí trh, ale už jsme míjeli Juliovu baziliku a prodírali se davy, které se věčně hemžily na schodech v oparu přemíry pomády na vlasy.

Rozhodl jsem se, že budu upřímný. „Cloelie, jak ti možná máma řekla, je možné, že se malé Gaie stalo něco zlého, a když mi povíš, o čem jste spolu mluvily, možná že jí to pomůže."

„Jenom jsme si hrály na panny vestálky." Konečně mi byla Cloelia co platná. „Ona chtěla pořád jenom dělat, jako že přinášíme vodu z Egeriina pramene a jak ji v chrámu rozstřikujeme, jak to musí dělat vestálky. Ona si na to chtěla hrát pořád dokola. Mě to už vážně otravovalo."

„Když předtím seděla královně na klíně, neudělala nějakou menší scénu?"

„To nevím."

„Neslyšela jsi, o co přitom šlo?"

„Ne."

„Co myslíš, těšilo Gaiu, že ji navrhujou na vestálku?"

„Asi jo."

„Neříkala ti nic o jejich rodině?"

„Jenom chtěla, abych věděla, že jsou všichni děsně důležitý." Čekal jsem. Cloelia přemýšlela. „Myslím, že si neužijou moc legrace. Když se za mnou přišla podívat máma, jestli jsem v pořádku, tak si Gaia všimla, jak na mě mrkla. Gaiu děsně překvapilo, že máma mohla udělat něco takovýho."

„To věřím. Však jsem se s její matkou setkala. Je hrozně upjatá. Nezmiňovala se Gaia o tom, že by chtěla z domova utéct?"

„Ne. Nikdo přece nebude lidem vykládat, že uteče, vždyť by mu to zatrhli." Maia by se zhrozila, kdyby věděla, že Cloelia o tom přemýšlela.

„Pravda. Nemyslíš tedy, že měla doma nějaký malér?"

„Už ti nic neřeknu," uzavřela Cloelia. Ráznost, s níž rozhovor ukončila, byla příznačná. Litoval jsem, že nemůžu svou osmiletou neteř přitisknout kde zdi a řvát na ni, že vím, že lže. Přísným pohledem mě sledovala Helena a měl jsem nahnáno z Maii.

„Tak ti děkuju, Cloelie."

„Není zač."

„Maia má pravdu," dodala Helena a přísně se na mě zamračila. „Měl jsi ji požádat o dovolení vyptávat se Cloelie. Vím, jak by mi bylo, kdyby se toho zúčastnila Julia." Cloelia přikývla a hned se přidala k protistraně.

„Počkat, počkat, vy dvě. Já snad nejsem docela cizí. Když Famia umřel, tak jsem vlastně hlavou domácnosti Maii Favonie."

Helena se rozesmála na celé kolo. Cloelia taky. Tak to tedy dopadá s patriarchátem.

Věděl jsem, kdy sklapnout.

Došli jsme k Vestinu chrámu. Za Nerona ho zničil Velký požár, ale rychle ho vybudovali znovu, opět podle původního modelu jako kulatou chatrč. Ve skutečnosti to teď byl mramorový dům, stojící na vysoké podezdívce, přístupné po schodech, a obklopený proslulými sloupy a vyřezávanými mřížkami. Otvorem v okrouhlé střeše stoupal a vlnil se kouř z posvátného ohně dole. Dveře chrámu byly právě otevřené. Prétoři, konzulové a diktátoři obětovali před tímto plamenem, než se ujali úřadu, avšak pouhý prokurátor drůbeže by si musel vymyslet zatraceně dobrou výmluvu, než by se opovážil vstoupit do svatyně.

Věděl jsem, že uvnitř chrámu nikdy není socha bohyně Vesty, pouze ohniště, zosobňující život, prospěch a jednotu římského státu. Chrám byl zastíněný posvátným vavřínovým stromem. Bylo tam taky Palladium, záhadný předmět, podle názoru některých prý soška Athény/ Minervy, o čemž jiní pochybovali. Ať to bylo cokoli, představovalo to talisman chránící Řím, a střežit ho patřilo mezi hlavní povinnosti svěřené pannám. Veřejnost neměla do okrsku za hradbou přístup, a proto možnost, že by talisman mohl odnést nějaký dlouhoprstý ničema, byla mizivá. Beztak se nedal prodat. Táta mi jednou řekl, že nikdo vlastně neví, jak talisman vypadá, takže pro sběratele nemá žádnou hodnotu.

Když jsme tam přišli, vestálky se věnovaly svým pracím. Jedna jim samozřejmě do počtu chyběla a právě na její místo se při zítřejší loterii zvolí jiná. Pět zbylých vedla nejvyšší vestálka s pytlíky pod očima, která vypadala, jako by ji trápily návaly horka. Všechny měly na sobě starodávný bílý šat, převázaný pod ňadry pásem s Herkulovými uzly, které nikdy nerozváže milenec, vlasy vyčesané nahoru do složitého účesu nevěsty, upevněného stuhami a mašlemi. Musely pečovat o oheň, neboť kdyby někdy uhasl, bylo by to pro město zlé znamení. Za tu nedbalost by je sešlehal velekněz, v současné době Vespasián, který byl známý přísným dodržováním tradičních ctností. Každý den musely provádět také očistné obřady, mezi něž spadalo vystříkání celého chrámu vodou z posvátného pramene. (Jedna z nich přinesla rituální metličku z koňských žíní, kterou se to provádělo.) Později budou k náboženským účelům připravovat slané koláčky. Budou se nahlas modlit a s hlavami zahalenými závoji se zúčastní obětí.

Každá vestálka měla k ruce jednoho liktora. Poněvadž i prétorův liktor musel při setkání s vestálkou povinně sklonit obřadní svazek prutů, chovali se liktoři vestálek tradičně nafoukaně. Panny samy představovaly prostý starobylý život, jaký v mlhavé minulosti vedly i královské dcery, zato jejich novodobí strážci vám klidně dupli na nohu, když se jim zlíbilo. Tito muži si hověli v ohrazeném prostoru, kam bylo možno vstoupit, ovšem vzbuzovalo to podezření, i když příchozí byl úctyhodný prokurátor v doprovodu vážné patricijské manželky a ostýchavé malé dcerky. Uvnitř tohoto střeženého pozemku stála nápadně velká svatyně a hlídaný vchod do domu vestálek. Bylo naprosto jasné, že nemám nejmenší naději dostat se až k domu ani obejít liktory, abych pronikl do chrámu. Nezbývalo mi než zůstat stát na místě se svými ženami a tvářit se zbožně, zatímco panny pochodovaly z chrámu rovnou do svého nevlídného domova. Cloelia mě kopla, když procházela kolem jedna z těch mladších, aby mě upozornila, že to je Constantia.

Helena Justina přešla směle ke vstupní bráně a žádala o formální pohovor. Tvrdila dokonce, že má nějaké informace, které se týkají nadcházející loterie. Dozorce si zapsal její jméno tím byrokratickým způsobem, jenž znamená *nesedˊ doma a nečekej, že za tebou přijde posel.*

Chvíli jsme tam postávali jako ztvrdlé rohlíky po večírku. Nakonec jsme

se rozhodli odejít a pro změnu jsme to vzali nahoru po dlouhém schodišti, které vedlo na Novou cestu v hlubokém stínu Palatinu. Nahoře jsem se obrátil a na chvíli zadíval zpátky, protože vyhlídka na Forum vždycky stojí za to. Najednou mě Helena popadla za paži. Z jedněch zadních dveří domu vestálek teď vycházeli lidé. Objevila se skupinka s jedním liktorem v čele a v jejím středu byla panna, na niž dnes vyšla povinnost přinést vodu z Egeriina pramene přímo do domu vestálek (kam se nikdy nezavedlo pořádné vodovodní potrubí). Na hlavě nesla jeden z těch zvláštních džbánů, které musely vestálky používat, a šťastnou náhodou dnes ta povinnost připadla Constantii.

Když se bíle oděná panna vydala po ušlapané cestě, Cloelia chytila Helenu a mě za ruce a táhla nás za sebou.

XXVIII

Za oblaky prachu na obrovském rušném staveništi, kde vznikal amfiteátr Flaviů, a dál za masivní podsadou pro Claudiův chrám, který Vespasián konečně dokončoval z vděčnosti k svému politickému patronovi, se zvedal Caelijský pahorek. Tohle klidné, stromovím porostlé zátiší je obráceno k jihu přes okres Capenské brány a Circus Maximus. Je to jedna z nejstarobylejších končin města, kamenitý svah s mnoha prameny. Původně to byl posvátný háj vodních nymf zvaných Kamény, ale jejich doménu si uzurpovala smělá nymfa Egeria. Právě tady je ten proslulý lesík, kde se král Numa Pompilius večer co večer radil (to bylo jeho slovo) s milovanou nymfou, jež prý (jak tvrdil) mu diktovala politické edikty. A tady je taky pramen pojmenovaný po jeho rozkošné, užitečné múze, k němuž teď každý den putují vestálky.

Egeriin pramen musel být pro palác krále Numy nesmírně příhodný. Při hledání inspirace nepotřeboval putovat nijak daleko. (Další příklad toho, vysvětluje mi Helena, jak hloupý, ale hodný mocipán získal větší slávu, než jakou si kdy zasloužil, díky inteligentnější přítelkyni.) V každém případě udržela Egeria starého Numu při síle déle než do osmdesátky.

Constantia se přiblížila k starobylému prameni vznosným krokem, jaký si její sdružení nacvičuje. Nošení nádoby s vodou na hlavě prý zlepšuje držení postavy a v každém případě poutá pozornost k plným ženským tvarům tak, jak by se to pannám v bílém nemělo stávat. S páskem uvázaným na Herkulův uzel hned pod pěkně plnými prsy nutně přitahuje zrak k hrudi. To si generace vestálek jistě dobře uvědomovaly. Constantia určitě odbývala takové myšlenky pohrdáním. Vypadala na něco přes dvacet a jistě už si odsloužila prvních deset let osvojováním povinností. Teď byla dobře vybavená na to, aby je vykonávala uctivým – byť poněkud rozptylujícím – stylem. Zatímco si Constantia naplňovala džbán, Helena Justina vzala Cloelii za ruku, mně pokynula, abych počkal na místě, a obě kráčely

rozvážně vpřed. Helena oslovila pannu jménem. Liktor jí okamžitě pohrozil, aby koukala zmizet. Před nastavenými špičatými pruty jeho obřadního svazku ustoupila.

Constantia, nejspíš s dlouhou praxí za sebou, si nevšímala malého vyrušení, když liktor její petenty vyháněl. Plný džbán byl mnohem těžší a potřebovala se soustředit. Vyhoupla si ho na hlavu se vzpřímenými zády, vznešená. Došlo mi, že ty složitě propletené copánky vestálek můžou ve skutečnosti tvořit stočenou podložku, na níž džbán s vodou spočívá, aby je neodřel. S očima upřenýma přímo vpřed, jak to dělají provazochodci, vestálka vykročila na zpáteční cestu na Forum. Volnou paži měla stále lehce odchýlenou od těla, aby jí pomáhala udržovat rovnováhu, ale hlavně jí lehce pohupovala, jak to dělávají ženy ve vzdálených provinciích, když chodí ke studnám za svými vesnicemi z chatrčí uplácaných z bláta, a zdá se, že si zakládají na své dovednosti při nošení břemen.

Kameny kolem Egeriiny svatyně byly potažené kluzkým zeleným slizem. Constantia podle všeho s těžkostmi počítala. Když se jí smekla noha, pohotově získala opět rovnováhu. Ze džbánu vyšplíchlo jenom maličko vody. To se patrně stávalo každý den – a každý den se Constantia patrně zatvářila stejně zlostně jako teď, když si podvrtla kotník.

Helena dosud stála blíž než já. Myslím, že to, co mi pak s upřímně vyděšeným výrazem zašeptala, aby Cloelia neslyšela, musel být omyl. Určitě přeslechla, jak si Constantia ulevila, když uklouzla.

„No, jen si věř, čemu chceš, Marku. Ty sis ve své nevinnosti nejspíš myslel, že Numa Pompilius prostě rád pracoval se sekretářkou. Egeria se osvědčila, byla šikovná, a on se nymfy samozřejmě nikdy ani prstem nedotkl… Ale já bych mohla přísahat, že když si ta ctihodná panna vestálka málem vymkla kotník, trhla sebou a zaklela."

Malá Cloelia k nám pohrdavě vzhlédla. „Jasně že zaklela, Heleno. Řekla *‚do prdele!'*„

XXIX

Táhli jsme se za Constantií celou cestu zpátky až k domu vestálek. Udržovali jsme bezpečnou vzdálenost pro případ, že by se liktor chtěl ohánět těmi svými pruty. Helena, jako vždy nesmírně vytrvalá, šla rovnou k vrátnému a zeptala se, jestli už její žádost projednali. Na odpověď bylo příliš brzy. Dámy, které žijí v tradiční prostotě, dodržují i stará pravidla o komunikaci: žádosti nevyřizují dřív, než jim vystydne všechno jídlo.

Constantia sama měla výmluvu: donášku vody od svatyně. Nesmíte si ovšem představovat, že panny vestálky jsou tak dalece vedeny k prostotě, že musí číst dopisy od veřejnosti osobně. Mají početný personál, v němž jsou určitě i sekretářky.

Tím samozřejmě nechci říct, že by sekretářky pověřovaly i psaním milostných dopisů. Tvrdit něco takového by bylo rouhání.

Tentokrát jsme se vydali domů jinudy. Z ohrazeného pozemku jsme vyšli na Svatou cestu a vynořili se v malé uličce vestálek proti Regii – kdysi velkolepému etruskému paláci Numy Pompilia. Však už jsme se o něm zmínili ve spojitosti s nymfami. Vymotal jsem se ze záhybů tógy a přehodil si ten příliš teplý, nenáviděný kus oděvu ležérně přes rameno.

V Regii se už dávno nebydlelo a nyní zbylo jen málo stop po starobylých budovách, které kdysi na tom místě stály. Byl to posvátný prostor, kde po celá staletí sídlilo kolegium pontifiků. Ti si dovedou vyhmátnout pohodlné ubytování. Všechno, co je vidět, přestavěl ze své válečné kořisti nějaký konzul, z kořisti tak bohaté, že mohl podlahy a stěny nové budovy obložit tvrdým bílým a šedivým mramorem. Tím se stalo, že tato pevná stavba přečkala Velký požár, kdy všechna velká patricijská sídla lemující Svatou cestu podlehla zkáze. Teď jsme stáli před Martovým chrámem, kde byly uloženy oštěpy, jimiž vojevůdci před tažením do bitvy potřásali. K němu patřil vestibul. Dál se tam tyčil chrám bohyně Ops, starobylé bohyně hoj-

nosti, kam směly vstoupit jenom vestálky a pontifex maximus. Vpravo od nás na vzdáleném konci komplexu byla malá kolonáda, pod jejímiž sloupy jsme zahlédli nějaký rozruch.

Nosiči právě zvedali nosítka s orlem na střeše a nachovými záclonkami. Vyrazili rychlým krokem. Před nimi pochodovala hlučně falanx přílb s chocholy: prétoriánská garda. Jak se roztáhla po silnici a hledala další prostor, aby mohla ještě víc odstrkovat překážející diváky, poznali jsme, že se díváme na císařův odchod. Možná že přišel ve své funkci velekněze a v kněžském kolegiu si vyřizoval nějaké církevní záležitosti.

Mně by na tom nepřipadalo nic divného. Ale na Vespasiánův odchod čekal dav příživníků. Teď se rozptýlili kolem a přitom se jeden muž odtrhl od ostatních. Spěchal. Jakmile mě uviděl, obličej se mu rozzářil úlevou. Zpomalil.

„Falcone, to je ale náhoda – poslali mě, abych tě vyhledal. Už jsem si myslel, že mi to potrvá půl dne."

Poznal jsem ho. Naposled jsem ho viděl před pár týdny ve městě Leptis Magna. Klidný, rozumný otrok, který byl k ruce císařovu vyslanci Ruťíliu Gallikovi. To poslední, o co bych teď stál, bylo společenské pozvání od muže, který vydal rozkaz, aby byl můj švagr rozsápán lvy. Z Regie ovšem nikoho nezvou na hostinu.. Muselo jít o něco jiného. Přesně jak jsem předpovídal, ten vzkaz mě naléhavě vyzýval, abych se okamžitě dostavil k Rutiliovi – že jde o oficiální záležitost, patrně něco náboženského. Nepředpokládal jsem však, že se to bude týkat husí nebo kuřat.

Helena mě políbila a řekla, že zajde k rodičům ke Capenské bráně a potom odvede Cloelii domů. Já jsem chvátal přes ulici za sluhou a doufal, že Rutilia najdu ještě stále v Regii, abych se po něm nemusel shánět.

Byl tam. Na sobě měl plný senátorský purpur. S povzdechem jsem zase vlezl do tógy, když jsem tam přicházel.

Jeho otrok si vysloužil pochvalný pohled, že mě našel tak brzy. Mě uvítaly spíš strohé pozdravy. Ten scénář už jsem znal. Vespasián a různí jeho úředníci právě ukončili schůzi v kancelářích velekněze. Ať už se projednávalo cokoli, akční plán zahrnutý v zápisu hodili na krk Rutiliu Gallikovi. Všichni ostatní už odešli domů na oběd a každý si blahopřál, jak šikovně se mu při debatě podařilo vyhnout odpovědnosti. Mému muži

z Libye zůstal na krku nepříjemný úkol.

Neztrácel jsem čas ani úsilí vyjadřováním pochopení. Jestliže pro mě poslal, další krok bude stejně tradiční a prostý jako každodenní život vestálek: urozený Rutilius se břemene zbaví a hodí ho na krk mně. Pak se odebere domů na oběd on. Moje vejce a olivy dostane k večeři pes.

Zpočátku se nervózně rozhlížel. Neměl v úmyslu mě zpovídat v Regii a chtěl najít nějaké vhodnější místo. Dokonce i v domě, kde se každý svitek automaticky označí jako důvěrný, by mu kancelář zřejmě nevyhovovala. Nepříjemné.

Zavedl mě ven na nádvoří, zvláštní trojúhelníkový prostor, rovněž vydlážděný deskami z bílého a šedého mramoru. Kolem byly různé staré místnosti, používané na schůze, a výklenky písařů obsazené hlídači archivů a letopisů uskladněných v těchto prostorách. Sem nedoléhal ruch ze Svaté cesty, neboť ho oddělovala zeď s kolonádou, která tlumila zvuk, takže tu vládl příjemný klid, nenarušovaný spěchem. Občas jsem zaslechl tlumené hlasy a lehké kroky sandálů kohosi, kdo se ve vnitřních chodbách vyznal.

Uprostřed nádvoří byla velká podzemní cisterna, možná staré silo na obilí z doby před staletími, kdy se v Numově paláci skutečně bydlelo. Tam se mnou Rutilius zašel. Stáli jsme nad ní, jako bychom si nenuceně prohlíželi její konstrukci. Tady jsme mohli nerušeně hovořit, aniž by se k nám někdo přiblížil nebo něco slyšel. Bylo to mimořádně utajené místo. Mé obavy se určitě potvrdí: má pro mě nějakou ohavnou práci.

„Jak si užíváš návratu do Říma, Falcone?“ Mlčky jsem se usmál. Ten přátelský úvod mohl vynechat. Rutilius si odkašlal. „Blahopřeju ti k povýšení.“ Zastrčil jsem si palce za opasek jako pravý plebejec. „A taky k titulu prokurátor drůbeže. Je to tak?“ Potěšeně jsem přikývl. To jistě nebyla urážka, třebaže moje rodina se svíjela smíchy, kdykoli se o tom někdo zmínil. „Ty jsi všestranně nadaný muž. To jsem si uvědomil už v Africe. Kdosi mi říkal, že dokonce píšeš poezii. Je to pravda?“ Po jednu hrozivou chvíli už to vypadalo, jako by se mi chtěl přiznat, že taky něco takového čmárá, a zeptat se, jestli bych se nechtěl na ty jeho výtvory podívat.

Přestal jsem se usmívat. Poezii? Informátora se nikdo neptal na jeho in-

telektuální život. To už si musí Rutilius opravdu zoufat.

„Onehdy jsme se myslím zmiňovali, že jsem knězem kultu Deifikovaných císařů, že?“

„Ano, pane. *Sodalis Augustalis?* To už je velká pocta.“

Těžko se dalo uhádnout, jak se k tomu titulu dostal. Funkcionář první generace z podhůří Alp. Jistě se vyskytlo mnoho senátorů stejně talentovaných a mnohem známějších. Jeho kariéra, jak jsem ji poznal, byla poctivá a zahrnovala obvyklou civilní i vojenskou službu. Édil, kvestor, prétor, konzul. Býval správcem Galatie v době, kdy se tam předváděl slavný vojevůdce Corbulo. Nero dal Corbulona zabít za to, že byl příliš dobrý voják. Je možné, že další uchazeč o císařský trůn Galba doufal, že něco vytěží ve svůj prospěch z nepřátelství, jež Rutilius později cítil vůči Neronovi, a proto získal významné kněžství.

Pokud tomu tak bylo, Galba zemřel příliš brzy, takže si ani neužil loajality, kterou se snažil pěstovat. Avšak Rutilius měl také osobní spojení s legií, kterou Vespasián svěřil svému synu Titovi. (Patnáctou; v té sloužil i můj nebožtík bratr, takže jsem se dověděl z první ruky, jak těsnou kliku ti chvastouni tvořili.) Jakmile se Vespasián stal císařem, Rutilius se nějak protlačil dopředu a stal se jedním z prvních konzulů jeho vlády. Nikdo o něm neslyšel. Přiznávám, že já jsem si ho taky nevšiml-dokud jsem se s ním nesetkal v Tripolitánii.

Rozhodně mu nechyběla ctižádost. Vedla ho k tomu, že horlivě pracoval. Stoupal po stupíncích moci tak důmyslně jako pokrývač nesoucí přes rameno náklad tašek. Takové pracovníky měl Vespasián rád. Rutilia Gallika nezatěžovaly žádné nepříjemné dluhy vůči nějakému patronovi. Na Galbovi nezáleželo. Rutilia udělali Flaviovci. Měl v sobě energii i ochotu a bylo docela pravděpodobné, že se o to, co mu dnes uložili, přihlásil dobrovolně.

Věděl jsem, že já nebudu mít stejnou možnost.

„Chci si s tebou pohovořit o jedné citlivé záležitosti. Ty by ses na tu práci znamenitě hodil.“

„Obyčejně vím, co to znamená, pane.“

„Nejde o nic nebezpečného.“

„To je ale překvapení. Tak o co jde?“

Rutilius neztrácel trpělivost. Rychle pochopil, že tyhle ironické poznámky mě mají obrnit proti dnešnímu nežádoucímu žadateli a dnešní nemilé práci.

„Vyskytl se jeden problém, o kterém už víš.“ Teď hovořil rázně. Mně to bylo sympatičtější. „Jedno dítě, které mělo být přihlášeno do zítřejší loterie vestálek, zmizelo.“

„Gaia Laelia.“

„Přesně. Jistě chápeš, co to všechno znamená – vnučka bývalého flamina Dialida, neteř flamina Pomonalida. Nehledě už na to, že je ji třeba najít z humanitárních důvodů –“

„S těmi se tedy taky počítá?“

„Samozřejmě. Jenomže, Falcone, celá ta věc je krajně citlivá.“

„Nechci tvrdit, že o výsledcích loterie je už rozhodnuto, ale řekněme pane: kdyby byla vybrána Gaia Laelia, byla by považována za velice vhodnou kandidátku?“

„Rodinné zázemí by jistě vedlo pontifika k přesvědčení, že děvče je na celoživotní službu dobře připraveno.“

„To zní jako oficiální informace pro vystoupení u soudu.“ Tentokrát se Rutilius s pochopením uculoval. „Rutilie, není třeba to obcházel. Chceš, abych ji našel?“

„Palácoví vyjednavači jsou celí nervózní. Městský prefekt vyhlásil poplach.“ Omyl. To udělal Lucius Petronius. Její dědeček teď Vespasiánovi přiznal, že se ztratila. Někdo se dověděl, že se o případ zajímáš. Podle záznamů v Paláci ještě stále pracuješ jako společník jednoho z vigilů. Ty záznamy jsou staršího data, jako vždycky. Na schůzi, které jsem se právě zúčastnil, jsme měli zajímavou debatu, jak se ti podařil získat podporu vigilů. Vespasián potom poukázal na to, že tvým posledním známým kolegou byl Anacrites, jeho vlastní vrchní špeh.“

„Následovaly další pohoršené výkřiky?“

„V tom stadiu už jsi získal určitou proslulost, takže ano.“

„Pak jsi řekl, pane, že mým nynějším společníkem je Camillus Justinus, a tak už nemusím hledat podporu z řad pracovníků ve státní správě. Tím se stávám odpovědným loveckým psem, který může být bezpečně pově-

řen, aby vyčenichal ztracené panny?“

„Ujistil jsem je, Falcone, že máš mou plnou důvěru jako diskrétní výkonný vyšetřovatel. Možná tě potěší, že mi Vespasián dal za pravdu.“

„Děkuju ti, pane. Pokud se toho ujmu, budu potřebovat přístup do domu Laeliů a dovolení hovořit s členy rodiny.“

Rutilius zaúpěl. „Upozornil jsem je, že přesně to budeš žádat.“ Odmlčel se.

Zpříma jsem se na něho podíval. „Ty bys udělal totéž.“ Neodpovídal. „Rutilie, určitě bys o té záležitosti nemluvil, kdyby se ti nepodařilo přesvědčit své kolegy – včetně císaře –, že jinak to prostě nejde.“

Chvíli mu trvalo, než odpověděl. „Císař odtud odcházel rovnou za Laeliem Numentinem, aby mu nařídil umožnit ti přístup do domu.“

„Dobrá.“ Ulevilo se mi. Původně jsem byl připraven na nepřijatelné podmínky. Tato práce vzbudila můj zájem. Nejspíš bych ji i tak přijal. „Nechci se nikoho dotknout. Ty jistě víš, proč jsem si stanovil ty podmínky. Dítě se nejspíš objeví doma. Musím zajistit důkladné pátrání a to, připouštím, bude rušivé. Nedá se nic dělat. Nejdřív prohrabu jejich koše se špinavým prádlem a pak už to bude stále jenom horší. Kromě toho k tomu jejímu zmizení nedošlo v souvislosti s nějakou nehodou, nejpravděpodobnější příčinou jsou domácí neshody. Bude nutné, abych si podal celou rodinu.“

„To všechno je samozřejmé.“

„Budu, jak říkáš, diskrétní.“

„Díky, Falcone.“

Vykročili jsme zvolna k jednomu z východů z nádvoří a zamířili k starému čtyřramennému oblouku Fabia Maxima přes křižovatku na Svaté cestě.

„Proč vůbec jsme s touto rodinou tak opatrní?“ zeptal jsem se možná neomaleně. „Asi to nebude jenom záležitost jejich společenského postavení?“

Rutilius neodpovídal a za chvíli pokrčil rameny. Cítil jsem, že toho ví víc, než kolik prozradil. Když jsme vyšli ven, mávl rukou doprava. „Máš nynější adresu Laeliů? Než se Numentinus stal flaminem Dialidem a přestěhoval se do oficiální rezidence, bydlívali tamhle, víš? V jednom z těch

velkých domů, které lehly popelem při Neronově Velkém požáru."

„U Jova! Svatá cesta – nejlepší adresa v celém Římě? Vím, kde je jejich nové sídlo, dík. Na Aventinu. Slušný dům – třebaže už ani zdaleka to, co dřív."

„Kdysi to byla významná rodina," připomněl mi Rutilius.

„Jasně. Tuhle čtvrť měli v oblibě známí republikáni: Clodius Pulcher, Cicero. A nebyl v těch končinách také známý dům, co patřil Scaurovi – s těmi nákladnými rudočernými mramorovými sloupy, jež končily až u Marcellova divadla? Můj otec prodává starožitnosti a s oblibou cituje rekordní cenu toho sloupořadí: z ruky do ruky přešlo patnáct milionů sesterciů. Otec Gaii Laelie používá Scaurus jako příjmení. Je to nějak důležité?"

Rutilius opět pokrčil vznešenými rameny. Ta měla ten den hodně práce. „Je možné, že tu je nějaká spojitost s minulostí. Je to nepochybně jméno rodiny."

Cítil jsem, jak se mi oči stáhly do štěrbinek. „Mají Laeliové i dnes nějaké peníze?"

„Nějaké musí mít."

„Budu se jich smět zeptat?"

„Jenom pokud to bude vyloženě relevantní. Oni ovšem nemusí odpovídat," upozornil mě Rutilius. „Nezapomeň prosím, že tentokrát nevyšetřuješ nějaké finanční podvody při sčítání obyvatel."

To bych dělal raději. Ukažte mi poctivého podvodníka. Neskonale milejší než pochybný a pokrytecký takzvaný pilíř veřejného života. „Ještě jedna věc, pane. Strašně důležitý je tu čas. Potřebuju pomoc. Rád bych si s sebou vzal svého přítele a bývalého společníka Petronia Longa."

„To jsem také čekal," přiznal Rutilius. „Lituju, ale to je nemožné. Císař rozhodl, že vigily nemáme zatahovat do přímého kontaktu s rodinou. Dostanou rozkaz prohledávat město a pátrat po dítěti, ale starý flamen neupustí od rozhodnutí, že mu ti hromotluci nesmějí vlézt do domu. Pamatuj, Falcone, že Numentinus se skoro celý život nesměl podívat na ozbrojence ani vidět pouta. I prsten mu museli zhotovit ze zlomeného proužku kovu. To se nezmění. Pomůcky na vymáhání zákona a pořádku ho dosud urážejí. Tak vypadá situace: odmítá pustit do domu vigily; tys byl navržen jako přijatelná alternativa."

„Třeba mě taky nepřijme.“
„Přijme.“
Tím hůř.

XXX

Nejdřív dům.

Vypadal právě tak pochmurně, jako když jsem sem přišel poprvé s Maiou. Měl jsem pocit, že dnešní pochůzka bude stejně beznadějná. Při téhle druhé návštěvě, kdy jsem toho o rodině věděl už víc, jsem hleděl na ten jejich nevábný příbytek s ještě truchlivější nedůvěrou.

Když jsem tam přišel, někdo právě odcházel. Objevila se nosítka ebenové barvy s úplně zataženými šedivými záclonkami. Nebyla to ta s plastickou Medúzou, která používali sami Laeliové. Snad nějaká zdvořilostní návštěva. Ať už to byl kdokoli, vypadalo to jako pojízdná prádelna. Za nimi následoval krátký průvod otroků, jeden s přeplněným košem šatstva a další s menšími ranci. Nechtěl jsem se doprovodu ptát, kdo to je. Vedle nosítek kráčeli odstrašující mladíci s rozpláclými nosy. Se stejnou pozorností, s jakou pozorovali ulici, jestli nikde nečíhá žádné nebezpečí, zkoumali, jestli jsou poloviční dveře zavřené a tmavé záclonky dobře zatažené. Jako manžel, který si nepřeje, aby z nich jeho žena vyskočila a běžela si bezhlavě koupit u kiosku nějaké šperky, žertoval jsem v duchu.

Poté co odtáhli, přešel jsem zamyšleně k domu. Kukátko vrátného bylo zakryté, a tak jsem si stoupl zády k domovním dveřím, jako bych čekal. Kolemjdoucí si mohli pomyslet, že jsem zaklepal a teď čekám. Já jsem však natahoval uši. Tak tohle byl dům, kde se pohřešuje dívka. Uvnitř by měla vládnout panika. Každý krok u domovních dveří by měl domácnost vyburcovat, aby se někdo letěl podívat, co se děje.

Nic.

Zazvonil jsem na zavěšený zvonek, který se zpočátku nechtěl vůbec hnout, až jsem ho silou vypáčil. Připadalo mi to skoro nezdvořilé. Jsem přece jemný člověk. Trvalo to celou věčnost hlubokého ticha, než mi hubený bledý vrátný otevřel – jiný než ten, co nás vyhodil, když jsem tam byl

s Maiou. Doporučil jsem mu, aby zvonek lehce natřel horším olivovým olejem.

„Rybí olej na to neber. Smrdí. Otravovaly by vás tu kočky." Civěl na mě. „Jmenuju se Didius Falco. Tvůj pán mě očekává."

Byl to otrok toho typu, který potřebuje jasné rozkazy. Každý lupič by se snadno dostal do domu, stačilo by, aby mluvil sebejistě a s příjemným akcentem. Neměl tušení, co chci. Mohl jsem být obyčejný podvodník nabízející pánu domu soupravu falešných laciných řeckých váz, nakradené tuříny nebo nejnovější zvláštní zaklínání, které vám zaručí, že do pěti dnů vašemu nepříteli shnijou játra nebo že se vám vrátí vaše peníze.

Opět jsem měl na sobě tógu. Nejspíš to pomohlo. Vrátný se určitě nevyznal v krejčovině, jinak by nemohl přehlédnout, že ten kus oděvu kdysi patřil nejdarebnějšímu centurionovi armády a že ten zmačkaný ráj molů teď tráví volno na hrubém háku, který ve vlněné látce zanechal velkou díru právě v místě, kde se pruh tak elegantně přehazuje přes levé rameno.

Kdoví za koho mě považoval, ale alespoň mě vedl rovnou k starému pánovi. Konečně jsem byl uvnitř a nablízku jsem vytušil početný personál. Jistě tu měli majordoma, ale vrátného ani nenapadlo, aby se o mně poradil s některým nadřízeným. To svědčilo o tom, že tu nejsou zvyklí na běžné návštěvy. Mně to alespoň ušetřilo čas.

Když jsem kráčel za svým průvodcem, rychle jsem si všímal věcí kolem sebe. Vrátný sedával ve výklenku odděleném závěsy a odtud jsme přešli přes malou halu, dlážděnou černě a šedě, potom šerou chodbou. Slyšel jsem běžné dopolední zvuky velkého domu: zametající košťata, hlasy vydávající rozkazy pro domácnost. Ty zněly tlumeně, nebyly však doslova potlačovány. Neslyšel jsem žádný smích. Žádné přetřásání novinek mezi starými kuchařkami ani dovádění mládeže. Neozval se ani pes, ani kočka, žádné pěnkavky v klecích. Dům byl čistý, ne však bez poskvrnky. Žádný zápach ani příjemné vůně. Žádné santalové skříňky, květináče s bílými liliemi ani teplý růžový balzámový olej do koupele. Buď byla kuchyně v jiné části domu, anebo se dnes bude podávat studený oběd.

Prošli jsme atriem. Bylo staromódní s otevřenou střechou a s malou obdélníkovou nádrží, v současné době suchou. Bylo to proto – první znamení života –, že Laeliové měli v domě zedníky. Možná že právě sem se vždycky

ulili Gloccus a Cotta, kdykoli je Helena potřebovala. V tom případě se dnes nevyskytovali ani tady, je však možné, že je poslali pryč kvůli rozruchu s Gaiou.

Místnosti kolem atria měly obnažené stěny, aby mohly být znovu vymalovány, a po straně se připravovala malá svatyňka, jakási nika, kde rodiny s významným rodokmenem přechovávají nejen své domácí bůžky láry, ale také ošklivé busty svých nejvěhlasnějších předků.

Vrátný mě odvedl do postranního pokojíku. Tam mě pak bez dalšího nechal. Zavanula ke mně vůně kadidla. Nezvyklé v soukromém domě. Vrátný už zapomněl mé jméno, a tak jsem se musel představit sám. To naštěstí dokážu. Mohl jsem dokonce pojmenovat osobu, kterou jsem oslovil. Musel to být starý pán, Laelius. Byl už sice na odpočinku, ale nemohl se s tím smířit. I teď měl na sobě oděv svého bývalého úřadu: tlustou vlněnou tógu praetextu, tedy lemovanou nachovým pruhem, kterou podle rituálu utkala vlastnoručně jeho zesnulá manželka. Tu parádu završovala kónická čapka s klapkami u uší, k níž byla bílou vlněnou stužkou přivázaná olivová ratolest.

Rychle jsem si ho zhodnotil. Bezmála sedmdesát let, hubený, vrásčitý krk, lehce roztřesené ruce, vytrčená brada, povýšený zobanovitý nos, přes který shlížel na druhého spatra, a na tváři úšklebek, do něhož se vtisklo pět století arogantních předků. Už jsem ho někde musel vidět. Snad jsem si ho všiml mezi pohlaváry při minulých slavnostech. Překvapilo mě, že si na něj vzpomínám. Než jsem dostal na krk ty posvátné husy, zůstával jsem během takových akcí normálně v posteli.

„Marcus Didius Falco, pane. Ty jsi jistě Publius Laelius Numentinus." Tvrdě se na mě zadíval, jako by mu po těch letech ve funkci flamina Dialida připadalo jako urážka, že ho někdo oslovuje jménem. Ale ačkoli mu to druzí shovívavě trpěli, já jsem se rozhodl držet patřičné formy. Odešel na odpočinek. Skutečným flaminem Dialidem je teď někdo jiný. Nemá nač si stěžovat. Použil jsem všechna tři jeho jména a svoje samozřejmě také. V jistém smyslu jsme si byli rovni – máme přece demokracii.

Trůnil na židli ze slonoviny s opěradly jako nějaký magistrát. Druzí mohli číst nebo psát, ale on raději tiše dumal jako kamenný bůh.

Pokoj byl zařízen postranními stolky a lampami a u nohou podložených

stoličkou mu ležela malá předložka. Mohlo to být pohodlné, až na tu ledovou atmosféru.

Helena Justina mě podrobně poučila o flaminech, když jsme spolu poprvé hovořili o Gaie. Jovův kněz vedl život tak okleštěný různými povinnostmi, že ani neměl čas se zatoulat. O to nepochybně šlo. Jako představitel boha byl nedotknutelný v tom nejpřísnějším smyslu. Když šel ven, vzal si přes své vlněné oblečení ještě dvojitý plášť a v jedné ruce si nesl obětní nůž (ten musel odradit každého od nemilého kontaktu) a v druhé dlouhou hůlku, kterou udržoval zvědavce v odstupu. Před ním kráčel liktor, ale také vyvolavači, při jejichž příchodu musel každý odložit všechno, co právě dělal, poněvadž flamen sám měl nejen každý den svátek (pěkný život!), ale nesměl vidět pracovat ani nikoho jiného.

A byla tu i další omezení. Nesměl nasednout na koně, ba ani se ho dotknout. Nesměl opustit město (leda v posledních osvícených dobách, a to nanejvýš na dvě noci, když potřeboval zařídit nějaké nevyhnutelné rodinné záležitosti a pokud mu to osobně schválil pontifex maximus). Na sobě nesměl mít žádné uzly (oděv mu přidržovaly spony); jeho prsteny byly rozštěpené; měl zakázáno vyslovit výraz „břečťan“ pro jeho vlastnost „poutat“ či projít pod pergolou porostlou vinnou révou. Jestliže mu do domu přivedli někoho v poutech, ta mu museli okamžitě sundat a shodit ze střechy. Pokud potkal zločince, už toho zločince nesměli bít ani popravit. Flaminův vous směl upravovat pouze svobodný občan, a to bronzovým nožem. Odstřižky vousu a nehtů se sbíraly a potom zahrabaly pod posvátný strom. Za denního světla si flamen nesměl sundat tuniku ani klobouk, aby ho Jupiter nezahlédl neoděného.

Musí se vyhýbat psům (tím se vysvětlovalo, proč tu nemají žádné hlídací psy), kozám, fazolím, syrovému masu nebo kvašenému těstu.

Těch omezení bylo patrně víc, ale Helena si všimla mého skelného pohledu a ušetřila mě. Ty zákazy mi připadaly nehorázné. Jejich účelem bylo zajistit, aby se flaminovy myšlenky nikdy volně netoulaly, třebaže mi připadal, jako by je měl plně pod kontrolou – stejně jako své strnulé názory.

Přes to všechno díky svému kněžství zasedal tenhle podivín v Senátu. Nakonec možná docela dobře zapadl mezi jiné výstředníky a blázny.

Tady v jeho domě bylo všechno uzpůsobeno tak, aby to vyhovovalo

jeho přáním. Já jsem do toho nezapadal. Pozoroval mě, jako bych se právě vyhrabal z nějaké stoky.

„Pokud vím, pane, císař mi u tebe prošlapal cestičku. Pohřešuje se tvá vnučka a já mám jisté zkušenosti, které by mi mohly pomoci ji najít. Je nesmírně důležité, abys se mnou spolupracoval, poněvadž jsi vyslovil přání, že si nepřeješ žádný kontakt s vigily. To mě mrzí. Mohli by nám ušetřit čas – a na čase v takovémto případě nesmírně záleží."

„Byl jsi mi doporučen jako odborník. Chceš říci, že na tu práci nestačíš?" Měl tenký hlásek a jeho tón byl zlomyslný. Pochopil jsem, koho tu před sebou mám: podlého dědka. V takových rodinách jako ta moje nemají žádnou moc, a tak nemůžou škodit. Tohle se ovšem mé rodině vůbec nepodobalo.

„Udělám, co je v mých silách, pane. Uvidíš nadprůměrný výkon. Úspěch však bude záviset na tom, jaká bude spolupráce s rodinou."

„A co nabízíš?"

„Rychlou diskrétní službu – podle mých podmínek. Nejpravděpodobnější řešení je, že se Gaia náhodou zavřela někde ve vlastním domově. Musím prohledat tvůj dům a propátrat různé schovávačky, jaké by mohly děcko upoutat. Musím hledat *všude,* ale ujišťuji tě, že všechno, co uvidím, pustím okamžitě z hlavy, pokud se to nebude týkat našeho případu."

„Chápu." Jeho povýšenost byla přímo mrazivá.

„Než někam vstoupím, zaklepu a počkám. Každému, kdo tam bude, dám možnost, aby se vzdálil. Budu pracovat co nejrychleji."

„To je dobře."

„Ale musím mít povolení mluvit s rodinnými příslušníky."

„To je přijatelné."

„Nemusí odpovídat na žádné otázky, jež budou považovat za nevhodné, pane." Zpříma jsem se na něho podíval. Byl inteligentní. Věděl, že odmítnutí odpovídat na slušné otázky by už samo o sobě mělo nepříjemnou vypovídací hodnotu. „Rovněž bych rád požádal o dovolení mluvit s tvými zaměstnanci. Mám v úmyslu takové vyšetřování co nejvíc omezit. Ale například Gaia Laelia byla patrně svěřena nějaké chůvě, že?"

„Ano, stará se o ni jedno děvče. S tou chůvou si můžeš promluvit."

„Děkuji." Musím si počínat opatrně. Takovou zdrženlivost, jakou jsem

dával najevo, si však nezasloužil. Chápal jsem ovšem, že původně očekával tvrdý přístup. Dělalo mi dobře, že jsem ho příjemně překvapil.

„A na co," otázal se bývalý flamen napjatým hlasem, „se chceš teď zeptat mě?"

XXXI

Připravil jsem si poznámkovou tabulku. Tu a tam si v rychlosti něco zapíšu, aby to vypadalo odborně. Většinou jsem však pouze držel stylus v pohotovosti a naslouchal, abych dal najevo svůj bezvadný takt.

„Vyšetřování musí začít fakty týkajícími se zmizení tvé vnučky. Ty jsi vyjádřil neochotu spustit poplach nebo o tom uvědomit úřady. Pověz mi prosím proč."

„To není zapotřebí. Nedávno jsem vydal pokyny, že Gaia Laelia nikdy nesmí chodit ven sama." Patrně potom, co se obrátila na mě. „Vrátný by ji zarazil, kdyby se o to pokoušela." Já jsem ovšem věděl, že vrátný klidně opouští své stanoviště a nikdo vchod nehlídá.

„Poprvé jste si všimli, že se ztratila, až včera?"

„Na tyhle podrobnosti se musíš zeptat její matky."

„No dobře." Nechtěl jsem se nechat odbýt. „Moje sestra se zná s Caecilií Paetou –" Vzpomněl jsem si, že nemám dělat Caecilii těžkosti, kdybych prozradil, že jsem se s ní setkal, když přišla potají za Maiou. „Slyšel jsem, že je rozumná." Numentina mé poznámky naštvaly. Přimhouřil oči. Jako většina lidí, s nimiž se setkal, jeho snacha v něm vyvolávala mírné pohrdání, jak jsem vycítil. Byl jsem rád, že jsem se o tom zmínil. Musí pochopit, že budu svědky hodnotit podle svých měřítek. „Pojďme se teď věnovat obecnějším problémům. Vigily jsme požádali, aby prohledávali město pro případ, že by se Gaia stala obětí únosu. Je to složitý úkol, ale oni si s tím slušně poradí, jak to jenom půjde." Dával jsem mu najevo, že bude téměř nemožné ji najít, pokud kohorty nedostanou nějaká vodítka. „Mé vlastní pátrání začíná tady. Jestliže se děcko schválně skrývá anebo jestliže uteklo, co by ho k tomu mohlo přimět? Byla Gaia, pane, nešťastná?"

„K tomu neměla žádný důvod."

„Její rodiče žijí odděleně. Netrápila se, že se rozešli?"

„Zpočátku." Překvapilo mě, že odpověděl, ale snad mu došlo, že se na

to zeptám. „Můj syn odešel z domova před třemi lety. Gaia Laelia byla ještě malá. S novou situací se smířila." Patrně rychleji než starý pán sám.

„Odluka rodičů může vést k hádkám. Nepolekaly ji? Ale později si jistě uvědomila, že zůstala v bezpečném a láskyplném domově." Numentinus se zatvářil podezíravě, jako by se domníval, že to myslím ironicky. Jsi ochoten odpovídat na otázky, proč vlastně tvůj syn Laelius Scaurus odešel?"

„Ne. Drž se tématu." Pak už jsem se neodvážil zeptat na možnost rozvodu dívčiných rodičů, natož na vztah mezi Scaurem a jeho tetičkou. To ale stejně budu muset s někým probrat. S někým jiným.

„Gaia se tedy uklidnila a nadále žila tady se svou matkou a tři roky nato se její jméno ocitlo v loterii vestálek. Slyšel jsem, že ty s tím nesouhlasíš."

„Na mém názoru nezáleží."

„Promiň mi. Prostě jsem potřeboval zjistit, jestli doma nedocházelo k projevům hněvu, na které mohlo citlivé dítě přepjatě reagovat." Neodpovídal. Znovu vytrčil bradu, aby mě varoval, že jsem se zatoulal příliš daleko do nepříjemné oblasti. „No dobrá. Velice důležité je, jak Gaia Laelia sama reagovala na to, že byla navržena na vestálku, to jistě připustíš. Motivem jejího zmizení by mohlo být, že ji ta vyhlídka děsí, a uprchla, aby se jí vyhnula. Avšak z různých pramenů jsem se dozvěděl, že z toho měla radost. Proto se přikláním, pane, k názoru, že její zmizení způsobil nějaký dětský úraz."

„Ale ona je opatrné dítě," namítl. Žádné dítě není dost opatrné.

„A inteligentní," doplnil jsem. Neměl v sobě ani jiskřičku dědečkovské hrdosti. Kdybych se doma bavil o Julii Junille, buď táta, nebo senátor by okamžitě spustili řečnické tirády. Já jsem se s ní setkal, jak víš. Což mě nutně přivádí k otázce: Proč by se tvá vnučka obracela na informátora a oznamovala mu, že se ji rodina pokouší zabít?"

Stařec na to zareagoval pohotově, s hlubokým pohrdáním. „To nebyla vůbec pravda, takže nechápu, jak mohla něco takového tvrdit."

Udržoval jsem nadále klidný hlas. „Potrestal jsi ji, když ses to dověděl?"

Štvalo ho, že musí odpovídat. Věděl, že kdyby mi to sám nepřiznal, prozradili by to otroci. „Vysvětlili jsme jí, že pochybila."

„Dostala nasekáno?" Prohodil jsem to jakoby mimochodem.

„Ne.“ Ušklíbl se, jako by v něm taková představa vzbudila pohrdání. Moc jsem mu nevěřil. Ovšem vestálky se musí těšit dokonalému zdraví. Její matka velmi stála o to, aby se Gaia nadále zúčastnila loterie, a proto ji asi nenechala bít, třebaže proti různým jiným věcem si nemohla dovolit protestovat.

„Musela zůstat ve svém pokoji?“

„Nakrátko. Neměla odcházet z domu bez dovolení.“

„Když odešla z domova, kde byla její chůva?“

„Gaia ji zamkla do špižírny.“

Numentinus nedal najevo žádné pohnutí, ale sám jsem se maličko usmál nad Gaiinou vynalézavostí a iniciativou, nato jsem pokračoval opět tím neutrálním tónem jako předtím. „Když Gaia včera zmizela, použili jste stejnou špižírnu jako celu?“

„Ne.“

„Kdo by mi mohl nejlépe popsat, co se pak stalo?“

„O tom si promluv s mou snachou.“

„Děkuji ti.“ Už jsem s ním skončil. Vlastně jsem ani nemusel začínat. On to věděl. Vypadal sám se sebou náramně spokojený. Jenom ještě zkontroluji tvůj pokoj, jestli proti tomu nic nemáš, a pak už tě snad nebudeme rušit.“ V rychlosti jsem všechno prohlédl. Ploché zdi, žádné oblouky kryté závěsy, pouze drobný nábytek – až na jednu truhlu. „Smím se prosím podívat do té truhly?“

Numentinus zafuněl. Vlastně soptil vztekem. „Není zamčená.“

Tak trochu jsem očekával, že ke mně přistoupí a bude mi nahlížet přes rameno. Ve skutečnosti zůstal sedět jako skála. Rychle jsem přešel k velké dřevěné bedně a nadzvedl víko. Bylo tak těžké, že jsem ho skoro upustil, ale vzchopil jsem se a jednou paží jsem ho přidržoval. Truhla obsahovala svitky a váčky s penězi. Nechal jsem starce, aby mě sledoval, když jsem je odsouval stranou natolik, abych si ověřil, že se na dně neskrývá žádné dítě. Potom jsem svitky i váčky vrátil na původní místo, opatrně spustil víko a jasně jsem mu předvedl, že o obsah truhly nemám žádný viditelný zájem.

„Děkuji ti, pane.“ Ty mince však vedly k odhalení dalšího problému. „Nakonec je docela možné, že Gaiu Laelii unesl nějaký ničema, kterého k tomu přivedl finanční zájem. Lze tvou rodinu považovat za zámožnou?“

„Žijeme prostě a velmi nenápadně.“ Numentinus mi odpověděl jenom na část otázky. Nenaléhal jsem na něho. Poté, co jsem pracoval při sčítání lidu, brzy si dokážu zjistit, jak je na tom finančně.

„Tohle je velký dům. Rád bych měl trvale celkový přehled o místnostech, jak je budu prohledávat. Vy jste se sem přistěhovali teprve nedávno. Nenechal vám náhodou agent plán pokojů?“

„Ten ti můžu poskytnout.“ Zatleskal. Zvenčí tam okamžitě naklusal jeden otrok a flamen ho hned poslal za majordomem. „Ten otrok tě bude při pátrání doprovázet.“ Dozor. Však jsem ho očekával.

„Díky. Ten dům jste rovnou koupili, nebo ho máte v nájmu?“

Snad se teď pochlubí, že dům koupil, a možná se i zhrozí, jak si může někdo myslet, že taková rodina bude závislá na nějakém domácím. „Pronajal jsem si ho,“ odpověděl.

„Dlouhodobě?“ To jistě, když mu pan domácí dovolil dělat tam nějaké stavební úpravy, jak jsme viděli v atriu. Povýšeně přikývl.

„Jsem ti vděčný za tvou upřímnost. Doufám, že tě otázky příliš nepohoršily. Teď si promluvím s tvou snachou.“

Otrok se už vrátil a hlásil, že mi ten plán domu najdou.

„Ještě jedna věc, pane. Rád bych ti vyjádřil soustrast nad úmrtím manželky. Pokud vím, stalo se to nedávno, že?“

„Flaminica trpěla tragickou chorobou, která ji postihla loni v červenci.“ Laelius Numentinus hovořil tak stroze, že jsem dalšího vyptávání nechal. To se stalo poprvé, že toho dobrovolně řekl víc než minimální odpověď. Měl svou ženu rád? „Opravdu není třeba, aby sis s tím dělal starosti. Její smrt byla náhlá, ale nijak nečekaná.“

To jsem ani nepředpokládal. Chtěl jsem se ho jenom zeptat, jestli neměla Gaia babičku výjimečně ráda a jestli jí snad její úmrtí nezpůsobilo velký otřes. Raději jsem neřekl nic a odebral se ven za otrokem.

XXXII

Trvalo delší dobu, než jsem se směl setkat s Caecilií Paetou. Ten čas jsem využil k tomu, abych se obeznámil s plánem domu. Označil jsem pokoj, kde jsem hovořil s bývalým flaminem, a během čekání jsem zkontroloval dva další. Byly to středně veliké salony, spoře zařízené a možná neužívané. Vzhledem k tomu, že rodina tu bydlela už skoro rok, překvapilo mě, jak málo pokročila se zabydlováním. Nebyli dost praktičtí nebo se nechtěli smířit s vyhlídkou, že tu zůstanou natrvalo?

Flaminia, jejich oficiální rezidence na Palatinu, byla asi oficiálně zařízená. Už jsem si všiml, že to, co jim tu patřilo, bylo staré a bytelné –patrně rodinné dědictví – ale nebylo toho dost. Jako u mnohých významných rodin se zdálo, že ti lidé mají hromadu peněz, ale méně hotovosti po ruce, než kolik potřebují. Buď to, anebo když se měli znovu zařizovat, byli příliš zaujati různými rozmíškami, takže neměli čas jít nakupovat.

Přijímací salon, kam mě pak zavolali, byl typický: příliš mnoho volného prostoru a žádný styl. Caecilia Paeta vypadala téměř stejně, jak jsem si ji pamatoval od její návštěvy u Maii, jenom působila unaveně. Hned se kolem ní shluklo několik ustrašených služebných, aby ji chránily před hanebným informátorem, který si dovolil ji zpovídat. Seděla nahrbeně v jediném proutěném křesle a lehkou štólu si přitahovala pevně kolem ramen, kdežto ženy dřepěly na stoličkách nebo polštářích v kroužku kolem ní a zíraly na zem.

Opět jsem nasadil vlídný hlas a klidné chování, ne však podlézavé. Napřed se musím dozvědět mnohem víc o celkové zdejší situaci, než začnu postupovat rázněji. Ale už teď jsem cítil, jak zdejší domácnost obestírá napětí. V matčině mlčení, když jsme se ocitli tváří v tvář, jsem vytušil léta útlaku, která v ní rozdrtila veškerou samostatnost.

Jaký asi musela snášet život? Opuštěná manželem, který – kdyby si Numentinus prosadil svou vůli – se s ní nikdy nebude smět rozvést, takže

jí bylo odepřeno normální právo vrátit se k své rodině a začít znovu. V první řadě její tchán o ní asi neměl valné mínění. Tyrani svými oběťmi pohrdají. Když se jí nepodařilo udržet si jeho syna, zdálo se jen logické, že bude Caecilií pohrdat ještě víc. A teď ztratila i své dítě.

„Nevzdávej se naděje." Původně jsem neměl v úmyslu ji utěšovat. Ona to také neočekávala. Oba nás to na chvíli nepříjemně překvapilo. „Podívej, nebudeme ztrácet čas. Musím vědět všechno, k čemu včera došlo, dokud jste si nevšimli, že Gaia zmizela. Chtěl bych, abys mi krok za krokem vylíčila celý den."

Caecilia vypadala nervózně. Když promluvila, musel jsem se naklonit kupředu, abych slyšel její tichý hlas. „Všichni jsme vstali jako obvykle, to znamená krátce po rozednění." To jsem si mohl myslet. Když je v domě plno starostí, proč ztrácet vzácný čas hádkami? „Před snídaní flamen obětuje bohům."

„Snídáte jako rodina společně? Kdo byl přítomný?"

„My všichni. Flamen, já, Gaia, Laelia a Ariminius…" Nejistě se zarazila.

„Ariminius je flamen Pomonalis a Laelia je jeho manželka? Sestra tvého manžela? Byl tam ještě někdo jiný?" zeptal jsem se a pohlédl na svou tabulku. Připadalo mi, že jsem cosi vytušil. Caecilia byla tak krátkozraká, že patrně nemohla vidět, jak se tvářím, ale tón hlasu leccos prozradí. Kromě toho mě pozorovaly služky, a kdyby se zdálo, že mi na nějaké otázce obzvlášť záleží, mohla by se na ni přenést jejich úzkost.

„Nikdo." Všiml jsem si, jak zaváhala.

„Po snídani jste se všichni rozešli?"

„Laelia se myslím odebrala do svého pokoje. Já jsem měla nějaké povinnosti v domácnosti." Takže snacha musela dřít, zatímco dcera si hověla? „Ariminius odešel." Šťastlivec.

‚A co Gaia? Chodí do školy?"

„Kdepak." Já hlupák.

„Má domácího učitele?"

„Ne. Abecedu jsem ji naučila sama. Umí číst a psát. Všechno, co děti z naší domácnosti potřebují umět, se naučí doma."

Kněžská kasta může bezvadně ovládat nějaký rituál, ale že by byli celkově vzdělaní, se nedá říct.

„Pověz mi prosím, jak den trávila Gaia."

„Nejdřív seděla klidně se služkami a pomáhala jim s tkaním na stavu." Mohl jsem vědět, že tihle lidé nejen věří ve vzdělávání podomácku, ale že jsou to taky pošetilci zakládající si na doma utkaných látkách. Flamen Dialis prostě musí trvat na tom, aby si jeho flaminica do krve upracovala prsty při zhotovování jeho obřadních rouch. Bavil jsem se představou, jak by asi reagovala Helena, kdybych přišel domů po jmenování do nové funkce a oznámil jí, že prokurátor drůbeže by se měl předvádět v šatu zhotoveném manželkou. „Za chvíli," pokračovala Caecilia, teď už s větší sebedůvěrou, „jsme jí dovolili jít si hrát do bezpečné vnitřní zahrady."

„Kdy ses dozvěděla, že se pohřešuje?"

„Po obědě. To je u nás neformální jídlo, ale já jsem samozřejmě předpokládala, že ji uvidím. Když se Gaia neobjevila, uvěřila jsem historce, co mi pověděla její chůva, totiž že Gaia si svoje jídlo odnesla a chce si ho sníst o samotě. To někdy dělává. Sedne si na lavičku na slunce nebo si udělá malý piknik a stále si přitom hraje –" Najednou se na mě vyčítavě podívala. „Ty si nejspíš myslíš, že jsme divná přísná rodina – ale Gaie prostě dovolujeme, aby se ještě cítila dítětem, Falcone. Hraje si. Má spoustu věcí." Ne však asi mnoho kamarádek, s kterými by si rozuměla, jak jsem odhadoval.

„Za chvíli budu muset prohledat její pokoj."

„Uvidíš, že žila ve svém milém dětském pokojíku docela rozmazlovaná."

„Neměla tedy žádný očividný důvod, aby chtěla z domova utéct?" zeptal jsem se bez varování. Caecilia se zarytě odmlčela. „Žádné nové hrozné rodinné krize?" Všiml jsem si několika neklidných pohybů mezi čekajícími služebnými. Měly dál sklopené oči. Byly dobře vycvičené, patrně během té doby, kdy jsem tam měl jednání před tímhle rozhovorem.

„Gaia byla vždycky šťastná holčička. Rozkošné miminko, veselé dítě." Matka se teď uchýlila k opakování frází. Přesto však alespoň dávala najevo určité přirozené utrpení. „Co se jí asi stalo? Uvidím ji ještě někdy?"

„Snažím se najít odpověď. Důvěřuj mi prosím."

Ještě stále byla rozrušená. Nedělal jsem si iluze, že se dostaneme někam dál, dokud má kolem sebe ty hlídačky. Služky chránily právě tak mě před pravdou jako svou paní přede mnou. Předstíral jsem, že končím, a potom

jsem požádal, jestli by mi Caecilia neukázala ten dětský pokoj. Poznamenal jsem, že by bylo vhodnější, kdyby mě tam zavedla sama pro případ, že by si pod mým dozorem všimla nějaké změny proti normálnímu stavu, nějakého vodítka. Souhlasila, že se mnou půjde beze služek. Otrok, který mě měl doprovázet, cupital za námi, ale byl to trouba a nemohl nám stačit. Už mi nesl plán domu a já jsem mu přidal ještě svou tógu, aby měl břemeno těžší.

Caecilia mě prováděla několika chodbami. Naráz se do mě dala zima, protože jsem měl na sobě jenom tuniku. Zahákl jsem si palce za opasek. Dopřál jsem jí čas, aby se uklidnila, a pak jsem se vrátil k otázce, na kterou mi neodpověděla, a jemně jsem se jí zeptal: „Došlo k něčemu zlému, že?"

Zhluboka se nadechla. „Z různých důvodů tu panovalo určité napětí a Gaia si vždycky všechno moc brala. Jako všechny děti i ona předpokládala, že za všechno může ona."

„A mohla?"

Trhla sebou. „Co tě napadá?"

„Nemám tušení – poněvadž nevím, o jaké problémy šlo," odsekl jsem necitlivě. Umínila si, že mi to nepoví. Nepochybně na flaminův rozkaz. Chvíli jsme kráčeli dál beze slov a pak jsem znovu zaryl: „Nemělo to napětí něco společného s tetou tvého manžela?"

Caecilia se na mě podívala úkosem. „Ty o tom víš?" Vypadala užasle. Až příliš. Ve stejnou chvíli jsme si oba uvědomili, že mluvíme každý o něčem jiném. V duchu jsem si poznamenal, že se k tomu musíme vrátit.

„Terentia Paulla je silná osobnost, s kterou se musí počítat," upozornil jsem. Poněkud trpce se zasmála. „Buď upřímná. O co té tetě ve skutečnosti jde?"

Caecilia zavrtěla hlavou. „Je to všechno katastrofa. Prosím tě, už se mě na nic neptej. Jenom mi najdi Gaiu. Prosím."

Došli jsme do dětského pokoje.

Nebyl velký, třebaže matka správně naznačila, že dítě rozhodně nebydlelo v nějaké cele. V každém případě tam byl jenom omezený prostor, takže Caecilia nařídila otrokovi, že má podle flaminova příkazu čekat venku. Chlapovi se to nelíbilo, ale jejímu nařízení se podrobil, jako by neu-

poslechnutí flamina nebylo tak neznámou věcí.

Pozorně jsem se rozhlížel. Viděl jsem tu víc krámů než kdekoli jinde. Když jsem se s Gaiou setkal, byla parádně ustrojená. Teď jsem hleděl na otevřenou skříň plnou podobně rozkošných oděvů, šatiček a spodniček, sandálků s ozdobnými tkanicemi, barevných pásů a štól, malých pláštíků. Viděl jsem spleť korálků a náramků – ne nějaké levné napodobeniny, ale z pravého stříbra a polodrahokamů – navršených na podnose na jednom postranním stolku. Na věšáku na dveřích visel široký klobouk.

Na zábavu měla Gaia mnoho hraček, jakými by moje Julinka hrozně ráda mlátila o zem: panenky, dřevěné, keramické a hadrové; míče vycpávané peřím a fazolemi; obruč; malé koníky s vozem; maličký statek. Byly to samé pěkné věci, vyrobené řemeslníky na zakázku, a ne ty hrubě opižlané krámy, s jakými se musela spokojit děcka v mé rodině. Panenky seděly v řadě na poličce, avšak hračkový statek se prostíral po podlaze se zvířátky uspořádanými tak, jako kdyby si dítě s nimi právě hrálo a jen si muselo na chvíli odskočit.

Když se Caecilia Paeta zadívala na malé hospodářství, které její dcerka tak pečlivě uspořádala, prudce se nadechla, ale snažila se to zamaskovat. Pevně si založila ruce a tiskla je k tělu, jako kdyby chtěla rázně potlačit pohnutí.

Na prahu jsem ji zastavil. „Teď se opatrně rozhlédni. Je všechno tak, jak to Gaia normálně měla? Něco nezvyklého? Něco uspořádané jinak?“

Opatrně hleděla kolem sebe a potom rychle zavrtěla hlavou. V tom moři pokladů, jež Gaie patřily, by bylo těžké všimnout si něčeho nezvyklého. Vešel jsem dovnitř a začal s prohlídkou.

Zařízení pokojíku bylo mnohem skromnější než osobní majetek dítěte, ba možná že ho dokonce převzali od původních majitelů. Olejových lamp, koberečků a polštářů jsem tam viděl pramálo. Ve speciálním výklenku stála úzká dětská postel, zastlaná kostkovaným přehozem, a několik skříněk, z nichž některé byly zabudovány do zdi. Nahlédl jsem do postele i pod postel a potom do skříněk. Tam jsem našel ještě další hračky, střevíčky a nepoužívaný nočník. Velká dřevěná krabice celkem běžného typu a kvality obsahovala zrcadlo, hřebeny, jehlice, nástroje na manikúru na velkém stříbrném kroužku a zmačkané chumáče stuh do vlasů.

S malou botičkou, kterou jsem našel pod postelí, v ruce jsem se zeptal: „Kdo všechny ty hračky kupuje?“

„Příbuzní.“ Caecilia Paeta přešla přes pokojík a automaticky urovnala přehoz přes postel. Bylo vidět, že je jí do pláče.

„Někdo určitý?“

„Každý jí kupuje různé věci.“ Ukázala kolem a naznačila tak, že Gaiu rodina zahrnovala přepychem. Chápal jsem to: jediné dítě v zámožné rodině, které si s tím dovede dobře poradit, jak jsem viděl.

„Přestěhovali jste se sem, když zemřela flaminica. Stýská se Gaie po babičce?“

„Trochu. Statilia Paulla měla raději mého manžela než kohokoli jiného. Myslím, že ho rozmazlila.“

„I potom, co odešel z domova?“

Caecilia ztišila nervózně hlas-. „Prosím tě, nemluv o něm. Tady se jeho jméno nesmí ani vyslovit.“

„To se stává, že lidé zdrhnou,“ poznamenal jsem. Caecilia na to neodpověděla. Jak reagovala Statilia Paulla na to, že její vlastní sestra naváděla Scaura, aby odešel, a celou tu změnu usnadnila?“

„Jak myslíš? Způsobilo to jenom ještě mnohem větší nesnáze.“ To jsem si mohl myslet.

Vzdychl jsem si. „Nestýská se Gaie po otci?“

„Čas od času se s ním vídá. Tak často jako mnohé děti.“

„Máš na mysli, když se rodiče rozvedou? A co ty? Tobě se nestýská?“

„Co můžu dělat?“ Neznělo to moc utrápeně.

„Měla jsi vůbec na vybranou, když jste se brali?“

„Byla jsem spokojená. Naše rodiny měly mezi sebou dávné vztahy. Je to slušný člověk.“

„Ale mám takový dojem, že vy dva jste nebyli vášnivě zamilovaní, nemám pravdu?“

Caecilia se slabě usmála. To nebyla urážka, ale ona přesto tu zmínku o vášni považovala za podivnou výstřednost. V duchu jsem děkoval bohům, že všechny patricijské dívky neprošly takovou výchovou. Alespoň Caecilia podle všeho netušila, o co je ochuzena.

Mnoho Římanek z “dobrých“ rodin musí spát s muži, které skoro ne-

znají. Většinou jim pak porodí děti, poněvadž o to právě jde. Některé si pak můžou dělat, co chtějí. Mnohým přijde taková volnost vhod. Nemusejí předstírat hlubokou lásku k manželovi, ba mohou se mu skoro úplně vyhýbat. Získají vyšší postavení bez citové odpovědnosti. Pokud se přistoupí na určitou finanční dohodu, nežádá se od nich nic víc, než aby si nepořizovaly milence. A když už, tak aby se s nimi nepředváděly na veřejnosti.

Nevěřil jsem, že by Caecilia Paeta měla milence. Ovšem člověk nikdy neví.

Stále poháněn snahou najít Gaiu zkusil jsem to jinak: „Má teta tvého manžela, Terentia Paulla, na Gaiu velký vliv?“

Caeciliin výraz se opět zastřel mlhou. Co když je ten problém ještě složitější, než jsem si už uvědomoval? „Jen od té doby, co odešla ze sboru vestálek. To se stalo asi před půldruhým rokem. Gaiu má moc ráda.“ To jen posílilo můj dojem, že Gaiu Laelii rodina využívala při svém nekonečném citovém přetahování.

„A přesto nesouhlasí s tím, aby se Gaia stala vestálkou?“

Alespoň tentokrát dala Caecilia najevo určitou přirozenou zatrpklost.

„Třeba chce veškerou úctu shrábnout sama.“

„Prozradili jste jí, že se Gaia ztratila?“ Caecilia se zatvářila nejistě. Pokračoval jsem rázně: „Pokud k ní Gaia měla blízko, je možné, že se objeví v jejím domě.“

„To by nám dali vědět.“

„Kde Terentia bydlí?“

„Dům jejího manžela je dvacet mil za městem.“ Pro dítě příliš velká dálka, aby ji snadno zvládlo samo, i když je známo, že uprchlíci někdy urazí neuvěřitelné vzdálenosti. „Budu potřebovat adresu.“

Caecilia upadla do rozpaků. „To není nutné – Gaia moc dobře věděla, že Terentia není v současné době doma.“

„Proč? Je snad v Římě?“

„Někdy sem přijíždí –“

Nechápal jsem najednou Caeciliinu zdráhavost. „Podívej, já jenom uvažuji, ke komu by mohla Gaia utéct.“

Stále vypadala nešťastně. Sebrala jednu figurku býčka z Gaiina statku a

nevědomky ji otáčela v prstech. Věděl jsem, že mi v něčem lže, ale nechal jsem ji, ať si myslí, že jsem jí to všechno spolkl. „Poslala jsi zprávu manželovi, že Gaia zmizela?“

„Já s ním nesmím udržovat žádný kontakt.“

„Ale jdi. Nejenže je to dost důležité – já navíc vím, že jsi mu tenhle týden psala a oznámila mu, že si ho jeho teta přeje vidět.“ Caecilia ke mně prudce otočila hlavu. „Já jsem s tvým manželem mluvil. Sám mi to řekl.“

„Co ti řekl?“ Caecilia zalapala po dechu až příliš nápadně. Bála se snad, že kritizoval, jak se k němu chovala během manželství?

„Nic, čeho by ses měla lekat. Většinou jsme hovořili o problému poručnictví.“

Zdálo se, že se toho zhrozila. „O tom já nesmím debatovat.“

Poněvadž jsem se domníval, že ta směšná historka, kterou mi nakukal Scaurus, byla nesmyslná, vyvedlo mě to z míry. Šlo snad o nějaké jiné poručnictví, jež se netýkalo bývalé vestálky? Začal jsem na to jít zhurta. „Laelius Scaurus přijel tento týden do Říma navštívit tetu a jiné blízké příbuzné. Kolik je na tom pravdy?“

Caecilia mimořádně rázně vrtěla hlavou. „Byla to jenom menší rodinná porada.“

„Něco, co souviselo s Gaiou?“

„Nic z toho s ní nesouviselo.“

„Dělá Terentia Paulla těžkosti?“

„Musím poctivě přiznat, že ne.“

„V čem je tedy problém?“

„Žádný není.“ Opět lhala. Proč?

„Co myslíš, nerozrušil ten ‚žádný problém' Gaiu?“

„Potřebovali jsme se jenom o něčem dohodnout, o jedné právnické záležitosti.“ Matka si vzdychla. „Terentia chtěla, abychom se poradili i s mým manželem; jeho otec si zase myslel, že by se do toho neměl Scaurus zatahovat.“

„Jak to vidíš ty?“

„Scaurus nám nebyl nic platný,“ postěžovala si prudce. „Jako vždycky.“ Chvíli působil její hlas vyčerpaně tím, jak se snažila ovládat. Konečně jsem pochopil, proč mohla Scaurův odchod z Říma přijmout s určitou úlevou.

Po tomhle krátkém nahlédnutí do svého manželského trápení se mě pokusila odvést tím, že dodala: „Mnoho těchto věcí dostala jako dárky od tety Terentie a strýčka Tiberia."

Tvářil jsem se, že jí bezvýhradně věřím. „Strýček Tiberius? Manžel Terentie Paully? Ten, co umřel? Došlo k tomu nedávno?"

Caecilii přeletěl přes bledý obličej další znepokojený výraz. „Poměrně nedávno, ano."

„Proto jste potřebovali rodinnou poradu, ano?"

Patrně jsem ji vyvedl z míry. „Vlastně ano. Souviselo to s jeho úmrtím."

„Když tě moje sestra přišla navštívit, většina rodinných příslušníku byla právě na pohřbu. To šlo o kremaci Terentiina manžela?" Caeciliina tvář mi to potvrzovala, třebaže vypadala uštvaně. Snad si vzpomněla, jak bývalý flamen pro tu návštěvu vyváděl. „Promiň, že se tě ptám, ale není to nezvyklé, aby se bývalá vestálka provdala?"

„To ano."

„To je trochu příliš stručné. Byla to další příčina zdejšího konfliktu?"

„Jistě," přisvědčila Caecilia a tentokrát už se nebála nechat volný průchod rozčilení. „Ano, Falcone. Vyvolalo to spoustu konfliktů, že si to ani nedovedeš představit."

Čekal jsem nějaké vysvětlení, ale to drama už jí stačilo. Pozoroval jsem na ní špetku vzdoru, jako by byla ráda, že konečně promluvila – ale vzápětí už měla opět ústa na zámek. Přemítal jsem, co by asi mohlo objasnit pár věcí. „Když odchází vestálka na odpočinek, často prý obdrží od císaře velké věno. Je to tak?"

Caecilia, už opět klidná, tiše přisvědčila. „Ano. Teta Terentia byla finančně dobře zajištěná. Ale to nemělo pro strýčka Tiberia velký význam. Sám byl velice bohatý."

„Co ho tedy tak upoutalo?" opovážil jsem se otázat. Chybný tah, Falcone. Caecilia se zatvářila uraženě a já jsem pohotově vycouval. „Když je teď po smrti, je Terentia dědičkou?"

„Patrně ano. Já myslím, že jí to ani nepřišlo na mysl. Příliš ji zaujaly jiné starosti."

„Ze všeho, co o Terentii slyším, vyplývá, že bude mít svou finanční situaci pevně v rukou – jaké starosti?"

„Čistě rodinné záležitosti… Jak to souvisí s hledáním Gaii, prosím?“

Caecilia byla inteligentnější, než jak působila na první pohled. Brzy pochopila, jak otázkám uhýbat. S tím jsem si dokázal poradit. Všimnout si, které obchází, mohlo být nakonec užitečné.

Pomohla mi jedna otázka, s níž jsem ani nepočítal: „Měla jsi strýčka Tiberia ráda?“

„Ne,“ odsekla okamžitě a s rozhodností.

Zadíval jsem se na ni. „Proč to?“ Zpočátku jsem nasadil neutrální tón. Potom, když neodpovídala, jsem se zeptal drsněji: „Jel po tobě?“

„Vnucoval se mi, to ano.“ Hlas měla napjatý. Věci nabraly neočekávaný směr.

„Ty dotěrnosti jsi odbyla?“

„No ovšem!“ Už se rozčílila.

„K tomu došlo po jeho sňatku?“

„Ano. S tetou Terentií žil něco málo přes rok – byl to odporný chlap. Myslel si, že na něj musí letět každá žena – a on jich žel dovedl až příliš mnoho získat, takže tomu věřil.“

Když se odmlčela, všiml jsem si, že se lehce chvěje. Překotně jsem uvažoval. Byl ten nebožtík jenom běžně posedlý sexem a rád osahával vdané ženy – anebo ještě něco horšího? „Caecilie Paeto, prosím tě, neznepokojuj se. Musím ti položit velmi nepříjemnou otázku. Jestliže to vypadalo tak – není nějaká možnost, že si ten odporný Tiberius pokoušel dokonce namlouvat malou Gaiu?“

Caecilia si dala na čas, než odpověděla, třebaže tu otázku přijala klidněji, než jsem se obával. Byla to matka. V jistém smyslu roztěkaná, ale odhodlaná své dítě za každou cenu chránit. „Měla jsem z toho strach. Samozřejmě že mě to taky napadlo. Ale ne.“ Hovořila pomalu. „Vím, že se to stává, zvláště s mladými otrokyněmi. Ale když jsem o tom uvažovala, došla jsem k názoru, že strýček Tiberius nemá zájem o děti.“ Za chvíli se přinutila pokračovat: „V hloubi duše jsem se bála, že později, až Gaia vyroste, by to mohlo být nebezpečné – ale když už je po smrti, nemusím se znepokojovat, že?“ uzavřela s úlevou.

„Gaia tedy nemusela utéct kvůli strýčkovi Tiberiovi?“

„Ne. Ona samozřejmě ví, že umřel. Falcone, to je všechno, co ode mě

potřebuješ?“

Měl jsem dojem, že už jsem ji potrápil víc než dost. Postoupili jsme dál, než jsem očekával, třebaže jsem ještě dost nepochopil plný význam některých jejích odpovědí. Cítil jsem, že pro Caecilii musel být ten rozhovor obzvlášť mučivý. Numentinus na ni zřejmě vyvíjí tvrdý nátlak, aby mi neprozradila nic z rodinných záležitostí. Obcházeli jsme víc tajností, než by se starému pánovi líbilo.

„Ano, děkuji ti. Dovol mi ještě jednu radu: Scaurus má právo dozvědět se, co je s Gaiou. Ještě dnes mu pošli vzkaz. A pokud jde o to, jak tě Tiberius ohmatával, nenechávej si to sama pro sebe. Svěř se s tím někomu.“

Zatvářila se vděčně. Než z pokoje zmizela, ještě vydechla: „Neboj se, to už jsem udělala.“

A byla tatam, než jsem se jí stihl zeptat, kdo je jejím důvěrníkem.

XXXIII

Když už jsem byl v téhle části domu, prohledal jsem i ostatní pokoje, kam se vcházelo z té chodby. Nějaká otrokyně vytírala podlahu, a poněvadž mého průvodce vybral starý pán schválně tak, aby mi nebyl nic platný, žena nechala kbelík stát a jmenovala mi, kdo v kterém pokoji bydlí. Vesměs příslušníci rodiny. Vždycky je zajímavé zkoumat komory a ložnice druhých lidí, zvláště pokud je nikdo nevaroval, že tam budete nakukovat. Lupiči se tu jistě dobře pobaví. Jenomže mé rty jsou samozřejmě na zámek. Flaminovi jsem slíbil diskrétnost a jeho nebylo radno naštvat.

Caecilia s manželem měli velké, slušně zařízené pokoje. Caecilia si ten svůj vybavila neobyčejně útulně, jako by tady trávila o samotě hodně času. Skrývala se snad před rodinou? Možná že měla jenom velice šikovnou komornou. Pomonalis se ženou měli víc krámů. Podle beden naskládaných u jedné stěny to vypadalo, jako by ještě neskončili s vybalováním poté, co se rodina musela přestěhovat. Ariminius používal nevhodný druh pomády na vlasy. Špetičku jsem si jí natřel na ruku a jen s velkými potížemi jsem se potom zbavoval pronikavého pachu. Byl cítit po krokusech, ale podle toho, jak dlouho přetrvával, mohl to být docela dobře česnek.

Musel jsem poslat pro sochor, abych mohl vypáčit všechny zapečetěné bedny, byť jenom proto, abych dokázal, že jsem prohlídku dělal důkladně. Od té chvíle, co mi Gaia svěřila, že ji někdo z rodiny chce zabít, šlo o nervy drásající úkol. Nakonec jsem tam mohl objevit uschovanou mrtvolu.

Zatím mi byl celý ten podnik silně proti srsti, ale nechtělo se mi uvěřit ani Gaiině povídačce. Tahle rodina prožívala ustavičné zmatky – ovšem nic nenaznačovalo, že by přitom šlo o skutečnou zlomyslnost. Otroka, který mě doprovázel, jsem požádal, aby mi našel chůvu děcka. Muž neochotně odešel.

„Jeden z těch, co v životě neznají žádné radovánky.“ Zakřenil jsem se na tu tlustou ženu s houbou. „Tady už jsme skončili?“

„Za rohem je ještě jedna cimra.“ „Vážně? Komupak by mohl ten pokoj patřit?

Kolíbala se přede mnou a ochotně mi ukázala další pokoj. Byl stejně velký jako ty ostatní, ale poněkud vkusněji vyzdobený. U vysokého lože ležely egyptské předložky místo pouhých italských vlněných. V jedné truhle byly naskládané dámské šaty, ale skříňky zůstaly prázdné. Na poličce vedle zelené skleněné nádobky, obsahující sladší vůni než ta krokusová patlanina, která mě ještě stále doprovázela, když jsem mávl rukou, ležel hřeben s několika dlouhými šedivými vlasy, zachycenými v jeho zubech.

Podíval jsem se na otrokyni. Ona mi pohled opětovala. Našpulila rty. „Mívali jsme hosty, co tu bydleli,“ oznámila stručně a stále na mě významně hleděla.

„To mi připadá trochu divné,“ poznamenal jsem otevřeně. Ta žena byla osobitý typ. Přikývla, jako by sama obdivovala svůj herecký výkon. „Někdo ti nařídil, abys mi to tak řekla, že?“

„Oni totiž nebydleli v Římě,“ dodala, jako by si vzpomněla, jak to měla naučené. „Jeden z nich umřel a už sem nejezdějí.“

„Nejmenovali se ti záhadní návštěvníci náhodou Terentia a Tiberius?“ Zvolna přikývla. „A ty o nich nemáš se mnou mluvit?“ Další přikývnutí. Rozhlížel jsem se po pokoji. „Mám takový dojem, že tu docela nedávno někdo byl.“ A ten někdo odešel ve spěchu a venku nastoupil do čekajících nosítek, právě když jsem dnes přicházel, usoudil jsem. Proč tedy Laeliům tolik záleželo na tom, abych se nedověděl, že tu Terentia Paulla krátce předtím byla?

Smůla, že tím naše pantomima skončila. Doufal jsem, že otrokyně mi toho v ústraní poví víc, ale když jsem se jí zeptal, zavrtěla hlavou. I tak můžu být vděčný za anonymní tip (a věřte mi, tady se vodítka hledala tak těžko, že jsem byl štědřejší než jindy, když jsem zalovil v měšci s penězi). Avšak potíž s takovými nepřímými náznaky spočívá v tom, že nemusíte nikdy přijít na to, co vlastně znamenají.

„Netušíš, co se stalo s tím děvčátkem?“ zeptal jsem se spiklenecky.

„Vědět to, tak jsem ti to řekla, pane.“

„Je tu někdo, s kým se nějak zvlášť přátelila?“

„Ne. Ona nemá žádný přátele, co já vím. Dyť," ušklíbl se můj nový zdroj, „není moc takovejch, co by snášeli zdejší ostrej režim, ne?"

Můj otrok se vracel s nějakou dívkou, což musela být Gaiina chůva.

„Je mi divný, že tě pustili dovnitř," řekla mi posměšně uklízečka a batolila se zpátky do práce.

XXXIV

Gaiina chůva stála za podívání: malá, statná, snědá, vlasatá otrokyně odněkud z nezdravých východních končin. Nejspíš ještě uctívala bohy s drsnými pětislabičnými jmény a kanibalskými zvyklostmi. Vypadala, jako kdyby pocházela z lukostřelců v kalhotách, kteří uměli jezdit na neosedlaném koni a střílet potají dozadu. I když jsem se snažil nechovat hrubě, ve skutečnosti mi připadala, jako by jeden z jejích rodičů byl kůň.

Její vzhled neodpovídal bázlivé povaze. Jako barbarka byla nula. Nepotřeboval jsem vidět na vlastní oči, jak se snaží malou Gaiu ovládat, abych pochopil, že každá jen trochu podnikavá šestiletá holka si s tou kráskou může dělat, co chce. Zamknout ji ve špižírně – to zašlo až příliš daleko. Dovedl jsem si představit, že by Gaia Laelia chůvičce poručila, aby šest hodin seděla bez hnutí na bodláku, a dívka by se neopovážila neposlechnout.

„Já nic nevím!“ Mluvila s takovým přízvukem, jaký by děti z mé rodiny celé týdny vesele napodobovaly a pokaždé by se div nepotrhaly smíchy. I bez diváků uměla patrně Gaia chůvičku krutě napodobovat, až ji dohnala k pláči.

Dostala zřejmě nejeden výprask. Měla na těle čerstvé podlitiny. Podle jejich množství jsem usoudil, že jakmile rodina včera zjistila, že se Gaia ztratila, několik lidí se pokoušelo z děvčete vymámit odpovědi, a když se žádné nemohli dobrat, každý se uchýlil k trestu. Teď si chůva myslela, že ji sem přivedli proto, abych ji taky seřezal.

„Posaď se na tu truhlu.“

Trvalo jí dlouho, než uvěřila, že to myslím vážně. Tohle bylo možná poprvé, že se směla v přítomnosti svobodných osob posadit. Nedělal jsem si iluze. Možná mnou pohrdala, že neznám svoje místo.

Ještě stále jsme byli v takzvaném hostinském pokoji. Já jsem se zabýval nahlížením pod postel, dokonce jsem ji odtáhl od zdi a díval se za ní do nastřádaného prachu.

„Hledám Gaiu. Možná že se jí stalo něco moc ošklivého a musíme ji co nejdřív najít. Rozumíš?“ Ztišil jsem hlas. „Nezbiju tě, když mi odpovíš na otázky rychle a pravdivě.“

Chůva na mě hleděla zarputile. Každou věrohodnost z ní už dávno vymlátili. Jako svědkyně nestála za nic – a podle mého názoru jako chůva taky.

Jenže co jsem já mohl vědět? Moje děťátko nikdy žádnou chůvu nemělo. Podle toho, jak my jsme to vedli, nikdy bych nechtěl zažít úzkost s vybíráním, zaučováním a nakonec nepochybně propuštěním někoho, kdo by nám měl s Julinkou pomáhat. Nějaká nezkušená, nezralá cizinka bez zájmu, pro kterou by naše miminko představovalo rozmazleného protivného římského spratka se zkaženými hrubými římskými rodiči, které všechny Osud zachránil před otroctvím a utrpením bez nějakého viditelného důvodu – na rozdíl od hypotetické chůvy, jež by si myslela, že nebýt Osudu, byla by stejně dobrá jako my. A nebýt Osudu, mohla opravdu docela dobře být.

„Dobrá.“ Posadil jsem se na kraj postele a zadíval se na dívku. „Jak se jmenuješ?“

„Athéna.“

Pomalu jsem si vzdychl. Kdo má něco takového na svědomí? Bylo těžké vymyslet si něco nevhodnějšího.

„Tak ty se staráš o Gaiu. Líbí se ti to?“ Místo odpovědi zamračený pohled. „Má tě Gaia ráda?“

„Ne.“

„Má dítě dovoleno tě mlátit jako dospělí?“

„Ne.“ To bylo aspoň něco.

„Ale onehdy tě zamkla do špižírny, jak jsem slyšel.“ Ticho. „Mně to připadá, že s ní tady zacházejí jako s malou královnou. Tak se asi nenaučí dobře chovat.“ Žádná reakce. „No dobrá. Poslyš, Athéno, hrozí ti vážné potíže. Jestli se Gaie Laelii něco stalo, ty – jako její chůva – budeš první podezřelá. V Římě je takový zákon, že když nějaký svobodný občan za podezřelých okolností zemře, všichni otroci z té domácnosti jsou popraveni. Musíš mě přesvědčit, že jsi jí nepřála nic zlého. Měla bys dát radši najevo, že chceš, aby se ta holčička zachránila z potíží, do kterých se dostala.“

„Ale ona snad není mrtvá, ne?“ Athéna se upřímně zhrozila. „Ona jenom zase utekla.“

„Zase? To myslíš jako ten den, kdy tě zamkla?“ Tentokrát přikývla. „Tehdy za mnou přišla a já jsem ji potom poslal domů. Nenaznačila ti někdy, že chce utéct napořád?“

„Ne.“

„Svěřuje se ti?“

„Ona je tichá.“ Ta Gaia, kterou jsem poznal, mluvila sebejistě. Někdo s ní musel pravidelně cvičit konverzaci.

Upřeně jsem se na dívku zadíval a pak jsem na ni vybafl: „Myslíš, že někdo z rodiny chce Gaiu zabít?“

Spadla jí brada. To nevypadalo příliš atraktivně. Ta představa byla pro Athénu nová.

Tady se tajemství uchovávala spolehlivě. To mě nepřekvapilo. Zabývají se tu rituály a záhadami. Podle mého názoru s tím nemělo náboženství nic společného. Podivné obřady starobylých kultů, kde smějí s bohy komunikovat pouze vyvolení, představují moc ve státě. Je snadné zavést stejný systém do rodiny. Každá hlava domácnosti je svým vlastním velekněžem. Od nás ostatních se naštěstí nežádá, abychom nosili čepce s olivovými větvičkami a klapkami přes uši. V takovém případě bych raději emigroval někam na fazolová pole v Cappadocii.

Athéna opravdu nevěděla, že Gaia měla strach z hrozícího zabití. Mně, docela cizímu člověku, se dítě svěřilo, ale vědělo, že to nesmí svěřit vlastní chůvě a tak riskovat. Chápal jsem, že k tomu měla důvod. Chůva byla totiž odpovědná rodině.

Není pravda, ač se to běžně traduje, že otroci vždycky znají v domácnosti všechny temné tajnosti. Vědí toho víc, než by měli, to ano, ale všechno ne. Úspěšný majitel otroků tu a tam prozradí nějakou důvěrnost: můžete uvolnit skandály, které jsou jenom trapné, jako například cizoložství a bankrot a to, že se babička v nejlepší jídelně pomočila, ale dokážete absolutně zamlčet hrozící soud pro zradu, své tři nemanželské kluky a kolik prachů vůbec máte.

„Tak jo, Athéno. Teď mi pověz, jak to bylo včera.“

S velkým napovídáním jsem z ní dostal stejný popis, jaký jsem vyslechl

od Caecilie o tom, jak Gaia strávila dopoledne: snídaně s rodinou, tkaní, potom hry tady doma na zahradě.

„Kdy jsi tedy zjistila, že se ti ztratila?“ Athéna se na mě podívala potměšile. „Bez ohledu na to, kdy jsi to doopravdy ohlásila.“ Už stokrát jsem viděl takový pohled. Tak se často prozradí lháři. Je to skoro, jako by vás prosili nebo vyzývali, abyste se pravdy dobrali sami. „Nesnaž se mě klamat. Kdy sis toho poprvé všimla?“

„Kolem oběda.“

„Myslíš předtím?“

„Jo,“ přiznala dívka zarputile.

„Proč jsi napovídala Gaiině matce, že se rozhodla jíst sama?“

„To ona někdy dělá.“

„To ano, ale tentokrát jsi věděla, že ji nemůžeš najít. Mělas říct pravdu. Proč jsi lhala? Bála ses?“

Athéna neodpovídala. Měl jsem pro ni pochopení, ale její chování bylo nelogické a nebezpečné.

„Proč myslíš, že Gaia ráda obědvá sama?“

„Aby od nich měla pokoj,“ zabručela chůva. Byl to od ní první projev poctivosti. „Já jsem si prostě myslela, že se někde schovala. Myslela jsem, že zase vyleze.“

„Nemohla se schovat proto, aby ti způsobila nepříjemnosti?“

„To nikdá neudělala,“ přiznala chůva neochotně.

„Já vím, že byla nešťastná,“ řekl jsem. „Byl na ni někdo ošklivý? Pověz mi pravdu. Já jim neprozradím, že to vím od tebe.“

„Ošklivý ne.“ Ale hodný asi taky ne.

„Trestali ji, když něco provedla?“

„Když si to zasloužila.“

„Jako ten den, co tě zamkla a vzala si nosítka?“

„To neměla nikdy dělat. Musela vědět, že z toho bude kravál.“

„Co se stalo, když přišla domů?“

„Starej na ni čekal a strašně jí vynadal.“

„Ještě něco jiného?“

„Musela zůstat ve svým pokoji a nedostala oběd. Potom jsem s ní musela pořád bejt, celej den, a v noci spát v jejím pokoji. Ale když jsem to

zkoušela, tak na mě tolik křičela, že jsem si radši lehla před její dveře."

„Nenařezali jí?"

Athéna se zatvářila překvapeně. „Nikdo ji nikdy ani neplácnul."

„Ty jo?"

„Ne. Za to bysem dostala vejprask."

„Bylo tedy těžké ji uhlídat?"

Dívka znovu váhavě přiznala, že to nebylo tak zlé, jak bych si možná představoval: „Normálně ne." Zamračeně se usmála. „Lidi tady dělají, co se jim řekne. Kdyby mi nějak moc vyváděla, starej by ji srovnal a připomněl, že něco takovýho se nedělá. ‚Od nás se čeká něco lepšího, Gaio.' To by pověděl."

„Numentinus tedy vládne čistě silou osobnosti?" Nerozuměla mi. „Když jsi u ní měla pořád zůstávat, jak to, že si včera dopoledne hrála na zahradě sama?"

„Musela jsem dělat něco jinýho. Přišla za mnou její matka a řekla: ‚Můžeš ji teď chvíli nechat samotnou, ať se baví.' Potom jsem musela pomáhat jedný holce s tím, co zrovna dělala."

„A co dělala?"

Athéna se zatvářila nejistě. „Nemůžu si vzpomenout."

„Hmm. Když jsi potom šla hledat Gaiu, nikde jsi ji neviděla? Ale nejdřív jsi to nikomu neprozradila."

„To netrvalo dlouho. Myslela jsem, že Gaia bude mít hlad. Šla jsem si stoupnout ke kuchyni, takže až si příde pro něco na zub, já po ní skočím."

„Nemohla být v kuchyni předtím, než jsi ji tam šla hledat?"

„Ne. Já jsem se jich ptala. Oni ji vykopli už dřív, když je furt otravovala, aby jí dali vodu do džbánu, co si s ním hrála. Mě nakonec taky vyrazili, tak jsem potom musela jít za její matkou a přiznat se."

„Začali ji hledat?"

„No jo. Nikdy ani nepřestali – aspoň než jsi přišel ty. Za starým pánem se zastavil císař a my všichni jsme potom dostali příkaz, abysme tam přestali pobíhat. Oznámili nám, že přídeš ty a že všechno má vypadat klidně."

„Nechápu proč. Nemají se za co stydět, že vznikla panika pro ztracené dítě toho věku. Být to moje dcera a zastavit se za mnou Vespasián, tak bych ho požádal, aby se taky přidal k hledačům."

„Ty máš ale kuráž!“
Krátce jsem se usmál. „To on taky říká.“

Cítil jsem, že z toho balíku už zřejmě nic kloudného nedostanu, a tak jsem děvče požádal, aby mě zavedlo ven do vnitřní zahrady, kde si Gaia ráda hrála.

XXXV

Vyplašili jsme asi dvacítku vrabčáků, když jsme se tam vynořili. To svědčilo o tom, že tam předtím žádní lidé nebyli.

Ocitli jsme se ve vnitřním peristylu se štíhlými sloupy, jež na všech čtyřech stranách tvořily stinné kolonády. K chladivému dojmu přispívaly také žlábky s tekoucí vodou. Už jsem z plánu domu vyčetl, že jsem tam vešel náhodou menším vchodem, jedním ze tří přístupů (dvoje dveře a krátké schodiště) v různých ulicích bloku. Jak se dalo čekat u tak významného domu, kde bydlí lidé, kteří se považují za něco lepšího, tvořil dům samostatný celek.

Hlavní vchod byl nyní uzavřený vzhledem k stavebním úpravám. Nosiči nákladů ho sice nepředělávali, ale obě malé místnosti po stranách vchodu si zabrali na uskladnění nářadí a materiálu, který přetékal až na chodbu. Tu úplně zablokovali rezervními žebříky a podstavci pod různé desky. Udivilo mě, že to Numentinus snášel. Byl to důkaz, že stavebnictví svou ohromnou mocí zastíní všechno, s čím kdy přišlo organizované náboženství. Kdysi byl starý flamen zástupcem samého Jova, a teď si s ním může pár umouněných zedníků dělat, co chtějí. Na ty je krátký.

Kdyby byl v provozu hlavní vchod, ode dveří by byl krásný výhled přímo přes atrium na zeleň zahrady, aby návštěvníci viděli, jaký vybraný vkus a jakou spoustu peněz (nebo jaké obrovské dluhy) mají obyvatelé domu.

Peristyl byl uspořádán tradičně. Sloupy kolem zahrady byly ze šedivého kamene, zdobené spirálovými rytinami. Vnitřní prostor členily buxusové keře sestříhané do obelisků a prázdné sokly pro sochy, které, jak mi řekli, čekaly na rodinné busty. Jezírko uprostřed obklopoval kruh keříků. Bylo vypuštěné, po vodě zůstalo jenom modré lemování z usazenin. Uprostřed spočíval kovový bůh moří s rozcuchanými vlasy z řas, který měl představovat fontánu, bez vody ztichlou. Pro budoucí pannu vestálku tu

v té vypuštěné nádrži nezbývalo dost místa na hraní.

„Kde jsou ti dělníci?“ zeptal jsem se Athény. „Nezdá se, že by s prací moc pospíchali. Nejsou to náhodou Gloccus a Cotta?“

„Kdo? Řekli jim, aby dnes nechodili, když jsi měl přijít ty.“

„To byla hloupost. Mohli mi pomoct s pátráním. Zedníkům vždycky přijde vhod výmluva dělat něco, co není jejich povinnost. A včera dopoledne tu byli?“

„Jo.“

„Nenapadlo někoho zeptat se jich, jestli něco neviděli?“

„Pomonalis s nima mluvil.“ Tak aspoň někdo projevil nějakou iniciativu. Vezmu si ho na paškál hned jako dalšího.

„Neříkali něco?“

„Ne,“ odvětila chůva a měl jsem dojem, že vypadala poněkud nejistě. Bohové zlatí, snad nehází očkem po těch zednících?

Vykročil jsem do zahrady. Dalo se poznat, že byla dlouho zanedbávaná, ale poslední dobou se někdo pokusil ji částečně oživit. Ostříhané stromy zůstaly místy holé, jak je radikálně ořezali, protože se zdály příliš tenké a vysoké. Viděl jsem doklady snahy upravit cestičky. Nízká zídka s otvory dostala místy záplaty z betonu a zůstaly na ní stopy po strhaném břečťanu. Vzpomněl jsem si, že flamen Dialis nesmí břečťan vidět. Pošetilý stařec. Mohl se těšit pohledem na to, jak se proplétá mřížkami a šplhá po soklech. Jenže stavby z kamene poškozuje, takže snad má ten zákaz nějaký smysl.

Pečlivý zahradník tam dokonce pěstoval květiny. Vzduch provoněly fialy a verbeny. Sošný akant a vavřín doplňovaly formální úpravu zahrady. Porůznu tam byly rozmístěny květináče s čerstvě zasazenými kapradinami a fialkami, z nichž skapávala voda.

„Odkud berete vodu?“ Chůva se tvářila neurčitě. Poněvadž jsem neměl čas se zdržovat, vyvodil jsem si to sám. „Ze střechy do dlouhých nádrží –“ V létě by to ovšem nestačilo. Šťouchal jsem ve vypuštěném jezírku kolem dokola i v přívodu fontány, až jsem našel olověnou trubku vedoucí k vyvýšené nádrži. Bylo to primitivní zařízení. Šplouchání pramínku vody by bylo příjemné, ale na fontánu by to nestačilo a nádrž by se musela neustále doplňovat. Teď právě byla prázdná. Vyšvihl jsem se na zeď, abych prozkoumal její obsah, a zahlédl jsem dno. Hrozilo, že se neudržím a sva-

lím se dolů. Ta nádrž se musí naplňovat ze žebříku. Jak sem přinášejí vodu?“

„V kýblech z kuchyně.“ Ověřil jsem si tu cestu na mapě. Od jednoho rohu vedla zakřivená chodba k přípravně. To musí kuchyňský personál dohánět k šílenství. (Pochopil jsem, proč měli zlost, když Gaia škemrala o vodu, aby si mohla dál hrát na vestálku.) Doplňovat zahradní nádrž by byla taky pro nosiče otravná dřina. Napadlo mě, že zedníky si najali proto, aby přívod vody do nádrže propojili nějak přímo. Jakmile ji vyprázdnili, přestalo je to bavit. Typické.

„A jak se dostává voda do domu? Z kterého zdroje ji berete?“

Chůva neměla tušení, ale otrok, který se za mnou táhl, konečně taky něco řekl a vysvětlil mi, že dům je napojen na vodovod. Nejspíš to bude Aqua Appia nebo Aqua Marcia.

„Části domu vypadají velmi staré. Ví někdo, odkud získávali vodu, než byly vybudovány ty akvadukty?“

Opět mi pomohl ten doprovázející otrok: „Zedníci našli nedaleko kuchyně starou studnu, jenže ta už je zasypaná.“

„Úplně? Já mám ze studní strach. Dá se do ní vlízt?“

„Ne, je naprosto bezpečná – až nahoru plná sutě.“

„A je jediná?“ Pokrčil rameny. „No dobrá. A ohledně včerejška – kde si to Gaia hrála?“

„Tady u jezírka.“

Napadlo mě, že ta vyschlá nádrž není moc hezká náhrada za Egeriin pramen. Kromě toho prý tady byli zedníci. Osamělé holčičky si normálně nehrají fantastické vymyšlené hry, zvláště když kolem chodí sem tam s nákladem cementu svalnatí chlapi v krátkých tunikách s hlučnými hlasy a hrubými názory. Ostatně ty hulváty taky nebavilo ustavičně se vyhýbat malé holce.

Vrabčáci se vrátili. Objevili velkou zásobu drobečků. Byla tam hladká bílá lavička s mramorovým stolkem se sfingami místo nožiček, kterou si dělníci přirozeně zabírali při svých pravidelných výpravách za krabičkami s obědem. Jak jsem tušil, za jednou nožkou lavičky byly pečlivě schované dva prázdné vinné měchy, protože na těch mládencích nemohl přece nikdo chtít, aby s sebou vláčeli domů prázdné obaly. Vrabci poskakovali ve vy-

schlém jezírku a pokukovali po mně, jako by se ptali, kam zmizela jejich voda na pití a koupání.

„Rozhodně by mě nenapadlo, že by malé děvče mohlo bavit si tu hrát."

Ozval se znovu můj doprovod: „Vona chodí támdle." Vedl mě do jedné kolonády. U stěny domu stála malá svatyňka. Gaia tedy zřejmě předstírala, že to je chrám vestálek. Nastříkala kolem trochu vody, prohrábla imaginární oheň a potom si hrála, že dělá slané koláčky. Našel jsem svazek klacíků, pracně vlnou svázaných dohromady, tvořících jakýsi smeták, a tím pak Gaia chrám jako vymetala. Napodobovala tak každodenní práci vestálek.

„Dovolí jí doopravdy vzít si všechny ingredience, co jsou zapotřebí do slaných koláčků?"

„Ne. Flaminovi se to nelíbí." Překvapení.

Před svatyňkou jsem si dřepl na paty. Laťková stěna a hradba z oleandrových keřů mě kryly, takže z větší části zahrady na mě nebylo vidět. Pokud by chůva nebyla těsně u ní, Gaia si mohla docela snadno přestat hrát a odkrást se pryč.

Vzpřímil jsem se. Otroků jsem si nevšímal a přešel jsem k nejbližším dveřím, vedoucím z kolonády. Procházel jsem salony a předsíněmi zcela bez nábytku. To byla nejméně používaná část domu. Právě něco takového, co by se líbilo děcku. Absolutní soukromí. Bez dozoru. S tou báječnou atmosférou místa, kam nemá bez dovolení nikdo chodit. Ale po Gaie ani vidu, ani slechu.

Bez zastavení jsem kráčel dál.

Na plánu obklopují dům ze tří stran ulice, každá označená jménem. Byly tam krámy a dílny pronajímané řemeslníkům. Později si ověřím, jestli jsou všechny docela oddělené, bez přístupu z domu, třebaže jsem byl přesvědčen, že právě na tom bude bývalý flamen trvat. Čtvrtá strana se nevyznačovala ničím zvláštním, i když se dům poněkud rozšiřoval dvěma malými křídly.

To jsem si mohl myslet. Mezi těmi křídly byl obdélníkový nezastřešený prostor, a to větší, než jak se jevil na plánu. „Mohli jste mi říct, že je tu ještě jedna zahrada."

„Sem Gaia nesmí chodit," bránila se chůva nabručeně.

„A myslíš, že to zamčené dodržuje?“

Tady se rovněž pracovalo. Když se sem Laeliové nastěhovali, tahle část musela být divoká džungle. Měla tu vzniknout kuchyňská zahrádka s hranatými záhony, kde by se daly pěstovat pro dům řádky zeleniny a salátu. Protože s pozemkem celé roky nikdo nic nedělal, bujela tu obrovská zdivočelá petržel a chřest. Kousky pozemků už někdo vyplel, jeden záhon byl pečlivě přerytý, ale z jiných ještě čouhaly kořínky vytrvalého plevele. Celou středovou část by měla zastínit řada pergol porostlých starou révou.

Čekal mě pohled na úplnou pohromu. „U Jova, kdo to mohl tak surově ořezat!“

Révu někdo uřezal jednu stopu nad zemí. Neuvěřitelné. Z pozůstatků se dalo poznat, že se až donedávna zralé, zdravé šlahouny révy pěkně plazily, původně dobře vedené. Mezi jasně zelenými listy se už dělaly nové hrozny. Teď bylo na zkracování révy beztak pozdě, takže celá úroda přišla vniveč. Všude se povalovaly kupky zvadlého rostlinstva. Náš rod pocházel původně z venkovských předků, takže mi to rvalo srdce. Vyšel jsem na tu bohapustou paseku a pak už jsem nemohl pokračovat.

Myšlenky se mi rozběhly dvěma směry. Laeliové mi budou muset přidělit otroky, aby mi *tu* pomohli. Všechno tohle svinstvo se bude muset odklidit, kupky odstranit až na holou zem a propletené větve přeházet vidlemi… Ale zničení té révy jsem považoval za neodpustitelné.

„To nařídil Numentinus?“ Otroci poznali, že jsem pobouřený, a tak pouze přikývli. „Bohové drazí!“

„On nesmí chodit pod révou.“

„Teď už smí. Od loňska už to není žádný flamen Dialis.“

S obtížemi jsem udržel vztek na uzdě a prozatím jsem se vrátil do domu.

XXXVI

Statilia Laelia a Ariminius Modullus, dcera bývalého flamina a její manžel Pomonalis, byli spolu, když jsem je zastihl.

Cestou k nim už se mi podařilo ovládnout zlostné supění. Seděli bok po boku na pohovce, až to působilo příliš naaranžovaně, nepřirozeně. Vypadali klidně. Totiž asi natolik klidně, jako by oba spolkli horkou polévku a neměli žádnou vodu na ochlazení popálených úst. Kdybych měl jistotu, že někdo spáchal zločin, okamžitě bych si je zařadil mezi podezřelé.

Ariminia jsem viděl jenom jednou, a to ještě zezadu, když přišel do Fontánového dvora, ale poznal jsem jeho hlas, lehce konverzační, afektovaný. Ty poněkud hrubé samohlásky, které jsem tenkrát zaslechl ve svém bytě, mě znovu drásaly. Tváří v tvář se ukázalo, že je to nevýrazný typ s rovným, rozježeným obočím a bradavicí u nosu. Tentokrát neměl na hlavě ten špičatý klobouk. Alespoň doma uměl být normální.

Jeho manželku jsem kupodivu nepoznal. Byla to ta žena, kterou jsem zahlédl na chviličku v atriu, když jsem tam přišel poprvé s Maiou. Ta, kterou okamžitě obklopil a unesl průvod otrokyň, než jsem s ní mohl promluvit. Všechny ty otrokyně tam trčely zas, ochranářsky srocené kolem ní, třebaže tam byl její manžel a mohl na všechno dohlížet. Byla asi příliš nervózní. (Nervózní z čeho?) Anebo je běžné, aby si flaminova dcera dovolila přísnou ochranu před muži?

Statilia Laelia se svému bratru Scaurovi příliš nepodobala, leda chováním. Měla stejný nezaostřený pohled, jako by ji nemohlo nic mimořádně vzrušit a ona už se nebude do ničeho příliš plést. Seděla s nohou přes nohu a po celou dobu se z té pozice nepohnula. Na sobě měla bílé šaty, neozdobené copánky a beze šperků. Vlasy měla svázané dozadu, ale jinak jí visely rovně. Upřímně řečeno nevypadaly příliš čisté a jednotlivé pramínky si po celou dobu natáčela na prsty blízko úst. Spodní ret měla trošku povislý, a když ústa zavřela, připomínala její pusinka knoflíček.

„Oběma vám děkuji, že jste mě přijali. Doufám, že vás nebudu obtěžovat dlouho.“ Choval jsem se dnes úlisně, jako když ukapává medu. Zhrozil jsem se nad sebou. „Podařilo se mi vyzkoumat, co malá Gaia dělala až do doby, kdy prý si hrála v zahradě peristylu. Pokud vím, matka ji tam viděla a řekla, že teď nepotřebuje dohled a může si hrát sama. Až do té chvíle máme tedy o ní přehled. Nemůže mi některý z vás doplnit, co se dělo potom?“

Zavrtěli hlavami. „Já jsem nebyl doma, musel jsem vyřizovat obchodní záležitosti,“ prohlásil Ariminius a pevně se oddělil od našeho problému. „Ty jsi po snídani taky Gaiu neviděla, že, miláčku?“ Laelia kroutila hlavou a namotávala si vlasy ještě pilněji.

To něžné oslovení se mi zdálo příliš hrané. Bylo by mě zajímalo, jaký je mezi nimi skutečný vztah. Laelia mi připadala jako vyždímaný hadr, ale takové dvojice mě nikdy neoklamaly. Možná že si to rozdávali v jednom kuse jako králíci. To, že neměli děti, nic neznamenalo. Věděl jsem, že to je záměrné. Vedle Ariminiova kelímku s příšernou krokusovou pomádou jsem v jejich ložnici našel nádobku se směsí vosku s kamencem, antikoncepčním přípravkem, který jsme používali s Helenou. Už byla skoro prázdná, ale hned vedle stála úplně stejná těžká nádobka s vrstvou čistého vosku navrch, která obsah pečetila. Dávali bedlivý pozor, aby jim ten přípravek nedošel.

„Díky.“ Rozhodl jsem se, že s Ariminiem budu jednat jako s rozumným spojencem, s nímž se můžu podělit o nápady. „Podívej, já si myslím, že Gaia v peristylu nezůstala. Aspoň teď tam rozhodně není. A nemá se kde schovat. Za domem máte neupravený pozemek, který potřebuju prohledat. Nemohl bys mi půjčit několik zdatných otroků, aby přeházeli ty hromady plevele a prohrabali křoví?“

„Ale tam by Gaia určitě nikdy nešla,“ zaštěbetala Laelia.

„Možná že ne. Ale abych měl jistotu, musím to propátrat.“

„Můžeme ti dát k dispozici tolik otroků, kolik budeš potřebovat. Moc nadějně to nevypadá, co?“ zkoumal Ariminius a pátravě se na mě podíval. „Pověz nám pravdu, Falcone. Ty si myslíš, že je možná –“ Nedokázal to vyslovit.

„Máš pravdu. Situace je zoufalá. Když se dítě pohřešuje celý den a noc,

šance, že se nenajde živé, se zdvojuje."

„Ona se ráda toulala po celém domě," svěřil mi rázným tichým hlasem. Zřejmě nebral ohled na Numentinovo přání, aby byl obezřetný. Laelia nic nenamítala, ale stáhla se do jeho stínu a ani k tomu nic nedodala. Zatímco Gaiinu matku alespoň poháněl strach o dítě, Laelia se řídila rodinným příkazem a mlčela – jenom mě bedlivě pozorovala. Měl jsem pocit, že ten její upřený pohled je skoro zlomyslný. Byla zvědavá, co asi najdu, a s ošklivým malým úsměvem čekala, jak nepochodím.

„Umím si představit, jaké to bylo, žít na Palatinu s podnikavým děckem," prohodil jsem k Ariminiovi.

„Aspoň že tenhle dům je uzavřený. Na třech stranách ho lemují ulice, vchody mají bezpečné dveře a okna a ta část za domem, o níž ses zmínil, je obehnaná vysokou zdí kolem dokola."

„Ale víme, že už víckrát utekla. Chůva zanedbává své povinnosti?" nadhodil jsem.

Pomonalis si vzdychl. „Ona laškuje s těmi zedníky, kdykoli může."

„Dobrá. Nechci být netaktní, ale co myslíte, nejde o něco víc než laškování?" Napadlo mě, jestli Gaia neviděla něco, co ji šokovalo.

Ariminius to tiše odbyl posměchem. „Vždyť jsi tu chůvu viděl. Ale chlapi se s ní rádi zasmějí – hned mají záminku přerušit práci."

„A potom Gaia upláchne?"

„Ona tím nemyslí nic zlého," zavrkala Laelia jako zbožňující tetička. „Jenom je prostě zvyklá hrát si sama."

„Má asi ohromnou obrazotvornost." Žena přikývla. Zeptal jsem se tiše: „A proto mi přišla říct, že ji někdo chce zabít?"

Oba se naježili. Oba záměrně na otázku nereagovali.

„Já myslím, že jí někdo opravdu vyhrožoval," prohlásil jsem.

Stále žádná odpověď.

Schválně jsem se díval z jednoho na druhého, jako bych odhadoval, jestli ty výhrůžky nemá na svědomí některý z nich. Pak už jsem to nerozváděl. „Jsou různé možnosti," pokračoval jsem chladně. „Nejspíš se nabízí ta, že byla z nějakého důvodu, který nechce nikdo připustit, nešťastná, a tak utekla, aby hledala buď otce, nebo vaši tetu Terentii. Podle mého názoru byste oba měli informovat, aby ji také pomohli hledat."

„Bereme tvůj názor na vědomí," oznámil Ariminius. „Poradím se s flaminem, jestli to máme prozradit Scaurovi."

„Terentia Paulla už ví, že se dítě ztratilo?"

„Ví," odpověděl Ariminius, aniž se zmínil, že tam bývalá vestálka až do dnešního rána bydlela. Já jsem zase nepřiznal, že o její návštěvě vím.

„Další možnosti jsou, že dítě je třeba tady a schovává se nebo někde uvízlo. Jako další krok podniknu systematické pátrání. A třetí možnost spočívá v tom, že ji někdo unesl a bude žádat peníze."

„My nejsme žádní boháči," ohradila se Laelia a zvedla obočí.

„To je ovšem termín, který může mít relativní význam. Kde vy vidíte jenom hypotéky, pro hladového lupiče to může představovat naději na slušné bohatství. Máte s penězi problémy?"

Viděl jsem, že Ariminius vrtí hlavou na manželku i na mě. Zpočátku se mi zdál takový nanicovatý, zato teď jsem měl dojem, že má pochopení pro skutečnost, jaké ostatním chybí. Laelia jenom lehce pokrčila rameny. „Okamžitě mě prosím informuj," kladl jsem mu na srdce, „kdyby se objevila nějaká žádost o výkupné."

„Samozřejmě." Únosci by se patrně obrátili na bývalého flamina, ale Ariminius si opět hrál na muže činu. V každém případě, kdyby uviděl velkého pavouka, který umí běhat pouze pomalu, patrně by se rozmýšlel, jakým stylem by ho měl zašlápnout.

„Nejhorší možnost, pokud opravdu došlo k únosu, je, že by ji zašantročili do některého bordelu." Schválně jsem je nešetřil. Taktika šoků byla poslední zbraň, jež mi zbyla. „Uchazečka o místo vestálky by byla tučná kořist."

„Bohové, Falcone!"

„Nechci nikoho strašit. Ale musíte to vědět. To je jeden z důvodů, proč se císař rozhodl brát Gaiino zmizení vážně. A proto jsem tady. Proto si musíme nalít čistého vína. Děvčeti je šest. Ať je kdekoli, teď už musí být silně vyděšená. A já se k ní musím rychle dostat. Musím vědět o všem neobvyklém, co se tu vyskytlo – jestli někdo okouněl kolem – o každém aspektu jejího zařazení do loterie, který by na ni mohl nějak zapůsobit. Chtěla se stát vestálkou, ale ten nápad se netěšil velké přízni, pokud vím?" Zkusil jsem to se starým trikem – rozpory mezi rodinami.

„To byla jenom teta Terentia," ujišťovala mě Laelia. Zmocnila se jí silná nervozita a netypicky se zahihňala. „Měla kolem toho hrozné řeči. Připomínala dokonce, že už dost žen z téhle rodiny mělo život v posteli zničený."

Ovládl jsem se, abych na sobě nenechal znát leknutí. „Jí se tedy život v celibátu nelíbil?"

Laelia už litovala, že otevřela pusu. „Ale ne, byla svému povolání velmi oddaná."

„Byla to počestná panna vestálka – a potom se provdala. Takový postup není neznámý. Pověz mi tedy, jak to bylo se strýčkem Tiberiem. Je to pravda, že jeho intimní život byl, řekněme, nevázaný?"

Manželé si vyměnili pohled. Ariminius si přisunul nohu k Laeliině, možná náhodou. Pokud to mělo být varování, moc se mu to nepovedlo.

„Ten člověk je po smrti," připomněl mi poněkud pompézně.

„Takže teď si zaslouží jenom samé chvalořeči? Pohřeb už máme naštěstí za sebou, a tak si můžeš odpustit to nechutné předstírání, že to byl čestný potomek poctivých republikánských hrdinů a že vynikal vysokou morálkou bez poskvrnky." Pohlédl jsem na Laelii. „Pokud vím, tak si myslel, že má svou mužnou přízeň rozdávat vpravo vlevo. Dovoloval si někdy i na tebe?"

Počítal jsem s tím, že se schová za manžela, ale odpověděla mi zpříma: „To ne. Ale musím říct, že jsem o něj nestála." Mluvila zcela bez vytáček – snad až příliš jako kniha, jako by to měla nacvičené.

„Ty víš, jaký byl?"

Tentokrát její pohled znejistěl. Možná že ji ten chlap osahával, ale manželovi to přece jen nikdy neprozradila. Mrzelo mě, že s ní nemůžu mluvit, aniž by Pomonalis byl přítomný.

„Věděla jsi, že nechutně dolézal za Caecilií Paetou?" pokračoval jsem.

„Ano, to jsem věděla," odpověděla Laelia tiše.

„Tobě se svěřila?"

„Ano." Na chvilku mi blesklo hlavou: jestliže Caecilia toho nemravu přitahovala, ale Laelia ne, nevzbudilo to v ní žárlivost?

„Nesvěřila se ti s obavami, že jednoho dne by si mohl políčit na Gaiu?"

„Ano!" Mé domněnky teď potvrzovala bez váhání. „Prozradil to někdo

Laeliu Numentinovi?“

„To ne.“

„Už jste měli v domácnosti dost nepříjemností, že?“ otázal jsem se suše.

„Máš naprostou pravdu,“ ujistila mě Laelia poněkud vzdorně. To ovšem neznamenalo, že mi vysvětlí, o jaké nepříjemnosti šlo. Ariminius, jak jsem si všiml, se tvářil vyloženě znepokojeně.

„Věděla Terentia Paulla, jak se ten muž, kterého si vzala, vybarvil?“

Laelia teď hledala oporu u manžela. To on rozhodoval o tom, které důvěrnosti odhalit – či jaké lži vykládat. Odpověděl: „Terentia Paulla věděla, koho si bere.“

Zadíval jsem se na něho. „Jak to mohla vědět?“

„Strýček Tiberius byl velmi starý rodinný přítel.“

Nad tím jsem se zamyslel. To vede vždycky ke složité situaci. Staří rodinní přátelé jsou málokdy to, co všichni předstírají. Mohou být docela dobře takoví jako tenhle: sprostí ničemové, kteří nikdy nevydrží nechat si ptáky schované pod tunikou, chlapi, co ženské vždycky zastrašují, aby si nechaly jejich dotěrnosti líbit jednoduše proto, že si dosud nikdo nikdy nestěžoval a už se zdá příliš pozdě přiznávat něco po tolika letech.

„Proč tedy, když o jeho sklonech věděla, se za něho chtěla provdat taková výjimečně svatá žena, která právě strávila tři desítky let skromným životem?“

„Na to může odpovědět jenom ona,“ zvolala Laelia drsně.

„Jestliže se mi nepovede Gaiu najít, budu si asi muset promluvit s vaší tetou.“ Zpozoroval jsem, že to vyvolalo paniku, přinejmenším u Laelie. Skrývala to dobře.

Přes to maskované leknutí, tentokrát se s oficiální verzí vytasila manželka, nikoli její manžel: „Teta Terentia teď raději nikoho nepřijímá. Drží smutek za manžela – a zdravotně na tom také není dobře.“ Drží smutek za manžela – nebo truchlí nad svou vlastní hloupostí, že si mohla vzít takového proutníka? A že jí zdraví neslouží – nebo jí neslouží, že situaci špatně odhadla?

„Budu se tedy snažit ji ušetřit. Setkal jsem se s tvým bratrem,“ oznámil jsem Laelii. „Vycházíš se Scaurem dobře?“

„Ano, jsme si velmi blízcí.“ Do toho jsem taky nešťoural. Nechtělo by se

mi položit tutéž otázku mým sestrám.

„Předpokládám, že jste spolu v poslední době mluvili."

„Nešlo o nic zvláštního," vydechla Laelia. Ta otázka ji znervóznila. Měl jsem dojem, že její neklid souvisí nějak s jejím manželem. Jako by o tom nevěděl.

„Neměli jste rodinnou poradu?"

„Menší právnické záležitosti," vložil se do toho Ariminius. Stále jsem pozoroval Laelii, která teď široce otevřenýma očima předstírala nevinnost. Vzpomněl jsem si, že se Meldina, ta dívka na statku, zmiňovala o tom, že Scaurus byl nedávno v Římě „promluvit si se sestrou". Opět jsem zatoužil moci si pohovořit s Laelii bez jejího manžela. Jenomže se zdálo, že jsou spolu nerozlučně spojeni.

„Problémy, k nimž došlo po smrti Terentiina manžela?"

Ariminius se zdráhal pustit touto cestou. „Částečně."

„Takže Terentia byla přítomná?"

„Terentia Paulla je vždycky vítaná."

Proč tedy té otrokyni s houbou a kýblem nařídili tvrdit, že Terentia už sem nikdy nechodí?

„Ta rodinná porada musela být velmi rušná," poznamenal jsem tiše. Laelia a Ariminius si vyměnili pohledy, jimiž si toho sdělili víc, než jsem zatím rozuměl. „Mimochodem," zeptal jsem se ledabyle, „na co vlastně ten vždycky tak přátelský strýček Tiberius umřel?" Když nikdo neodpovídal, nepáčil jsem to z nich, ale zeptal jsem se: „Byla u něho manželka, když umíral?"

Ariminius se mi podíval zpříma do očí. „Ne, Falcone," odpověděl měkce, jako by věděl, proč se ptám. „Terentia Paulla ten den večeřela se svými kolegyněmi v domě vestálek."

Dokonalé neotřesitelné alibi – pokud by ho ovšem někdo potřeboval.

Upřímný pohled jsem Ariminiovi vrátil. „Promiňte," omluvil jsem se, ale nenamáhal jsem se s vysvětlením za co.

„Ty o tom nic nevíš, Falcone." Pomonalův hlas zněl najednou unaveně. „A nemá to nic společného s hledáním Gaii."

Vzchopil jsem se.

On a jeho žena byli zapleteni do nějakého podfuku, o tom jsem nepo-

chyboval. Ale měl pravdu. Malé dítě je v nebezpečí a to je ze všeho nejdůležitější. Najít Gaiu byla moje práce.

Požádal jsem Ariminia, aby mi půjčil několik otroků, kteří by mi pomáhali, a znovu jsem se pustil do systematického pátrání po celém domě a pozemcích.

XXXVII

Do práce jsme se pustili brzy odpoledne. S pomocí velké skupiny otroků jsme za pár hodin prozkoumali celý pozemek.

Stále se tam ochomýtal Ariminius Modullus. Napadlo mě, že třeba ví o něčem ošklivém a dává pozor, abych se k tomu příliš nepřiblížil. Nedůvěřoval jsem mu, ale s pátráním nám poctivě pomáhal. Přihlížel a naslouchal, když jsem začal dávat rozkazy, a pak se do toho taky zapojil. Opravdu se zdálo, že chápe, jak je situace naléhavá. Jaksi perverzně si to začal užívat, když mi vybíral pomocníky a podporoval mé úsilí tím, že jim vysvětloval, jak musí nahlížet do každé skříně, truhly a koše, potom pod všechno, do všeho a za všechno a jak mají vlézt do každé škvíry.

Těšilo ho, že má co dělat. Bedlivě jsem ho hlídal, ale jeho spolupráce mi přece jen ulevila z ustavičného napětí. Cítil jsem upřímnou vděčnost. Odpovědnost za nalezení dítěte byla těžká. Kdybych dítě nenašel, musel bych s tím hrozným břemenem žít až do smrti. Věčně by mě tížilo, i kdybych nevěděl, že mě žádala o pomoc, a já jsem ji odmítl.

Podle mého odhadu od té doby, co si vzal Laelii, Ariminius propadl apatii, když musel žít s tak silnou osobností, jako byl tchán. Ke konci odpoledne už jsem si mu dokonce dovolil říci jako muž muži: „Numen-tinus nad tebou nemá žádnou patriarchální pravomoc. Můžeš ho respektovat a vážit si postavení, jaké zastával ve vašem kněžstvu – ale odpovědný jsi jenom vlastnímu otci."

„Vlastně dědečkovi. Trochu slintá, ale nechá mě dělat, co sám chci." Připadal mi skoro lidský. Než se dostal mezi špičaté klobouky, byl tak prostý, jako jsem býval i já. Oba jsme se narodili jako plebejové.

„Já bych ti radil, abys odtud vypadl, až tahle epizoda skončí, a stal se hlavou vlastní domácnosti." Když se tvářil nejistě, vzpomněl jsem si, jak jsem si jako plebejec připadal bezvýznamný, a zeptal jsem se ho: „Máš problémy s financemi?"

K mému překvapení odpověděl ihned: „To ne, já peníze mám."

„Ale bydlet ve Flaminii tě lákalo, že?"

Ironicky se usmál. „Kdysi jsem byl ctižádostivý. Ale teď mě už asi nepovýší, takže budu nadále jenom flamen Pomonalis." Nedodal už, *ani když je mým tchánem flamen Dialis.*

„Předpokládám, že se ti za to nová rodina asi posmívá."

Zpočátku neměl v úmyslu odpovědět, ale pak mi přece jen nuceně přisvědčil. „A musím brát v úvahu svou ženu."

„Ale Statilia Laelia nezůstává pod otcovským patriarchálním dozorem, když je vdaná."

„Legálně ne," potvrdil mi procítěně.

„Kdyby manžel odešel a chtěl žít nezávisle, šla by samozřejmě s ním."

Ariminius mlčel. Zajímavé. „V tuto chvíli," řekl pak jako muž, který si to už dávno promyslel, „dezertovat by bylo kruté." Dezertovat mi připadalo jako příliš silný výraz pro odstěhování z tchánova domu – třebaže Numentinus nebyl jen tak obyčejný tchán. Potom mě napadlo, že tím možná myslel něco víc. Kdyby odešel, zbavil by se celého nového příbuzenstva, manželky a všech? Chtěl by opustit Laelii?

Než jsem se ho stihl zeptat, dodal, jako by chtěl to téma ukončit: „Žijeme v těžké době, Falcone."

„Opravdu? Domnívám se, že tě tíží nějaké rodinné tajemství."

„Tobě nic neujde."

„Nakonec se vždycky doberu pravdy. Začínám mít podezření, že vím, v čem to tajemství vězí. Nechceš mi to objasnit?"

„Není na mně, abych ti něco prozrazoval. Ale nemá to absolutně nic společného s tím dítětem," ujistil mě.

„Kéž bys měl pravdu, flamine Pomonalide – protože jestli se Gaie něco stalo, budeš to mít na svědomí!"

Začali jsme s kuchyňskou zahradou za domem. Pročesali jsme každý kousíček půdy. Muži pracovali s vidlemi a dvoustrannými motykami a převrátili každou hromádku odpadu. Původně se to pálilo. Sám jsem prohrabával popel, zatímco otroci podnikli poslední útok na nejhustěji zarostlou část u zadní zdi. Poslal jsem pro žebřík (zedníci jich tam zanechali

dost), a dokonce jsem vylezl nahoru a nahlédl přes zeď. Za ní jsem viděl veřejné lázně ve spleti ulic. Kdyby Gaia přece jen nějak překonala tuto překážku, ocitla by se v té části Aventinu svažující se k Rauduscularské bráně. Nejdřív by ji však čekalo přelézt tu hradbu. I já jsem se jen s obtížemi prodral divokou houštinou s mnohými nadávkami, drápanci a ošklivě roztrženou tunikou. Připadalo mi, že dítě by to nemohlo zvládnout. Výška té zdi, když jsem balancoval na vratkém žebříku, postaveném na velmi hrbolaté půdě, musela každého odradit. Nikdy ovšem nic nevylučuji absolutně. Pokud si myslela, že jí jde o život, ze zoufalství člověk dokáže všechno.

Potom jsme se dali do důkladné prohlídky domu. Pracovní síly jsem rozdělil a jednu polovinu jsem svěřil Ariminiovi. Já jsem se svými muži začal nahoře a on se svými dole, a když jsme skončili s jednou polovinou, pochopili jsme, že každou škvíru je třeba propátrat ne jednou, ale dvakrát.

Byly tam velké salony i malé kumbály. V jedné části, zřejmě daleko starší než ty ostatní, přecházely místnosti jedna do druhé starobylým stylem, pak tam byla jiná křídla, kde se do vkusných moderních přijímacích salonů vcházelo z chodeb, zdobených freskami. Ve vlhkém sklepení jsme našli asi padesát komůrek pro otroky. To nám umožnilo rychlou prohlídku. Měli v nich pouze skrovné poklady a tvrdé pryčny na spaní. Otroky jsme seřadili jako vojáky tak, aby každý stál před svou komůrkou, zatímco jsme hledali. To mi poskytlo možnost se každého z nich zeptat, jestli o Gaie něco neví nebo jestli ji neviděl včera, když matka poslala chůvu na jinou práci.

„Mimochodem o jakou práci šlo?“ ověřoval jsem si automaticky u Ariminia, ale on jenom pokrčil rameny a tvářil se nejistě. Dávat příkazy ženám byla ženská práce – nebo alespoň chtěl, abych si to myslel.

Ve většině domácností se najdou podivné věci, ale jenom málo tak zvláštních jako ty, co jsem viděl tady. V ložnici bývalého flamina, která byla stranou ložnic ostatních členů domácnosti, stála krabice s obětními koláčky (kdyby pán dostal v noci hlad?) a nohy lůžka byly pomazané hlínou, což flaminu Dialidovi umožňovalo obejít staré nařízení, že má spát na zemi. To už pro Numentina stejně neplatilo. Odchod na odpočinek pro starce nic neznamenal – ovšem tohle vypadalo v novém domě přece jen příliš strojené.

Já bych tam žít nemohl. Nad tím, co zřejmě považovali za eleganci, jsem já ohrnoval svůj pěkný dlouhý etruský nos. Tak například knihovna starého flamina neobsahovala nic jiného než svitky rituálních nesmyslů, stejně pochybných jako Sibyliny knihy. Po celém domě byla spousta výklenků, v nichž si zařídili svatyně, a všude se vznášel nasládlý pach kadidla. Tkalcovské stavy pro ženy stály v jedné řadě v prázdné místnosti jako v dílně nejchudšího krejčího. Zásoby vína byly chabé. I my s Helenou, když jsme na tom finančně byli nejhůř, jsme věnovali větší pozornost kvalitě oleje, kterým jsme plnili lampy. Chudoba je jedna věc. Nedostatek zájmu druhá, neodpustitelná.

Nepřišel jsem ovšem proto, abych kritizoval jejich život. Ale kdyby to v minulosti udělalo víc lidí a kdyby to vedlo k zlepšení jeho kvality, možná že by tamější obyvatelé nebyli tak nešťastní. Pak by děcko bylo třeba doma v bezpečí.

Dospěli jsme k bodu, kdy nám zbývalo už jenom jediné, příšerné místo, jež jsme neprozkoumali. Stáhl se mi žaludek. Doufal jsem, že tomu ujdeme. Přesto se to však muselo udělat. Nahlédl jsem do plánu a vedl jsem výpravu do komůrky u kuchyně. Na výzvu, aby se přihlásil nějaký dobrovolník, nikdo neodpověděl, jak se dalo čekat. Požádal jsem Ariminia, aby vybral jednoho otroka, který si zaslouží potrestat, a pak jsem poslal pro kbelíky a vydal rozkaz, aby se odstranilo dřevěné sedátko s dvěma otvory a latrína se mohla vyčistit.

Od podlahy se nedalo dosáhnout dost daleko, takže jsme protestujícího otroka spustili na popruzích do díry a podali mu dlouhou hůl, aby prozkoumal, jak je tam hluboko. Tam dole jsme ho drželi hodinu, až jsme se báli, že nám každou chvíli omdlí. Vytáhli jsme ho na poslední chvíli. Latrína byla vybudována velmi dobře s šachtou asi čtyři lokty hlubokou, ale díky bohům nenašli jsme nic.

Totiž našli toho hromadu, ale ne to, co jsme hledali.

Udělali jsme všechno, co se dalo. Div že jsme nestrhli střechu a nevy-tloukli díry do přepážek, prostě pátrali jsme všude, kam bylo vůbec možné se podívat. Ariminius zmizel, jeho dřívější nadšení splasklo naším neúspěchem. Otroci, když už nedostávali další rozkazy od něho ani ode mě, se rovněž

vytratili. I ten, kterého mi přidělili jako doprovod, šikovně zapomněl, že měl u mě zůstat.

Už nezbývalo nic, co bych mohl udělat. Napadlo mě, že bych tam přespal, abych mohl naslouchat zvukům a vstřebávat atmosféru celého místa. Ale už jsem měl taky plné zuby toho ponurého, truchlivého ovzduší nešťastného domu. Nebyl bych mohl přesně určit, v čem to vězí, ale prostě všude jsem vnímal pozůstatky starého trápení. A měl jsem pocit, že je tam ještě něco horšího. Něco hrozného, co všichni tajili. Jenom jsem doufal, že Pomonalis se nemýlil, když tvrdil, že na Gaiu to nemělo vliv.

Ještě jednou, naposled jsem se prošel zahrádkou v peristylu. Nikdo tam teď nebyl. S Gaiiným větvičkovým smetáčkem v ruce jsem zvolna obcházel prostřední část a potom jsem se posadil na mramorovou lavičku a lokty se opřel o kolena. Od rána jsem nejedl. Byl jsem špinavý a zmlácený. Tady nikoho ani nenapadlo nabídnout mi něco k zakousnutí nebo možnost se umýt a očistit. Už jsem dávno neměl energii si stěžovat nebo říct, co si o nich myslím. Tohle byl beztak denní chlebíček informátora. Ještě jsem nebyl tak pěkně úctyhodný, abych spustil povyk nad zjištěním, že moje bílá tunika téměř zčernala a že – abych nebyl příliš choulostivý – páchnu.

Za sebou jsem uslyšel kroky. Byl jsem však tak ztuhlý a tak sklíčený, že jsem se nemohl ani pohnout.

„Falcone." Když jsem uslyšel hlas bývalého flamina, přece jenom jsem se donutil se otočit, ale nevstal jsem, abych mu vzdal úctu. „Počínal sis dobře. Jsme ti vděčni."

Bezděčně jsem si vzdychl. „Neudělal jsem nic."

„Zdá se, že děvče tu není."

Znovu jsem se bezradně rozhlédl. Ještě stále musí být doma. Byl jsem o tom pevně přesvědčen. „Odpusť mi, že jsem ji nenašel," omlouval jsem se chraptivě.

„Jsem si vědom, jak usilovně ses snažil." Od něho jsem to bral vskutku jako projev vděčnosti. K mému překvapení se posadil ke stolku, kde se dřív hádali vrabčáci o drobečky po zednících. „Nemysli si, že jsme tvrdí, Falcone. Je to kouzelná, moc hodná holčička, moje jediné vnouče. Modlil jsem se celým srdcem, abys ji dnes našel."

Byl jsem strašně unavený, takže jsem na to ani nereagoval. Ale věřil

jsem mu.

Vstal jsem. „Půjdu zjistit, jestli něco neobjevili vigilové." V tom případě by to mohla být jenom špatná zpráva. Starému pánovi se dalo číst z obličeje, že to ví. „Jestli se nějak neobjeví, můžu se sem vrátit zítra a podívat se, co by se ještě dalo udělat?"

Našpulil rty. Nestál tu o mě. Ale naklonil hlavu, jako že mi to dovolí. Možná že Gaiu opravdu miloval. Nebo možná tušil, že ztráta malého děcka by mohla být rozhodujícím činitelem, který by rodinu rozštěpil, když nic jiného nedokázalo zlomit jeho nadvládu.

„Já znám tvůj názor na vigily, pane, ale rád bych si přivedl jednoho důstojníka, svého přítele Petronia Longa. Má bohaté zkušenosti – a je otcem malých děvčátek. Chci to s ním tady všechno projít znovu a uvidím, jestli nepřijde na něco, co jsem já přehlédl."

„Tomu bych se raději vyhnul." Nebylo to vyložené odmítnutí a nechal jsem si to v záloze. „Je tady nějaká žena a chce s tebou mluvit," oznámil mi. „Potřebují tě jinde."

Teď pro mě nic nemělo valný význam, ale přece jenom ve mně zůstala určitá zvědavost. S námahou jsem se postavil a obrátil se k odchodu ze zahrady, abych zjistil, kdo je ten můj osobní návštěvník, jenže vrchu nabyla ta druhá zvědavost.

„Zdálo se mi," vykládal jsem Numentinovi zasmušile, „že nejspíš Gaiu najdeme, jestli šibalsky zalezla do nějaké skrýše, odkud by nemohla uniknout. Ale to nám zřejmě nevyšlo." Numentinus kráčel zvolna vedle mě. „Nejpravděpodobnější alternativa by byla," poznamenal jsem, odhodlaný nijak ho nešetřit, „že utekla pro nějaké rodinné neshody."

Očekával jsem, že se bývalý flamen rozčílí. Jeho reakce však obrátila všechno, s čím jsem počítal, vzhůru nohama. Zasmál se. „Od těch bychom asi všichni rádi utekli." Zatímco jsem se s tím vyrovnával, odbyl takový nápad pohrdavým pošklebkem. „Tak přece jenom jsi ztratil mou důvěru, Falcone."

„To si snad nezasloužím, pane. Je naprosto jasné, že po smrti manžela Terentie Paully se tu cosi vyhrotilo. No, jen se na to podívej – muž, který ani nebyl pokrevní příbuzný, rodinný přítel, to ano – ale takový, že si dovoloval na ženy z tvé domácnosti –" Třebaže mě ujišťovali, že Numentinus

o tom neví, počítal jsem s tím, že je mu to dobře známo. V každém případě teď neprojevil žádné překvapení. „A najednou se radíš s kdekým, včetně vdovy – pouhé příbuzné tvé nebožky manželky. S tou ženou jsi měl sám často srážky. I tvůj odcizený syn se zúčastnil té porady. Vykládal mi o tom podivnou historku. Pověz mi tedy," naléhal jsem neodbytně, „kdo vlastně potřebuje legálního poručníka? A proč přesně?"

Numentina zarazila moje prudkost a zůstal zticha. A neměl se k tomu, aby mi odpověděl. Všemu z toho se vyhnul. „Nedovedu si představit, co ti napovídal můj syn, že takto smýšlíš. To jenom dokazuje, jak je nezkušený, a utvrzuje mě v rozhodnutí, abych ho dál držel v patriarchální moci."

„Chce pomoci své tetě. To mi připadá chvályhodné."

„Terentia Paulla nepotřebuje od nikoho žádnou pomoc," prohlásil Numentinus neoblomně. „Každý, kdo ti řekl něco jiného, je hlupák." Na chvíli se zarazil. „Nebo úplný blázen," dodal zlostným hlasem.

Byl jsem příliš skleslý, takže jsem už neprotestoval ani se dál nevyptával. To, co řekl, vypadalo vyloženě jako pravda.

Zamířil jsem do vstupní haly, kterou používali, a tam se konečně má nálada poněkud zvedla: ta osoba, která se po mně ptala, byla Helena. Držela mou tógu, kterou musel někdo najít a odevzdat. Něžně se usmála. Už patrně slyšela, že jsem neuspěl. Nemusel jsem tedy plýtvat energií a vysvětlovat jí co a jak.

Všiml jsem si, že je pěkně oblečená, v zářivě čistých bílých šatech a s jednoduchou štólou přes vlasy, která vypadala podezřele zvláštní, až to vzbuzovalo další obavy. Na krku měla zlatý náhrdelník – dar od otce, když se narodila Julia. Božsky voněla arabským balzámem a její obličej byl při bližším ohledání lehce nalíčený s takovou dovedností, že na ní musela s Maiinou pomocí zapracovat jedna z matčiných služebných.

To poslední, co jsem teď mohl potřebovat, byla nějaká společenská sešlost, jaká vyžadovala takové přikrášlení.

„Jen pojď," ušklíbla se Helena, když viděla mé zděšení. Přičichla ke mně. „Příjemné parfémy, Falcone. Ty máš tak vybraný vkus… Venku čekají nosítka s čistou tunikou pro tebe. A když sebou hodíš, můžeme se zastavit v lázních."

„Já nemám nejmenší náladu na nějaký večírek.“

„Je to oficiální, takže nemáš na vybranou. Zve tě Titus Caesar.“

Titus Caesar se se mnou opravdu někdy radíval o státních záležitostech. Ale na to jsem s sebou nepotřeboval garde. Tak o co vlastně jde?

Titus měl kdysi podle mého názoru víc než běžný zájem o Helenu. Pokud jsem věděl, zůstalo to v hypotetické rovině, třebaže jednou musela narychlo Řím opustit, aby se vyhnula trapným rozpakům. Dosud se mu vyhýbala a určitě by se normálně nikdy nedostavila takhle nastrojená, aby znovu neoživila jeho zájem.

„Proč ta vráska, krásko?“

Helena se usmívala. Plný radosti, že ji vidím, už jsem opět začal propadat její moci. „Neboj se, můj drahý,“ mumlala. Já se o tebe postarám. Podle toho, co mi prozradil posel, myslím, že naším hostitelem bude úžasný Titus – a nádherná judejská královna.“

XXXVIII

Žádný moudrý muž nemůže patrně odpovědět na otázku: Byla královna Berenika opravdu krásná? No, alespoň tehdy ne, když poslouchá některá ženská z jeho rodiny.

Bylo by mě zajímalo, zda můj bratr Festus, který zemřel hrdinskou nebo ne tak moc hrdinskou smrtí v její vlasti, vůbec někdy viděl ten poklad hodící se Titovi Caesarovi přesně do náruče. Najednou mě zavalila touha moci si promluvit s Festem a zjistit, co si o ní myslí. Tím nechci naznačit, že se mohlo stát cokoli, kdyby ji Festus, pouhý centurio prostého původu a proslulý hejsek, na vlastní oči viděl, ale jak je dobře známo, Didius Festus byl teprve mladík.

Tak co? Byla krásná?

„Moc nápadná," řekla by máma.

Pokud se nápadnost spojí s citlivostí a kvalitními ozdobami, má něco do sebe. Já náhodou věřím, že i nápadné ženy mají své uplatnění. (Festus si to taky myslel. Podle jeho názoru nejlépe se mohly uplatnit v jeho posteli.)

Nechci ovšem naznačit, že se celému problému vyhýbám prostřednictvím rošťáckého bratra, který měl pověst, že se vrhne na každou bytost v dlouhých sukních. Chci jenom zdůraznit, což dělám docela rád, i když je u toho Helena Justina, že kdyby byl můj bratr Festus viděl královnu Bereniku, určitě by se nezalekl možnosti zkusit vyšoupnout svého výsostného velitele (Tita Caesara, legáta Patnácté legie, pod nímž Festus sloužil), a že já osobně bych s chutí sledoval, jak to Festovi jde.

To je všechno. Proč by muž nemohl snít?

Věřte mi, to si muž těžko odpustí poté, co celé hodiny dohlížel na plnění kbelíků exkrementy z hlubin latríny, která musela být v provozu už od republikánských dob a kterou za tu dobu málokdy někdo vyčistil, a vzápětí vejde do komnaty tak plné exotických předmětů, že je ani nemůže naráz všechny vnímat – a to do toho nezapočítávám dámu s diadémem na hlavě,

jež zřejmě ševelí Titovi do ouška lichotky, jako by to byly obrovské ústřice s perlami ve vinné omáčce. (Titus chlemtá její šeptaná mazlivá slovíčka jako žíznivý pes.) (Obsluhující personál má oči na stopkách.) (Helena se dusí.)

„Uklidni se, Falcone. Vždyť je to jenom ženská. Dvě oči, jeden nos, dvě paže, dost viditelné poprsí a možná už ani ne kompletní chrup jako dřív."

Já se zubařinou nezabývám. Na zuby jsem se královně nedíval.

Naštěstí jsme právě vstoupili do řady pokojů v Neronově Zlatém domě, kam přitékala spousta vody, která byla ustavičně puštěná. Plachty vody klouzaly dolů po stupních fontány, jemné pramínky cinkaly v mramorových mušlích. Některé zatoulané zvuky pohlcovaly vysoké stropy a oblouky bohatých draperií tlumily ostatní. Šílená císařská harfenistka uskutečnila satirikův sen: ve Zlatém domě mohla bystrá dívka hovořit hrubě o sokyni na druhém konci komnaty – dokud ji orientální parfémy té sokyně neodstrčily o krok zpátky, když se snažila nekýchnout.

Titus Caesar v rozevlátém purpuru, samé kudrlinky a načechrané kotlety, sestoupil z pódia a chvátal nás uvítat. Byl to typický Flavius, podsaditý, až skoro obtloustlý, zřejmě obyčejný statný venkovan, ale vědom si své důstojnosti.

„Vida, Heleno Justino – to je báječné, že tě zase jednou vidím! Vítej, Falcone."

Titus div nepraskl pýchou na svou kořist – nebo na to, jak byl poražen takovým zázrakem. Pochopitelně se dychtil pochlubit svou novou královskou přítelkyní senátorské dceři, která mu jednou dala košem. Helena na to reagovala klidným úsměvem. Kdyby znal Helenu dobře, v tu chvíli už by se ve svém nadšení krotil. Kdyby se tak usmála na mě, vrátil bych se na své lehátko, srazil kolena k sobě, sepjal ruce a celou hodinu byl zticha pro případ, že bych si musel leccos vyslechnout.

Poněvadž však Titus byl synem a dědicem císaře, předpokládal, že tady rozhoduje. Královna Berenika, mohu-li to posoudit, odhalila složitější spodní proudy. Přešla za ním k nám a chvěla se. Jednoduchý trik. Hedvábné řízy v tom pomůžou. Potom je taky snadné předstírat (poučila mě Helena dodatečně), že se vám v sandálech těžko kráčí, takže se musíte smyslně zapotácet, abyste na nízkých schodech neupadli.

Sluhové nás neformálně usadili na lehátka mimo pódium. Polštáře byly nacpané prachovým peřím tak natvrdo, že jsem z toho svého málem sklouzl. Jako ve všech sídlech projektovaných architektem všude číhalo nějaké nebezpečí. Cvočky v botách mi několikrát uklouzly na příliš naleštěné mozaikové podlaze. Bylo tam toho tolik, na co se mohl člověk dívat, že jsem se těžko rozhodoval, na čem se nejdřív popást očima. (To se týká například skvělých fresek – na stěnách i na stropních klenbách.)

„Falcone, co žes tak zticha?" zachechtal se Titus. Chudák, štěstí z něho přímo sršelo.

„Ohromen, Caesare." Taky jsem uměl být zdvořilý. Avšak po té dnešní dřině jsem byl vyloženě zničený. Fyzicky jsem se cítil jako troska. Doufal jsem, že to přejde. Všechno mě bolelo, až to nahánělo strach. Že by se hlásil věk? Nehty a ruce jsem měl popraskané. Suchá kůže na obličeji jako by se mi napínala. I po tom krátkém pobytu v páře a oškrábání v lázních mi obsah té latríny stále připomínal ty úděsné čichové zážitky.

„Marcus je vyčerpaný," vysvětlila Helena Titovi a elegantně se natáhla. Třeba děvče žijící v ústraní, ve společnosti dávalo někdy najevo takovou vyrovnanost, až mě to lekalo. Ostatně v pravou chvíli jsem dovedl sklapnout. Cítil jsem strašnou únavu, takže konverzace se hbitě ujala Helena. „Celý den strávil pátráním po té holčičce v domě Laeliů. Když jsem ho odtamtud pro tebe vytáhla, byl celý špinavý a určitě mu nedali nic k jídlu –"

Berenika na tu narážku ihned zareagovala. (Takže ty zvěsti nelhaly, že už převzala klíče domácnosti…) Zaleskly se rubíny, když ležérním mávnutím pokynula, aby mi přinesli něco k jídlu. Helena se za to na ni zářivě usmála.

„Žádné štěstí?" zeptal se mě Titus. Bylo vidět, že dychtí po uklidňující odpovědi.

„Žel, zatím po holčičce ani stopa," odpověděla Helena. Přinesli podnosy se zákusky. Začal jsem z nich uzobávat. Helena se do toho vložila jako ochutnávačka a pak pro mě ze stříbrných misek vybírala chutná sousta a strkala mi je do pusy skoro tak rychle, jak jsem je stihl spořádat. Má pěkně nařasená tóga mě udržovala, abych se nezhroutil. Podepřen v jejích teplých vlněných záhybech nechal jsem se opečovávat jako invalida. To bylo příjemné. Pohodlný palác. Mluvení obstarala Helena. Já jsem měl na co se dí-

vat a rozhovor jsem nechal na ní.

Přemítal jsem, jak teď asi bude vypadat soukromý život císařské rodiny: mladý Domicián, snad aby napodobil Augusta, když se zmocnil Livie, unesl vdanou ženu a prohlásil ji za manželku; k tomu došlo poté, co svedl choť každého senátora, které se dokázal vetřít do přízně, než se vrátil domů otec a přistřihl mu křídla. Za Titem (jednou rozvedeným a jednou ovdovělým) teď přicestovala – možná neočekávaně – jeho exotická královská krasavice. Vespasián žil předtím otevřeně s mimořádně duchaplnou propuštěnkyní Antonií Caenidou, dříve mou patronkou (byla to náhoda, že Berenika svůj příjezd do Říma odkládala až do doby po smrti Vespasiánovy rozumné a vlivné konkubíny?). Vyskytovalo se tam pár mladičkých příbuzných – Titova dcerka Julia a nějaká Flavia. Vespasián se teď sám přestěhoval do Sallustiových zahrad v severní části města, nedaleko svého starého rodinného domu. Ale i za císařovy nepřítomnosti se při společné snídani musí řešit různé záležitosti.

„Domnívám se, že tvůj otec jistě uvažoval, jestli se má vůbec pokračovat s tou loterií na volbu vestálky," prohodila Helena.

„Máme pocit, že zítřek se už nedá měnit. Máme dvacet dokonale vhodných kandidátek –"

„Devatenáct," zamumlal jsem s plnou pusou.

„Třeba se Gaia Laelia ještě najde, zdravá a čilá," opravil mě Titus.

„Musela se vyřadit ještě jiná holčička," upozornila ho Helena klidně. „Zemřel jí otec." Titus se zarazil, neboť viděl, že toho ví víc než on. „Jestliže se bude loterie přece konat, musejí být přítomné všechny kandidátky," vysvětlovala Helena královně. „Je totiž nutné, aby až pontifex maximus vybere jedno jméno, mohl s obřadem pokračovat. Dívenku vezme za ruku, uvítá ji starobylou formulí – a okamžitě ji odvede od rodiny do jejího nového domova v domě vestálek."

Královna poslouchala bez jediné poznámky, ale všechno pozorovala temnýma, silně černě obtaženýma očima. Uvažoval jsem, co si asi o nás myslí. Prozradil jí Titus, pro koho vlastně poslal? Pokud ano, jak nás asi popsal? Očekávala tohoto muže nízkého původu s unavenými údy a strništěm na bradě, kterým snadno manipuluje chladné stvoření, jež hovoří s císařovým synem jako s jedním z vlastních bratrů?

Helena vysvětlovala královně dál: „Mluvíme o symbolickém obřadu, při němž zvolená dívka opouští autoritu vlastní rodiny, vzdává se veškerého svého majetku a nato se stává dítětem bohyně Vesty. Pak jí oholí vlasy a pověsí je na posvátný strom – ovšem později si je smí opět nechat dorůst. Oblékne si formální oděv panny vestálky a od toho dne začne její výcvik. Kdyby dítě, jehož jméno se vyvolá, nebylo přítomné, znamenalo by to velký malér."

„Vyloučeno."

Zamyšleně jsem žvýkal humrový knedlíček. No to snad ne! Kuchař tam nechal kousíček skořápky. S bolestným výrazem jsem ho odstranil, jako bych očekával, že tady budou podávat něco lepšího.

„Domnívala jsem se, že vládním komisařem při pátrání po ztraceném děvčeti je Rutilius Gallicus," vyzvídala Helena, skoro jako by Titovi vytýkala, že se do toho plete. Zachytil jsem pohled mladého Caesara a slabě jsem se usmál. Byla doba, kdy jsem okamžitě přiklusal, kdykoli si mě pozval na poradu. Zato teď jsem se stal úctyhodným občanem a mohl jsem si přivést svou talentovanou, slušně vychovanou přítelkyni, která mě hájila jako cvičitel gladiátorů připravující choreografii zápasu svých svěřenců.

Kývla na sluhu s karafou vína, ale jakmile k nám chlapec přišel, vzala mu ji a nalila mi sama. Hoch se vyděsil. Helena se na něho letmo usmála a sluha odskočil, nebyl zvyklý na uznání.

„Zkrátka a dobře…" Titus se vykrucoval. Vždycky jsem počítal s tím, že umí být mazaný, takže tohle nebylo pro něho typické. Upíjel jsem malými doušky. Helena se předklonila, jako by čekala, co z Tita vyleze. Lehoučká štóla jí sklouzla z vlasů a po šíji jí poletovaly jemné kučeravé pramínky. Vztáhl jsem volnou ruku a zatahal ji za jednu hebkou kudrnu, a tak se ke mně přisunula blíž. Navzdory protokolu jsem ji jednou paží objal.

„Nějaká nová dimenze, Caesare?" Teď byl ten autoritativní tón můj. Zdálo se mi, že Bereničin pohled se poněkud zostřil, jako by byla zvědavá, jestli se Helena smíří s tím, že jsem převzal slovo. Samozřejmě že to přijala. Ušlechtilá a elegantní Helena Justina věděla, že kdyby se mi bránila, zlechtal bych ji na krku, až by ječela smíchy.

„Tohle je citlivá záležitost, Falcone." Bodejť by ne. Byť ze mě udělali

prokurátora posvátných husí, zůstal jsem nadále tím, kdo dostává všechny nejhrubší práce. „Jenom jsem tě chtěl poprosit, abys udělal, co bude v tvých silách."

„Marcus bude pokračovat tak dlouho, dokud dítě nenajde." Helena se mi z objetí vysmekla, měla v tom už dlouhou praxi.

„No ovšem." Titus vypadal zkrotle. Potom pohlédl na Bereniku. Tvářila se, jako by na něco čekala. A on se zase tvářil rozpačitě. „Slyšel jsem, že lidé mají proti královně a mně nějaké námitky," postěžoval si.

Zdvořile jsem naklonil hlavu. Helena mě po mém boku vzala za ruku. Snad si nemyslela, že plácnu něco netaktního? Ten muž byl zamilovaný. Byl to smutný pohled.

„To je směšné!" rozčiloval se Titus. V jeho očích Berenika nemohla udělat nic nesprávného a ten, kdo tvrdí, že z jejího zdejšího pobytu vyplývají nějaké problémy, je zlý a nerozumný. Měl si dát pozor – jako předtím jeho otec, když se Berenika nejprve snažila okouzlit jeho.

Tady byli milenci izolováni. Mohli si namluvit, že všechno probíhá hladce. Teď se bude muset Titus prokousat značnou nelibostí veřejnosti. Ale bude nutné se s pravdou vyrovnat, až se sám Vespasián rozhodne hnízdečko lásky rozbít.

Nespokojené mručení se už muselo donést až k romantickému páru. „Jak možná víš," obrátil se na mě Titus pevným, formálním hlasem, jako by se chystal pronést řeč, „naposledy byla ta pohřešovaná dívka, Gaia Laelia, spatřena na veřejnosti na recepci, uspořádané proto, aby se umožnilo všem malým kandidátkám setkat s královnou Berenikou."

„A Gaia Laelia strávila část odpoledne na královnině klíně," doplnil jsem. „Jsem rád, že jsi s tím přišel, Caesare – pokud vím, došlo tam k nějakému rozruchu."

„Jsi dobře informován, Falcone."

„Mám své známé všude." Zamyslel se nad tím. Že jsem radši nedržel pusu!

„To může být důležité," připomněla Helena královně. „Můžeš nám říct, o co přitom šlo?"

„Ne." Titus odpověděl místo královny. „To děvče nemluvilo o ničem jiném, než jakou má radost, že ji vybrali – totiž že se směla zúčastnit loterie."

Už jsem začínal mít obavy, že Berenika neumí latinsky. Avšak tahle žena, dělící se o vládu nad judejským královstvím se svým krvesmilným bratrem, kdysi důrazně protestovala proti barbarskému chování římského správce v Jeruzalémě. Uměla nehorázně řečnit a bosá se vypravila prosit o shovívavost pro svůj lid, ačkoli jí přitom šlo o život. Když chtěla, dovedla mluvit přesvědčivě.

A teď se do toho pustila. Tita si naschvál vůbec nevšímala a podle všeho porušila jeho pokyny, aby byla zticha. „To dítě mi připadalo poněkud zakřiknuté. Když se zdálo, že jsem si získala jeho důvěru, najednou zvolalo: ‚Prosím tě, dovol, abych tu směla zůstat. Doma je jeden šílenec, co mě chce zabít.' Zhrozila jsem se. Napadlo mě, že zbláznit se muselo to dítě. Okamžitě se tam dostavili dozorci a odvedli ji."

Královně je ke cti, že se tvářila znepokojeně, jakmile si na tu scénu vzpomněla.

„Ověřil někdo její tvrzení?" zeptal jsem se.

„Nebesa, Falcone," osopil se na mě Titus, „kdo by tomu věřil? Vždyť pochází z takové dobré rodiny."

„V tom případě je to v pořádku," odsekl jsem jízlivě.

„Udělali jsme chybu," připustil.

Musel jsem se s tím smířit, protože sám jsem taky chyboval. „Ten den také Gaia hovořila poměrně dlouho a snad i při nějaké další příležitosti s pannou vestálkou Constantií," svěřil jsem mu. „Nebylo by možné, abys mi opatřil oficiální povolení položit Constantii pár otázek?"

Sevřel kysele rty. „Bylo by vhodnější to nepovolit, poněvadž by to mohlo vyvolat klamný dojem. Nesmí se naznačit, že by existovalo nějaké zvláštní spojení mezi jedním dítětem a vestálkami. Nechtěli bychom loterii nějak znehodnotit."

Takže teď už jsem měl naprosto jasno: loterie nebyla jenom kompromis, byl to chladnokrevný podvod.

„Když Gaia Laelia tak záhadně zmizela, celá recepce měla nepředvídané a poněkud nešťastné následky," uzavřel Titus. Potrava už mě začala oživovat, ale dosud jsem cítil takovou únavu, že mi to myslelo pomalu. „Chopili se toho ti, co rádi šíří klepy."

Zareagoval jsem opožděně. „Královnu jistě nikdo nespojuje se zmize-

ním dítěte, s nímž se setkala pouze jednou, a to ještě formálně."

Jen co jsem to vyslovil, pochopil jsem celou nesnáz. Očerňování druhého nemusí být věrohodné. Ostatně klepy jsou vždycky zábavnější, vypadají-li nepravdivě.

Berenika byla Judejka. Všeobecně se mělo za to, že Titus jí slíbil manželství. Mohl to vskutku udělat, i když by to jeho otec patrně nikdy nedovolil. Už od dob Kleopatřiných měli Římané hrůzu z toho, že by nějaké exotické krásky z ciziny mohly ukrást srdce jejich vojevůdcům a rozvrátit mír a prosperitu Říma.

„Šílenství!" pronesl Titus drsně. Možná. Ale obviňování, že Berenika je schopná zabít dítě nebo že unesla pannu vestálku – bylo právě taková typická povídačka, jakým rádi věří hlupáci. „Falcone, to dítě musíš najít."

Chvíli mi jich bylo skutečně líto. Žena se bude muset vrátit domů, ale mělo by to být ze správných důvodů, ne kvůli nějakým drbům vymyšleným politickou opozicí. Za to pak budou muset Flaviové ukázat, že chápou, co Řím potřebuje, a že stane-li se Titus jednou císařem, je natolik zralý, aby se uměl vyrovnat se svou odpovědností.

Abych atmosféru poněkud nadlehčil, řekl jsem opatrně: „Jestli Gaiu přece jenom najdu živou a zdravou a jestli na loterii už bude beztak pozdě, mám jen jednu prosbu: nemohl by se někdo jiný ujmout úkolu vysvětlit plačícímu děcku, že se nakonec přece jen nestane vestálkou?"

Titovi se ulevilo a zasmál se.

Helena se tiše krmila zákusky, zatímco jsem mluvil. Najednou vyskočila a táhla mě za sebou. Návštěvníci měli čekat, dokud je královští hostitelé nepropustí, ale na to se neohlížela. Dokud mě nepovýšili do střední společenské třídy, také bych si z toho nedělal hlavu – a tak jsem se ještě nestydatě natáhl po poslední humrové jednohubce. „Potřebuje si odpočinout," omlouvala nás má milovaná Titovi.

Titus Caesar vstal, přešel ke mně a stiskl mi ruku. Náhodou měl štěstí, že to nebyla ta páchnoucí rybinou. „Jsem ti nesmírně vděčný, Falcone." Jediný klad mého nového postavení spočíval v tom, že všichni klienti se teď ke mně chovali zdvořile. Což ovšem neznamenalo, že honoráře mi budou chodit rychleji (pokud vůbec nějaké dostanu).

Poté, co se rozloučil se mnou, zvedl Titus Heleninu ruku. „Jsem moc rád, že tě tu dnes vidím," promluvil tichým hlasem. Helena se tvářila nervózně, ale v podstatě nebyla tak nervózní jako já. „Ještě bych tě prosil, abys cosi vysvětlila diskrétně bratrovi."

„Aelianovi?"

„Podal si žádost, že by chtěl vstoupit do bratrstva Arválských bratří. Podívej, vyložmu, že osobně proti němu nic nemají. Má na to žádoucí kvalifikaci. Avšak po tom nerozvážném kousku tvého strýce bude muset projít určitým údobím, než se na to zapomene."

„Chápu," odvětila Helena zvláštním tónem. „Narážíš tím na nešťastného strýčka Publia?" Tím myslela senátorova bratra, který se před nějakým časem nerozumně zapletl do spiknutí na rozvrácení říše a svržení Vespasiana. Pošetilý strýček Publius dnes nemohl nikoho ohrozit. Ze hry už vypadl a jeho mrtvola se rozkládala ve Velké stoce. To jsem věděl dobře. Tam dolů jsem ho strčil sám.

„Rozumíš, jak to myslím?" zeptal se Titus, dychtící po jejím souhlasu.

„Jistěže," odpověděla Helena. Chladně natočila hlavu a nastavila tvář polibku Tita Caesara. Ten jí odhodlaně dal. Než jsem jí to mohl zarazit, naklonila se, jako by mu chtěla polibek oplatit. Místo toho však dodala velice, převelice tiše: „To se stalo před čtyřmi lety. Můj strýc je mrtvý. Spiknutí bylo zcela odhaleno a nad otcovou a bratrovou loajalitou nikdy nevisely žádné otazníky – pane, já v tom vidím jenom chabou výmluvu."

Titus se znovu obrátil ke své zářivé krasavici a předstíral, že to byl jenom žert. „Tohle je zcela výjimečná dvojice." Berenika se tvářila, jako by si to také myslela, nikoli však ze stejného důvodu. „Oba je mám ohromně rád," prohlásil Titus.

Popadl jsem Helenu za ruku a tu si pevně strčil do podpaždí. Tak jsem ji táhl pryč a přitom si ji držel těsně u sebe. Pak jsem Titovi poděkoval za jeho důvěru k nám a už jsem své vzdorné děvče odváděl pryč.

Helena byla krajně rozrušená. Pozoroval jsem to na ní, ještě než stačila poděkovat. Titus o tom samozřejmě neměl ani ponětí. Však si o tom má drahá promluví se mnou, ale nejspíš až za několik dní. A až se k tomu rozhoupá, bude zuřit. Můžu počkat. Jenom jsem ji jednou paží pevně objímal a ona zatím krotila svůj nehorázný vztek.

Mlčky jsme spolu urazili kus cesty. Poněvadž Helena vězela ve svých vlastních myšlenkách, mohl jsem se zase já obírat svými. K tomu tlaku, jaký jsem teď na sobě cítil, přibyly i dřívější starosti. Nádavkem k té domácí tragédii, kterou jsem se pokoušel vyřešit pro dům Laeliů, nabyl můj úkol mnohem širší význam. Toto další břemeno, ušetřit kvůli Titovi Bereniku žalu, bylo ošemetné.

Tak tohle je ta okouzlující královna Berenika. Kdyby to postihlo mého bratra Festa, už by za ním letělo naparfémované psaníčko, než by došel k domovním dveřím.

Totiž abyste věděli, když Didius Festus navštěvoval fantasticky nádherné ženy, zásadně za nimi chodil sám.

XXXIX

Za Neronových dob celé přízemí eskvilinského křídla Zlatého domu vyhradili jídelnám. Byly projektovány v protilehlých dvojicích, jedna polovina měla výhled na prostorné nádvoří, ty zrcadlově obrácené zase ven přes Fórum, do míst, kde si Nero založil park s divokou zvěří, ale kde teď Vespasián budoval svůj amfiteátr. Při svém zásadně odlišném životním stylu potřeboval Nero nejednu elegantní jídelnu, kde by krmil své pochlebníky – z nich nejlepší byla jeho proslulá Osmihranná komnata –, ale celé sestavy o třech či pěti místnostech, kde by se mohly konat bezuzdné večírky, které tak miloval. A právě v takovém labyrintu nás přijal Titus.

Flaviové představovali docela jiný styl než Nero. Oficiální císařské záležitosti řešili většinou ve starém Paláci Caesarů vysoko na Palatinu. Tradovalo se, že mají v úmyslu Zlatý dům brzy zlikvidovat. Představoval nejen nenáviděný přepych, ale také Neronovo pohrdání lidem, který záměrně požárem vyštval z domovů, aby si na jejich místě mohl postavit svůj vysněný palác. Flaviové si občanů vážili. V každém případě si jich budou vážit tak dlouho, dokud si lidé budou vážit jich. Ale byli také šetrní. Dokud existovalo to šíleně přezdobené obydlí jejich předchůdce, považovali za správné, aby ho Řím – zosobněný šetrnými Flavii – využíval. Představovalo obrovské náklady a Vespasián horlivě vyznával zásadu „za peníze hodnotu".

Už jsem tam byl víckrát na soukromých schůzkách a na jedné formální konferenci dokonce také v Osmihranném sále. Titus se tu rád potloukal, když neměl právě nic na práci. Někdy si mě zavolal dovnitř na vážný soukromý pohovor.

Celý dům byl obrovský. Všemi směry se táhly vysoké chodby zdobené freskami. Jednotlivé místnosti nebyly příliš prostorné, ale propojovaly se navzájem jako spletitá síť medových pláství. Byly tam zvláštní otočky a slepé uličky, způsobené tím, že toto křídlo prakticky vysekali z holé skály

pod Oppijským pahorkem. Bez doprovodu by tu člověk snadno zabloudil.

Vládla tu uvolněná atmosféra. V chodbách se občas usadila prétoriánská garda, mimo jiné z toho důvodu, že Titus teď byl jejich velitelem. V podstatě si návštěvníky nikdo příliš bedlivě neprohlížel a zdálo se, že se tu člověk může toulat, jak chce.

Nikdy k tomu ovšem nedošlo. Nohy samy našly brzy cestu z budovy ven a pak, jak jsem si brzy uvědomil, po hodně ušlapané cestě. Nakonec tedy přes obrovský počet místností s jejich východy a vstupy a přes pokušení přikrást se do nich pro inspiraci na výzdobu domova, jestliže přišly Tita navštívit v týž večer ze stejného důvodu dvě skupiny lidí, musely se nakonec setkat tváří v tvář, ačkoli se to zdálo téměř nemožné.

Tak jsme s Helenou potkali Rubellu a Petronia.

Ti dva škodolibí hromotluci z toho neměli radost.

„Už to tak vypadá, že jsme se k občerstvení dostali dřív," vítal jsem je. Jistě se užírali vzteky, že vigilům původně odmítli vydat povolení prohledat dům Laeliů, kdežto mě si na to speciálně pozvali. Propast mezi soukromými informátory a vigily se nikdy neuzavře. „Nebojte se. Titovi Caesarovi jsem celou situaci důkladně objasnil. Můžete tam jenom nakouknout a potom znovu zapadnout na strážnici."

„Nech si ty rady, Falcone," zabručel můj někdejší společník Petronius.

„No tak jo. Je načase kápnout božskou: nepodařilo se mi najít ani stopu po tom ztraceném děťátku. A co vy, hoši?"

„Taky nic," uráčil se Rubella přiznat. Tribun Čtvrté kohorty byl rozložitý tvrdý bývalý centurio s oholenou hlavou, který v praxi uplatňoval pramálo slušnosti a býval značně protivný. V tom byl nadprůměrný. Fanatická ctižádost ho vynesla nahoru po všech příčlích vigilského žebříčku. Ve skutečnosti se chtěl stát prétoriánem. Jenomže o to jde i mnoha jiným mládencům.

Petronius vedle něho vypadal vyšší, ne tak tělnatý, ale silnější v ramenou, klidnější, o pár liber těžší vzhledem ke své výšce a daleko méně napjatý. Na sobě měl hnědou koženou uniformu s řemínkem obtočeným kolem hlavy, který mu měl přidržovat rovné vlasy při případné potyčce, boty s trojitou podrážkou tak těžké, že mě bolely nohy, jen když jsem se na

ně podíval, a za širokým opaskem obušek. Byl to hezký chlapec, můj starý spolubydlící z vojenského stanu.

Ironicky jsem se na něj pochvalně zakřenil. „Svůdné Berenice se budeš ohromně líbit."

„Už ti řekl, abys toho nechal, Falcone." To mě napomenula Helena. Dosud ji mrzelo, jak nespravedlivě odbyl jejího bratra. Představil jsem ji Rubellovi, třebaže si domyslel, kdo to je.

„Falco je unavený," oznámila. „Vedu ho domů, aby se vzpamatoval ze zírání na tu nóbl judejskou nádheru."

„S pátráním už jsi skončil?" zeptal se Petronius, a vrátil se tím k současnému úkolu. Byl to tak trochu suchar. Když jsme byli spolu sami, vesele jsme probírali ženské, které si zasloužily posměch, ale považoval za nevhodné, aby ženy věděly, že právě tak se na ně chlapi dívají.

„Já? Ani nápad. A co vy?"

„Jestli je někde venku na ulici, tak ji najdeme. Ale najdeš ji ty, jestli je ještě stále doma?"

To mě naštvalo, a tak jsem upustil od plánu požádat ho, aby se ke mně zítra přidal. Hulákající příslušníci Čtvrté kohorty – a patrně i příslušníci ostatních šesti – postávali kolem, sledovali mě a čekali, kdy svůj úkol zpackám. Budu je muset zklamat. Potřeboval jsem si nechat všechny možnosti otevřené. „Nebudeme se přece hádat, když je v sázce život dítěte."

„Kdo se hádá?"

Petronius jistě. Ale vzpomněl jsem si na Gaiu a opět jsem si ten zítřek rozmyslel. „Lucie Petronie. Právě jsem požádal Numentina o dovolení tě do toho vzhledem k tvým zkušenostem zapojit."

Aby mě naštval ještě víc, Petronius mi vysekl přehnanou poklonu. „Marku Didie, pokaždé když nevíš kudy kam, dej mi jenom vědět a já tě vytáhnu z bryndy."

„Pro všechno na světě, vy dva, přestaňte už šaškovat," rozčilovala se Helena.

Pokrčil jsem rameny a chystal se k odchodu. Rubella se rozhodl, že do toho zasáhne. Ve mně normálně viděl amatéra, který se do všeho plete a jehož by s chutí zavřel do cely, až by mi uhnily boty. Dnes večer, protože

musel mít vždycky nad Petroniem vrch a protože Petronius do všeho šťoural, rozhodl se pro přátelskou spolupráci. „Nepotřebuješ něco, Falcone?“

„Děkuju, ale nic nepotřebuju. Je to rutinní prohlídka domu a rodina nám nedělá těžkosti. Aspoň pokud do toho vidím.“

„Našel jsi něco, co by nám mohlo pomoct?“

„Myslím, že ne. Když dívku viděli naposled, byla doma. Měla by tam ještě stále být. O žádných stycích mimo dům se neví –“ Až na tu návštěvu u mě. Rozhodl jsem se o tom nemluvit. Rubella však byl podezřívavý jako Hádes. Strašně rád by mě dostal do lapáku pod falešnou záminkou, že jsem se pletl do něčeho, co mi nepříslušelo. „Nenašel jsem žádný důkaz, že by Laeliové tajili žádost o výkupné. Všechny problémy, o nichž vím, jsou rodinného rázu. V tom musíme hledat odpověď.“

„Jistěže mají své problémy.“ Rubella velice rád opakoval část toho, co slyšel, jako by na to přišel sám. Zachytil jsem Petroniův pohled. Oba jsme vždycky počítali s tím, že výše postavený člověk nám krade nápady.

„Spoustu. Mimochodem – můžete mi, vy odborníci na právo a pořádek, vysvětlit, jak je to s pravidly poručnictví?“ zeptal jsem se jich. „Může se syn, který ještě stále oficiálně spadá do otcovy pravomoci, stát poručníkem?“

„Ale ano,“ odpověděl Petronius. „Je to občanská povinnost. Jako jít k volbám. Ten, kdo je plnoletý, je k tomu oprávněn, ať je jinak jeho postavení jakékoli. Napadlo mě, že ty sám teď budeš dělat poručníka Maie, Falcone.“

„U Jupitera! Strašně nerad bych byl tím, kdo Maie nařizuje, že mi musí formálně všechno hlásit.“

Petro se na mě podíval zvláštním pohledem, skoro jako by měl dojem, že sestru opouštím.

„Co to má společného s tou pohřešovanou dívenkou?“ vložil se do toho Rubella.

„Gaiin otec mi vyprávěl něco zvláštního. Hovořilo se o legálních žádostech a všem možném – a zřejmě to nevedlo k ničemu. Buď otec chystá něco pokoutního – anebo je, jak to o něm tvrdí jeho otec, úplný idiot.“

„A kde je ten idiot?“ zajímalo Rubellu.

Vysvětlil jsem mu, kde teď Laelius Scaurus žije. „Rodinu jsem požádal, aby mu dali vědět, že se Gaia ztratila –“

„My ovšem můžeme udělat ještě něco lepšího,“ navrhl samolibě tribun. „Pokud se jeho milovaná dceruška dostala do zlých nesnází, musíme toho trpícího chudáka co nejrychleji dopravit do Říma – oficiální doprovod mu vlastně můžou dělat vigilové, aby mu uvolňovali cestu.“

Odmítat pomoc vigilů, jak Numentinus zjistí, bylo nerozumné. Tribunové jejich kohort se jeho zákazu nepodrobí.

Zaculil jsem se. „No nazdar. Laeliovi Scaurovi se dostalo nevinné kněžské výchovy. Tohle bude pro něj hrozný šok. Bude si myslet, že jste ho přišli zatknout.“

„Jen ať si to myslí,“ zašklebil se Rubella zlomyslně.

Neměl jsem ponětí, co dobrého se z toho asi vyklube, ale nakonec všechno neočekávané může lidmi otřást a přinést dobré výsledky. Až bude Čtvrtá kohorta vigilů vysvětlovat Scaurovi, jaká má zákonná práva a povinnosti, určitě ho to vyděsí.

Nebyl jsem si však jistý, že bych chtěl být v Rubellově kůži, až si bude tato vlivná rodina stěžovat městskému prefektovi a ječet rozhořčením, že nespravedlivě zatkli jednoho z nich. Laeliové byli totiž něco víc než pouze vlivní. Nejvyšší autority s nimi jednaly s maximální opatrností – a já jsem ještě stále nevěděl proč.

XL

Bylo to neuvěřitelné, ale do červnových Id dosud zbývalo osm dní. Už padl soumrak, ovšem ještě stále to byl týž den, do něhož jsem vstal za úsvitu a zamířil do domu vestálek ve snaze setkat se s Constantií, následoval ji k Egeriinu prameni, načež si pro mě poslal Rutilius Gallicus a já získal povolení ke vstupu do domu Laeliů a k jeho prohledání. Teď jsem měl za sebou i návštěvu ve Zlatém domě. Byl to strašně dlouhý den, jaký bych už nikdy nechtěl zažít, ale zatím ještě neskončil.

„Vezmi si nosítka. Ať tě odnesou domů a odpočiň si," navrhla mi Helena. Hlas měla unavený.

„Kde je Julinka?"

„Naštěstí jsem našla Gaia." Pokud jsme dokázali mého umouněného synovce odlákat od potloukání po zastrčených uličkách, byla z něho oddaná chůva (nechal si to ovšem štědře zaplatit). „Dovolila jsem mu, aby se vyspal v naší posteli, jestli se zdržíme."

„To tě bude mrzet. Ten není nikdy čistý. A co se chystáš podniknout ty sama, co nemám vědět?"

„Asi bych měla zajít k našim a prozradit jim tu novinku o bratrově osudu."

Šel jsem samozřejmě s ní.

Senátor mi půjčil svého holiče a také mi nabídli něco k snědku. Během své očisty a při tom hýčkání jsem měl čas přemýšlet o řadě věcí. Ani se to moc netýkalo Camillů a jejich mrtvého zrádce. Pro mě byl Publius Camillus Meto uzavřený případ. Avšak jeho příbuzní se ho nikdy nezbaví. Vzpomínky na skandály žijí v Římě dlouho. Rodina může mít mezi svými předky desítky zasloužilých státníků, ale životopisci se budou vyžívat na tom jediném zrádci z pradávné doby.

Když jsem se ke společnosti znovu připojil, všichni byli zabraní do

horlivé debaty o svém novém trápení. Jakmile mě ve dveřích spatřil Aelianus, vstal a odvedl si mě do salonku, že prý by si rád se mnou promluvil mezi čtyřma očima. Hovor v pokoji za ním se poněkud ztišil, když ho rodiče a Helena pozorovali, jak si mě táhne stranou.

„Aeliane, na podrobnosti se musíš zeptat otce." Toto téma pro mě vždycky znamenalo choulostivou situaci. Hlavně jsem nemohl potřebovat, aby někdo zjistil, že právě já jsem Publia strčil do stoky.

„Táta mi vyprávěl, co se stalo. Já jsem byl v cizině. Když jsem se vrátil, dověděl jsem se, že strýc umřel a co nám provedl, že nás málem zničil. A teď mám, jak se zdá, ještě pořád na krku důsledky. Falcone, tys byl do toho taky zapletený –"

„Všechno další, než co ti otec prozradil, je důvěrné, je mi líto."

„Takže já jsem za něco trestán a ani nemám vědět za co?"

„To, co víš, ti musí stačit. Ano, je to nespravedlivé," politoval jsem ho. „Ale s tím, že po tom zrádci zůstane nějaké stigma, se nedalo nic dělat. Aspoň že nedošlo k hromadným popravám nebo zabavení majetku."

„Já jsem měl strejčka Publia vždycky docela rád." Tahle stránka problému musí děsit jeho rodiče, ovšem Aelianovi jsem to nenaznačil. Měli strach, že se povahou dost strýci podobá. I on byl neklidný a ve společnosti netrpělivý. Stejně jako jeho strýc by se Aelianus mohl přestat ohlížet na pravidla a hledat si vlastní řešení, pokud se s ním v několika příštích letech nebude jednat dost opatrně. Muž na okraji společnosti. Skrytá hrozba.

Na chvíli mě napadlo, jestli to není obdobná hrozba, jakou rodina Laeliů zažila se Scaurem.

„K tvému strýci bylo těžké se přiblížit." Mně tenkrát připadal chladný, skoro až nevrlý.

„No jo, ale prý si žil svobodně. Většinu času trávil v cizině. Žil na pokraji. Měl taky nemanželské dítě – a slyšel jsem, že ji někdo za podivných okolností zavraždil." Aelianus se odmlčel.

„Sosia," objasnil jsem vyčítavě. „Ano, já vím, jak ji zabili."

„Byla teprve děvčátko. Ani se na ni moc nepamatuju, Falcone."

„Já ano." Upřeně jsem se na něj zadíval, až sklopil oči, a já jsem zadržoval slzy.

⌘ ⌘ ⌘

Aelianus se ještě stále pokoušel vymámit ze mě nějaké informace. Neměl štěstí. Já jsem se skoro hroutil po dlouhém, neúspěšném dni. Teď jsem měl dvě možnosti: buď padnout a spát, nebo zůstat nadále bdělý a pátrat po malé Gaie tak, že bych vymyslel nějaký jiný postup. O tom jsem dumal, zatímco mi holič obíral krk. Ležel jsem bez hnutí, aby mi nepodřízl chřtán, a přitom si mé tělo odpočinulo a hlava vyčistila. Myšlenky měly čas se soustředit, jak se jim to nepovedlo celé odpoledne, když jsem v domě Laeliů musel vynakládat tolik fyzických sil.

Najednou jsem věděl, co musím udělat dál. Rovněž mi bylo jasné, že budu potřebovat pomoc. Nejlépe by se na to hodil Lucius Petronius, ale abych byl spravedlivý, právě jeho jsem do toho nemohl zatáhnout. Už jednou málem přišel o práci kvůli pletkám s dceruškou gangstera. To, co jsem plánoval, představovalo příliš velké riziko.

„Co mi tedy, Falcone, poradíš?“ zeptal se kupodivu Aelianus.

„Zapomeň na minulost.“

„Musím s ní žít.“

„Dívej se do vzdálenější budoucnosti. Arválové asi beztak nebyli pro tebe správná volba. Příliš mnoho spolčování, spousta zákazů a lpění na minulosti. Ty přece nestojíš o to, abys mohl tancovat v nějakém háji, kde šílené manželky podřezávají obětními noži své obilím ověnčené manžely.“ Vtom jsem si vzpomněl, na co jsem se ho chtěl zeptat. „Mimochodem, slyšel jsem, že jsi chtěl požádat vrchního špeha, aby zjistil, kdo byla ta oběť?“

Aelianus se uráčil trochu začervenat. „Ničeho jsme se nedobrali –“

„Nedobrali? My? To byla přece tvoje hádanka a tys mi řekl, že to beztak vzdáváš.“

„Promiň.“

„To nic.“

„Ostatně Anacrites je k ničemu, Falcone. Nikdy jsem z něho nedostal žádnou kloudnou odpověď.“

„Zato to prozradil mně. Ventidius Silanus, tak se ten chlap jmenoval. Slyšel jsi o něm někdy?“ Aelianus zavrtěl hlavou. „Já taky ne.“ Klidně jsem se na něho díval. „Překvapilo mě, že ses obrátil na Anacrita.“

„Měl jsem dojem, že je to má jediná naděje. Udělal jsem všechno, co se

dalo. Dokonce mě napadlo, že bych si mohl vyjet po Appiově cestě a prozkoumat všechny patricijské hrobky, jestli bych někde nenašel stopy po nedávném pohřbu. Nebylo tam nic. Pokud ta urna skončila tam, všechny pohřební květiny a dary se musely odklidit."

Projevil chvályhodnou iniciativu. Nedal jsem najevo úžas. „Máš štěstí. Vrchní špeh nic neví."

„Co neví, Falcone?"

Dost dlouho jsem ho nechal dusit ve vlastní šťávě. „Ale mohl by to snadno zjistit."

„Jak to myslíš?"

„Myslím to tak, že důkaz ještě stále vězí v jeho holubníku. Já žasnu, že sis troufl mu to připomenout. Mohl by to samozřejmě udělat taky někdo jiný."

„Ty?" Začaly mu docházet mé hrozby.

„Jsi mi vydán na milost a nemilost." Zazubil jsem se. Potom jsem přitvrdil. „Svěřili ti tajný dokument, na němž visel osud baetické výroby olivového oleje a možná i celé provincie hispánské Baetiky. A tys ho nechal padnout do rukou právě těch lidí uváděných jako spiklenci. Dopřál jsi jim čas a příležitost ho změnit. Když sis potom uvědomil, že jsi zradil do tebe vkládanou důvěru, předstíral jsi, že sis ničeho nevšiml, a předal jsi zfalšovaný svitek v tichosti vrchnímu špehovi."

Aelianus ani nepípl.

„Vlastně přesně jako strýček Publius," dobíral jsem si ho. „A víme, jak to s ním dopadlo – totiž nevíme, ale můžeme si to představit." Ztichl jsem a až příliš živě jsem si znovu připomněl puch ze zrádcova plynatého a rozkládajícího se těla. „Teď mě dobře poslouchej: Anacrites je nesmírně nebezpečný. Jestli chceš kariéru – vlastně jestli chceš vůbec jakoukoli budoucnost –, nezaplétej se s ním."

Mladík si suchým jazykem přejel ještě sušší rty. „Tak co teď, Falcone?"

„Teď se musím pokusit o něco," začal jsem mu vykládat, „co je čiré bláznovství. Ale mám štěstí, protože ty, Aule, mi hodně dlužíš. Takže ty – nebudeš se hádat ani vzpírat a rozhodně o tom ani necekneš před rodinou – půjdeš se mnou a pomůžeš mi."

„To samozřejmě beru," oznámil bez váhání. Tvářil se statečně. „Co

budu mít za úkol?“

„Jenom držet žebřík.“

Zamrkal. „No to dokážu.“

„Dobrá. Budeš muset být zticha jako myška, až polezu nahoru. Nemůžeme riskovat, že by nás někdo zpozoroval.“

Nervózně na mě pohlédl. Je to snad něco ilegálního, Falcone?“ Bystrý hoch!

„Že to ani víc ilegální nemůže být. Ty a já, můj důvěryhodný spojenče, se vloupáme do domu vestálek.“

Aelianus věděl, že to je špatná zpráva, ale trvalo mu ještě chvilku, než si přesně připomněl, že každý delikt vůči pannám vestálkám se trestá smrtí.

XLI

„Mně se to nelíbí, Falcone.“

„Pšt. Je to jenom malá vloupačka.“

Přivedl jsem Aeliana na konec Svaté cesty, ale tam ho odvaha opustila. Choulil se do tmavého pláště, což byla jeho představa oblečení vhodného pro pokoutní činnost. Já jsem si nemusel hrát na přestrojování. Celé ty roky, co pracuji, jsem se musel ukrývat doopravdy. Nejlepší bylo tvářit se normálně. Ještě stále jsem měl na sobě tógu coby úctyhodný římský prokurátor.

Festus se v ní rád předváděl. Na mně však z nějakého důvodu vždycky vypadal ten starý oděv ošuntělý a prožraný od molů.

Představoval jsem si to tak, že budeme procházet ulicemi jako dva známí vracející se z večeře zabraní do hlubokých filozofických úvah. Jestliže budu potom později během naší akce zadržen, ta tóga by mi měla poskytnout určitý manévrovací prostor. I tak mě umlátí k smrti, ale budu mít čas se napřed slušně omluvit. Na rozdíl od Maiiných dětí, které musí snášet Famiovu ostudu, až vyroste Julia Junilla, bude vědět, že její milovaný tatínek možná projevil neúctu k vestálkám, ale skončil stylově.

„Vždyť oni nás dopadnou, Falcone.“

„Dopadnou, jestli nezavřeš zobák. Tvař se, jako bys měl propustku, co tě opravňuje tady být.“

I mně se teď rozbušilo srdce. Takovou úzkost jsem zažil naposled, když jsem pracoval s tátou. Nebylo divu cítit se v jeho společnosti vyděšeně. Totiž pytlačit ve světě umění, jak to dělali hoši Didiové, bylo ve srovnání s tímhle hračka.

„Aule, já neočekávám, že tam polezeš se mnou. Můžeš zůstat venku a hlídat. Já už jsem dělal horší věci. Teď tam jenom vlezu a potom budu pátrat, až najdu dveře Constantiiny ložnice.“

„Nevěřím, že by vestálky měly cedulky se svými jmény na dveřích.“

„Vidím, že ty jsi ve vaší rodině tím, komu to logicky myslí."

Odešli jsme ze senátorova domu (u vrátného jsme nechali velmi nejasný vzkaz, kam se chystáme jít). Vzali jsme to nahoru ke Capenské bráně, před chrámem Božského Claudia jsme zahnuli doprava a pak doleva po Svaté cestě, až jsme došli k Vestině ulici. Prošli jsme rovnou do ohrazeného prostoru, který nebyl zamčený.

„Překvapení!" zamumlal Aelianus.

„Ani ne. Dělají tu zedníci. Dělníci majetek cizích lidí nikdy nezamykají."

Ucítil jsem vůni z posvátného ohně, jak se kouř z něho jemně vinul ven otvorem ve střeše chrámu. V hluboké tmě, jež mezitím nastala, se jeho tenký pramínek nedal rozeznat. Najednou se nad námi tyčil chrámový ozdobený buben, zdánlivě větší než jindy, s bledým bělavým leskem. Forum venku už se bude brzy zdát neskutečné. Bude vypadat opuštěné, ale oživované podivným šustěním a šoupáním. I sem se budou patrně uchylovat dvojice k rychlému pomilování a jiným nechutným hříčkám. Jestliže zůstal chrám otevřený, budou se u posvátného ohně ohřívat tuláci.

Objeví se hlídky, ty tam zajdou a tuláky vykopou. Jakmile vládu nad městem převezmou noční tvorové, bude nám hrozit nebezpečí jak od nich, tak od těch, kteří ho před nimi chrání. Museli jsme pracovat rychle.

Na velké jónské svatyni, vybudované u vstupního bloku, blikala bledá světýlka. Pochodeň jsme nemohli riskovat. Ani jsem si žádnou nepřinesl. Mrkající lampičky na svatyni nám ukazovaly nejvhodnější místo, kde se pokusit o vniknutí dovnitř. Všude jinde by prostě bylo příliš tma. Znamenalo by to ovšem také, že by nás bylo vidět, kdyby se tam někdo objevil.

Věděl jsem přesně, kde najít žebřík. Když jsem sem přišel dnes ráno, neztrácel jsem čas. Jako všude jinde, kam jsem v ty dny přišel, stavbaři pracující na domě vestálek, zničeném Velkým požárem, si zabrali skladovací prostor tak, že si provazem oddělili jeden kout ohrazeného prostoru, a patrně neřekli ani „s dovolením". Pro ty nebylo nic posvátné. Ze svatyně jsem si vypůjčil jednu lampu, abych prozkoumal, co mi tu ti chlapi zanechali. Snažili jsme se jednat nenápadně a co nejtišeji vytáhnout pár nejbližších příčlí. Zpočátku to šlo hladce, zato potom, když jsme se pokoušeli uvolnit jeden konec od ostatních krámů, připadal nám žebřík

pořád těžší a těžší a obtížně se s ním manipulovalo.

Upustili jsme ho. Rukou jsem světlo zastínil.

Nic.

Sykal jsem, jak jsem si spálil dlaň, a naslouchal jsem nočním zvukům Říma. Vzdálené hlasy; slabé útržky nevalné flétnové melodie; bohové, sova. Spíš to však byl hlídač z nějaké tlupy a dával signál komplicům. Třeba předběžné upozornění, že se blíží jejich chvíle. Nebo varování před vigily. A to už se po všech cestách hrnuly do města s velkým rachotem povozy. Randál bude stále hlasitější, jak se mohutné nákladní vozy budou předhánět ve spěchu dopravit tam potraviny. Těžké zboží a čerstvou zeleninu a ovoce; lahůdky a potřeby pro domácnost; mramor a stavební dřevo; koše a amfory; kočáry boháčů. Ten rachot nás aspoň pomůže zamaskovat, kdyby se nám zase něco stalo.

Třebaže jsme měli začátek června, teplota s příchodem tmy klesla. Chladný vzduch mě studil na obličeji obráceném vzhůru. Nejvyšší čas se pohnout.

Aelianus mi sáhl na paži. Souhlasně jsem vydechl. Společnými silami jsme žebřík zvedli a přenesli ke svatyni. Tógu jsem schumlal a ten balík si přehodil přes rameno. Káravě mě sledovala pěkná socha nějaké nafoukané bohyně. Aelianus se zaculil a zakryl ji svým odloženým pláštěm. Byl horší než já.

Šplhal jsem nahoru. Hradba byla příliš vysoká. Na druhé straně jsem mohl seskočit a jenom mírně si podvrtnout kotníky, ale neměl bych žádný prostředek k úniku. Se zaklením jsem slezl a zašeptal, že budeme muset přinést ještě jeden žebřík, zvednout ho, já bych se posadil obkročmo na hradbu, ten druhý žebřík vytáhl nahoru a spustil na druhou stranu. Profesionální střechaři to dělají každý den. Litoval jsem, že jsem s sebou žádného nevzal, ten by to zvládl.

Trvalo to dlouho. Manipulovat s žebříky není žádná legrace. Kdo to nikdy nezkusil, nedovede si to vůbec představit. Zednické žebříky jsou prosté – hrubé tenké stromky tvoří postranice a místo příčlí větve, přitlučené příliš daleko od sebe, takže se dá po nich lézt jen těžko –, a když uklouznete, rozedřete si ruce na cáry. Chcete-li si vyzkoušet svůj důvtip, hrubou sílu a klid v napjaté situaci, zkuste hýbat s žebříky potmě, tiše a

přitom si každou chvíli myslet, že přišla vaše hodinka.

„Výborně, Aule. Lezu na druhou stranu. Jestli uslyšíš někoho přicházet, radši ten vnější žebřík odkliď. A zůstaň zticha, i kdyby se sem přihrnulo plno liktorů. Těm flákačům je úplně fuk, kam ty své klacky strčí."

„Co mám dělat, jestli se něco zvrtne?"

„Utíkej, jako by ti za patami hořelo."

Byl to Helenin vzácný bratr. Měl jsem mu říct, aby šel domů.

XLII

Zdálo se, že tam nikdo není.

Slezl jsem do rohu zahradní části. Nedaleko, na vnitřní straně brány, visela na háku příhodná lucerna. Čekala pravděpodobně na pannu, která měla v noci službu s povinností kontrolovat posvátný oheň. Vypůjčil jsem si ji.

Kdyby posvátný oheň někdy vyhasl v důsledku nepozornosti jedné z panen, provinilá se musí svléknout a velekněz ji zbičuje (potmě a za cudnou zástěnou), načež musí pontifex oheň znovu rozdělat a k rozkřesání použít tření na kůře ovocného stromu. Dost složitý proces. Panny vestálky jsou svaté ženy, které dodržují své odvěké povinnosti – ale nepochybuji o tom, že když v noci začne plamínek dohasínat a skomírat a když tam není žádný svědek, vestálka, jež má službu, prostě znovu uhlíky podpálí od své lampy. Dostal jsem strach, že by lampu mohl někdo postrádat, a tak jsem se rozhodl odnést ji zpátky.

Pak jsem se pustil do výzkumu a za pár minut se mi noha probořila do prázdna. Hned nato jsem zjistil, že jsem se až po koleno ocitl v ozdobném jezírku. Naštěstí jsem se ovládl a nezařval. S obtížemi jsem vytáhl zmáčenou botu, setřásl z ní pár pramenů vodních rostlin a čvachtal zpátky pro lampu.

Stínil jsem světlo a vydal se od brány na průzkum, tentokrát přízemní dlouhou poklidnou kolonádou. Skrovné ubytování, zničené při Neronově Velkém požáru, se znovu přestavovalo, ale zdálo se, že to hatí různé překážky, neboť práce příliš nepostoupily. Pod vlhkou temnou závětrnou stranou Palatinského pahorku hlavní část mohutné ohořelé hmoty byla ověšená lešením. Pod nánosem prachu chyběla sloupům v kolonádách úplně horní část a spodní zatím nahrazovaly provizorní podpěry. Schodiště se změnila v zející díry ve zdivu.

Na druhém konci jsem našel kostru budované velké nové haly, kam se

dalo zatím vystoupit po provizorních dřevěných schůdkách, a zřejmě k ní mělo přiléhat šest malých pokojíků. Bude to představovat obydlí krále a šest komůrek pro jeho panenské dcerušky, ale i kdyby to už bylo dostavěné, moderní panny by tam nikdy nenocovaly. Jejich dům nepochybně obsahoval četné pokoje pro pomocníky – a pro každou z nich parádní byt.

Dosud panoval klid. Možná že všechny dámy chodily brzy na kutě. Jejich služebnictvo patrně vyklouzlo ven do krčem poblíž Velkého cirku, pokud se chtělo povyrazit.

Zamířil jsem zpátky tentokrát kolonádou bloku, který se táhl rovnoběžně s Novou cestou. Tady bylo víc známek činnosti. Opatrně jsem zkoušel dveře a okna, ale všechny byly bezpečně zavřené. Musely být. Ani ne tak proto, aby zadržovaly toulavé panny doma, jako spíš proto, aby tam nemohli vlézt dlouhoprstí zedníci, jimž by mohly zůstat jejich klenoty pod nehty.

To je pomluva, Falcone. Panny vestálky se nikdy nezdobí náhrdelníky.

NALÉHAVÉ ODVOLÁNÍ
Jakákoli narážka na marnivost vestálek
se na radu právníků odvolává.

Z toho jsem si vyvodil, že drobné osobní prádlo si perou samy. Když jsem uslyšel, jak si ženský hlas pobrukuje, vyšel jsem ven na zahradu a zahleděl se na budovu nad sebou. Z jednoho hořejšího okna, kde okenice zůstaly otevřené, pronikl ven tenký paprsek světla a osvětlil nataženou šňůru, jaké jsou běžně vidět nad zastrčenými aventinskými uličkami, jenže tahle byla ověšená dlouhými bílými stuhami, jež se tu sušily v nočním vzduchu. Na prádelních šňůrách si obyčejně nevšimnete stuhy jako ozdoby do vlasů, jaké nosí vestálky.

Ta melodie, kterou si někdo broukal, zněla příliš vesele, takže to jistě nebyla žádná kostelní píseň, ale já jsem si představoval, jaké překvapení asi čeká jednu z těch nejvážnějších vznešených žen, které neměly nejmenší důvod vítat u svého okna vetřelce. Ona také podstupovala velké riziko. Vestálku podezřelou z toho, že porušila slib čistoty, čeká smrt. Domnělého

milence budou kamenovat. Ona bude zaživa pohřbena.

Uvázl jsem v nemožné situaci, ale celé to dobrodružství bylo bláznivé. Už jsem nemohl couvnout. Pokoušel jsem se choulit do stínu a slabě jsem zapískal, abych si ověřil, co tím způsobím, ale bezstarostný šum klidně pokračoval. Došel jsem si pro žebřík, po němž jsem slezl dolů na této straně hradby. Přinesl jsem si taky svou tógu, ačkoli ta pro mě nepředstavovala kloudný převlek.

Ten žebřík byl velmi dlouhý. Postavený vzpřímeně se nad hlavou nebezpečně kýval. Vlekl jsem ten těžký krám pomaličku na místo. Úporně jsem se snažil nezpůsobit sebemenší hluk, když jsem ho opatrně stavěl pod rozsvícené okno. Několik obtížných okamžiků mi trvalo, než jsem našel rovné místo, a tam jsem ho postavil. Jakmile jsem ho pustil, zhroutil jsem se na jeho příčle a chrčivě oddychoval. Srdce mi bláznivě tlouklo. Tohle byl rozhodně ten nejpitomější podnik, do jakého jsem se kdy pustil.

Vylezl jsem do poloviny, než udeřila pohroma. Bota, dosud mokrá z koupele v rybníčku, mi najednou uklouzla. Podařilo se mi znovu si pevně stoupnout, ale přece jenom jsem způsobil příliš velký hluk. Strnul jsem a bez hnutí se držel.

Myslel jsem, že už je to v suchu, až jsem zaslechl, jak se okno otvírá dokořán. Dolů padal proud světla. Když jsem vzhlédl, uviděl jsem ženskou siluetu s vysokým diadémem, jaký nosí všechny vestálky. Uslyšel jsem tlumený zvuk, který by za jiných okolností mohl být chichotáním. Pak se ozvalo šeptem: „Miláčku, já myslela, že se tě nikdy nedočkám."

Vtipkuje. Nu, aspoň jsem doufal, že to měl být vtip.

Ostatně neměl jsem čas se hádat, protože ctihodná Constantia vztáhla dolů obě paže, popadla mě za zadní část tuniky, pomohla mi přes parapet a přehoupla mě dovnitř.

XLIII

„Máš to tu hezké.“

„Děkuji.“

„Constantia?“ Vestálky obyčejně užívají jenom jedno jméno, třebaže patrně měly dvě.

„To jsem já. A ty?“

Pokusil jsem se dodat tomu určitou formálnost. „Marcus Didius Falco.“

„No vida, tak Falco. Už jsem o tobě leccos slyšela. Jsi dobrodruh. Co bys byl dělal, kdybych se dala do křiku?“

„Předstíral bych, že jsem natěrač okenic na noční šichtě, a náramně hlasitě bych křičel, žes mě napadla.“

„No, mohlo ti to projít.“

„Radši tu teorii nebudu zkoušet. Jen jsem doufal, že tu nahoře najdu tebe. Stál jsem na zahradě a snažil se vykoumat, jestli tu sladkou sopránovou melodii, co slyším, zpívá tentýž hlásek, jaký jsem zaslechl ráno zabručet ‚do prdele!‘„

„Tak tys to slyšel,“ poznamenala věcně. „Posaď se na pohovku. A promiň, teď bych ráda shodila to povinné oblečení.“

Štíhlými prsty uvolňovala Herkulův uzel pod bíle oděným poprsím. Polkl jsem. Jeden napjatý okamžik už jsem si myslel, že uvidím živé zosobnění Afrodity svlékající se do koupele. Avšak Constantia zřejmě nedostala jenom ten prostorný budoár, kam jsem vpadl, ale také šatnu, kde může svlékání bílé řízy proběhnout ve vší počestnosti. Ovšem všimla si, jak jsem se polekal. Mrkla na mě a zmizela ve vnitřním pokojíku. „Hezky tu seď. Ne abys odešel!“

Tohle nebyla zrovna vhodná doba, aby statečný hoch začal volat maminku. Podle rozkazu jsem se posadil na kraj pohovky. Byla tam pouze jedna. Netušil jsem, jestli si bude chtít Constantia přisednout, až se vrátí.

Byl to elegantní kus nábytku z nějakého exotického tvrdého dřeva

z ciziny, vycpávaný a zakrytý přehozem z jemně tkané vlny. Mé boty objevily podnožku stejného stylu. Loket se mi zabořil do válcovitého polštáře s třásněmi. Jak jsem se rozhlížel kolem, viděl jsem, že celý pokoj je úžasně vkusný. Rudé a černé nástěnné malby s kruhovými obrázky zpodobujícími jednoduché vázy. Světlé bronzové trojnožky a stojany na lampy. Nenápadné jelenicové předložky. Nechyběly tu ani krabice na svitky, které nejspíš obsahovaly romantické řecké romány. Nedá se přece čekat, že tu bude děvče večer co večer vysedávat a hrát donekonečna samo proti sobě hru v kostky.

Za chvilku se hostitelka vrátila. Dobře jsem si ji prohlédl, i když jsem předstíral, že se nedívám. Ona věděla, že ji zkoumám.

Měla blíž ke dvacítce než ke třicítce a teď vypadala nádherně ve vlnící se říze z měňavé okrové látky a v rozkošných zlatých pantoflíčkách, jež odhalovaly prstíky na nohou. Pod jednou paží si nesla ozdobné ruční zrcadlo a cosi, co vypadalo jako krabička s kosmetikou. Diadém už si sundala a při řeči si rozvazovala různé stužky a roztřásala tradičně zapletené copy, až se jí vlasy docela uvolnily. Ve světle lampy se sytě kaštanově leskly. Dlouhé kadeře si patrně nedala ostříhat od té doby, co přišla do domu vestálek.

S jednou nohou ohnutou pod sebe se posadila na druhý konec pohovky s mezerou mezi námi. Zrcadlo si vratce opírala o koleno. Potom zapálila knotem jedné lampy malý ohřívací koš.

„Vidím, že jsi zvyklá zacházet s ohněm."

Přes neklid, který ve mně vzbudil, ten ohřívací koš se neměl používat na nějaké čarování ani na nic náboženského, nýbrž na rozpálení její kulmy na vlasy. No prosím, tak jsem byl tady, ilegální vetřelec uvnitř domu vestálek, a pozoroval jednu pannu, jíž skončila služba, jak si namáčí hřeben do misky s vodou a předělává si účes.

„Ano, ve chvílích volna si můžeme dělat, co potřebujeme," poznamenala, když si všimla mého zmateného výrazu. Zkušenýma rukama hbitě otáčela horkými želízky. „Náš volný čas patří jenom nám. Nikdo nás neomezuje, dokud si nejvyšší vestálka nevšimne příliš hlučné hudby nebo parfémů se zneklidňující erotickou vůní, patrně parthského původu."

„Prostý život v celibátu vás tedy nezneklidňuje?“

Oči, světlejší hnědé a pěkně zasazené, se zaleskly. „Má to určité nevýhody.“

„Nemáte mnoho návštěv?“

„Ty jsi má první, Falcone.“

„To mám štěstí. Můj přítel Petronius prohlašuje, že všechny vestálky musí být lesbičky.“

„Některé asi ano.“ Tahle určitě ne, uzavřel jsem.

„Nebo že ve skutečnosti mají tajné milence, co celou noc běhají dovnitř a ven.“

„Některé možná.“ Prozradila toho pramálo, ale doplnila mi pár nových možností. „Nebo že jsme všechny scvrklé, vysušené babizny, které chtějí muže oloupit – nebo že prostý život znamená zčernalé zuby a tělesné pachy?“

„Ano, tohle jsou myslím další oblíbené teorie.“

„Čas od času mám dojem, že mají všechny pravdu. Ale proč generalizovat? V každé skupině šesti lidí by se objevily nejrůznější povahy. Co myslíš, Falcone?“

Na mysli jsem toho měl hodně, co jsem si ale netroufal říct. Tak se mi například líbilo, jak si natočila veselé prstýnky, jež jí teď visely před ušima. „Ty to říkáš, jako by ses narodila na nesprávné straně Svaté cesty. Mezi plebejci, nemám pravdu?“

Constantia pokrčila rameny. Prstýnky z vlasů jí poskočily. Výslovnost měla dokonale neutrální, ale k tomu, aby mluvila přijatelně, ji mohli vycvičit. Prozradily ji spíš ty hubaté, rošťácké poznámky. „Ty si myslíš, že se sem nehodím?“ Přikývl jsem. „Chyba lávky, Falcone. Tohle je moje kariéra a já jsem na ni hrdá. Určitě se nikdy nestanu nejvyšší vestálkou, ale rozhodně mě nepřistihneš, jak své povinnosti odbývám nebo neprojevuji úctu k bohům.“

„Nepochybuju o tom, že tvoje slané koláčky jsou bezvadné.“

„Přesně tak. Až odejdu na odpočinek, tak mám v plánu otevřít si s nimi stánek.“

„Já jsem spíš myslel, že přijmeš od císaře věno a provdáš se.“

Constantia se na mě podívala ze strany a přitom si ze želízka opatrně

vymotávala další kadeř. „To bude hodně záležet na tom, jaká bude v tu dobu nabídka."

Napadlo mě, že by se asi nenašlo mnoho mužů, kteří by si troufali vzít takovou živou povahu.

Kulmu strčila znovu do ohně, měkkým hadříkem si otřela saze a potom kolem želízka natočila další pramínek vlasů.

„Když to moc rozpálíš, tak můžeš přijít o všechny vlasy." Podívala se na mě tak, že jsem musel ustoupit. „To jsem aspoň slyšel. Předpokládám, že zítra je budeš muset mít zase ve vší vážnosti zapletené, aby ses mohla zúčastnit loterie, že?" Constantia ztichla, poněvadž si uvědomila, že právě o tom jsem si přišel pohovořit. Podal jsem jí zrcadlo, aby si mohla zkontrolovat, jak pokračuje nový účes. „Já pátrám po tom ztraceném děvčátku."

„Ale nepodařilo se ti ho najít." Bylo to prosté konstatování, ale takové, že mi naznačilo, kde je moje místo.

„Tak ty o tom víš? Mám za to, že jako spojka vestálek dostáváš každou hodinu hlášení?"

„Stejně jako téměř každou hodinu žádost od tvé přítelkyně ten problém projednat."

To vyznělo poněkud kriticky.

„Helena Justina je mimořádně vytrvalá."

„To ona tě sem poslala?"

„Ne, ona o tom vůbec neví. Já přepadám ženy na vlastní pěst."

„Však ona to zjistí."

„Sám jí to povím."

„Bude se zlobit?"

„Proč? Ona ví, jak strašně naléhavě s tebou potřebuji mluvit o Gaie Laelii. Vlezl jsem sem oknem poté, co jsem s rozumnými dotazy neuspěl, a ne proto, že bych hledal laciné povyražení."

„Spíš drahé než laciné, jestli tě dopadnou, Falcone."

„Jako bych to nevěděl! Proč se tedy všechno, co se týká těch nadutých Laeliů, drží tak posedle v tajnosti?"

Constantia odložila stranou svá ženská zkrášlovadla a s naléhavostí se ke mně naklonila. Její říza byla cudně sepnutá, přesto jsem však pocítil

podivný neklid, když jsem nad volnými tmavožlutými záhyby šatu zahlédl panenskou holou šíji. „Nestarej se o to proč, Falcone."

Byl jsem naštvaný. Ona tomu nevěnovala pozornost. „No dobrá, ale co Gaia? Já vím, že s tebou mluvila o tom, jaké to je stát se pannou vestálkou – poprvé na recepci u judejské královny. Její matka tvrdí, že ji potom přivedli domů."

„Ano."

„Tak z čeho měla strach, že o tom chtěla mluvit?"

„Jenom jaké to je být vestálkou. Měla jsem dojem, že to zlatíčko je úžasně vnímavé. Nejslibnější kandidátka. Vyptávala se mě na všechny rituály. A já jsem jí přirozeně vyšla vstříc, jak to jenom šlo."

„Teď se tě vyptávám já," zabručel jsem. ‚A moc vstříc mi nevycházíš."

„Ach bohové!" Našpulila pusu tak, že by to slušelo i poněkud upjaté krčmářce laškující se zákazníkem.

Ovládl jsem hněv. „Gaia mi svěřila, že jí někdo z rodiny usiluje o život. U Jupitera, co bude ještě zapotřebí, aby jí někdo odpovědný naslouchal a bral to jako vážné nebezpečí?"

„Nic. Vyprávěla mi totéž. Pomyslela jsem si, že je to pravda."

Opřel jsem se na lehátku dozadu konečně s pocitem, že se možná blíží závěr nějaké šílené noční můry. Dýchal jsem zvolna. Moje potíže ovšem ještě neskončily. Vestálka, v jejímž soukromém obydlí jsem se ocitl, vztáhla ruku, pohladila mě po čele a pak mi nabídla víno.

Na podnose z broušeného skla měla syrský skleněný džbán. Nemohla vědět, že za ní přijdu, nejspíš si na noc ráda pravidelně přihne. Byla tam pouze jedna číška. Shodli jsme se, že by bylo nerozumné poslat si pro další.

„Co mu říkáš?" zeptala se zdvořile, když jsem upil. „Nevím, jak se jmenuje, ale ujišťovali mě, že je dobré."

„Moc dobré." Také jsem nepoznal druh, ale ať už bylo z jakýchkoli hroznů a jakéhokoli původu, připadalo mi víc než přijatelné. Nejradši bych ho vyzkoušel na Petroniovi. A vlastně bych mu rád předvedl celou tuhle situaci a pozoroval ho, jak loví vhodný výraz pro vyjádření úžasu. „Dar od ctitele?"

„Na počest Vesty."

„Velice zbožné. Co ti tedy Gaia říkala?“ Nenechal jsem si odvést pozornost. „Kdo z nich jí vyhrožuje?“

„Nikdo jí neublíží. Nehrozí jí žádné nebezpečí, Falcone.“

„Ty něco víš!“

„Vím, že je teď v bezpečí před celou rodinou. Ale nemůžu říct, kde je. To nikdo neví. Na to musíš přijít sám.“

„Proč bych měl?“ Už jsem se zase rozčílil. „Dnes jsem s tím strávil celý den. Jsem vyčerpaný a schválně mě matou překážky, které mi někdo strká do cesty. Jaký to má smysl? Kdybych věděl, z čeho měla Gaia strach, mohl bych ji najít snadněji.“

„Já myslím, že ne, Falcone.“

Stále mě napájela vínem, ale ten starý trik jsem už znal. Snad to vytušila, protože si vzala ode mě číšku a sama se taky napila.

Číši jsem jí rázně vzal a postavil na podnos. „Soustřeď se. Myslel jsem, že Gaiu možná obtěžoval zlovolný hnusný ‚strýček Tiberius'. Nezmínila se o něm?“

„No to byl odporný neřád,“ přiznala Constantia okamžitě.

„Jak je tedy možné, že si ho vzala taková důstojná vestálka jako Terentia Paulla?“

„Protože byl bohatý?“

„Bohatý mizera.“

„Hučel do Terentie tak dlouho, až mu uvěřila, že po ní touží.“

„On byl bohatý a ona pošetilá?“

„Ty toho nenecháš?“

„Ne.“

„No tak dobrá.“ Rozhodla se, že mi poví aspoň něco. Nebude to asi všechno (ostatně to ženy na první schůzce většinou nedělají a zapřísáhlé panny už teprve ne). „Terentia se za něho provdala,“ začala Constantia vyprávět, „protože ji ujišťoval, že ona je ta jediná, po které vždycky toužil. Byla nadšená. Vzala si ho tedy proto, že dala na jeho neupřímné lichotky, a taky asi trochu naschvál – protože to byl milenec, kterým se jí vdaná sestra celá léta vychloubala.“

XLIV

Založil jsem paže a natáhl nohy v botách, zkřížené v kotnících. Najednou jsem se cítil zoufale unavený.

Co to asi znamenalo pro Gaiu? Další výbuchy v rodině, to bylo jisté. Teď jsem naprosto jasně chápal, co tím mysleli, když mi říkali, že "strýček Tiberius" je „starý přítel" rodiny.

Věděl jsem, že Terentia Paulla odešla na odpočinek z funkce nejvyšší vestálky asi před půldruhým rokem. Vdaná byla necelý rok. Teď jsme měli červen. Její sestra, jak mi prozradil bývalý flamen, zemřela loni v červenci. „Svatba vestálky a úmrtí flaminiky musely připadnout prakticky na stejnou dobu."

„Asi ano." Vycítil jsem, že Constantia už to chce uzavřít. Nespouštěla ze mě bystré oči. Nevadilo mi, jestliže ji jako novinka bavilo zírat na hezkého mužského s rozcuchanými kudrnami a chlapeckým úsměvem – navíc lehce vyrytou vráskou na čele, svědčící o mé přemýšlivé a citlivé povaze.

Sama vypadala taky docela pěkně. Ustrojená v církevním šatu mohla působit přísně, ale měla pravidelné rysy, ozařované zřejmou inteligencí. V době svého volna byla prostě moc pěkné děvče. Jako dcera centuriona nebo manželka tribuna mohla být miláčkem kterékoli legie a také nevyhnutelným zdrojem problémů mezi muži.

Pro mě naštěstí hezké dívky nepředstavují žádný problém.

„Flaminica – Statilia Paulla tak se jmenovala, že ano? – zemřela zcela náhle, jak jsem slyšel. Nevíš náhodou, co to způsobilo?"

„Kromě záchvatu zuřivosti, když jí sestra oznámila, že se bude vdávat?" Constantia si skousla ret. „Náhodou to vím. Měla nádor. Svěřila se s tím nejvyšší vestálce – patrně nejen proto, aby s ní sdílela tu tragédii, ale taky aby naštvala sestru, z níž se důvěrnice nestala."

„Věděla celá rodina o dlouhém románku flaminiky?"

„Asi ano. Ale malá Gaia ne."

„Znamená to, že o tom věděl i flamen?“

„Vždycky se to přecházelo mlčky. To jejich manželství bylo jenom formální.“

„Ale ta záležitost se ho musela přece jen dotýkat. Když mluvil o své ženě, jedině tehdy jsem ho viděl projevit nějaké známky rozrušení.“

„To jenom proto,“ vysvětlovala Constantia chladně, „že manželce vytýkal, proč umřela a připravila ho o jeho postavení.“

„Jsi velice tvrdá.“ Neodpověděla. „Měla Gaia babičku ráda?“

„Zajímá tě, jestli ji její smrt hodně rozrušila. Myslím, že to dítě mělo těsnější vztah k Terentii. Ta si z ní udělala velkého mazlíčka. Pokud vím, tak dokonce hovořila o tom, že Gaia bude její dědičkou.“

„A co Laelius Scaurus? Myslel jsem, že to byl Terentiin oblíbenec?“

„To ano,“ přisvědčila Constantia a pohrávala si s jednou kadeří. „Jenže ten stále ještě zůstává pod otcovskou pravomocí, takže nemá nárok na žádný majetek.“

„Jaký je v tom rozdíl?“

„Na první pohled žádný. Gaia taky spadá do poručnictví svého dědečka. Ale pokud by se Gaia stala pannou vestálkou a přišla do domu vestálek, pak by měla – na rozdíl od ostatních příbuzných – nárok na svůj vlastní majetek. Taky by mohla napsat závěť.“

To vypadalo složitě. „Takže kdyby Terentia umřela a Gaia se stala dědičkou, okamžitě by jí připadl veškerý majetek a ona by ho mohla nakonec odkázat někomu mimo svou rodinu – kdežto kdyby se Gaie nepodařilo stát se vestálkou, všechno, co by Terentia odkázala buď Gaie nebo jejímu otci, bude mít pod palcem Laelius Numentinus od okamžiku, co bude závěť uznána.“

„Dokud žije. Potom přejde postavení hlavy domácnosti na Laelia Scaura.“

„Kterého asi i jeho milující tetička může považovat za poněkud nezkušeného na to, aby získal nad vším kontrolu… Ale jestli otce příliš naštve, Numentinus ho ještě může vydědit.“

„Tebe to nějak mimořádně vzrušuje, Falcone.“

Co nejsvůdněji jsem se na ni usmál. „To by mohlo leccos vysvětlit. V tom obrovském sídle na Aventinu, plném otroků, se Laeliové považují za

majitele žijící v lesklé bídě."

Constantia, samorostlá dívka, jejíž povaha mi byla sympatická, zvedla obočí. „Chudáci!" politovala je kousavě.

„Skoro si myslím," uvažoval jsem nahlas, „jestli někdo z rodiny Gaiu schválně neschoval, aby nemohla být v loterii vybrána a nestala se finančně nezávislou."

„Drastické."

„Peníze mají leckdy takový vliv, že lidé ztrácejí smysl pro skutečnost."

„To můžou způsobit i jiné věci."

„Jaké například?" zeptal jsem se – a když jsem se na ni opět usmál, ona mi úsměv celkem hezky vrátila.

„Láska," navrhla. „Nebo to, co se za lásku považuje v posteli."

Kdoví jaký směr by pak mé otázky nabraly, jenže v tu chvíli jsme uslyšeli kroky dusající venku chodbou.

Vyskočil jsem a jako vítr jsem uháněl k oknu. Constantia položila prst na rty. Kroky, podle všeho jenom jedné osoby, přešly kolem. Constantia nepodlehla panice. Možná že poznala ty těžké kroky jedné ze svých spolubydlících. Vestálky jsou většinou statné ženské. Aby se jim nějak vynahradil život v osamění, musí být dobře krmeny.

Ten zážitek mi připomněl, že bych se neměl zdržovat. Constantia už byla taky na nohou a spiklenecky mi šeptala: „Ráda jsem si s tebou pohovořila, ale měl bys jít. Vždycky je totiž možnost, že se tu zastaví některá z těch druhých na horké víno nebo vypůjčit si román anebo si jen tak popovídat."

„Moc milé. V každém případě ti děkuji za pomoc. Já to vezmu dolů zase po žebříku."

Odbyla to pohrdavě. „Nebuď směšný. Takový nebezpečný krám samá tříska –" Jak to mohla vědět? „Muži by neměli šplhat po výškách poté, co popíjeli víno. Jen pojď pěkně se mnou a já tě pustím ven řádně bránou."

Když otevřela dveře na chodbu, nikdo tam nebyl a opravdu se zdálo rozumné jít tiše ve stínu a ne šplhat po žebříku jako zloděj. Kradl jsem se po špičkách a nechal jsem se vést matně osvětlenými chodbami do přízemí. Venku jsem se vrátil pro žebřík, stále opřený pod Constantii-ným oknem,

a položil jsem ho na bok pod kolonádu, jako kdyby ho tam z lenosti pohodili dělníci. Pod tmavými arkádami jsme se šinuli k východu. Najednou se ozval nějaký hluk a otevřely se dveře. Neviděl jsem, kdo vyšel ven. Constantia mě chytila za ruku. Potom mě s velkou duchapřítomností zatáhla do jedněch nosítek, která stála ve vestibulu zcela opuštěná. Oba jsme vklouzli dovnitř a zatáhli záclonky.

Dobře si uvědomuji, jak si teď budou lidé vymýšlet, co by asi mohl provádět dychtivý mladý Říman mačkající se těsně v nosítkách s pannou vestálkou. Jen se uklidněte. Ona měla náboženské povolání a já jsem byl věrně oddán své přítelkyni. Ostatně nutnost být zticha jako myšky překonala všechno ostatní.

XLV

Ne, čestné slovo, prétore. Té dívky jsem se ani prstem nedotkl.

XLVI

Aby bylo jasno: doufám, že se mě nikdy nebude nikdo vyptávat, co mi ta troufalá osoba udělala!

XLVII

Jupitere, ona se vůbec nestyděla.

XLVIII

Vzpamatovával jsem se z otřesu a snažil se znovu nabýt důstojnosti. Vyhlédl jsem ven, abych se přesvědčil, jestli je čistý vzduch.

Vysoukal jsem se z nosítek, kde jsme se skrývali, a pak jsem se k nim znovu otočil, abych si je prohlédl. Měla fádní černou barvu, stříbrná držadla na tyčích a dlouhé tmavošedé záclonky. Už jsem tu bednu jednou viděl, když jsem poprvé přicházel k domu Laeliů.

„Vím, že vestálky mají právo cestovat v kočáře, ale je tohle taky vaše pro případ, že si chcete inkognito koupit nějaké tretky a módní prádélko?“

„Ne, patří jedné návštěvě.“

„Kdopak by to asi mohl být?“

„Jedna bývalá vestálka. Některé tu bydlí dál i na odpočinku v poklidu domova, který znají. Ty, co se rozhodnou odejít, vždycky vítáme zpátky s náručí otevřenou.“

Její potyčka se mnou ji vůbec nevyvedla z míry, ale věděla, že nám tu hrozí nebezpečí. Snažila se mě přimět k odchodu. Nehodlal jsem se pohnout. „Vaše návštěvnice vůbec neví, co je to poklid. Vím, že dnes odcházela z domu Laeliů. Je to Terentia Paulla a vrací se mezi své sestry?“

„Nejvyšší vestálka ji utěšuje. Je zoufalá, že malá Gaia zmizela.“

„Je to pravda? V tom případě s ní musím mluvit.“

„Nepleť se do toho, Falcone.“

„Nerozmlouvej mi to! Budu tam taky muset vlézt jejím oknem?“

„Ne. Ty teď pěkně projdeš brankou ven.“

Věděl jsem, že dnes v noci jsem si toho dovolil až moc. Už jsem se nebránil, když mě Constantia vedla k vrátkům ve zdi vedoucím do ohrazeného prostoru kolem Vestina chrámu. Moje dobrodružství, z něhož se ježí vlasy, se docela úspěšně chýlilo ke konci. To jsem si aspoň myslel, dokud mi má průvodkyně neodemkla branku.

Venku, poblíž chrámu, se srotila skupina liktorů a jiných ozbrojenců

kolem mladého muže. Uviděl jsem, že je to Aelianus. Museli ho chytit teprve před chvílí. Odpovídal směle. „Páni důstojníci!“ volal nápadně patricijským hlasem. „Jsem velice rád, že jsem na vás narazil. Právě jsem si všiml, že o dům vestálek je opřený nějaký žebřík. Může to mít něco společného s takovým podivným chlapem, kterého jsem viděl odtud utíkat. Běžel tamtudy –“ mávl směrem k Regii.

„Veď nás!“ Stráže tak docela nepřesvědčil. Byly praktičtější, než jsem doufal, a měly tolik rozumu, že si Aeliana vzaly s sebou, když to šly prozkoumat. Ovšem jako senátorský syn měl plné právo toulat se v noci po Římě a pátrat, kde se při nějaké zábavě hlučně řádí, aby se přidal ke společnosti.

Constantia branku honem zavřela, než nás mohl někdo spatřit. A opět použila to slovo, které by vestálka neměla vůbec znát. Zašklebila se a gestem mi dala pokyn, abych šel za ní. Šeptala, že mi ukáže východ na Novou cestu.

„Je zamčený?“

„Doufám, že ne.“

„Bohové!“ Byl jsem hluboce znepokojený. S obyčejným faktem, že se toulám po sídle, kam je mužům přístup přísně zakázán, bych se ještě vyrovnal. Ale nechtěl jsem se ocitnout v dalším temném koutě, kde se na mě mohla Constantia opět sápat.

Někdo přicházel. I Constantia už ztrácela odvahu. Zeptal jsem se jí, kudy dál, a potom jsem ji poslal, ať honem uhání do bezpečí svého bytu. „Jestli mě zavřou, tak jsi mě nikdy neviděla a nic o mně nevíš.“

„To bych nemohla tvrdit, Falcone.“ Byla nenapravitelná.

„Ale ano. Buď rozumná.“

Měl jsem potíže s určováním směru. Nikdo není dokonalý. Constantia byla velice milé děvče, nepochybně ohromně talentované. Dokázala by pravděpodobně objíždět na závodním voze Cirkus kolem dokola, ale jako navigátorka nestála za nic. Neuměla ani rozlišit, co je vpravo a co vlevo. Vrátka, která mi popsala, jsem nakonec našel. Naneštěstí zamčená.

Byla to vrátka uvnitř obytného bloku, takže přelézt se přes ně nedalo. Už na mě doléhal stále větší strach, a tak jsem se znovu vrátil do ústřední zahrady. I tady branku někdo zajistil. Stále jsem se držel v hlubokém stínu

a kradl se zpátky pro žebřík. Všechno šlo dobře. Byl jsem strašně utahaný, ale počínal jsem si velice opatrně, když jsem ho zvedal a přenášel. Víceméně potichu jsem se s ním doštrachal zpátky na místo, kde jsem ho poprvé přelezl, a spěšně jsem ho opřel o zeď. Vylezl jsem nahoru, opět s vidinou blízké svobody.

Snad není třeba říkat, že když jsem vylezl nahoru, žebřík, který jsem nechal vedle svatyně na druhé straně, už tam nebyl. Nemělo smysl doufat v pomoc od Aeliana. Ten už z téhle nebezpečné oblasti jistě zmizel.

Mohl jsem se spustit na střechu svatyně a odtud opatrně seskočit. Už jsem zažil horší věci. Anebo jsem mohl zůstat sedět obkročmo na hradbě a pokusit se vnitřní žebřík vytáhnout tak vysoko, aby se dal přehoupnout. Ještě stále jsem si to promýšlel, když jsem uslyšel, jak venku pochodují vojáci a blíží se k ohrazenému prostoru. Raději jsem o několik příčlí sestoupil, aby mě nikdo neviděl. Potom mě kdosi dole na zemi za mnou popadl za levé lýtko.

Pomyslel jsem si, že je to opět Constantia a snaží se mě osahávat, a tak jsem se obrátil, abych protestoval, a zjistil jsem, že se dívám do zuřivě zamračených tváří tří liktorů. Normálně toho nemají moc na práci. Dnešek je pro ně tedy nejlepší den, jaký zažili. Snad poprvé v historii chytili vetřelce. Úplně je to rozjařilo.

Chlap, který mě držel, mi škubl nohou ven. Sletěl jsem z žebříku, naštěstí na něho. Měl jsem měkké přistání, ale jeho to nějak naštvalo.

Potom mi moji lovci laskavě dovolili, abych si oblékl tógu. Aspoň budu slušně oblečený na pohovor s nejvyšší vestálkou. Při tom pohovoru, který mě teď čeká, mě odsoudí k smrti.

IL

Strašná ženská.

Vypadala jako vyvařená v mléce. Byla v plné parádě s bílým závojem s nachovým lemem, jaký nosí při obětech. Obě jeho šňůrky byly přicvaknuté speciální broží vestálek pod dvojitou bradou. Její siluetu i způsob chování jsem pozoroval už v divadle a při slavnostech. Byla to jedna z těch urostlých, sošných postav. Tahle měla pravé gorgonské rysy. Náboženská oddanost z ní přímo prýštila. Tentokrát se obětním zvířetem stane polapený informátor. To ji zřejmě mimořádně těšilo.

„Muž! A co tu děláš?“ tázala se ironicky.

Constantii jsem z toho vynechal. Sledovala to. Dostavily se tam všechny čtyři méně významné panny vestálky a teď se s vykulenýma očima vzrušeně postrkovaly za svou vedoucí. Constantia se dala poznat podle žlutého okraje vykukujícího jí pod bílou řízou, kterou si musela přehodit přes domácí oblečení.

„Chtěl jsem pouze položit několik důležitých otázek Terentii Paulle,“ odhodlal jsem se tvrdit. Z přítomných žádná na Terentii nevypadala. Ona tu už se svými povinnostmi skončila, takže se směla stýkat s muži. Rozhodně by mohla potvrdit, že jsem ji nikdy nenašel. Osvobodilo by mě to?

Na mé pokoření se přišla podívat i celá sestava liktorů a jejich druhá kořist: Camillus Aelianus. „Tento muž, úctyhodný senátorský dědic, viděl, jak se tu podezřele potlouká nějaký muž, paní.“

„Je tohle ten ničema?“

„Vůbec ne. To byl vysoký, hezký, světlovlasý muž.“ Dobrý pokus.

„Díky, žes mě zbavil podezření, mladý pane, ale jestli mě nepovažuješ za hezkého, prozradím ti jméno výborného očního lékaře.“

„Znesvětil jsi Vestin dům.“ Cosi na tom, jak pomalu a opatrně nejvyšší vestálka vyslovovala své výroky, upoutalo mou pozornost.

Po své návštěvě u Constantie jsem asi měl být připraven na všechno. Čtyřicetiletá nejvyšší vestálka byla tvrdé, prudérní, diktátorské zosobnění morální čistoty. A ještě něco jiného. Jupitere! Měla ochablá, pokleslá víčka melancholického notorického alkoholika, který si pořádně přihýbal z amfory. Jasně o tom svědčil i její dech. Při bližším zkoumání by mohl každý zjistit, že je to váhavá, namazaná, zhulákaná, zmatená tajná bakchantka, která ráda olizuje špunty a číše dopíjí do dna.

Proč hledat mírná slova? Nejvyšší vestálka byla mazavka.

Za tu dobu, než ta ženská dokázala usměrnit myšlenky po vínem zamlžené cestě od mozku k slovům, podařilo se mi vymyslet a vyzkoušet různé chabé výmluvy na oficiální povahu svého poslání. Tvrdil jsem, že si můžu zjednat podporu z nejvyšších kruhů, a oháněl se naléhavostí nalézt Gaiu Laelii, a to všemi dostupnými prostředky, ať jsou sebevíc neortodoxní. Vlastně jsem se v tomto pátrání tvářil jako skutečný služebník vestálek. Nakonec jsem se uchýlil až k staré smutné výmluvě, že se přece nestala žádná škoda.

Nepochybně ztráta času.

Nakonec mě přišel zachránit Aelianus.

„Vzácná paní –“ Hovořil pokorným a uctivým tónem. Zřejmě byl znamenitým hercem. To bych do něj nikdy neřekl. Dřív se vždycky choval naštvaně a upjatě. „Jsem pouhý pozorovatel. K této scéně mě přivedla čistě náhoda –“ Už to přehráváš, Aule! – „Ale tento muž, jak je vidět, má vskutku oficiální poslání. Jeho potřeba shromáždit informace byla naléhavá a zoufalá. Jeho úsilí v zájmu malého dítěte je veskrze chvályhodné. Jestliže tedy jeho motivy byly vedeny čistě snahou pomoci, dovolíš, abych se za něj přimluvil? Pokud se nemýlím, snad stále platí, že jestliže se panna vestálka setká se zločincem, má podle staré tradice právo zajistit mu milost?“

„Máš, mladý muži, pravdu.“ Nejvyšší vestálka si Aeliana prohlížela pod těmi těžkými víčky. „Je tu však jedna podmínka, jinak by byly vestálky stále obtěžovány zločinci. Napřed se musí dokázat, že k tomu setkání zločince s pannou vestálkou došlo jen a jen náhodou.“ Znovu se obrátila ke mně se zlomyslnou vítězoslávou. „Vloupání do domu vestálek po žebříku svědčí o tom, že ani zdaleka nešlo o náhodu. Odveďte ho do

Mamertinského žaláře – do kobky odsouzenců!“

Aelianus dělal, co mohl, ale chápal jsem její postoj. Bez dalších cirátů se kolem mě shlukli liktoři a jejich poskokové a pochodovali se mnou pryč.

„Příšerná ženská!“ Ke svým strážím se vždycky chovejte přátelsky. Někdy se vám odvděčí lepší celou.

Její osobní liktor se na mě zašklebil. „Roztomilá, že?“

Narazil jsem si holeň o kozu zedníků. „Už něco udělali? Jde jim to nějak pomalu. Neříkejte mi, že Vespasián s placením nespěchá.“

„Nejvyšší vestálka má celou sadu nakreslených plánů na úplnou přestavbu. Ona počká. Jednou dostane přesně to, co chce.“

„To bych rád viděl.“

„Taková škoda!“ Řehtali se jako blázni, když mě táhli po Svaté cestě, poněvadž věděli, že už mi zbývá jenom asi jeden den života.

Když jsme dorazili pod Gemonské schody ve stínu Kapitolu, trvalo jim snad celé hodiny, než našli a přivedli žalářníka, který už neočekával žádného zákazníka. Ale než jsem se nadál, ubytoval mě v kobce, kde normálně přebývají cizinci, kteří se bouřili proti římské nadvládě. Byla to holá smrdutá díra blízko Tabularia. Z té si veřejný škrtič vytahuje své oběti, které tak platí poslední, osudovou cenu za to, že byli nepřáteli Říma. Můj příchod žalářníka zmátl, protože jindy si přijde na slušné peníze, když turistům ukazuje cely, kam se nakrátko uvrhnou barbaři, když skončí triumf. Zvědavce by sem klidně pustil, ale uvědomil si, že za ten krátký čas, co tu budu bydlet, než mě oddělají, se asi budu chtít o poplatky podělit. Zamračeně odešel zase tam, kde se předtím bavil.

Mamertin je primitivní žalář. Pevné kamenné zdi obepínají nepravidelné cely, vytesané ze skály. Protéká tudy voda. Žalářníkův nezájem aspoň znamenal, že mě prostě nechal v horní cele a nestrčil mě dírou v podlaze dolů do hrůzostrašných hlubin. Byla černočerná tma a taky zima. Na vězně tu padala samota a sklíčenost.

Zbývalo ještě přibližně osm dní do červnových Id. Za sebou jsem měl snad nejdelší den, jaký jsem pamatoval, a teď mě čekala smrt. Pohrával jsem si s několika ne moc vážnými plány na útěk. Kdysi bych to byl zkusil. Problém byl v tom, že jako příslušník jezdeckého stavu a Prokurátor posvátných hus a drůbeže už jsem nemohl splynout s anonymním davem.

Kdybych opravdu utekl, už bych neměl žádný život, ani na Aventinu, anebo by mě někdo na veřejnosti poznal a skončil bych zase rovnou tady.

Nevěděl jsem o ničem optimistickém, o čem bych mohl přemýšlet, a tak jsem se zavinul do tógy a usnul.

L

Přes Palatin a Kapitol se vkrádalo svítání, zahajující sedmý den před červnovými Idami. Konečně. Snad bude méně únavný a skličující než ten osmý. Doufal jsem, že cesta k řece Styx nebude obtížná.

Kdybych byl doma, můj kalendář by mi připomněl, že dnes začínají Vestálie. Dnes se bude za Vespasiánovy účasti konat loterie na zvolení nové panny vestálky. Totiž úředníci v pontifikálních kancelářích musí ještě narychlo provést různé přesuny na seznamu navržených, aby se tam začlenila změna v důsledku nepřítomnosti Gaii Laelie. Dnes se možná císař o mně doví.

Možná že ne. Už patřím do historie.

Do téhle díry pronikalo světlo jen ztěžka. Poněvadž po stěnách tekla voda, nebyly na nich ani zápisky dřívějších vězňů. V takovém šeru se tam stejně nedala vyrýt žádná prosba o pomoc. Ostatně nikdo se tam nezdržel dost dlouho. Byl tam hrozný puch. Probudil jsem se celý ztuhlý a prochladlý. Tady se snadno propadlo strachu.

Zanechal jsem tam svou stopu tím, že jsem si v koutě ulevil. Jinde to nešlo. A rozhodně jsem nebyl první.

Helena už bude přesně vědět, kde jsem. Zajímalo by mě, co podnikl její bratr, když mě odvlekli. Určitě ho donutili, aby nadiktoval formální prohlášení. A co dál? Jistě vylíčil otci, co se stalo. Camillové to tedy věděli, Helena to musí taky vědět. Než mě popraví, nastane napřed velký rozruch v kancelářích s mramorovými podlahami. Třeba i posvátné husy budou trochu kejhat na protest.

Helena poběží za Titem a vydá se mu na milost. Udělá to, třebaže poslední slova, která k němu pronesla ve Zlatém domě, byla záměrně hrubá. On byl proslulý dobrák. Při pohledu na její zoufalství změkne a překoná každou zášť, kterou by snad cítil.

Nebylo však v jeho moci jí vyhovět. Z toho mě nemůže vytáhnout

nikdo. Provinil jsem se proti vestálkám. Byl jsem mrtvý muž.

Kdosi budil žalářníka.

Sám jsem se probral natolik, že mě zajímalo, kdo to asi přišel. Vyjednávání, než návštěvníka pustil dovnitř, trvalo nekonečně dlouho. Možná že ten, kdo za mě přišel orodovat, neměl dost peněz. Ale o to zřejmě nešlo. Byl to prostě jenom amatér.

„Aeliane!"

„Jsem asi poslední, koho bys čekal, ne?" Dovedl být ironický jako celá jeho rodina. „Já nejsem jenom rozmazlený fracek, Falcone. No, řekl bych, že i ty máš pár dobrých vlastností, které skrýváš pod pláštěm skromnosti."

„Být v takové kobce je už samo o sobě dost zlé, natož když návštěva začne trousit jízlivé fóry. Nech toho, nebo tě praštím."

Zacinkalo pár dalších mincí, a třebaže žalářník byl zvědavý, uráčil se nechat nás o samotě. Aelianus zvedl olejovou lampičku, rozhlédl se kolem a otřásl se.

Já jsem mluvil proto, aby mi přestaly drkotat zuby. „Je to moc hezké, žes mě přišel navštívit v mé bídě. Máš asi velký strach ze sestry."

„Ty ne?"

Ve světle té jeho dojemné ruční lampičky bylo vidět, že mladý urozený Camillus je celý nesvůj. Neuvědomil si, že až žalářník odejde, i jeho zamkne vevnitř. Na sobě měl hezkou čistou tuniku, tmavorudou s třemi nápadnými řadami klikatých prýmků.

„Ohromně ti to sluší. Mně se líbí, když muž umí nosit pohodlné módní oblečení. Zvláště když jde na návštěvu do cely smrti. Připomínka normálního života. Tak pozorné."

„To jsi celý ty, Falcone. Na všechno máš odpověď." Byl bledý a napjatý, jako by cosi netrpělivě očekával. To mi připadalo nějak nemístné. Byl jsem to přece já, kdo měl před sebou náročný den a na jeho konci připravené máry a urnu. „Šli jsme do toho spolu," prohlásil nadneseně. „A já samozřejmě udělám, co bude v mých silách, abych tě z toho dostal. Něco jsem ti přinesl."

„To doufám. Tradičním dárkem je meč, abych zabil žalářníka, a velká souprava skupinových klíčů. A vskutku zkušený zachránce k tomu přidá

ještě propustku a nějaké prachy."

Přinesl mi skořicové koláčky.

„Snídaně," zamumlal nakvašeně, když viděl, jak se tvářím. Nic jsem neříkal. „Jestli je nechceš, tak to sním sám."

„Říkám si, že se mi to asi jenom zdá."

„Falcone, celou noc jsem pracoval na té tvé věci. Doufám, že je to zařízené. Brzy někdo přijde."

„Prodavač plněných vinných listů? Pěstitel cizrny?"

Upřeně se zadíval na pečivo. Vytrhl jsem mu ho a spořádal všechno sám.

Sotva jsem si stačil cípem tógy smést z brady drobečky, když vtom jsme pocítili tlumené otřesy, způsobené těžkými botami. Aelianus vyskočil. Mně se dvakrát nechtělo. Jen ať se poprava co nejvíc oddálí. Nebyla však žádná naděje, že by se má schůzka s Fortunou odložila. Objevil se žalářníkův odporný rypák a z mé útulné cely mě vyvedli na bodavé denní světlo.

Venku jsem se zpočátku zachvěl ještě víc, než mě začalo oživovat slabé teplo paprsků slunce, vycházejícího nad Forem. Trvalo delší dobu, než se mu přizpůsobily i mé oči. Pak jsem si uvědomil, že jsem dostal ten nejlepší čestný doprovod, jaký jsem si mohl přát: malý, ale parádně vystrojený oddíl prétoriánské gardy. „No to vypadá náramně, Aule!"

„Jsem rád, že se ti líbí. Tohle je ten, kdo nám to zařídil."

V příští chvíli jsem málem pozvracel svou chutnou snídaní celé Gemonské schody. Ty urostlé chlapy v lesklých přílbách s chocholy totiž vedl Anacrites.

„Správně!" Ten měl ale drzost. Dokonce si troufl vydávat rozkazy. Jako vrchní špeh měl služebně nejblíž právě k prétoriánům. Jeho hlavní povinností byla ochrana císaře, což platilo i o gardě. V přísné palácové hierarchii patřil Anacrites do jejich oddělení. V praxi se to ovšem nijak neprojevovalo a nikdy jsem neslyšel, že by se řídil prétoriánskými právy. Na večeři ho, pokud vím, nikdy nepozvali. Ostatně kdo by měl chuť ho zvát? „Spoutejte ho řetězy!" Byl celý nadšený, že mě může zraňovat a pokořovat. „Naložte mu další řetězy. Co nejvíc. Neohlížejte se na to, jestli se v nich dá chodit. Můžeme ho vléct."

„Smím vědět," protestoval jsem, zatímco mě poutali, „kam mě hodláte

táhnout?“

„Drž hubu, Falcone. Už jsi nadělal nepříjemností víc než dost.“

Pohledem jsem se zabodl do Aeliana. „Udělej pro mě něco, chlapče. Zeptej se sestry, kde bydlí moje matka, a až tohle všechno skončí, nezapomeň mámě vyřídit, že jejího posledního živého syna odevzdal katovi její zrádný podnájemník.“

„Hotovo?“ Anacrites si mě nevšímal a z nějakého důvodu se obrátil polohlasně na Aeliana. „Tam ho dostat můžu, ale mluvit musíš ty, Camille. Nerad bych, aby se tohle fiasko někdy objevilo v mém osobním hodnocení.“ Nevycházel jsem z údivu nad tou prapodivnou situací. „Tak, mládenci, všichni za mnou. Dotáhněte toho hanebného zločince nahoru na Palatin.“

Dobře jsem se vyspal a příjemně nasnídal. Už jsem tedy neprotestoval.

Když mě dotáhli před chrám Concordie Augusty, kde se konaly volby Arválského bratrstva, bylo pro většinu lidí ještě stále příliš brzy. Na Foru se neukázala živá duše, až na jednoho opilce, který vyspával opici na schodech Saturnova chrámu. Na ulicích se hromadily odpadky ze včerejší noci a zatím se neukazoval žádný příslib nastávajícího dne. Cestu nám téměř zarazila kupa zmačkaných girland, když jsme pochodovali pod Tiberiovým obloukem na Vicus Jugarius. Na botu se mi lepily volné okvětní lístky, a když jsem se jich vykopáváním pokoušel zbavit, gardisti mě zvedli a dál mě přímo nesli.

Představoval jsem si, že mě táhnou do administrativního křídla Paláce. Ukázalo se, že jsem se mýlil. Kdybychom šli nahoru k pevnosti nebo na Kapitol, mohl jsem mít strach, že mě hodlají svrhnout dolů cestou zrádců z Tarpejské skály. Zdálo se, že se blížíme k nějakému soukromému domu. Celý Palatin byl dlouhá léta ve veřejném vlastnictví. Augustus měl to štěstí, že se tam narodil v době, kdy si každý, kdo na to měl, mohl pořídit soukromý dům na tom nejlepším ze sedmi pahorků. Potom si opatřil řadu dalších domů a využíval celý Palatin pro oficiální účely. Mezi chrámy stálo i jeho vlastní obydlí, domněle skrovný dům, kde, jak tvrdil, žil velice prostě. Nikoho tím ovšem neoklamal. Pak tam byla další úžasně elegantní budova, útočiště císařských žen, pojmenovaná po ovdovělé císařovně Livii.

Tam také stála Flaminia –oficiální rezidence současného flamina Dialida – na pohled obyčejný dům, ale přizpůsobený starým rituálním závazkům, jako například že se z něho nikdy nesmí vynést oheň, leda pro náboženské účely.

Najednou si Anacrites přehodil kolem slabých ramínek tógu a Aelianus si také oblékl svou. Pak se odebrali do Flaminie, zatímco pretoriani mě nesli za nimi ve výši ramen jako hlavní pečeni na hostině.

Potom následovala podivná scéna. Okamžitě nás uvedli k flaminovi a jeho vznešené manželce. Konečně mě postavili na nohy a těsně mě obklopily stráže. Kolem stěn postávali uctivě různí poskokové v bílém. Po nějaké úlitbě bohům stoupala z misky vůně vonného oleje.

Flamen měl na sobě ručně tkaný splývavý šat, úplně stejný jako ten, v němž se předváděl Numentinus, a na hlavě vysoký čepec s olivovou větévkou. V ruce držel obětní nůž v pouzdře a svou dlouhou tyč, jíž mohl udržovat lidi v odstupu. Jeho manželka měla rovněž svůj nůž. Oblékla si těžkou řízu starobylého stylu a vlasy jí služebné vyčesaly do ještě složitějšího účesu, než jak se česaly vestálky. Jako protějšek k jeho koženému čepci ona měla kónický nachový, zakrytý závojem. Jak jsem věděl, ji svazovalo také skoro tolik zákazů včetně toho, že nikdy nesmí vystoupit po víc než třech schodech (aby někdo nezahlédl její kotník). Mohla to být hezká žena, ale nebyl jsem v pokušení si ji prohlížet.

Flamen Dialis vypadal poněkud nervózně. Měl aspoň tu výhodu, že znal další plán.

Tato kněžská dvojice trůnila na skládacích kurulských křeslech se zakřivenými nožkami a bez zadního opěradla, která formálně používali vyšší magistrati jako symbol významného postavení. Třetí křeslo stálo poblíž flamina. Na něm seděla známá postava: Laelius Numentinus, ačkoli tentokrát na sobě neměl kněžské roucho. Možná že návštěva v domově jeho nástupce ho konečně přiměla k tomu, aby se vzdal ztracené slávy. Byl prostovlasý. Pleš mu lemovaly bílé vlasy. Polekal jsem se, když jsem ho poznal. Rychle jsem pohlédl na Aeliana. I on teď viděl, že je to ten povýšený postarší muž, kterého jsme oba viděli odcházet z domu mistra Arválských bratří, když jsme tam šli ohlásit nález mrtvoly. Domnívali jsme se, že ten muž je šel přesvědčit, aby o vraždě nikdo nemluvil. Oběť jsme

považovali za blízkého příbuzného vražedkyně.

Na úvahy nebyl čas. Zdálo se, že nás všichni očekávají. Bez velkých formalit jsme se namačkali do místnosti. Mě ještě stále drželi gardisti. Anacrites se snažil splynout s nástěnnou freskou a tvářil se jako zátiší s velmi mrtvou kachnou. Aelianus postoupil vpřed. Na flaminův pokyn pronesl krátkou připravenou řeč. Hodně se podobala té prosbě o milost, s níž se včera večer obrátil na nejvyšší vestálku. Měl čas si rozmyslet, co vlastně dělá, a tak hovořil trochu váhavě, ale zvládl to slušně.

Než odpověděl, naklonil se flamen Dialis k Numentinovi, jako by si chtěl potvrdit, že s ním souhlasí. Chvíli spolu tiše hovořili a tentokrát oba přikývli. Pretoriani ode mě ustoupili. Flamen Dialis zaujal vznešenou pózu a pak předstíral, že si mě právě všiml. Trhl sebou a teatrálním gestem si zakryl oči. Najednou jako by se zhrozil, zvolal nahlas: „Muž v řetězech! Odsekejte mu je v souladu s rituálem!“

Pokud vím, někdy jsou vězňové formálně osvobozeni z pout tak, že se pošle pro kováře a ten články řetězu rozetne. To musí být uspokojivý způsob osvobození. Ale Anacrites byl vždycky držgrešle. (Za to nemohl. Nedostatek prostředků souvisel s jeho prací.) Původně řetězy zajistil visacím zámkem a na flaminův pokyn ho správným klíčem opatrně odemkl, takže se budou moci někdy použít znovu.

To železářství potom z místnosti odnesli a všichni jsme v tichosti čekali, kdy uslyšíme rachot, až se řetězy shodí ze střechy Flaminie. Pak se ještě ozývaly zvuky šarvátky, když se články řetězů šetrně sbíraly. Anacrites mrkl na prétoriány, ti rázně jako jeden muž vyšvihli pozdrav a odpochodovali. Jejich boty škrábavě dupaly po dřevěné podlaze. Flaminica sebou trhla. Možná že to byl také rituál, aby si klekla a osobně podlahu navoskovala. Anebo reagovala jako pečlivá hospodyně a měla v úctě starou truhlářskou práci.

„Jsi svobodný,“ potvrdil flamen Dialis.

„Všem vám děkuji,“ uzavřel jsem.

Třel jsem si pohmožděné údy a nový flamen promluvil vážně z kurulského křesla. „Marku Didie Falcone, dospěl jsem k názoru, že si zasloužíš vysvětlení určitých věcí.“

Pomocný personál vyzval, aby místnost opustil. Zůstal tam jenom on s manželkou a Numentinus. Já také. Rovněž, na flaminův pokyn, Camillus Aelianus. Přišel si stoupnout vedle mě. Očividně měl sám ze sebe radost a já jsem to chápal.

Nepříliš ochotně, ale s respektem k druhému muži, který se zasloužil o záchranu mého života, jsem dodal: „Byl bych rád, kdyby si to mohl vyslechnout i Anacrites." Dovolili mu zůstat. Držel se opodál a tvářil se pokorně. Tedy tak pokorně, jak to jde, když je člověk už povahou ničemný špeh.

Flamen Dialis se obrátil na Aeliana a na mě. „Vy dva jste se pokoušeli zjistit, kdo byl ten arválský bratr zavražděný v posvátném háji bohyně Dii."

My jsme mlčeli.

„Jmenoval se Ventidius Silanus."

Aelianus, méně zkušený než já, málem vyhrkl, že to už víme. Nenápadně jsem ho chytil za paži.

Nakonec se Laelius Numentinus, hledící upřeně před sebe, rozhodl nám prozradit, co už jsem si osobně domýšlel: „Ventidius Silanus byl manželem Terentie Paully, sestry mé nebožky ženy."

Připadalo mi zdvořilé to nekomentovat, ostatně bylo by těžké o tom hovořit taktně. Zvolna jsem se nadechoval a potom jsem si nějak přestal všímat skandálních důsledků a pronesl jsem uctivě: „Vyslovujeme ti soustrast, pane." Opět jsem začal volně dýchat. „Budeme mít o čem přemýšlet. Avšak s veškerou úctou to nic nemění na naléhavé nutnosti najít tvou malou vnučku. Doufám, že přesto přijmeš pomoc při pátrání po ní?" Numentinus ztuhle sklonil bělovlasou hlavu. „Půjdu tedy rychle domů za manželkou. Až ze sebe smyji pach žaláře, vrátím se do vašeho domu a budu pokračovat tam, kde jsem včera přestal."

Nikdo nevyslovil to, co se nabízelo: podle toho, co mistr Arválských bratří prozradil Aelianovi a mně, Terentia Paulla, Ventidiova manželka, byla šílená vražednice.

Neznamená to tedy, že ta šílená ženská zabila také malou Gaiu?

LI

Před Flaminií jsme se všichni tři zastavili, abychom se mohli pořádně nadechnout.

Podal jsem ruku Anacritovi. Chytili jsme se za předloktí jako pokrevní bratři na vojně.

„Díky. Zachránil jsi mi život."

„Takže jsme si kvit, Falcone."

„Budu ti, Anacrite, do smrti vděčný."

Upřeně jsem se na něho zadíval. On se zadíval na mě. My si nebudeme nikdy kvit.

S Aelianem jsme si také podali ruce a potom, poněvadž to byl vlastně můj švagr, jsem ho objal. Tvářil se překvapeně. Ne tak překvapeně jako já, když jsem si uvědomil, co dělám. „To byl tvůj nápad, Aule? Tys tedy všechno zorganizoval?"

„Když nějaká lest nevyjde jednou, prostě to zkus znovu a s daleko větší vervou."

„To zní jako jeden z báječných nesmyslů, jaké trousí informátoři."

Aelianus se zaculil. „Anacrita napadlo, že když mi to jde tak dobře, měl bych nadále pracovat s tebou. Až mě naučíš pár fíglů, tak by se snad podle něho našlo i místečko v bezpečnostních službách."

To mi mohl důvěrně navrhnout později. Aspoň tak bych to udělal na jeho místě já. S Anacritem jsme se na sebe významně podívali. Pochopili jsme, že to Aelianus schválně řekl před námi oběma. On není žádný hejl, za jakého jsme ho považovali.

Anacrites se to pokusil trochu odlehčit. „Napřed ho přenechám tobě, Falcone."

„No jo, jenomže ty zase využiješ zkušenosti, co mu předám. Já ho vycvičím, a ty mi ho pak vyfoukneš?"

„Něco mi dlužíš."

„Anacrite, já ti dlužím houby s voctem!“ Obrátil jsem se na Aeliana. „A pokud jde o tebe, ty rošťáku, nesnaž se předstírat, že hodláš odložit nachové pruhy a žít jako šupák.“ Aelianus doopravdy nevěřil, že bych ho mohl něco naučit. Pokud se stane mým společníkem, bude mít jediné přání, a to ukázat mi, jak mám dělat svou práci, a bez námahy by mě předčil. „Jako společníci jsme se dali dohromady s tvým bratrem – jestli se tu někdy urážíukázat.“

Aelianus se zakřenil. „On mi šlohnul děvče – já mu šlohnu místo.“

„To je jen spravedlivé,“ poznamenal jsem chápavě a vlastně citoval jeden jeho výrok.

Za chvíli jsme se všichni řehtali.

Konečně jsme se uklidnili.

„To byla rána s tím Ventidiem,“ prohodil jsem. Všichni jsme kráčeli po úbočí Palatinu svažujícím se k Cirku, až jsme narazili na pěšinu, která se vinula dolů.

„Jsem zvědav, jestli jste slyšeli celý ten příběh,“ dumal Anacrites. Někdy nebyl tak hloupý.

„Asi ne. Jenom tolik, abychom je s tím už neotravovali. Tím se dá hodně vysvětlit. Bývalá nejvyšší vestálka se provdala za muže, z kterého se vyklubal pěkný chlípník – a takový nemrava, že se dokonce pokoušel o jednu z jejích příbuzných – Caecilii Paetu, manželku jejího synovce. To mi prozradila sama Caecilia. To ostatní teď do toho pěkně zapadá. Terentia se o tom patrně dozvěděla. Možná že jí to řekla sama Caecilia nebo ta druhá, Laelia, dcera bývalého flamina. Nato se Terentia zcvokne a v posvátném háji Ventidia zabije – podřízne mu krk a krev zachová, jako by byla z nějakého obětovaného bílého zvířete.“

Slova se ujal Aelianus: „Pro Arválské bratry to musela být dvojí hrůza. Pohled na mrtvolu byl strašný – to vám můžu potvrdit –, ale tu noc se muselo zdát, jako by ten skandál pošpinil všechny kulty starých náboženství: v prvé řadě Arvály, vestálky, a dokonce i kolegium flaminů – “

„Máš pravdu,“ přitakal jsem. „Ten mrtvý byl Arvál a došlo k tomu v posvátném háji; zavraždila ho vestálka. Ventidius byl milenec bývalé

flaminiky. Myslím, že to věděl celý Řím. Rozhodně to věděla aspoň většina ženských. A potom, k dovršení všeho, celá ta smečka má příbuzenský vztah k dítěti vybranému jako příští vestálka."

„Tak kvůli tomu se všichni okamžitě dohodli, že se to bude tajit?" usoudil Anacrites. „Šlo jim o vliv?"

Zastavili jsme se na temeni kopce u pečlivě zachované (to znamená úplně přestavěné) domnělé Romulovy chatrče.

„Už to tak vypadá. Numentinus rozhodně s něčím na Arvály naléhal. Příští den večer přišel do mistrova domu a tam z toho neměli velkou radost. Ještě menší radost měli z nás," vyprávěl jsem. „Všechno by možná proběhlo hladce, kdybychom do toho nezačali s Aelianem strkat nos. Mrtvolu odklidili a pohřeb se konal velice nenápadně. Terentii je třeba hlídat a střežit, nakonec bude muset zůstat ve vlastním domě, ačkoli se domnívám, že první krok udělal Laelius Numentinus tím, že si ji vzal k sobě, snad z jakési úcty k zemřelé manželce. Bydlí v pokoji pro hosty, ale když jsem se tam dostavil, abych dům propátral, museli ji narychlo dopravit do domu vestálek, prostě odklidit z cesty. Protože k nim vlastně patřila, vestálky slíbily, že se o ni postarají."

„Dalo by se její přítomností vysvětlit, proč si Numentinus nepřál, aby tam poté, co dítě zmizelo, přišli vigilové?" zeptal se Anacrites.

„Tys o tom slyšel?"

„Stále mám přehled," pochlubil se.

„Vigilové mohli celý skandál vyčuchat. A to taky vysvětluje ty nesmysly, co se mi snažil namluvit Laelius Scaurus o tom, jak si jeho teta přeje legálního poručníka. Jako bývalá vestálka by žádného nepotřebovala, ale teď záleží na tom, jak se všechno zařídilo. Museli prohlásit, že je *furiosa* – a ne puntičkářsky trvat na tom, že je nebezpečný šílenec. Někdo ji musí hlídat."

„Může si nějakého hlídače vybrat sama?" chtěl vědět Aelianus.

„V jasnějších chvílích proč ne?"

„Ale je pořád ještě nebezpečná?"

„Podle způsobu, jakým Ventidia zabila, musí být. To byl nejen čin rozhněvané manželky, která popadne nejbližší kuchyňský nůž. Nedá se říct, že to udělala z okamžitého hnutí mysli a že už se to nebude nikdy

opakovat. Ona si to důkladně naplánovala. Potřebné nástroje si odnesla do lesíka. Oblékla se stylově na náboženský obřad. Muže zavraždila a potom provedla několik dalších zvláštních obřadů s krví –“

Aelianus se otřásl. „Vzpomínáš na ten šátek, co zakrýval obličej toho mrtvého? Protože už vím, jaké rituály se provádějí, myslím, že to musel být jeden z těch závojů, jaké kněžky nosí, když se účastní obětování.“

„A vestálky,“ doplnil jsem.

„Vestálky,“ opakoval Anacrites, jako vždy šťoura, „nikdy nikoho doopravdy nepodřezávají.“

„Tahle se to tedy rychle naučila, jakmile si pořídila manžela.“

„Varování pro nás všechny.“

„Ale?“ podivil jsem se chladně a myslel přitom na Maiu. „A co ty, Anacrite? Uvažuješ, že do toho praštíš?“

Jenom se zasmál, jak už to špehové dělají, a zatvářil se záhadně.

Anacrites se od nás odpojil, když jsme došli na Aventin. Jednak se chtěl zase zavděčit mámě, až ji bude balamutit, že celá záchrana jejího milého hocha byl jeho nápad. Já jí to vyložím po svém. Ne že by matka poslouchala mě, když si mohla vybrat, že bude věřit Anacritovi.

Měl však ještě jiný plán. „Až se znovu vypravíš do domu Laeliů, Falcone, já zaběhnu k vestálkám a zkusím, jestli se nedá něco vymámit z Terentie Paully.“

„Vestálky tě tam nepustí.“

„Ale pustí,“ odpověděl a nadýmal se pýchou. Jsem přece vrchní špeh!“

Aeliana jsem si vzal s sebou, ale když jsme přišli k Fontánovému dvoru, požádal jsem ho, aby si stoupl do ranní fronty u Cassiovy pekárny a koupil k snídani pár dalamánků. Chtěl jsem jít napřed a setkat se s Helenou o samotě. Jemu to došlo.

Helena byla asi vzhůru celou noc. Seděla ve svém proutěném křesle vedle kolébky s Julinkou v náručí, jako by ji právě nakrmila. Obě tvrdě spaly.

Velmi opatrně jsem Heleně vzal děťátko z objetí. Julinka se probudila a rozmýšlela si, jestli má brečet nebo si broukat, a nakonec mě uvítala hlasitým zvoláním: „Pes!“

„U Olympu, její první slůvko! Ona si myslí, že jsem Nux."

To dětské zvolání Helenu polekalo a probudila se. „Psa ona zná, ale tatínek je někdo cizí. Jsem ale zklamaná. Tak dlouho už se snažím naučit ji říkat ‚aristotelská filozofie' –. Kdes vůbec byl, Marku?"

„To je na dlouhé povídání. Začíná to v domě vestálek a končí v popravčí kobce v Mamertinu."

„Takže nic, s čím bych si měla dělat starosti…"

Julinku jsem posadil do kolíbky. Helena už byla na nohou a s úlevou si mě k sobě tiskla. Já jsem se jí držel zuby nehty, jako by byla jedinou kládou plující v oceánu a já se topil.

„Už jsem se bála, že tě nikdy neuvidím."

„Však já taky, zlatíčko."

Za hodnou chvíli se ode mě odtáhla a hlasitě čichala. Skoro jsem si myslel, že snad pláče, ale šlo o jednoduchou detektivní práci.

„Promiň, musím páchnout žalářem."

„Taky že páchneš," přisvědčila nezvyklým hlasem. „A ještě něčím jiným. Já vím, že rád zkoušíš slibné vodičky na pleť, drahoušku, ale odkdy si nanášíš za uši kosatcový olej?"

Ještě stále mi to únavou nemyslelo. „To musí být něco, co používá panna Constantia, když nemá službu."

„Vážně?"

„Příliš sladká vůně, ale vytrvalá. Vydrží dokonce i noc v tom nejhnusnějším lapáku. Nezlob se. Já za ženskými neběhám."

„Ani nemusíš. Pokud vím, tak ony běhají za tebou. A někdy tě opravdu polapí, to se pozná."

Ještě štěstí, že v tu chvíli dorazil Helenin milovaný bratříček a z té trapné situace mě zachránil. Jako by věděl přesně, co je zapotřebí. Jako asistent se Camillus Aelianus skvěle osvědčil.

Umyl jsem se. Přinesli jsme si jídlo a vodu. Helenu jsem ještě na rozloučenou políbil. Odvrátila hlavu, ačkoli už mě skoro pustila k sobě. Nux o mé věrnosti nepochybovala, se štěkotem ke mně přiběhla a přinesla si provaz, který jsem někdy používal jako vodítko. Vyhověl jsem jejímu naléhání, abych Heleně dokázal, že na lásku odpovídám láskou.

Když jsme scházeli po schodech na ulici, uviděl jsem, že k nám jde

Maia. Byla střízlivě oblečená v bílém, s kadeřemi pěkně sčesanými dolů. Za ruku vedla Cloelii, rovněž ustrojenou jako náboženská oběť.

„Marku! Zrovna se jdeme podívat na loterii. Rozhodly jsme se, že si tu komedii nesmíme nechat ujít. Možná že nám nabídnou báječné pohoštění, že, Cloelie?“

„Našel jsi Gaiu?“ zeptala se mě Cloelia a zamračila se, že matka tak nevhodně žertuje.

„Ještě ne. Ale zrovna tam jdu po ní znovu pátrat.“

„Cloelia ti chce něco říct,“ oznámila Maia, už vážnější.

„O co jde, Cloelie?“

„Strejčku Marku, nestalo se Gaie něco zlého?“

„Doufám, že ne. Ale mám o ni velké starosti. Nevíš něco, co by mi mohlo pomoct?“

„Ona mi přikázala, že to nesmím nikomu říct. Ale myslím, že teď už bych se o tom měla zmínit. Gaia má tetu a myslí si o ní, že je blázen. Ta teta řekla, že Gaiu zabije. Gaia to pověděla matce i dědečkovi, ale nikdo jí nevěřil. Může ti to nějak pomoct?“

„Ano. Děkuju ti, Cloelie. To mi hodně pomůže. Říkala ještě něco?“

„Ne, strejčku Marku.“

Z prádelny vyšel Petronius Longus cestou do práce a připojil se k nám. „Maio, nechceš, aby tě dnes někdo doprovodil? Vím, že od tohohle nespolehlivýho bratříčka žádnou pomoc očekávat nemůžeš.“

„Ne, děkuji,“ odbyla ho Maia chladně. „Celá léta jsem byla provdaná, a tak jsem zvyklá vyřizovat si rodinné záležitosti sama.“

Odešla. Petronius se zamračil.

„Rubella poslal několik našich mládenců pro toho Scaura,“ hlásil Petro. „Měl by za tebou dorazit ještě dopoledne, Falcone.“

„Obvyklý případ,“ řekl jsem mu. „Bláznivá teta. Případ vyřešený – jenže tělo stále nemáme.“

„Jestli hledáš mrtvolu, není žádný spěch.“ Vigilové musí být tvrdí chlapi. „Takže šílená teta? To mě nepřekvapuje. S tím jejich snobstvím a přísně vymezenými pravidly o sňatcích jsou kněžská kolegia tak rodově zatížená, že už to hraničí s šílenstvím. To je známo.“ Petronius si prohlížel Aeliana od hlavy až k patě. Ani se nenamáhal s nějakou hrubou

poznámkou. Jenom mi připomněl: „Až budeš potřebovat specialisty, dej mi vědět.“

„Není třeba,“ vrátil jsem mu to. „Neočekáváme žádný požár.“ Měl vztek, když lidé považovali vigily jenom za hasiče.

Sebral jsem Aeliana a psa a ještě jednou, naposled, jsem se odebral do domu Laeliů.

LII

Vůně kadidla mi dnes připadala nějak zatuchlá stejně jako vztahy mnoha tamějších obyvatel.

Zedníci, magicky přilákáni náznakem maléru, na který by mohli civět, se vrátili a přivedli s sebou dokonce i stavbyvedoucího, tu záhadnou postavu, která normálně zapomene objednat včas materiál a již není nikdy možné zastihnout, protože pokaždé je na nějaké jiné, důležitější stavbě.

Aby měli výmluvu a mohli očumovat a natahovat uši, pilně dokončovali svatyni v atriu. Spodní dvě třetiny měly podobu skříně s dvojitými dveřmi, jež teď dostávaly poslední nátěr. Horní část představovala chrám s ozdobně vyřezávanými korintskými sloupy po obou stranách. Někdo už tam umístil tančící Láry a Penáty, drobné bronzové bůžky, kteří budou mít hodně práce, aby do téhle ubohé domácnosti přinesli štěstí. Na poličkách té spodní skříňky byly uložené lampy, vázy a různé náboženské potřeby, rezervní flaminovy klobouky, obětní nádoby, džbány a mísy. Na jedné straně ležely předměty, jež se tam uchovávaly na památku bývalé flaminiky: její kónický nachový klobouk i obětní nůž.

Vzal jsem ten nůž do ruky. Měl širokou rukojeť v podobě orlí hlavy a zvláštní tvar široké čepele z bronzu, na obou stranách poněkud zakřivené, skoro jako lopatka.

„Nemá žádnou pochvu," poznamenal Aelianus. Pochopil jsem, jak to myslí.

„Ta se ztratila," vysvětlil jeden z dělníků. „Muselo se to stát, když se stěhovali. Děsnej kravál, když ji nemohli najít," pokračoval ukřivděně, „a samozřejmě že to bylo zase na nás."

„Ale vy jste s tím neměli nic společnýho, že?" To jsem věděl.

Teď si nůž prohlížel Aelianus a zacházel s ním velmi opatrně. Pěkně ho nabrousili, jak bylo třeba, aby se mohl používat. „Člověk by si myslel,

že podřezávat zvířatům krk není práce pro ženskou."

„Na to se brzy zvykne." Polekaně jsme se obrátili a uviděli, že nás pozoruje Statilia Laelia. „Pověděla mi to máma. Často žertovala, že kněžku, která provádí oběti, poznáte všude. Má totiž silná předloktí."

„Vždycky jsem se domníval, že místo flaminiky doopravdy zabíjí zvířata její pomocník," řekl jsem.

Laelia se usmála. „Ženy nejsou zdaleka tak choulostivé, jak si myslíš, Falcone."

Odvrátila se. Pak se rychle otočila zpátky. „Pro Junonu! To je vážně pes?" Nux zavrtěla ocasem. „Ten tu nesmí být, Falcone."

„Já jsem si toho psa přivedl proto, aby mi pomohl s dalším pátráním po Gaie. Každý, kdo má nějaké rituální námitky, může na ten den odejít. Ten pes tu zůstane."

Laelia odkvačila, možná aby si postěžovala manželovi nebo otci. Nux se posadila na podlahu atria a začala se drbat.

Aelianus uložil nůž spěšně zpátky na místo. „Někdo ho dokonale vyčistil, Falcone."

„Teď vypadá moc pěkně, že jo?" přisvědčil dělník.

Na rozdíl od nás nevěděl, že to, co z nože někdo smyl, byla pravděpodobně krev Ventidia Silana.

Nux jsme odvedli do Gaiina pokoje. Nechal jsem ji, ať si to tam důkladně očichá, a pak jsem jí ještě ukázal jeden z dětských střevíčků. Nux si lehla, hlavu položenou mezi tlapkami, jako by čekala, kdy jí ho hodím.

„To nepůjde," varoval mě můj nový asistent. Ještě se potřeboval hodně naučit. Nejdřív ze všeho poznat, kdy má sklapnout.

Podal jsem střevíček Nux a ona si ho ukázněně nesla, když jsem ji vedl ze schodů do zahrady v peristylu. Dělníci se teď patlali s jezírkem, ale ochotně toho nechali a přišli mě pozorovat. Provedl jsem psa kolonádou. Nux se to líbilo. Očuchala se zájmem všechny sloupy. Odvázal jsem ji. Botičku upustila a hnala se prozkoumat pytlíky, v nichž si dělníci přinesli svačinu.

Zavolal jsem ji zpátky. Poslechla, ale neochotně se loudala. „Nux, s tebou nic není. Helena dovede větřit líp než ty. Tu jsem si měl radši vzít

s sebou.“

„Na tohle bys potřeboval pořádného loveckého psa,“ pošklebo val se Aelianus.

„Nevíš o někom, kdo by něco takového měl?“

„Spousta lidí.“

„Tady v Římě?“

„Ovšemže ne. Loví se přece na venkově.“

„Tak ale drž klapačku, jestli nemůžeš dodat něco užitečného.“

Ukázal jsem Nux košťátko ze svázaných větviček, s kterým si Gaia hrála, jako že uklízí Vestin chrám. Nux nevěděla dost dobře, co s tím, a tak vzala košťátko do zubů, zatřásla jím a upustila ho, zvědavá, na co si budeme hrát teď.

Jeden z dělníků poznamenal: „Ta malá holka měla lepší koště než tohle. Sám jsem jí ho udělal z opravdickejch žíní, jako jsou ty, co s nima pracujou vestálky.“

No jo, ale kde je?

Nechal jsem Aeliana, jen ať si s těmi chlapy promluví o dni, kdy Gaia zmizela. To jsem mu mohl svěřit. Předpokládal jsem, že mají-li něco užitečného k sdělení, byli by se s tím vytasili hned, když začal ten poplach.

Svého nemožného pátracího psa jsem odvedl do druhé zahrady. Bez vodítka ten ucouraný balíček chlupů šmejdil kolem, vyhrabával díry, očichával listí a ohlížel se po mně, aby zjistil, co vůbec po něm chci. Ještě stále jsem měl v ruce Gaiin střevíček, a tak jsem jím mrštil co nejdál do vzdáleného podrostu. Nux se za ním rozběhla a zmizela. Seděl jsem na lavičce a čekal, kdy ji to přestane bavit.

Dnes tam nebyli žádní zahradníci. Byl jsem úplně sám.

Někdy člověk nemá ponětí, jak dalece s případem pohnul. Třeba se už zdá, že je všechno vyřešeno, a přece se vtírá pocit, že to, co vypadá jasně, nemůže být tak jednoduché. Stále jsem uvažoval, co jsem tady asi přehlédl. V celém příběhu zůstávaly mezery, mezery tak důmyslně ukryté, že jsem ani nevěděl, kde vlastně jsou, natož abych se pokusil je vyplnit. Věděl jsem, že jsem na nesprávné cestě. Jenom jsem nechápal, proč mám ten pocit.

Ještě stále bylo časné ráno, ale teď už mnohem teplejší, než když mě

vytáhli z Mamertinu. Modrá obloha nade mnou nabírala stále sytější barvu. Včely zkoumaly, jaké vysoké bylinky tam zůstaly. Mezi převrácenými květináči pátral kos a nežádoucí lístky odhazoval rázně stranou. Vychutával jsem si jeden z těch okamžiků, kdy už jsem měl něco dělat, ale doufal jsem, že nasaje-li má duše takový klid, mohlo by mě to osvěžit a přinést mi nějaký kloudný nápad. Co bych teď mohl vůbec dělat? Včera jsem všechno prozkoumal tak důkladně, jak to jenom šlo.

Vpravo vyšla z domu nějaká žena. Někdo, koho jsem ještě neviděl. Byla sama. Vyšší, štíhlá žena středního věku v několika vrstvách dlouhých šedých nařasených sukní a s půvabnou štólou. Zamířila rovnou ke mně a také se posadila na lavičku. Všiml jsem si, že na ruce má snubní prsten.

„Ty musíš být Falco," konstatovala. Neodpověděl jsem, ale pohlédl jsem neklidně stranou a doufal, že se objeví ještě někdo.

Obličej neměla nalíčený, ale pravděpodobně pečlivě pěstěný a už ne mladý. Její pleť byla pevná, pohyby nenucené. Šedé oči mě pozorovaly se smělým, provokativním výrazem. Ta se mužů nebála. Podle mého odhadu se nebála nikdy ničeho. Ostatně odvaha je určitým druhem šílenství. A žena, která zabila Ventidia Silana, musela být jak odvážná, tak úplně šílená.

LIII

Vypadala kupodivu úplně normální.

Dosud na mě upírala oči, jasné, poklidné, výrazně inteligentní. Ženy, které mají za sebou úspěšnou kariéru, si osvojí jistý způsob vystupování. Byla zvyklá rozhodovat, hovořit na veřejnosti a vést určitý ceremoniál.

Možná že to záleží na výchozím bodu. Možná že jsme všichni svým způsobem šílení. Až na to, že jen nemnozí by dokázali podříznout druhému člověku krk. Aspoň ne mimo bojiště. A rozhodně ne chladnokrevně.

„Pokud vím, včera večer jsi podstoupil značné riziko, Falcone, abys se mnou mohl mluvit." Souhlasně jsem přikývl. Už jsem měl naprosto jasno, že je to bývalá nejvyšší vestálka Terentia. „Tys mi pěkný informátor! Vůbec jsi mě nenašel, vůbec ses ke mně nepřiblížil."

„Ne, omlouvám se."

„Domnívám se, žes místo toho hovořil s jinou křepelkou." Tvářil jsem se nechápavě. „S Constantií. Ty víš dobře, koho myslím."

„Ano, vyhledal jsem ji."

„Jaký na tebe udělala dojem?"

„Že je to nadaná mladá žena. Měla by to dotáhnout daleko."

„Nebo se úplně zkazit!" namítla Terentia. „Nová Postumia!"

„Postumia?"

„Vidím, že neznáš své dějiny. Soudili ji za nemravnost. Oblékala se příliš elegantně a vyjadřovala se prostořece a vtipně. Pontifex maximus nepotrestal Postumii za nemravnost, ale varoval ji, aby se chovala ukázněně, nedělala vtipy a oblékala se skromněji."

„To je nepochopitelné."

„Ty jsi ovšem šašek, Falcone. Dnes ráno mě přišel otravovat někdo jiný," reptala Terentia. „Ten hrozný člověk Anacrites."

„Mluvila jsi s ním?“

„Ani nápad. Odešla jsem druhými dveřmi a přišla rovnou sem. Se špehy se nebavím.“

Tak tedy dopadl Anacrites se svou sebejistotou. „Ale on přijde za tebou sem.“

„Možná.“

Vypadala méně bláznivá než mé vlastní tety, většinou svárlivé semetriky, které se rády ohánějí rozpálenými pánvemi. Ale přesto – možná právě kvůli drahým tetičkám – jsem se měl dál na pozoru.

„Můžu si s tebou promluvit?“ zeptal jsem se pokorně. „Já nejsem špeh, pouze prokurátor posvátných husí, paní.“

„Já se jmenuji Terentia Paulla, jak dobře víš.“ Pomyslel jsem si, že opravdoví blázni se považují za Julia Caesara. Pochopte, tahle vydávala rozkazy jako skutečný diktátor. „Co se tebe týče,“ pokračovala, „po tom, co jsi vyváděl v domě vestálek, budeš asi považovat za vhodné na svou funkci kolem drůbeže rezignovat.“

„Kdepak. Budu na ní trvat. To místo mi docela vyhovuje.“

„Vespasián beztak tvou sinekuru obětuje v příštím kole omezování veřejných výdajů.“

„To je docela dobře možné, s tím souhlasím.“

„Sama mu to navrhnu,“ oznámila Terentia ve své povýšenosti coby bývalá nejvyšší vestálka. Aspoň se nebudu muset vzrušovat. Velmi mě těšilo, že se Maiina dcerka nestane vestálkou. Rozhodně bychom nechtěli, aby se k nám Cloelia za nějakých třicet let vrátila takhle hrubá a provokativní.

Když tak zaútočila na mou neposkvrněnou novou hodnost, rozhodl jsem se tvrdě bránit. „Jestli má otázka nebude nezdvořilá, můžeš mi říct, proč ses vlastně provdala za Ventidia?“

„Je nezdvořilá. Protože mě požádal o ruku. Byl to hezký, uhlazený zábavný muž a taky měl hodně peněz. Velmi dlouho byl, jak jistě víš, milencem mé sestry.“

„Nebála ses, že sestře velmi ublížíš?“

„To jsem měla také v úmyslu.“ Snažil jsem se nedat najevo, jak mě to šokovalo. Došlo mi, proč Helenina matka Julia Justa, ta velice rozumná a

společensky zdrženlivá žena, hovořila o Terentii s nechutí. Bývalá nejvyšší vestálka byla nejenom nepříjemná, ale přímo s chutí dělala všechno, aby se každému zprotivila. „Moje sestra se nestydatě chvástala svými úspěchy a až příliš si libovala, když mi mohla vyprávět podrobnosti a zdůrazňovat, jak se její dovádění v ložnici liší od mého vlastního cudného života. Zapomněla, že má třicetiletá služba, k níž jsem se zaslíbila, jednou skončí. Statilia Paulla byla nemocná. Netušila, že o tom vím, ale když bylo oznámeno naše zasnoubení, poznala jsem, že ji o milence nepřipravím nadlouho." Terentia se na chvíli odmlčela. „Škoda, mohlo to trvat déle."

„Její choroba postupovala rychle?"

„Ne, Falcone. Při koupeli si přeřezala žíly. Moje sestra se zabila."

Mluvila naprosto věcně. Byla to bezcitná, otevřená řeč šílené ženy, anebo prostě jako žena naprosto chladného rozumu neviděla žádný smysl v tom, že by mě mátla? V každém případě to znamenalo, že ta příšerná rodina zažila ještě jednu krizi, ještě jednu tragédii, která ji rozervala. Už jsem trochu chápal, proč bývalý flamen hovořil o manželčině smrti tak nevybíravě. Byla by pravděpodobně stejně zemřela, ale takto ho předčasně připravila o jeho postavení, a ke všemu záměrně.

„Pak tedy jsem si Ventidia vzala," pokračovala Terentia tiše. „Neměla jsem na vybranou."

„Jak to?"

„Copak to nechápeš? Myslela jsem, že mu budu moci poroučet. Sestra to dokázala, než onemocněla."

„Tomu nerozumím."

„Byl to velmi starý přítel rodiny –"

„Velice přátelský ‚strýček Tiberius', jak jsem slyšel," odpověděl jsem suše. Terentia mě zpražila znechuceným pohledem. Přežil jsem to.

„Ventidia bylo třeba ustavičně hlídat," vysvětlovala. „Věčně se toulal –"

„Číhal?"

„Přesně tak. Věděla jsem, že po smrti Statilie se Numentinus s Ventidiem nerozkmotří, když jeho chování snášel i předtím. Odmítal věřit, že teď hrozí nebezpečí děvčatům. Takový hlupák. Nechápal, jak je nezbytné, aby začal jednat."

„Proč nezbytné?"

„To už přece víš.“

„Protože Ventidius začal házet očkem po Caecilii?“

„Po Caecilii a daleko víc po Laelii.“

„Caecilia přiznává, že musela Ventidia odbýt. Laelia tvrdí, že se jí nikdy ani nedotkl.“

„Pak ti tedy,“ vyvracela mi to Terentia skřípavým hlasem, „Laelia lhala.“

„Asi se styděla,“ zamručel jsem, neboť mě napadlo, že to by vestálka schválila.

„Nenech se vysmát! Statilia Laelia má vždycky dobrý důvod pro všechno, co dělá.“

„A potřebuje lhát?“

„To potřebujeme všichni!“ Chvíli vypadala Terentia unaveně.

„Takže tys věděla,“ uvažoval jsem nahlas, „že Ventidius má spadeno na ty druhé dvě? Kdo ti to prozradil, jestli se můžu ptát?“

„Laelia mi řekla, že se jí s tím svěřila Caecilia. Dělalo jí náramně dobře, že mi to mohla prozradit, mnohem lépe než zdrávo. „Předtím jsem ho sama varovala, aby nechal Laelii na pokoji. Už nějaký čas si s ní pohrával. Ona je hrozně nezralá a brala to docela vážně. Zjistil to její bratr Scaurus a nakonec mi to svěřil. Ventidiovi dělalo dobře pomyšlení, že se těší výsadě spát s víc než jednou generací.“

„Z Laelie si tedy udělal dlouhodobou hračku – a s úspěchem? Ani se mi tomu nechce věřit.“

„Ty si děláš o každém mylné závěry, Falcone.“ Poté, co mě k vlastní spokojenosti zpražila, začala mi ten zmatek znovu vysvětlovat. „Laelia mu to asi ochotně dovolila. S ní bylo vždycky těžké pořízení. Ale já jsem jim to zatrhla, jakmile jsem se o tom dověděla.“

„Laelia byla tedy velká záletnice?“

„Mnoho milenců neměla. Nikdy neměla dost příležitostí. Děti flamina Dialida vyrůstají v izolaci.“

„Vidím, že musela být snadnou kořistí pro všudypřítomného přítele rodiny. Proč s ní bylo vždycky těžké pořízení?“

„Proč?“ Terentii jako by udivilo, že se ptám. „Jak bych mohla vědět proč? Tak to prostě bylo. Děti přicházejí na tento svět s vrozenými

povahovými rysy, jako je cílevědomost.“ Cílevědomost bylo to poslední slovo, které bych použil pro charakteristiku bledničkové dcery bývalého flamina. Opět jsem si musel připomenout, že to všechno slyším od domněle šílené ženy. „Její matka se příliš zaměstnávala rozmazlováním Scaura, takže si toho ani nevšimla – není ovšem vyloučeno, že Statilia si připadala bezmocná ve snaze Laelii srovnat. Chlapec a děvče byli divná, tajnůstkářská dvojice, která až příliš často zůstávala odkázaná jenom na svou společnost. Někdy se divoce pohádali, někdy byli nebezpečně tiší a s hlavami u sebe, jako malí spiklenci.“

„Jako potomci flamina se nesměli stýkat s jinými dětmi – a do jisté míry, jak se domnívám, se stranili i společnosti dospělých, že?“

„To byla podle mého názoru osudná chyba,“ pronesla Terentia záhadně.

„Nikdy se nenaučili chovat normálně?“

„Ne. Už jako malé děti je připoutali k náboženským povinnostem, ale zároveň v nich vypěstovali směšnou představu o vlastní důležitosti, která nemohla žádnému z nich prospět.“

„Oba mi připadají poněkud nechápaví,“ poznamenal jsem.

„Oba mají sklon k neovladatelným záchvatům vzteku, když není po jejich. Dumají. Potom vyrazí. Neznají tolerantnost ani zdrženlivost. Některé děti ani nepotřebují společnost druhých, aby se z nich stali dobráci. Vezmi si Gaiu, a přesto je jedináček a vyrůstá naprosto osaměle.“

„Není trochu rozmazlená spoustou dárků?“ nadhodil jsem.

„To je Laeliina chyba,“ vysvětlovala Terentia úsečně. „Nemá smysl pro uměřenost. Ustavičně jí něco kupuje, s Caecilií se ani neporadí a propašuje to Gaie. A jakmile jí Laelia dá nějaké šatičky nebo hračky, už není možné jí je vzít.“

„Laelia má tedy svou malou neteř Gaiu ráda?“ Napadlo mě, že tady je skutečnou tetičkou Laelia. Terentia pratetou. „Je to trvalé, nebo by se mohla obrátit proti děcku?“

„Laeliina láska je přelétavý cit,“ poznamenala Terentia. Byla ovšem bláznivá. Jak může hodnotit nějaký cit?

„Mohla by Gaiu stejně snadno ohrožovat, jako ji rozmazluje?“

Lehkým gestem vyjádřila Terentia souhlas – jako by mi blahopřála,

že jsem konečně pochopil pravdu. „Pokud jde o Laelii, dělali jsme, co jsme mohli. Když dospěla do věku, kdy by se měla provdat, navrhla jsem pro ni Ariminia – úplnou změnu, novou krev. Jemu lichotilo, že jsme ho vyzvali, aby se přiženil do tak vážené rodiny. A musím říci, že to s Laelií velmi dobře umí."

Ariminia jsem zpovídal společně s jeho ženou, jak si přáli – možná jak si přál on. Musel se záměrně chránit před ženskou prostořekostí. Já jsem rozhodně nezaznamenal žádný náznak, že by si Laelia ochotně zahrávala se „strýčkem Tiberiem".

„Mně se zdá, že v manželství jim to klape," prohodil jsem na obranu Pomonalida a přitom neprozradil, že jsem pochopil jeho přání domoci se vyššího postavení.

„Tebe je snadné přelstít," posmívala se Terentia. „Od muže, který sem přišel s doporučením mimořádně výkonného císaře, jsem očekávala něco víc. Ariminiova trpělivost už dosáhla poslední meze. Už toho má dost a žádá o rozvod."

Ano, to by odpovídalo jeho poznámkám včera odpoledne, když se mnou hledal Gaiu. „Hovořil o touze po nezávislosti." Mluvil vlastně o "opuštění", jak jsem si teď vybavil. To by odpovídalo tomu, že chce nestálou manželku opustit. Jak dalece byla tedy Laelia nestálá? „Měl jsem za to, že flamen se žení na doživotí. Snad tím nechceš říci, že se Ariminius vzdá členství v kněžském kolegiu?"

„Přesně to chci říci. Už snad chápeš, proč se snažím získat formálního poručníka. Pokud se rozvedou, Laelia se vrátí k vlastní rodině. Numentinus stárne a není možné spoléhat na něho donekonečna."

„Scaurus mi svěřil, že si přeješ, aby ti poručníka dělal on."

Zadívala se na mě. „Já? K čemu bych ho asi potřebovala?" Zdálo se mi moudré na to neodpovídat. „No to mě podrž! Ten kluk je vážně pitomec."

„Vykládal mi, že ho máš moc ráda, Terentie Paullo."

„Ráda? To není to pravé slovo. Obě děti vychovali tak, že jsou úplně nevzdělané a potřebují dohled. Scaurus je nenapravitelně hloupý a já se ho snažím chránit před veřejnou ostudou."

Teď jsme tedy narazili na typ šílenství, jaké se dalo pochopit: žena, zřejmě označená jako *furiosa*, je sama přesvědčená a snaží se přesvědčit i

mě, že právě její ochránci potřebují trvalou péči. Ano, nastal čas, abych si všechno znovu vážně promyslel.

„Terentie Paullo, zdá se mi, že tvůj synovec jako jediný člověk z rodiny projevil určitou iniciativu – totiž tím, že odmítl být vtažen do rodinné tradice a rozhodl se z domova odejít."

Jeho milující teta netrpělivě udeřila hranou jedné ruky do druhé pěsti. „Nesmysl. Důkazy máš přímo před nosem, Falcone. Co ti to napovídal o otázce poručnictví? Proč si vymýšlet takovou pitomou historku? Všechno, co říkal, byla pravda: že přišel do Říma kvůli nějaké právnické záležitosti. Věděl, že se celá věc musí držet v tajnosti, a tou dobou, kdy s tebou mluvil, jsme se s jeho otcem dohodli, že není schopen převzít odpovědnost za sestru. Také jsme mu jasně řekli, aby o tom nemluvil. A on si místo toho vymyslí nějakou složitou fantazii, již i ty musíš brzy prohlédnout.

„Takže Scaurus je poněkud mdlého rozumu?"

„Mdlého rozumu? Můj ubohý synovec sám potřebuje trvalého pečovatele. Když jsem s ním mluvila o jeho sestře, uvědomila jsem si, že je prakticky k ničemu, a poslala jsem ho domů. Tak jsme vůbec nic nevyřešili, ale určité naděje vkládáme do Ariminia."

Na chvíli jsem se zamyslel. „Co kdybyste Ariminiovi umožnili rozvod, pokud možná s velkým odstupným, a požádali ho, aby dělal Laelii hlídače? To by snad mohl. A při nějaké krizi se může osvědčit. Omlouvám se," dodal jsem. „Chápu, že při tom vyrovnání půjde asi o tvé peníze, a třeba by se ti nelíbilo, že je má dostat Laelia."

„Já si představuji," vysvětlovala Terentia s chutí, „že bych použila manželovy peníze, až je zdědím. Tohle způsobil Ventidius. Dluží rodině nějakou náhradu. Jeho bohatství může přispět Ariminiovi Modullovi ke štěstí a Laelii zajistit budoucí péči."

„A co Scaurus? On se nikdy nestal flaminem proto, že mu to moc nemyslí?"

„Ovšem. Teoreticky mohl mít přístup do nejvyšších funkcí. Ale jeho jmenování by způsobilo strašný zmatek. To musel uznat i jeho otec. Scaurus by si nikdy nezapamatoval patřičné rituály – i kdyby se sebevíc snažil. Caecilia Paeta si myslela, když se vzali, že mu s tím pomůže, ale

nakonec to musela vzdát i ona. Rituály se musí provádět přesně."

„Ach, to staré náboženství!" zaúpěl jsem. „Usmiřovat si bohy mechanickým opakováním slov a činností, až nám božské bytosti sešlou dobrou úrodu, jenom aby už měly pokoj od toho mumlání a zápachu pálících se drobečků z pšeničného koláče!"

„Ty se rouháš, Falcone."

„To nepopírám." A byl jsem na to hrdý.

Terentia se rozhodla, že si mého výbuchu nebude všímat. „Manželka mého synovce právě tak jako manžel mé neteře už to nemohli déle snášet. Ariminius se o sebe postará, až bude připravený. Má dost rozumu, aby přece jen odešel." Chtěl jsem se zeptat, jak to myslí, ale už se naplno rozjela a přerušování neměla ráda. „Před třemi lety se Caecilia hroutila. Musela si od břemene manželství odpočinout, ale Numentinus nebral celý problém na vědomí. Scaura jsem poslala na statek, aby se mu neublížilo, a tam se o něj stará jedno mé rozumné děvče."

„Rozkošná Meldina?" popíchl jsem ji.

„Už se zase pleteš, Falcone. Meldina je šťastně vdaná a má tři děti. Aby se na mé přemlouvání ujala té práce, musím se starat i o jejího manžela a rodinu."

„Promiň, ale nemůže se na tom podílet i Numentinus? Mám dojem, že jsi na sebe vzala veškerou odpovědnost. Cožpak tomu strnulému bývalému flaminovi vůbec nevadí, že se sama staráš o jeho děti?"

„On jenom chabě přihlíží a pořád mu něco není vhod. Jeho děti jsou pro něho velkým zklamáním – a tak místo toho, aby se s tím pokusil něco udělat, věnuje se uctívání bohů. Jako flamen Dialis měl výmluvu, že každou hodinu času mu zabírá služba Jupiterovi. Moje sestra nebyla o nic lepší. Když došlo k vážné krizi, oba žvýkali vavřínové lístky, čímž se uváděli do transu, a problémy musel vyřešit někdo jiný. Díky bohům, že jako vestálka jsem měla autoritu."

Všechno, co Terentia Paulla říkala, mohlo být pravda – anebo nějaké šílené překroucení pravdy. Byla to skutečně obětavá zachránkyně těchto beznadějných lidí, anebo bylo její ustavičné fanatické zasahování nesnesitelné? Kruté napětí, které ze sebe nemohli setřást?

Musel jsem si neustále připomínat, že podle mistra Arválů ta žena

zešílela a podřezala manžela jako krvavou oběť. Čím déle mluvila tím rozhněvaným, ale ukázněným tónem, tím snáze se dalo uvěřit, že mohla manžela klidně zabít, kdyby usoudila, že je to nutné – a tím hůř si mohl člověk představit, že by dokázala v šíleném transu udělat ze smrti divadelní podívanou.

Jistě by to chtěla vyřídit rychle, čistě a pečlivě. Instinkt mi napovídal, že by se postarala o to, aby se zločin sám nedal odhalit – anebo by přinejmenším ukryla pachatele. Jestliže někdy nějaký vrah projevil takovou inteligenci a odvahu, aby mu to prošlo, platilo to o Terentii Paulle. I když to spáchala a svým povýšeným způsobem se rozhodla k tomu činu přihlásit, předpokládám, že by počkala u mrtvoly a pak se rázně a věcně přiznala. Scéna vylíčená mistrem Arválů, jak dopadli pomatenou ženu, celou potřísněnou krví, a pak ji přiměli k přiznání, sem teď vůbec nezapadala. Ani popis dojemného tvora, o něhož bude nutné pečovat, vůbec neodpovídal té chladné dámě, která tu se mnou mluvila.

„A jak je to s Gaiou?“ zeptal jsem sejí opatrně.

„Gaia je v celé rodině jediná jasná hvězdička. Kdoví od koho – nejspíš z mé rodiny, nebo dokonce ze strany její matky – Gaia pobrala inteligenci a pevný charakter.“

„A přece se ostře stavíš proti tomu, aby pokračovala v tvých stopách a stala se vestálkou?“

„Snad je načase,“ pravila Terentia tentokrát velmi tiše, „aby jeden člen z této rodiny vedl normální život, až dospěje.“

Cítil jsem, že jakákoli odpověď by byla rušivá.

„Ráda bych se dožila nějakých změn, Falcone. Gaia bude svědomitá, ať už si vybere jakoukoli roli v životě podle svého přání.“ Odmlčela se. „Pak jako vestálka musím vzít v úvahu zájem svého řádu. Nemůžu vědomě schvalovat, že ji vybrali. Hrozí příliš silná možnost skandálu. Představuje chybnou volbu pro Vestu – a přímo na Gaiu by dolehlo břemeno nesnesitelné odpovědnosti, kdyby se na veřejnost roznesla zpráva o ohavné vraždě v její nejbližší rodině.“

„Právě teď někdy bude probíhat loterie,“ připomněl jsem. „Ona z ní vypadla. Pokud ji někdo ukryl, aby se vyhnula možnosti být zvolena, už ji mohou bezpečně propustit.“

„To nikdo neudělal. A nikdo jí ani vědomě neublížil," ujistila mě Terentia.

„Rád bych se Gaii zeptal, jak to vidí ona."

„Jakmile se o tom nebezpečí vědělo, byla jsem po ruce, abych ji chránila." Chránila před kým? „Nejdřív ji musíme najít. A to je, jestli se, Falcone, nemýlím, tvůj hlavní úkol."

Rozhodl jsem se riskovat. „Podle mé vlastní malé neteře Gaia Laelia prý má šílenou tetu, která jí vyhrožovala, že ji zabije."

Terentia na to nijak nereagovala. Bude všechno dál tutlat až do samého konce, pokud to půjde.

Zkusil jsem to znovu. „Gaia mi řekla a prozradila to i vestálce Constantii, že někdo z rodiny jí usiluje o život. Promiň mi," omlouval jsem se pokorně, „ale musím to brát vážně, zvláště když jeden její příbuzný byl nedávno zavražděn. Dalo by se předpokládat, že stejný útočník vlastně udeřil dvakrát." Dosud žádná reakce. „Terentie, mistr Arválských bratří mi tvrdil, že Ventidia Silana zabila jeho žena."

„Je to vůl." Terentia Paulla se se zakloněnou hlavou zadívala na nebe. Sehnula se, obličej si složila do obou dlaní a třela si oči. Byly to oči šílené ženy? Nebo pouze ženy, která klesá pod bahnem mužské neschopnosti? Reptala si cosi pro sebe hlubokým, zoufalým hlasem, jenž jí vycházel z hloubi hrdla, a přece mi kupodivu vůbec nenaháněla strach.

„Jestliže má mistr pravdu, musíš být ohromně odvážný," prohodila za chvíli ironicky. „Sedíš tu se mnou sám… já jsem nezabila ani Ventidia, ani Gaiu. Tu dívenku mám upřímně ráda a ona to ví. Jsem pouze paličatá, hodná sestra její babičky a snažím se ji chránit."

Bedlivě jsem si ženu prohlížel. Musí prožívat velký stres. Ty otázky, které jsem jí teď kladl, by pobouřily každého, i nevinného. Ba zvláště nevinného. Terentia věděla, že mě nemůže prostě obvinit z informátorské drzosti. A tak pro mě vytahovala všechno, co považovala za pravdu, a mnohé z toho muselo být trapné opakovat před cizím člověkem. Kdybych přijal mistrův výklad, byla obviněna z těžkého zločinu. Kdyby Terentia Paulla byla z těch, kdo se hroutí a zešílí, právě teď by se to mělo projevit.

Pohlížela na mě arogantně, zlostně a s hlubokým ženským pohrdáním.

Měla chuť na mě řvát, snad mě i praštit, ale neudělala nic.

„Byl to někdo jiný," prohlásila. „Někdo jiný zabil mého manžela." Když ji našli celou zakrvácenou, křičela na mistra, že je manželkou toho mrtvého muže, a mistr jí tehdy uvěřil. „Muži jsou tak nevšímaví a snadno uvěří tomu, co jim kdo namluví. Kromě toho, jestli víš, jak to v manželství chodí, to tvrzení vypadalo docela pravděpodobné. Později se ovšem předstírání, že ho zabila manželka, zdálo výhodné, aby to tebe a toho mladého Camilla odradilo a přestali jste strkat nos do našich věcí. Ale byla to prostě bývalá Ventidiova oběť, na kterou se vykašlal – na mé naléhání – a která zuřila, když se cítila odstrčená."

„Tys to tedy nebyla?" ujišťoval jsem se tiše.

„Ne, já jsem to nebyla. Nikdy, absolutně nikdy bych nic takového nemohla udělat."

To však tvrdí všichni dopadení vrahové.

Smutně jsem přikývl, abych dal Terentii najevo, že mě nic nepřinutí, abych chránil skutečného vraha. V žádném případě, dokud budou nějaké pochybnosti o osudu malé Gaii.

Pak se staly dvě věci.

Přišel mě hledat můj pes. Nux se najednou vyřítila se štěkotem ze vzdáleného houští, ačkoli její ňafání tlumilo to, co nesla v tlamě. Přinesla mi to: kus čistého bílého dřeva, novou tyč, k níž byly přitlučeny dlouhé prameny žíní, aby tvořily jakési koště.

A z domu vykročil Aelianus. Polekal se, když uviděl Terentii, jenomže přicházel s nějakou naléhavou novinou, jež nesnesla odklad.

„Falcone, měl bys jít." To už jsem byl na nohou. „Vigilové nám právě přivedli Scaura a všichni se můžou zbláznit. Vypadá to na něco většího než jenom hádku. Jestli je někdo nezarazí, dojde k vraždě."

Sebral jsem psa a rozběhl se.

LIV

Ten poprask vypukl v atriu. V tradičním centru pravého římského domu. Krb, nádrž (v tomto případě dosud prázdná) a domácí bůžkové.

Všude se hemžili lidé. První, koho jsem poznal, byl Anacrites. Marně se pokoušel odehnat otroky a zedníky z toho mumraje, kdežto ti se zase snažili prodrat kolem něho, aby jim nic neuteklo. Připletl se tam i Aelianus a snažil se zatlačit dav zpátky do chodby.

„Anacrite! Rychle – co se děje?“

„Blázinec! Vigilové přivedli syna –“

„Scaura?“

„Jo. Já jsem zrovna přišel a potřeboval jsem se dostat dovnitř, abych si mohl promluvit s vestálkou –“ Jeho zrak spočinul na Terentii. „Přišel starý pán, Numentinus, a chtěl se se mnou přít. Jakmile uviděl syna, domněle zatčeného, rozzuřil se, jako by to očekával. Vrhl se na Scaura a nadával, vyčítal mu, že má dělat jenom to, co se mu řekne, a všechno se mohlo vyřídit. Já nevím, jaké dostal Scaurus rozkazy –“

„Aby byl zticha!“ domýšlela se Terentia. Potom vztekle dodala: „To měl Numentinus udělat taky.“

Anacrites podle všeho odhadl, kdo to je, a ještě stále se domníval, že je šílená a že to ona zabila Ventidia. Vypadal nervózně. Já už jsem nervózní nebyl. Neměl jsem čas něco vysvětlovat. „Pak se sem přihnala nějaká žena,“ pokračoval s vysvětlováním. „Ten syn na ni řval – chtěl slyšet, co o něm řekla, aby ho sem takhle přivedli. Ona začala trojčit –“

„Falcone,“ spustila Terentia naléhavě.

„To je Laelia – ano, rozumím.“ Zpříma jsem se na ni podíval. Už jsem nepotřeboval nic slyšet. Nux jsem vrazil Anacritovi do náruče. Jestli ho fenka rafne, tím líp. Hnal jsem se do atria. Terentia Paulla se mi držela těsně v patách.

Byli tam všichni. Numentinus snad dostal nějaký záchvat. Nad starcem se skláněla Caecilia Paeta a snažila se mu ovívat obličej dlaněmi. Na zemi ležel Ariminius. Byl celý zakrvácený, ale živý. Neviděl jsem, kde je raněný. Ležel stočený do klubíčka a lapal po dechu. Potřeboval pomoc, a to v nejbližších několika minutách.

Dva vigilové se pokoušeli odtáhnout Scaura do bezpečí a jeho sestra Laelia se zatím rozháněla obětním nožem bývalé flaminiky. Musela ho sebrat ze svatyně. Nadával jsem si, že jsem ho tam nechal. Athéna, Gaiina chůva s koňským obličejem, se statečně snažila zadržovat Laelii. Zřejmě se mezi jinými povinnostmi má taky starat o tu šílenou a střežit ji. Sama, vystavena velkému nebezpečí, směle Laelii vší silou držela, třebaže ta ji zasypávala hrubými nadávkami a vztekle se bránila. Když jsem se přiblížil, začala Laelia chůvu mlátit, naštěstí tou volnou rukou, ne tou, v níž držela nůž. Athéna utržila další podlitiny přes ty, které už měla, když jsem ji zpovídal, a přesto zarputile přijímala trest.

Pokaždé, když se sestra vrhla na dosah Scaurovi, zuřivě proti němu vyrážela. A Scaurus, místo aby ustoupil, mával proti ní pažemi a ječel. Rozněcoval její rozrušení ještě víc. Skoro to vypadalo záměrně.

Jeden vigil chytil Scaura oběma pažemi zezadu a byl by ho pozpátku vynesl, ale Laelia ho zuřivě sekla nožem přes předloktí, takže zajatce s nadávkami pustil a silně krvácel. Na pomoc raněnému kolegovi se tam přihnal jiný vigil a odtáhl ho mimo nebezpečí.

Caecilia Paeta konečně uviděla, co se děje. S výkřikem opustila starce a rozběhla se k manželovi. Přitom na Scaura volala, aby přestal, jinak že ho zabijí. Scaurus, jako by ji neslyšel, se soustřeďoval jenom na dráždění sestry. Ta celá jen zářila a rozjařeně se mu posmívala a provokovala ho, jen aby šel blíž. Přitom se široce oháněla tím záludným bronzovým nožem. Athénu odhodila stranou. Ubohá dívka těžce padla, a jak jsem se prodíral davem, naznačoval jsem jí, aby se držela stranou.

Caecilia popadla Scaura zepředu za šaty a snažila se ho udržet, aby se nepřibližoval k šílené sestře. Jeho ještě stále věrná manželka se na něj nesmírně odhodlaně pověsila a držela ho. Zdálo se, že nikdo jiný není ochoten jí pomoci.

„Bohové drazí! Taková mela!“

V botě nosím zasunutou dýku. Většinou ji vůbec nepoužívám a ani teď bych s ní mnoho nedokázal. Byl jsem tu jediný člověk, který měl jakousi zbraň, až možná na Anacrita, ale ten byl ještě stále chatrného zdraví a v nějaké šarvátce jsem se na něho nemohl spolehnout. Toto byla domácnost kněží. Jim meče představovaly něco, co hrdinové za starých dob hezky zdobili vavřínovými ratolestmi a věšeli ve svatyni. Ani vigi-lové coby civilní vojsko nebyli ozbrojení. Takže to zůstalo na mně.

Laelia teď skutečně dostala záchvat zuřivosti. Kromě Athénina a Caeciliina úsilí Scaura před těžkým ublížením zachránila jenom bezuzdná mánie jeho sestry. Nikdo se k ní neodvážil přiblížit, ale neměla žádný pevný cíl a jenom nejasný záměr. Kolem rtů se jí objevily chomáčky pěny. Na rozpáleném obličeji jí utkvěl strnulý úsměv šílence. Dala se do tance, poskakovala z nohy na nohu a přitom mávala nožem vlevo vpravo. Zatím to vypadalo, že se nechce poranit, ale já jsem měl pocit, že se to může každou chvíli změnit.

Jako řádný Říman ovšem s ženami nebojuji. V tom tkvěl problém. Budu muset Laelii odzbrojit a potom ji rychle přemoci. Ten nůž svírala tak křečovitě, až jí zbělely kotníky na ruce.

Přeběhl jsem přes halu, skokem se přenesl přes prázdnou nádrž tam, kde si zedníci schovávali nářadí a materiál. Popadl jsem kus hrubého dřeva, které patrně používali na lešení. Laelia vycítila novou situaci a začala opakovaně řvát. Další lidé také křičeli. Scaurus se najednou přestal vzpírat, a tak ho Caecilia pustila.

Scaurus rozevřel náruč, jako by chtěl Laelii obejmout.

Ta najednou ztichla a zůstala nehybně stát. „Podříznout mu krk nestačilo," řekla Scaurovi. Její klid znepokojoval ještě víc než předtím ten křik a hrozby. Takto by mohla rozumně vysvětlovat, proč změnila denní objednávky zboží z pekařství. Všichni strnuli hrůzou. „Vnitřnosti toho chlapa měli prozkoumat, jestli nevěští nic zlého. Játra se měla nabídnout bohům."

Vykročil jsem k ní. „Tak strýčka Tiberia jsi zabila ty?" zeptal jsem se, abych jí odvedl pozornost. „Proč jsi to udělala, Laelie?"

Podívala se směrem ke mně. „Protože už mě nechtěl. Teta Terentia ho navedla, aby mě nechal – neměl ji poslouchat. Já jsem držela misku!"

zvolala. Cosi, co mi dávno vrtalo hlavou, se začalo rozjasňovat.

„Uvědomuju si, jak to muselo být těžké." Podařilo se mi popojít blíž. „Ventidius mlátil kolem sebe a snažil se utéct. Propadl ven skrz stanovou plachtu. Svalil se na trávu. To ostatní muselo být strašně nepříjemné –" A zase o krůček dál. Už jsem byl skoro u ní.

„Ty to víš, že?" zeptala se mě Laelia. „To není jako obětovat zvíře, viď? Ostatně kněz má pomocníky. Tiberius ležel na zemi. Bylo děsně těžké podsunout mu misku pod krk –"

Jeden to nemohl zvládnout sám. Při rituální oběti Ventidia Silana museli spolupracovat dva lidé. Jak jsem začal chápat, co se vlastně stalo, muselo se mi to zračit v obličeji. A zatímco mě Laelia pozorovala, rozhodl se Scaurus proniknout k ní.

„Drž se stranou," varoval jsem ho naléhavě. Laeliin pohled mezi námi divoce poletoval. Scaurus zaváhal. Diváci naráz ztichli a konečně tam všichni stáli jako zařezaní. „Nech to na mně, Scaure."

Laelia se otočila ke mně a pravila jasně: „Já bych to nemohla udělat. To mě nikdo nenaučil – zato bratra vycvičili v povinnostech flaminů, a tak to uměl. Scaurus říkal, že když je nůž ostrý, jde to jako po másle."

Scaurus se na ni vrhl dřív než já. Chytil ji za zápěstí. Jak mi každý ustavičně říkal, ten muž byl pitomec. Popadl bližší zápěstí – ne to, jehož ruka držela nůž. Laelia se prudce otočila a ten obrat provedla tím snáze, že druhou paži držel bratr. Švihla volnou rukou ve snaze vést ránu přes krk. Zbabrala to také. Do krve ho poranila na rameni, ale uskočil zpátky, kam už na něho nedosáhla.

Najednou se mi otevřel prostor k zákroku. Bezpečně, na vzdálenost natažené paže, jsem co nejsilněji praštil tím dřevěným klackem Laelii přes ruku, až jí zbraň vyletěla z dlaně a poskakovala pryč přes mozaikovou podlahu. Snad to ani necítila. Odcházela pryč. Její mysl se očividně toulala.

Přiskočil jsem k ní. Klacek jsem obrátil, jako bych si ji tak chtěl držet od těla. Jedním jeho koncem jsem dosáhl za ni, právě když se Scaurus sehnul a matčin obětní nůž zvedl. Byl jsem na něho připravený. Jednou paží jsem objal Laelii a odtáhl ji od něho pryč. Nikomu jinému podle všeho nedošlo, jaké nebezpečí jí hrozí. A jí nejméně ze všech. Proto to bylo tím nebezpečnější.

S divokým vzlykáním Laelia najednou klacek chytila a bránila mi v pohybu. Zatímco jsem se ji snažil setřást, prosmekla se kolem mě jakási šedá šmouha. Terentia Paulla si stoupla před svou šílenou neteř, právě když se její neméně šílený synovec chystal Laelii zabít.

„Ty!“ křičela Terentia úplně zdrcená. „Bylo už dost zlé pomyslet, že ho zabila tvá směšná sestra – ale tys jí pomáhal!“

„On byl zvíře,“ bránil se Scaurus.

Laelii jsem odhodil co nejdál od sebe a chystal jsem se chránit Terentii. Nebylo třeba.

Zuřivá vestálka se rozmáchla na synovce pravou pěstí z natažené paže, ranou vedenou až od ramene. Uslyšel jsem, jak mu praskla čelist. Hlava sebou trhla dozadu. Náhle se Scaurus podíval na strop. Potom se zhroutil.

LV

Všichni se pustili do různých obětí.

Polohlasem jsem se obrátil na Terentii. „Smím se zeptat, kde ses naučila takovou uzemňující ránu? Od jednoho z liktorů vestálek, když tě připravovali na manželství s Ventidiem?“

„Čistě instinktem,“ odsekla. „Tady už na to dohlídnu sama. A ty jdi, Falcone, najít Gaiu!“

Obrátila se k Anacritovi, který tam dosud stál s mým psem v náručí. Nux, ačkoli to bylo pro ni nezvyklé, si udržela zájem o jistou trofej. Její bílé zuby pevně svíraly smetáček z koňských žíní – jistě ten, co pro Gaiu zhotovil jeden zedník.

Anacrites si připadal hloupě a postavil psa na zem. Ten se hned rozběhl ke mně, posadil se přede mě a bušil svým nehygienickým pahýlem ocasu o mozaikovou podlahu.

„Co je, Nux?“

Sklonil jsem se a chtěl jí smetáček vzít. Nux si ho však držela, vesele vrčela a třepala svým nálezem, o kterýjsme se přetahovali. Rozštěkala se.

„Hodná holka.“ Když viděla, že jsem ochotný si jí všímat, začala přede mnou pobíhat v širokých kruzích. Vykročil jsem za ní. Nux vyrazila a rozběhla se jako blesk zpátky cestou, kudy jsme přišli ze zahrady. Kdykoli dorazila na roh některé chodby, zastavila se a zaštěkala. Byl to drsný, vysoký, pronikavý zvuk, jímž si udržovala mou pozornost. Vůbec to neznělo jako její normální klidné „haf.

Všechny lidi jsem nechal za sebou, když jsem rázoval za svým vzrušeným mazlíčkem. Čichem si Nux vybírala cestu chodbami a dveřmi a přitom se chvílemi ohlížela, aby si ověřila, jestli ještě jdu za ní. „Hodná holčička! Veď mě, Nux.“

Vyběhla ven do kuchyňské zahrady. Kolem lavičky, kde jsem takřka před chvílí mluvil s Terentii. Přes čerstvě okopané záhony, pod

zchátralými pergolami, do křoví a propletených šlahounů, táhnoucích se až k vysoké zdi.

Včera jsme přece prohledali všechno, i tohle. Otroci se kosami prosekávali plazivými houštinami. Sám jsem se prodíral kusem toho podrostu. Některé pomocníky jsem vyzval, aby do těch křovisek vlezli.

Asi jste to neprovedli dost důkladně, Falcone. Bylo tam místo, kde se vnější hradba stáčela pryč. V současné době ji zakrývalo křoví, takže se na první pohled nedala vidět, ale původně musela mít nějaký účel. Na svou omluvu mohu tvrdit, že jsem viděl, jak toto zákoutí včera prozkoumával někdo jiný. Člověk se nesmí nikdy spoléhat na druhé. A jakmile hrozí vážné nebezpečí, musíte propátrat každý kousíček terénu sami, a to dvakrát. Neohlížejte se na to, jestli vaši pomocníci začínají být podráždění, protože to vypadá, jako byste jim nedůvěřovali. Neohlížejte se na vyčerpání. Nikdo jiný není doopravdy dost důvěryhodný. Ani když ví, stejně jako vy, že v sázce je život dítěte.

Nux se úplně pomátla. Doběhla na malou mýtinku, kde kamenné zdivo vzdorovalo dotírající houštině. Tady asi našla Nux svůj smetáček. Gaia si tu rozhodně někdy hrála. Dokonce se jí nějak podařilo rozdělat oheň. Možná že celé hodiny třela o sebe dřevěné klacíčky anebo, což je pravděpodobnější, si přinesla pár žhavých uhlíků z hořící skládky zahradního odpadu blíž u domu. Popel z jejího napodobeného ohně vestálek, teď samozřejmě vystydlý, tvořil úhledný kruh. Vypadal jasně docela jinak než popel z těch hromad plevele či zahradních odřezků, a kdyby mi je ukázal někdo včera, okamžitě bych se pustil po stopě dítěte.

Všiml jsem si kuchyňského džbánu, ležícího na boku. Nux se k němu rozběhla, očichala ho, pak se kousek stranou natáhla s nosem mezi tlapkami a divoce kňučela.

„Šikovná Nuxie, už jdu –“

Naráz jsem pochopil, co se stalo. Dětské ručky odhrnuly závěs z rostlin a děcko objevilo staré schodiště ze čtyř nebo pěti nízkých kamenných stupňů. Ve škvírách rostlo kapradí a na nižších kamenech se usadil zelený lepkavý nános. Každý, kdo se vyzná ve vodních pramenech, by pochopil, že tohle byl kdysi zdroj vody pro dům, i když neprakticky vzdálený. I šestileté děcko, pokud by bylo bystré a schopné, by pochopilo, co vlastně

našlo. Potom, poněvadž mělo zakázáno obtěžovat kuchyňský personál, se možná samo chtělo přesvědčit, jestli by si tam nemohlo nabrat vodu do džbánku. Schůdky vedly k vrchní části šachty studny. Když se tam voda přestala brát, musela být šachta zakryta prkny. Časem prkna zpuchřela. Takže jakmile se Gaia pokoušela je odsunout nebo přes ně přejít, některá povolil a a spadla do šachty. A Gaia tam musela spadnout s nimi.

Klekl jsem si na okraj. Vyklonil jsem se příliš daleko a vyděsilo mě ostré bubnování padajících kamenů. Okraj se nebezpečně drolil. Viděl jsem jenom tmu. Zavolal jsem. Ticho. Buď se utopila, nebo při tom pádu zabila. Nux se znovu rozštěkala tím hroznými ostrým pronikavým hlasem. Popadl jsem ji a držel. Cítil jsem, jak po<d tím teplým hrudníč-kem dýchá stejně zrychleně jako já. Srdce mi usedalo.

„Gaio!“ zařval jsem dolů do šachty, kde se zvuk rozléhal.

A potom mi z té neproniknutelné temnoty odpověděl slabý naříkavý hlásek.

LVI

Ještě stále jsem horečně přemýšlel, jak sehnat nějakou pomoc, když vtom nějaký hlas poblíž zavolal moje jméno.

„Aule! Sem – rychle.“

Můj nový společník byl možná rozmazlený, nevrlý senátorský synek, ale jakmile šlo o něco vskutku naléhavého, nikdy se nezdráhal pomoci. On jediný z celého davu v atriu se pustil za mnou. Slyšel jsem ho, jak zaklel, když se za mnou prodíral křovím, a buď si natrhl tuniku, nebo se podrápal o trní.

„Opatrně,“ varoval jsem ho tiše, než jsem se otočil zpátky a zavolal dolů: „Gaio, nehýbej se. Už jsme tady.“

Aelianus už se ke mně prodral. Rychle pochopil, co se děje, namířil ukazováček dolů, aby se ujistil, že dítě je tam, a potom se mlčky ušklíbl.

„Potřebujeme pomoc,“ zaúpěl jsem. „Potřebujeme Petronia Longa. Na tohle jsou vybaveni jenom vigilové. Prosím tě, dojdi za nimi a přiveď je. Já zůstanu tady a budu děcko uklidňovat. Vysvětli Petroniovi, jak to vypadá – “ Znovu jsem přidřepl k šachtě a zkoumal ji. „Pověz mu tohle: Studna se zdá hluboká. Dítě je podle hlasu ve velké hloubce, živé, ale velmi slabé. Počítám, že je tam dole už přes dva dni. Někdo k němu bude muset slézt. Zdá se, že je to v prdeli.“

„Hodně těžké?“ přeložil si to Aelianus slušně.

„Potřebujeme především lana a taky všechny užitečný pomůcky, jaký můžou vigilové schrastit.“

„Světla,“ navrhl.

„Ano. A především to všechno potřebujeme hodně brzy.“

„Dobrá.“ Už byl na odchodu.

„Aule, poslyš – musíš tam jít sám. Nenech se v baráku odchytit.“

„Nepůjdu tamtudy,“ prohlásil. „Pomoz mi nahoru. Já to vezmu přes tu zeď. Tak se dostanu na ulici a rovnou to oběhnu.“

„Dobrý nápad. Už jsi skoro na velitelství Čtvrté kohorty.“ Dával jsem mu pokyny a přitom jsem mu pomáhal nahoru a přes tu vysokou zeď na konci zahrady. Nebyl žádná lehká váha. Až si budu příště vybírat společníka, budu hledět na to, aby byl hubený, napůl vyhladovělý.

„U Jova, Falcone, s tebou pracovat znamená pořád někam lézt a zase mizet. ..“ Ještě párkrát zahekal a postěžoval si a byl tentam. Slyšel jsem, jak dopadl na druhé straně, a potom jeho kroky, jak se ihned rozběhl. Rozhodně byl šikovný a tělesně zdatný. Musí chodit někam cvičit, do nějaké tělocvičny pro zámožné mladíky s vysokým vstupním poplatkem a instruktorem, který vypadá jako řecký bůh, namočený do vypečeného tuku.

Mohl jsem vědět, že ještě někdo jiný si nebude chtít nechat ujít pořádnou krizi: jako druhý se tam objevil Anacrites. Ukázal jsem mu, jak to vypadá, nařídil, aby nevyvolával žádnou paniku, a poslal jsem ho do domu pro nějaké pochodně.

„A rozhodně taky provazy, Falcone.“

„Jestli nějaké najdeš. Na to není velká naděje, protože flamen Dialis se nesmí dívat na nic, co naznačuje pouta. Ale požádej zedníky, ať sem přinesou jakékoli dřevo, které by se dalo použít jako podpěry.“

Odklátil se. Někdy byl docela rozumný. Možná tak za hodinu nebo dvě mi snad sežene olejovou lampu a kousek provázku.

Posadil jsem se ke studni, Nux, celá ustaraná, vedle mě. Začal jsem uklidňujícím hlasem hovořit k neviditelné Gaie. „Neodpovídej, zlatíčko. Já na tebe mluvím jenom proto, abys věděla, že jsem pořád tady. Lidi už šli pro nářadí, abychom tě mohli vytáhnout.“

Začalo mi vrtat hlavou, jak to vůbec provedeme. Čím déle jsem o celé situaci uvažoval, tím těžší mi to připadalo.

S úlevou jsem uslyšel hlas Petronia Longa na druhé straně hradby a to už se taky vrátil Anacrites. Připadalo mi to jako celá věčnost. Za chvíli už vigilové vyzvedávali žebříky. Anacrites na ně zavolal a potom se přidal ke mně. Byli jsme asi dvě stopy pod úrovní země, na posledním schůdku. Přinesl pár už zapálených světlic a kousek špinavého provazu, který používali pro nějaký nedokončený úkol zedníci. Jednu z pochodní jsem

okamžitě přivázal na konec provazu a pokusil se ji spustit do studny. Musel jsem si stoupnout těsně k šachtě a naklonit se kupředu nad ni. Anacrites se natáhl vedle mě a zíral do tmy.

„Boční zdi jsou ve špatném stavu. Spusť tu světlici níž," naléhal. Blikající světlo ozařovalo jenom malý kousek prostoru. Už se rozvinul celý provaz, ale Gaiu jsme ještě nezahlédli. „Žádné dobré zprávy," bručel Anacrites tiše. Znovu se posadil vzpřímeně, ale zůstal na místě, připraven zkusit to ještě jednou. Tuniku měl celou ušpiněnou. Máma mu za to pěkně vynadá, až se vrátí domů. Ale on na to třeba namítne, že za to může její darebný syn.

Petronia jsem skoro ani nezaslechl, když se najednou objevil za mnou. Vůbec nepozdravil, nežertoval. Přešel na druhou stranu a díval se dolů z vyvýšeného místa. Jednou hvízdl, velice tiše, jenom jako sám pro sebe. Potom zůstal stát bez hnutí a celý problém zvažoval. Připojili se k němu někteří z jeho mužů. Objevil se také Aelianus. Podal mi další provaz a pochodeň jsem pevně navázal k těm druhým. Nadále jsem ji pomaličku spouštěl, zatímco ostatní přihlíželi.

„Dost, zastav!" nařídil Anacrites, opět natažený na břiše.

Ruku jsem zarazil. Přikradl se ještě blíž k okraji a vyklonil se tak daleko, jak si troufal. Petronius ho tiše varoval. Aelianus se přikrčil do dřepu, připraven Anacrita zachytit za opasek, kdyby uklouzl. Anacrites se opět posunul, rozpláclý na zemi. Snad pošetile vztáhl ruku přes šachtu a opřel se o protější boční zeď.

„Už něco vidím." Popustil jsem lano ještě o několik palců. „Dost – vždyť ji uhodíte."

„Podejte mi ho tudy," požádal Petronius. Provaz jsem povytáhl trochu výš a naklonil jsem se, abych mu mohl podat volný konec, a druhou rukou jsem držel tu napjatou část. Když už Petro provaz zachytil, já jsem ho opatrně pouštěl.

„Pozor – teď se bláznivě rozkýval – počkat! Dobře. Pomaleji – ano, je tam. Nehýbá se. To bednění se tam vzpříčilo a ona se na něm drží."

„Dobrá, Gaio, už tě vidíme!"

„Ne, pozdě. Pochodeň zhasla."

Anacrites se odstrčil ze své krkolomné pozice a vytáhli jsme ho zpátky.

Vydrápal se na nohy, v obličeji celý bílý. Rozhlédl se po naší skupině a zavrtěl hlavou. „Je to zázrak, že se zašprajcovala právě v tom místě – a že se tam dokázala udržet. Jeden chybný pohyb a všechno sklouzne ještě hlouběji. Neviděl jsem, jak je tam hluboko."

Petronius ožil.

„Musíme to zkusit – jsme v tom zajedno?" Ve skutečnosti nečekal na odpověď. Chystal se pustit do náročného pokusu, ať se na to ostatní dívají, jak chtějí. „Dobrá, mládenci. Napřed musíme zajistit podpěry a zpevnit stěny." Mluvil ke svým lidem. „Potřebujeme body, kde zachytit lana, a vrchní okraj šachty je nutné obložit. Nikoho nechci poslat dolů jenom proto, aby hrdinu a děvče smetly hovna a sutiny shora. Čas, co strávíme zpevňováním okraje šachty, nebude promarněný."

Ten problém vyžadoval tělesnou zdatnost, logistiku a smysl pro spolupráci celé skupiny. Bylo jen přirozené, že se ho ujali vigilové. Měli zkušenosti s tím, jak se rychle dostat do nepřístupných míst. Uměli se vypořádat s požárem a se zřícenými domy. Já jsem se kdysi dřel jako otrok v jednom dole v Británii, ale ne příliš hlubokém. Ovšem i tam patřiční odborníci navrhovali a okamžitě instalovali v každé sloji výdřevy.

Od chvíle, co tam osobně dorazil Petronius, objevovaly se různé materiály. Bez nejmenšího povyku se jeho muži pustili do plánování, jak si s prací poradit, zdolávali hradbu, přinášeli nářadí a posílali pro další. Anacrites, který se jmenoval do funkce legáta pro osvětlování, řekl, že zaskočí do domu a pokusí se sehnat kryté lucerny. Aspoň se nám nebude plést pod nohy. Začal jsem přeměřovat délku lan, která nám přinesli vigilové, a zkoušel jsem jejich pevnost. Aelianus přihlížel a potom mi pomáhal.

„Lodní plachtu!" zvolal jeden z vigilů. „To bude rychlejší než obkládat šachtu dřevem."

„A máš nějakou?" zeptal se Petronius poněkud zbytečně podrážděně, jak se mi zdálo.

„Ve skladišti. Tu snadno přineseme, než se zabezpečí horní okraj šachty."

„Pokud tam nebude, tak přineste aspoň espartový rohože," rozhodl Petronius. Vždycky byl ochotný přijmout nové nápady a rychle se uměl

přizpůsobit. „V každém případě máme čas jenom na zakrytí několika prvních stop. A nemůžeme riskovat, že bychom narušili příliš mnoho volného materiálu, mohl by na dítě spadnout."

Co chvíli se všichni zarazili a sneslo se ticho. Někdo z nás si stoupl nad studnu a zavolal dolů, aby Gaiu povzbudil. Děvčátko už přestalo odpovídat.

Když se Anacrites vrátil, blížily se s ním i ženské hlasy. Špatná zpráva. Donutili ho, aby s sebou vzal Caecilii Paetu, která se stůj co stůj chtěla podívat, kde je její dcera. Šla s ní i Terentia a Gaiina chůva Athéna. Nikdo to vigilům nemusel nařizovat, ale ti z nich, kteří se právě neúčastnili bezprostřední práce na budování pevné plošiny nad šachtou, se zapojili do diskrétního kordonu, kterým udržovali návštěvníky v odstupu. Byli zvyklí, že se jim pletou do cesty zvědaví čumilové. Reakce vigilů mohla být někdy drsná, zato když to vyžadovala situace, dovedli držet zájem diváků na uzdě s překvapivým taktem.

Přešel jsem k ženám. „Je to v pořádku. Caecilia Paeta je velmi rozumná." Aspoň tentokrát léčka zapůsobila. Po mém oznámení se Caecilia, která se začínala chovat hystericky, uklidnila. „Poslyš, já tě zavedu docela blízko a můžeš na Gaiu zavolat, aby věděla, že je tu její matka. Hleď, aby to neznělo ustrašeně. Snaž se ji povzbudit. Ale udržuj ji v klidu. Opravdu se nesmí rozrušit, aby se nehýbala – chápeš?"

Caecilia se vzchopila. Přikývla. Její odcizený manžel byl právě odhalen jako vrah a její šílené švagrové se už pomoci nedalo. Byla uvězněna v domě tyranského tchána, a dokonce i Terentia, druhá silná osobnost v jejím životě, ji zastrašovala. Gaia Laelia byla jedinou útěchou ubohé ženy. Neměl bych jí za zlé, kdyby jí povolily nervy a rozplakala se a kvílela, ale nemohl jsem riskovat a dovolit jí to.

Pevně jsem ji držel. Muži přerušili práci, třebaže bylo jasné, jak jim vadí, že je zdržuje. Caecilia si stoupla tam, kam jsem jí ukázal, na místo, odkud mohla skutečně vidět kousek studny. Lehce se chvěla. Možná že měla větší obrazotvornost, než na jakou bych ji odhadoval. Zavolala Gaiu jménem. Po prvním chabém pokusu to zkusila znovu, hlasitěji a pevněji. „Jsem ti nablízku, zlatíčko. Tihle hodní muži tě odtamtud brzy vytáhnou."

Nutila se, aby si udržela pevný hlas, třebaže jí po obličeji stékaly

proudem slzy. Zapomeňte na výlučná práva daná rodem i na náboženské povolání. Teď alespoň jsme tu před sebou měli skutečnou matku, plnou úzkosti o život skutečného malého dítěte. Kdybychom mohli nějakým zázrakem zachránit dítě živé, v budoucnu už by pro obě mohlo být všechno lepší.

Jeden z mužů na okraji šachty nám dal znamení zvednutím paže. „Teď jsem ji slyšel! Buď tiše, malá. Už jsme blízko. Jenom buď zticha a nehýbej se." On i jeho kolegové se okamžitě pustili znovu do práce.

Caecilia Paeta se obrátila ke mně. Z očí jsem jí vyčetl, že chápe, jak nepatrné jsou naše šance dostat Gaiu bezpečně ven. Byla tak vyděšená, že se neodvážila zeptat na můj názor, a neřekla ani slůvko. Mně by bylo milejší, kdyby nějak vyváděla a repetila. Statečně trpěla mlčky, což se dalo těžko snášet. Odvedl jsem ji zpátky k Terentii.

„Běž do domu. Tohle potrvá ještě nějakou dobu. Musíme být při každém kroku velmi opatrní. Jistě chápeš proč. Včas se dovíš, jestli se něco stane."

„Ne," odmítla Caecilia. Založila si paže, štólu si přitáhla těsně kolem sebe a jenom tam stála. „Chci zůstat Gaie nablízku." I Terentii taková neočekávaná neústupnost překvapila.

Chvilku jsem s nimi postál. „V domě už se všechno uklidnilo?"

„Moje neteř i synovec dostali něco na uklidnění a jsou pod dohledem," hlásila Terentia tiše. „Ariminiovi ošetřili zranění a doktor tu zůstal pro případ, že by ho bylo zase zapotřebí."

„Starý pán se nezhroutil?"

„Jako obvykle, Laelius Numentinus se okamžitě sebral, jakmile se bezprostřední krize přehnala," hlásila Terentia mrzutě.

„Vidím, že máš všechno pod kontrolou."

„Ale tebe čeká práce, která je tu zapotřebí," poznamenala bývalá vestálka, ukázala bradou na studnu a zdvořile tak dala najevo, že sama na všechno nestačí.

Opustil jsem ženy a znovu se přidal ke kolegům.

Přes vrchní část studny položili jednoduchou plošinu. Z té se dalo bezpečně pracovat. Ta by nepovolila. Boty by se na dřevě dobře udržely. Těžké dřevěné trámy měly sloužit k ukotvení lan. Přinesli další provazy a

protáhli je okraji espartových rohoží, zhotovených z kavylové trávy. Tímto materiálem vigilové hasili ohně. Tyhle zavěsili do šachty do míst, kde zdivo vypadalo nejchatrněji a kde mohlo nejsnáze dojít k jeho uvolňování, jakmile se začne se záchrannou akcí.

Všiml jsem si, že se tam trousili další a další členové Čtvrté kohorty, kteří tam přelézali přes hradbu. To byla velká akce dneška. Tvrdí chlapi mají, jak známo, měkké srdce, pokud jde o malé děti. Zůstali opodál a docela tiše, trpělivě jako ti, kdo chápou, že vyhlídky jsou pramálo nadějné.

Byl připraven lanový závěs. Petronius, který stál stranou, když odborníci pracovali na dřevěné konstrukci, se teď ujal vedení. Bude dohlížet, až někoho spustíme dolů. Věděl jsem, že by do toho šel sám, kdyby to bylo možné. Všichni jsme na něho upírali oči.

„Já jsem příliš hřmotnej." To byla výzva, aby se přihlásil dobrovolník.

Zatím jsem byl tichý pozorovatel, ale teď jsem vystoupil vpřed. „Půjdu já."

„To je práce pro nás, Falcone."

„To je práce jenom pro idiota," odpověděl jsem. „Pro toho, kdo něco vydrží, ale není moc těžkej ani moc velkej."

„Máš dost síly?"

„Já budu vyhovovat." Kromě toho jsem Gaie něco dlužil. Pleskl jsem ho po paži. „Budu mít dobrej pocit, když budu vědět, že jedno z těch lan držíš ty."

„No jasně." Lucius Petronius mi podal postroj, ale napřed řekl: Ještě něco, co ti možná nedošlo."

Vzdychl jsem si. „Ba ne, já si to uvědomuju. Ta šachta je moc úzká. Ty prkna, co na nich dítě leží, ji beztak blokujou. Kolem ní mě spustit nemůžete. Jestli mám mít nějakou naději, abych ji zachytil, jakmile budu dost blízko, budu muset jít dolů po hlavě."

„Chytrej hoch!" Petro mi začal upevňovat popruhy kolem kotníků. „Marku, můj starej kamaráde, doufám, že máš bederní zástěrku, poněvadž až tě obrátíme vzhůru nohama, můžeš se připravit na pěkně fousatý fóry."

„No nazdar. To abys radši poslal jednoho z tvejch chlapců za vestálkou, aby pro jistotu ustoupila dál. Od jednoho roku žádnou bederní zástěrku nenosím."

Protáhl jsem si tuniku mezi nohama a jeden cíp jsem si zastrčil za opasek. Napadlo mě, že bych si ho měl připíchnout, ale strkat si obyčejný špendlík brože do tak citlivých míst se mi nějak nezamlouvalo.

„Tak jo." Petronius mluvil tiše. V takovém rozpoložení už jsem ho viděl. Navenek nedával najevo, jak je situace zlá, ale já jsem mu důvěřoval. „Plán vypadá takhle: Napřed spustíme dolů lucernu, abys měl před sebou světlo. Moc toho neuvidíš, ale od pochodně bys mohl asi chytnout. Bude tam nejspíš špatnej vzduch, a tak k němu nechceme přidávat kouř. Myslíme, že tři lana by tě měly udržet. To třetí budeš mít pro jistotu kolem pasu, připevněný k postroji, a zůstane volný. Všechny lana budou ukotvený. Máme spoustu chlapců, co budou přidržovat volný konce." Vzal mě za ramena. „Nic se ti nestane. Věř mi."

„Neříkáš to všem přítelkyním?"

„Přestaň šaškovat. Budeme se snažit tě neupustit."

„To bych vám neradil," varoval jsem ho. „Jestli přece, tak to můžeš všechno vysvětlit Heleně."

„V tom případě asi rovnou skočím do tý zatracený díry za tebou."

„Tys byl vždycky kamarád."

„Ruce budeš mít volný, ale zpočátku nech všechnu práci na nás. Šetři si síly na chvíle, až se dostaneš k děvčeti. To už se ti všechna krev nažene do hlavy. Jenom ji drapni, zavolej na nás a potom drž."

Vystoupil Aelianus, že chce držet jedno lano. Právě tak i Anacrites. No ne! Vždycky vycházej se svými společníky. Jednoho dne se může stát, že budeš viset hlavou dolů nad bezednou dírou, a tři tvoji přátelé budou držet špagáty a v ruce budou mít i tvůj osud.

LVII

Studny jsem vždycky nenáviděl.

Nejhorší bylo dostat se do správné polohy. Dokud jsem byl *vzpřímený,* mohl jsem vlézt dovnitř a postupně se do šachty spouštět. Když jsem se měl dostat do polohy hlavou dolů, vždycky nastal okamžik, kdy jsem se prostě musel pustit a volně o kus spadnout. Kdybych si už nenastřádal dost zlých snů, které mě pronásledovaly, tenhle mě bude strašit celá léta, kdy se budu v noci s křikem budit.

Dělali, co mohli, aby mě bezpečně dostali přes okraj. Když mě procpali kolem trámů, přišla ta zlá chvíle, kdy jsem ucítil, že ruce, jež mi dosud pomáhaly, mě pustily a mou váhou se mi napjala lana kolem kotníků. Neovladatelně jsem se zhoupl, jakmile převzala mou zátěž. Málem jsem hrůzou zařval, ale měl jsem co dělat, abych se přestal odírat o boční stěnu. Nad sebou jsem slyšel zoufalé hlasy a nato jsem se znovu ovládl. Roztáhl jsem ruce, abych se mohl opírat a omezil houpání do stran. Snažil jsem se také roztáhnout nohy, poněvadž jsem zapomínal, že převzaly mou váhu. Pak už šlo spouštění celkem hladce, ale jakmile mě jednu chvíli nechali neočekávaně o kousek sklouznout, ošklivě jsem si odřel dlaně. Nadával jsem. V duchu. Na tuhle část jsme si měli zjednat dokaře zvyklý vláčet náklady. Tímhle tempem asi poznám, jak se cítí pytel, když ho v doku někdo nedbale zaváže a spíš vysype. Pak už mě spouštěli rovnoměrně. Díky za to bohům. Učili se poměrně rychle. Já jsem se mohl taky učit, učit se jim důvěřovat. Jenže v té pozici to vážně nešlo.

A tak pomalu povolovali lana.

Přestože jsme napřed poslali dolů lucernu, ve skutečnosti tam byla černočerná tma. Připadal jsem si jako svázaná koza, ale bez rožně, který by mě podpíral. Petronius měl pravdu. Veškerá krev mi odtekla z nohou. Bylo mi příšerně horko. V uších mi tepalo. Oči jako by mi lezly z důlků. Celé paže mi snad otekly. Ruce se mi obrovsky zvětšily. Pod tunikou mi po

hrudi a po obličeji tekly čůrky potu rovnou do očí.

Dělalo mi potíže pohlédnout dolů. Hlavu jsem držel stále vodorovně, jenom chvílemi jsem se pokoušel zjistit, jestli už jsem blízko dítěte.

Měl jsem pocit, jako by se provazy natahovaly. Raději na to nemyslet. Snažil jsem se nemyslet vůbec na nic.

Už jsem byl tak hluboko, že ti nahoře neměli možnost mě kontrolovat. Často jsem narážel do stěn. Používal jsem ruce, jak to jenom šlo, ale tím jsem jenom víc narušoval chatrné zdivo, které se drolilo a kousky ho padaly dolů. Vzduch tam byl vlhký a někdy mi dlaně sklouzly po usazeném slizu. Jestliže se Gaia ozývala, měl jsem tolik potíží, že jsem ji neslyšel.

Přestali mě spouštět. Zůstal jsem na místě. Jak jsem tam nehnuté visel, začala se mě zmocňovat panika. Donutil jsem se zůstat klidný a nehýbat se.

„Falcone!“ Petronius. „Jestli můžeš křičet, zavolej ‚dolů‘ nebo ‚nahoru‘.“ Jeho hlas zněl tlumeně, a přece se kolem mě rozléhal. Má úzkost vzrůstala. Brzy budu tak ustrašený, že nedokážu vůbec nic.

„Dolů!“ Nic se nepohnulo. Neslyšeli mě. Za chvíli mě beztak začali spouštět níž. Díky, mládenci. Až vůbec někdy zavolám „nahoru“, uslyší mě vlastně?

Najednou jsem měl dojem, jako bych zaslechl slabý nářek. Konečně zablikalo bledé světlo. Věděl jsem, že se jim podařilo postavit lucernu přímo proti Gaie. Když jsem zvedl hlavu, lebkou jsem do něčeho narazil. Bohové – prkna!

Slepě jsem vztáhl ruce. Něco jsem nahmatal. Hrábl jsem do látky, zatahal, ucítil tíhu, dostal jsem kolenem do oka, ale držel jsem dál.

Rachot kolem mě se stupňoval. Přistál jsem přímo na zaklíněných prknech a uvolnil jsem je. Teď se řítila dolů šachtou. Chvíli jsem měl pocit, jako bych letěl dolů s nimi. Hlína a dřevo se snášely dolů pod nás. Hromový hřmot. Zdálo se mi, že jsem uslyšel šplouchnutí. Slabě k nám odněkud dolehly výkřiky, ale nedalo se poznat odkud. Světlo samozřejmě zhaslo.

Pak se všechno uklidnilo. Víceméně jsem se přestal otáčet. V levé noze jsem měl pocit, jako by se mi napůl vyrvala z boku, jak se Petronius a ti druzí snažili můj sestup ustálit. Postroj se mi teď hluboko zařezával do

ramen a pasu. Zřejmě použili to bezpečnostní lano. Trpěl jsem jako zvíře, ale teď jsem si k hrudi tiskl taky váhu dítěte. Cítil jsem, jak je celé studené. Vlasy dívenky se mi otřely o tvář. Držel jsem ji jako klíště za šaty, donutil své ruce zajet pod ně, abych si ji mohl přitisknout pevněji, a vytrčil jsem lokty, aby se neotloukala o hrubé zdivo šachty.

„Nahoru! *Nahoru!*"

Jestliže byl sestup dolů příšerný, stoupání vzhůru bylo ještě horší. Pár nejhorších minut, jaké jsem kdy zažil. Chlapci museli táhnout ze všech sil. Museli mě dostat ven tak rychle, jak jen se odvážili. Mně to připadalo nekonečné. Nemohl jsem se opírat, jen jsem znovu a znovu narážel do kamenných stěn šachty. Nepředstavitelně to bolelo. Teď jsem cítil, že se lana skutečně natahují.

„Stát!"

Děvčátko se pohnulo. Vyklouzlo mi ze sevření.

Málem mi vypadla, ale podařilo se mi ji znovu zachytit. Jenomže teď se ocitla mnohem níž, držela se mě kolem krku, ne na hrudi. V žádném případě jsem si ji nemohl posunout. Ještě chvilku a už ji neudržím. Neodvažoval jsem se upravit své sevření, mohla by se mi definitivně vysmeknout. Jen jsem držel a držel, dokonce jsem zaťal zuby do jejích šatů, když jsem ucítil před obličejem látku.

Teď jsem nemohl volat. Ostatní se rozhodli, že mě přesto začnou zase vytahovat.

Shora jsem uslyšel Petronia – už blíž – mluvil tiše, ale s napětím v hlase, uklidňoval. Možná že už mě viděl. Připadalo mi, jako by konejšil dítě. To asi uklidňoval mě. Upnul jsem pozornost na jeho hlas a čekal na smrt nebo záchranu. Obojí by mi přišlo vhod. Obojí by mi přineslo úlevu.

Když něčí ruce uchopily mé kotníky, tak prudce jsem sebou trhl, že jsem skoro všechno zkazil. Hrubé dřevo mi odřelo záda. Najednou mě vyhoupli ven tak rychle, že jsem Gaiu málem doopravdy ztratil. Jenomže to už se jí ujali jiní lidé. Vzpomněl jsem si, že musím uvolnit sevření zubů. O každou část mého těla se někdo staral a držel ji jako klíště, abych nespadl zase dolů.

Nejspíš jsem už byl v bezpečí, protože jsem slyšel, jak Petro bručí: „To byl teda zázrak!" Ano. Stalo se to nejhorší. Teď mě mučí moje tunika, která

se mi uvolnila, dusí mě a odhaluje veškeré moje nádobíčko.

A hned se na mě začaly ze všech stran sypat fóry. „Jen kvůli tomudle byl celej ten poprask? Hodně žen teda dokázalo, jak jsou věrný, to se musí nechat –“

„Tobě by se taky drobet scvrknul, kdybys prodělal to, co on!“

Mně to bylo fuk. Vytáhli mě ven. Tihle silní hubatí rošťáci byli báječní. Houpal jsem se jako pytel písku, oni mě chytili, vytáhli stranou a položili opatrně na zem. Udeřil mě čistý vzduch. Oslepovalo mě jasné červnové slunce. Sundali mi provazy. Bolest byla ještě horší, jak se mi krev příliš rychle vracela do obvyklých kanálků. Slyšel jsem Nux, jak zběsile štěká. Potom tomu, kdo ji držel, utekla, protože za minutku už mi horký jazyk vášnivě olizoval obličej.

Prudce jsem se překulil na bok – ano, zahlédl jsem dítě. Pleť mělo bílou, šaty špinavé, tmavé vlasy zcuchané. Vigilové holčičce rychle masírovali údy. Potom ji zabalili do deky, jeden ji vzal do náruče a rozběhl se s ní k domu – myslí si tedy, že je naživu.

Mě uložili na bok. Někdo mi rázně třel holeně a lýtka. Najednou jsem pocítil příšernou bolest. Byla mi taková zima, že jsem od pasu dolů ztratil veškerý cit. Nohy jsem měl volné. Někdo mi stahoval boty, aby mi ošetřil podlitiny vyryté provazy.

Už jsem mohl odpočívat. Už jsem se nemusel bát. Jak jsem popadal dech, můj mozek se přestal strachovat, že praskne.

„Gaia –“

„Je naživu. Odnesli ji k doktorovi. Dobrá práce.“

Zavřel jsem oči. Svět se postupně ustálil.

„Chceš něco, Falcone?“

„Klid. Uznání mezi sobě rovnými. Aby mi bohové neomezovali svobodu. Lásku dobré ženy – mimochodem jedné určité ženy. Aby to Modří nadobro nandali těm zatraceným Zeleným. Domov s vlastní lázní. Psa, co nesmrdí. Vepřový smaženky s rozmarýnem a oříškama a velkou číši červenýho.“ Čekal jsem, až mi některý z nich řekne, že moc kecám. Všichni musí jistě taky padat vyčerpáním.

„Ty smaženky ti určitě můžeme opatřit,“ nabídl se za chvíli Aelianus. Měl unavený hlas a jako by mluvil z dálky.

„A to víno taky," přidal se Petronius se zájmem.

Jeho ženu mu můžeme přivést," nabídl se Anacrites, taky podstatně přátelštějším tónem než jindy. „Pokud ovšem bude chtít přijít."

Překulil jsem se na záda a podíval se na všechny tři. Seděli na trávníku kolem mě. Přes to popichování vypadali zničení. Ruce, jimiž drželi a povolovali lana, měli sedřené doruda, bezvládně opřené o kolena. Hlavy spuštěné. Obličeje vyčerpané a strhané jako muži v šoku, kteří se dostali na dosah smrti hrozící jinému. Jenom na sebe hleděli, nic víc nemohli.

„Děkuju vám, kamarádi," řekl jsem dojatě. Jsem rád, že jste mě nenechali tam dole. Nikdy bych vám nepřál, abyste mě měli na svědomí."

„Rádo se stalo," řekl jeden z nich s úsměvem. Ani si neumím vybavit, který z nich to byl.

LINDSEY DAVISOVÁ se narodila a vyrostla v Birminghamu a dosud se tam mezi své čtenáře ráda vrací. Na Oxfordské univerzitě vystudovala angličtinu, pak pracovala ve Státní správě, od roku 1985 se plně věnuje literatuře. Je to autorka velice pilná, ostatně její čtenáři jí nedopřejí žádný delší oddych. Téměř dvacet let vydává prakticky jednu knihu ročně, osmnáct z nich spadá do Falconovské série. Tvoří s neobyčejnou invencí a vtipem.

S Falconem jsme se poprvé seznámili v Římě v I. století za Vespasiánovy obnovy státu po období občanských válek, poznali jsme, jak se žilo v tehdejším nejrušnějším velkoměstě světa, a vydávali jsme se také do různých provincií v době ohromného rozmachu Římské říše. A protože je Falco nepokojná duše, informátor pracující často v císařských službách a řešící pestrou škálu zločinů, čtenář se ani chvilku nenudí.

Autorčiny knihy jsou překládány do řady jazyků (v Británii také dramatizovány pro rozhlas a televizi) a získaly významná ocenění. České překlady už dnes počtem vydaných titulů rychle dohánějí původní vydání.

Více informací získáte na webových stránkách **WWW.LINDSEYDAVIS.CO.UK**

FASCINUJÍCÍ POHLED NA VŠEDNÍ ŽIVOT V KOLONIÁLNÍ ŘÍMSKÉ ŘÍŠI A JAKO OBVYKLE PESTRÁ GALERIE POSTAV PŘISPÍVAJÍ K TOMU, ŽE ČETBA ROMÁNŮ LINDSEY DAVISOVÉ JE TAK ZÁBAVNÁ.

NAKLADATELSTVÍ BB/ART JIŽ VYDALO:

